

Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti yanında
Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına
Dövlət Dəstəyi Şurası

Diaspor Fəaliyyətinə
Jurnalistlərin Dəstəyi
İctimai Birliyi

FUAD HÜSEYNZADƏ

AZƏRBAYCANÇILIQ İDEYASI – DÜNYA AZƏRBAYCANLILARININ İSTİNAD MƏNBƏYİ

Redaktor
VÜQAR ZİFƏROĞLU
filologiya elmləri doktoru

Məsləhətçi
RAMİZ ALİYEV
politoloq

FUAD HÜSEYNZADƏ
H97 **AZƏRBAYCANÇILIQ İDEYASI – DÜNYA AZƏRBAYCANLILARININ**
İSTİNAD MƏNBƏYİ. Bakı, “Apostrof-A”, 2020, – səh. 180.

İSBN 978-9952-527-53-7

Kitabda dünya azərbaycanlılarının xalqımızın milli inkişaf yolunun formalaşmasında mühüm rolu olan azərbaycançılıq ideyalarının təbliği ilə bağlı fikir və təklifləri yer alıb. Beş qitədəki aktiv soydaşlarımızdan alınan müsahibə və açıqlamalar 2020-ci ilin iyul-oktyabr aylarında yerli mediada dərc olunub.

© FUAD HÜSEYNZADƏ, 2020

Heydər ƏLİYEV

*Azərbaycan xalqının
ümummilli lideri*

“Müstəqil Azərbaycan dövlətinin əsas ideyası azərbaycançılıqdır. Hər bir azərbaycanlı öz milli mənsubiyətinə görə qürur hissi keçirməlidir və biz azərbaycançılığı – Azərbaycan dilini, mədəniyyətini, milli-mənəvi dəyərlərini, adət-ənənələrini yaşatmalıyıq...

Azərbaycanlılar harada yaşamalarından asılı olmayaraq, daim öz milli-mənəvi dəyərlərinə, milli köklərinə sadıq olmalıdırlar.

Bizim hamımızı birləşdirən, həmrəy edən azərbaycançılıq ideyasıdır, azərbaycançılıqdır. Azərbaycan dövlət müstəqilliyini əldə edəndən sonra azərbaycançılıq aparıcı ideya kimi həm Azərbaycanda, həm də bütün dünyada yaşayan azərbaycanlılar üçün əsas ideya olub. Azərbaycançılıq öz milli mənsubiyyətini, milli-mənəvi dəyərlərini qoruyub saxlamaq, eyni zamanda, onların ümumbəşəri dəyərlərlə sintezindən, integrasiyasından bəhrələnmək və hər bir insanın inkişafının təmin olunması deməkdir”

İlham ƏLİYEV
*Azərbaycan Respub-
likasının Prezidenti,
Ali Baş Komandan*

“Bizi əsrlər boyu bir millət, bir xalq kimi qoruyan, saxlayan dəyərlərimiz olmuşdur. Bu gün bu məsələyə çox böyük diqqət göstərilir. Bu gün qloballaşan, çətinliklərlə üzləşən dünyada milli dəyərlərimiz bizim dövlətçiliyimizin təməlini təşkil edir. Bizim dövlətçiliyimizin çox möhkəm ideoloji əsasları vardır. Azərbaycançılıq məfkurəsi bizim əsas ideoloji dayaqımızdır...

Azərbaycançılıq məfkurəsi Azərbaycanda tam bərqərar olub. Azərbaycan xalqı vahid milli ideya ətrafında birləşib və ölkəmiz çox uğurla inkişaf edir”

Mehriban ƏLİYEVƏ
*Birinci vitse-prezident,
Heydər Əliyev Fondunun
prezidenti,
UNESCO və ISESCO-nun
xoşməramlı səfiri*

“Heydər Əliyev Fondunun əsas məqsədləri, əsas vəzifələri Heydər Əliyev tərəfindən yaradılmış azərbaycançılıq fəlsəfəsini, azərbaycançılıq ideyasını təbliğ etmək və gələcək nəsillərə çatdırmaqdır. Fəaliyyətə başladığımız ilk gündən qarşımıza zamanın tələblərinə cavab verən vəzifələr qoymuşuq. Böyük, global layihələr həyata keçirmişik...

Bizim təşəbbüsümüzlə respublikamızda müasir məktəb binalarının və səhiyyə ocaqlarının tikilib istifadəyə verilməsi, maddi-mədəniyyət abidələrinin qorunması, saxlanması və bərpası azərbaycançılıq şüurunun inkişafına böyük təsir göstərüb...”

GİRİŞ

Dünya azərbaycanlılarının vahid bir amal ətrafında birləşdirilməsi vacib amildir. Azərbaycanlıların bir araya gəlməsi üçün, hər şeydən əvvəl, əqidə, ideya birliyi olmalıdır. Bu, real birliyə aparan başlıca yoldur. Ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən irəli sürülən azərbaycançılıq ideyası dünya azərbaycanlılarının vahid ideya ətrafında birləşməsi üçün möhkəm istinad mənbəyi, ideoloji bünövrədir. Dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan soydaşlarımızın azərbaycançılıq ideyasına əsaslanaraq həmrəylik nümayiş etdirməsinə və vətənlə əlaqələrini möhkəmləndirməsinə ehtiyac var. Dünyanın hansı ölkəsində yaşamasından asılı olmayaraq hər bir azərbaycanlının vətənə bağlılığının olması, dilimizi qoruması, millətimizi, milli-mənəvi dəyərlərimizi yaşadığı ölkədə təbliğ etməsi mühümdür. Məhz buna görə də Diaspor Fəaliyyətinə Jurnalistlərin Dəstəyi İctimai Birliyi tərəfindən Prezident yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının maliyyə dəstəyi ilə “Azərbaycançılıq ideyasının dünya azərbaycanlıları arasında təbliği mövzusunda tədbirlərin keçirilməsi” layihəsi həyata keçirilib. Layihə dünya azərbaycanlılarının milli və ideoloji birliyi üçün onlara azərbaycançılıq ideyalarının aşılınması, eyni zamanda soydaşlarımızın azərbaycançılıq ideyalarının təbliği işinə təşviq edilməsindən bəhs edir. Layihənin məqsədi azərbaycançılıq ideyasının dünyaya azərbaycanlıları arasında əsas birləşdirici faktora çevrilməsinə, onların milli-mənəvi birliyinin möhkəmləndirilməsinə töhfə verməkdir. Layihə çərçivəsində Azərbaycançılıq ideyasının dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi üçün ideoloji bünövrə olması, xaricdəki soydaşlarımızın yaşadıkları ölkələrin ictimai-siyasi və mədəni həyatında aktivliyi, onların Azərbaycan həqiqətlərinin dünyaya çatdırılması, zəngin mədəni irsimizin təbliği mövzusunda yazılar hazırlanıb. Həmin yazılarda, müsahibələrdə və açıqlamalarda azərbaycançılığın dünya azərbaycanlılarının milli birliyinin təminatında rolu ictimailəşdirilib. Bu ideologiyanın hər bir azərbaycanlının vahid çətir altında birləşdirilməsi ideyasının uğurları təhlil olunub. Bu yazılar “Kanal5.az”, “Yenimedia.info” və “News12.az” saytlarında işıqlandırılıb.

Oxuculara təqdim edilən “Azərbaycançılıq ideyası - dünya azərbaycanlılarının istinad mənbəyi” adlı kitab da yuxarıda adı çəkilən layihə çərçivəsində nəşr olunub. Kitabda əksini tapan fikir və təkliflər azərbaycançılıq ideyasının inkişafı və təbliğinə töhfə vermək məqsədilə aidiyyəti dövlət qurumlarına, o cümlədən QHT, KİV və diaspor nümayəndələrinə təqdim etmək üçündür.

Fuad Hüseynzadə,

DFJD sədri, “Tərəqqi” medalı ilə təltif olunmuş araşdırmaçı-jurnalist

AZƏRBAYCANÇILIQ İDEYASI DÖVLƏTİMİZİN GÜCLƏNMƏSİNƏ ƏHƏMİYYƏTLİ DƏRƏCƏDƏ TƏSİR GÖSTƏRİB

Milli Məclis Sədrinin müavini Adil Əliyevin azərbaycançılıq ideyasının təbliği mövzusunda müsahibəsi.

-Adil müəllim, azərbaycançılıq ideyasının ictimai-siyasi əhəmiyyəti nədən ibarətdir?

-Elə ictimai dəyərlər var ki, cəmiyyətdə tarix boyu yaranıb və insanların şüurunda formalaşılıb. Bu üzdən azərbaycançılıq ideyası özünü ictimai-siyasi həyatın müxtəlif sahələrində büruzə verir. Əlbəttə ki, dil, din, ərazi, adət-ənənələr, mədəniyyət və s. azərbaycançılıq ideyasının əsas mahiyyətini təşkil edir. Eyni zamanda milli şüurun formalaşması, həmrəyliyin olması, xalqın gələcəyini düşünməsi azərbaycançılığın inkişafı baxımından önəmlidir. Lakin hər bir xalqı yaşadan və varlığını göstərən, dünyada söz və güc sahibi edən dövlətinin olmasıdır. Bu baxımdan azərbaycançılıq ideyası dövlətimizin inkişafına və güclənməsinə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərib.

-1993-cü ildə Ulu öndər Heydər Əliyev hakimiyyətə yenidən qayıtmaqla xalqımızı azərbaycançılıq ideyası ətrafında necə birləşdirdi?

-Əbədiyaşar liderimiz Heydər Əliyevin 1993-cü ilin 15 iyununda yenidən hakimiyyətə qayıdışı təkcə siyasi tələb deyildi, bu, dövrün ictimai tələbatına çevrilmişdi. Ulu öndər dərhal bütün ölkədə olan hərc-mərcliyin, anarxiyanın qarşısını almaq istiqamətində işlərə başladı və nəticədə də çox qısa bir müddətdə buna nail oldu. Millət və dövlət çətinliklərdən xilas oldu. Xalqın istəyi, arzusu reallaşdı. Azərbaycan tarixinin şanlı səhifələri yazıldı. Ulu öndər Heydər Əliyevin qayıdışı ölkəni vətəndaş müharibəsi təhlükəsindən, separatizmdən, ictimai-siyasi pərakəndəlikdən və anarxiyadan xilas etdi. Xalqı yenidən vahid azərbaycançılıq məfkurəsi ətrafında birləşdirdi. Azərbaycan özünün geosiyasi imkanlarını gerçəkləşdirdi. Beynəlxalq aləmdən təcrid olunmaq təhlükəsi arxada qaldı. Ölkəmiz dünyada özünə layiqli yer qazandı. Əgər

müstəqilliyi qazanmaq ilkin şərt idisə, ikinci və ən vacib məsələ onu qoruyub inkişaf etdirmək idi və bu, Ümummilli liderin iradəsi sayəsində reallığa çevrildi. Heydər Əliyev milli dövlətçiliyimizin konsepsiyasını yaratdı. Məhz 1993-cü il iyunun 20-də Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması məqsədilə yerli və xarici jurnalistlər üçün brifinq keçirdi. İyunun 21-də isə bir sıra ölkələrin diplomatları ilə görüşdü. Bu sahədə yürüdülmən siyasət respublikanı informasiya blokadasından çıxardı və dünyada ölkəmizlə bağlı formalaşan fikir müsbət yönümdə dəyişdi. Məhz belə bir mürəkkəb siyasi şəraitdə Heydər Əliyevin böyük potensialı Azərbaycanın müstəqilliyinin qarantına çevrildi. Ümummilli liderin şəxsiyyəti, onun özünəməxsus siyasi idarəetmə qabiliyyəti, xarizması, qətiyyəti, uzaqgörənliyi böhrana son qoydu. Xalqımız Azərbaycan və azərbaycançılıq ideyaları ətrafında birləşdi. Ümummilli liderin müdrikliyi və qətiyyəti sayəsində Azərbaycan müstəqil, demokratik, hüquqi və dünyəvi dövlət kimi inkişaf etməyə başladı. Respublikanın qarşısında duran problemlər mərhələlərlə həll olundu. Əmin-amanlıq, siyasi sabitlik yarandı. İctimai-siyasi, sosial-iqtisadi, elmi və mədəni həyatda əsaslı dönüş başlandı. Xalqımızın bütövlüyü, həmrəyliyi, milli birliyi təmin edildi. Ulu öndərin Azərbaycan xalqına olan böyük sevgisi idi ki, o, xalqın israrlı tələbi ilə hakimiyyətə qayıtdı. Böyük şəxsiyyət öz həyatını xalqa həsr etdi və daim deyirdi, “Mən bütün həyatımı xalqa xidmət etməyə həsr etmişəm, bundan sonra da bu yolla gedəcəyəm, başqa yolum yoxdur. Vətənə, xalqıma, millətimə məhəbbət, müstəqil Azərbaycan dövlətinə, Azərbaycan Respublikasına hədsiz məhəbbət mənim həyatımın mənasıdır, məzmunudur”. Böyük Öndərin qayıdışı ilə başlıca qayəsini müstəqillik, azərbaycançılıq, dövlətçilik, demokratiya, milli tərəqqi, dünyəvilik kimi ümumbəşəri dəyərlər təşkil edən milli ideologiyanın əsası qoyuldu. Bütün sahələrdə ölkəmizin inkişaf perspektivlərini hazırlandı, reallaşdırıldı və onun ideologiyasının, siyasi kursunun davamı olaraq parçalanmaq təhlükəsində olan Azərbaycan bu gün dünyanın ən qabaqcıl ölkələrdən biridir. Bu gün biz, bütöv Azərbaycan xalqı və dünya azərbaycanlıları varlığını, müstəqilliyimizi, azadlığımızı azərbaycançılıq ideyasının yaradıcısı Ulu öndər Heydər Əliyevin siyasi hakimiyyətə gəlməsinə borcluyuq. Azərbaycan xalqı bu xidmətləri heç zaman unutmayacaq.

-Hazırda azərbaycançılıq ideyası dövlət siyasəti olaraq necə təbliğ olunur?

-Prezident İlham Əliyevin daxili və xarici siyasətində azərbaycançılıq ideyalarının təbliği prioritetdir. Məhz bu siyasət Prezident İlham Əliyev tərəfindən praktiki olaraq dövlətin uğurlu inkişafı üçün əzmlə davam etdirilir.

Dövlətimizin başçısı xarici ölkələrə səfərləri zamanı soydaşlarımızla görüşlər keçirir və Azərbaycan həqiqətlərinin yayılmasında həmvətənlərimizi aktiv olmağa çağırır: “Bu gün Azərbaycan həqiqətlərini dünyaya çatdırmaq xüsusi əhəmiyyət daşıyan bir məsələdir. Çünki bu gün dünyada informasiya mübarizəsi gedir. Azərbaycana qarşı bir sıra hallarda çox əsassız ittihamlar irəli sürülür, qərəzli, saxta məlumatlar dərc edilir. Bunun məqsədi ölkəmizin imicinə zərbə vurmaq, ölkəmizi inkişaf, müstəqillik yolundan döndərmək və Azərbaycanı geridə qalmış ölkə kimi təqdim etməkdir. Ona görə xarici mediada bizim mövcudluğumuz, sözlərimizin çatdırılması xüsusi əhəmiyyət daşıyır”.

Azərbaycançılıq ideyasının təbliğində Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti və Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyevanın gördüyü işlər mədəniyyətimizin tanınmasına, tariximizin unudulmamasına böyük töhfədir. Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərliyi ilə azərbaycançılıq ideyasının təbliği istiqamətində neçə-neçə irimiqyaslı layihələr həyata keçirilib.

Bu gün azərbaycançılıq ideyası dövlətimizin beynəlxalq aləmə integrasiyasının ideoloji əsasını təşkil edir. Məhz bu ideya əsasında Azərbaycan dövləti, o cümlədən diasporu özünü dünyaya tanıdır və milli dəyərlərini qoruyur.

- Xalqımız öz Prezidentinin ətrafında nə dərəcədə birləşib?

-Danışqlar prosesinin Ermənistan tərəfinin ciddi səyi nəticəsində dayanmasına beynəlxalq ictimaiyyətin heç bir ciddi reaksiya verməməsi düşməni daha da şümrəkləndirdi. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev BMT Təhlükəsizlik Şurasının 75 illiyi ilə bağlı çıxışında bildirdiyi kimi, BMT-nin qətnamələri bəzən saatlar ərzində icra olunmasına baxmayaraq, Ermənistan tərəfi 27 ildir ki, bu qətnamələri icra etməkdən imtina edir. Qətnamələrin tələblərinə riayət etməmək bir yana dursun, davamlı olaraq sərhəd boyu erməni silahlı qüvvələri tərəfindən təxribatlar törədilir. Təbii ki, danışqlar masasında uduzduğunu görən Nikol Paşinyan növbəti dəfə təxribata əl atdı. Təxribatın qarşısı da rəşadətli ordumuz tərəfindən alındı. Hazırda işğal altında olan torpaqlarımızın azad edilməsi istiqamətində əməliyyatlar uğurla davam edir. Bu gün bütün Azərbaycan xalqı bir yumruq kimi öz Prezidentinin ətrafında birləşib, Ali Baş Komandanın əmr və göstərişlərini dərhal icra edir.

Düz 1 il bundan əvvəl Azərbaycan Prezidenti Ermənistanın baş nazirinə “Qarabağ Azərbaycandır və nida işarəsi!” deyərək qürurla cavab vermişdi. Bu gün onun rəhbərlik etdiyi Ordu bu həqiqəti dünyaya sübut edir - “Qarabağ Azərbaycandır!”.

AZƏRBAYCANÇILIQ İDEYASI DÖVLƏT İDARƏÇİLİYİNİN BÜTÜN SAHƏLƏRİNDƏ ÖZÜNÜ ƏKS ETDİRİR

*Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri **Tahir Mirkişilin** azərbaycançılıq ideyasının təbliği mövzusunda müsahibəsi.*

-Tahir müəllim, diasporumuzun formalaşmasında və güclənməsində azərbaycançılıq ideyasının nə kimi rolu var?

-Azərbaycanın iqtisadi gücünün artması, dünya birliyinə integrasiya etməsi və beynəlxalq aləmdə nüfuz qazanması diasporumuzun da güclənməsinə əhəmiyyətli dərəcədə təsir edir. Bu fonda azərbaycançılıq ideyasının da inkişafı, həmçinin təbliği bir çox müsbət nəticələr verir. Bu gün azərbaycançılıq ideyasının tətbiqi və təbliği güclü Azərbaycan, güclü diaspor prinsipi əsasında olmalıdır. Məhz bu formada aparılan işlər, həyata keçirilən layihələr azərbaycançılıq ideyasını hər azərbaycanlının qəlbinə hakim edə bilər.

Xaricdəki soydaşlarımız məhz Azərbaycanın iqtisadi potensialına, beynəlxalq aləmdə söz sahibi olmasına arxalanaraq öz fəaliyyətlərini qurmalı, həmçinin azərbaycançılıq ideyasını təbliğ etməlidirlər. Prezident İlham Əliyev çıxışlarının birində deyib: “Mən arzu edirəm ki, dünyada yaşayan bütün azərbaycanlılar həmişə bir yerdə olsunlar. Həmişə bilsinlər ki, onların arxasında güclü Azərbaycan dövləti dayanır və onlar hər zaman Azərbaycan dövlətinə arxalana bilərlər”. Gördüyümüz kimi, ölkə rəhbərliyi səviyyəsində soydaşlarımızın birliyi üçün çağırış olunur.

Azərbaycan dövləti üçün harada olmsından asılı olmayaraq insan faktoru önəmlidir. Bu gün Azərbaycanın koronavirusla mübarizəsində biz bunu bir daha müşahidə etdik. Dövlətimiz üçün ən ümdə vəzifəsi insanların sağ qalmasını təmin etməkdir. Çünki insan sağ olmadıqda, nə iqtisadiyyata, nə sahibkarlığa, nə istehsala gərək qalmır. Azərbaycanda həyata keçirilən tədbirlərin

ardıcılığına baxsaq görürük ki, birinci vəzifə insanları xilas etməkdir.

-Dövlət idarəçiliyində azərbaycançılıq ideyası nə dərəcədə təbliğ olunur?

-Azərbaycançılıq ideyası dövlət idarəçiliyinin bütün sahələrində özünü əks etdirir. Bu, Ulu öndər Heydər Əliyevin üzaqgörənliyinin və gələcəyə hesabllanmış siyasətinin bariz nümunəsidir. Ulu öndər deyirdi ki, Azərbaycan ərazisində olan hər bir vətəndaş milliyyətindən, dinindən, siyasi mənsubiyyətindən asılı olmayaraq, eyni hüquqa malik olmalıdır: “Əgər biz bunu əməli surətdə həyata keçirə bilsək, Azərbaycan Respublikasında olan bütün xalqların, bütün millətlərin tam birləşməsinə təmin edə bilərik”. Bu, Azərbaycanda dövlətin mövqeyini əks etdirən azərbaycançılıq ideyasının əsasları demək idi. Ulu öndər azərbaycançılığı ümumilli müstəviyə çıxararaq dövlət siyasətinin tərkib hissəsinə çevirdi.

Bu gün Heydər Əliyev Fondu tərəfindən də azərbaycançılıq ideyasının təbliği və gələcək nəsillərə çatdırılması istiqamətində müxtəlif yönümlü layihələr icra olunur. Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, UNESCO və ISESCO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban Əliyeva tərəfindən Azərbaycanın zəngin mədəni irsinin xaricdə layiqincə təqdim olunması nəticə etibarilə ölkəmizin beynəlxalq nüfuzuna və azərbaycançılıq ideyasının təbliğinə xidmət edir.

-İyul hadisələri zamanı xaricdəki soydaşlarımız öz vətənpərvərliklərini, azərbaycançılıq ideyasına bağlılıqlarını nə dərəcədə ortaya qoya bildilər?

-Həmin günlərdə dünyanın bir çox ölkələrində, xüsusilə Avropada, Amerikada, Rusiyada azərbaycanlıların çox müxtəşəkkil şəkildə öz etirazlarını bildirməsi, eyni zamanda Ermənistan təxribatçıları tərəfindən bizim səfirliklərə ola biləcək təxribatın qarşısını almaq üçün göstərdiyi aktivlik azərbaycançılıq nümunəsidir. Xaricdəki soydaşlarımızın bu etirazları kifayət qədər təbiidir və onların vətənə, o cümlədən azərbaycançılıq ideyasına bağlılıqlarının göstəricidir. Bu o deməkdir ki, illərdir Azərbaycan dövləti tərəfindən azərbaycançılıq ideyasının təbliği istiqamətində atılan addımlar nəticəsiz qalmadı.

Uzun illərdir Azərbaycana qarşı olan haqsızlıq, ədalətsizlik insanların daxilində bir hissə yaratmışdır: biz heç bir zaman torpaqlarımızın işğal altında qalması ilə barışmayacağıq. Eyni zamanda bütün cəbhələrdə mübarizə aparmaq ruhuna sahib olmağımızı dünyaya göstərməkdir. Çünki ermənilər belə bir illüziya yaratmağa çalışırlar ki, zaman keçdikcə, yeni nəsil torpaqların

azad olunması ilə bağlı mübarizə ruhuna sahib olmayacaqlar. Onlar işğal faktını unudacaqlar. Amma zaman keçdikcə Azərbaycanda yeni nəsil, xüsusilə gənc nəsillin bu dərəcədə vətənpərvər şəkildə, azərbaycançılıq ruhunda yetişməsi bütün bu illüziyaları darmadağın etdi.

Bizim gənclərimizin, diaspor təşkilatlarının, xaricdə yaşayan soydaşlarımızın sivil qaydada, yaşadıkları dövlətlərin orqanlarından icazə alaraq bu cür formada etirazlarını həyata keçirməsi ən effektiv üsullardan biri idi. Bu, həm də azərbaycanlıların öz təbii hisslərini bir daha bütün dünyaya nümayiş etdirməsi demək idi. Bu, düşmənlərimizə verilən mühüm bir mesaj idi. Bu mesaj bundan ibarət idi ki, harada yaşamağımızdan asılı olamayaraq, hər bir azərbaycanlı öz milli ruhuna və öz milli mübarizəsinə sadıq qalacaq. Bu, nəsil dəyişsə də belədir. Biz mübariz azərbaycançılıq ruhumuzu göstərməklə düşmənlərimizə layiqincə cavab verməyi bacardıq.

Bizim mübarizəmizlə ermənilərin mübarizəsi arasında çox böyük bir fərq var. Biz dəyərlər üzərində mübarizə aparırıq. Bizim müharibəmiz işğala son qoymaq, ədalətsizliyi aradan qaldırmaq, uşaqlara, eyni zamanda mülki əhaliyə qətl edən insanların cinayət məsuliyyətinə cəlb etmək, bölgə xalqlarının inkişafı və ədalətin bərpa olunması üçündür. Biz ümumilikdə bəşəri dəyərlərə sahib olan bir mübarizə aparırıq. Ermənilərin mübarizəsi isə etnik mübarizədir. Harada olursa olsun, azərbaycanlı gördüyü zaman həmin azərbaycanlıya qarşı təxribat etmək və yaxud onu öldürmək üçün əlindən gələni etməkdir. Bu həqiqəti getdikcə dünya ictimaiyyətinin görməsi və dərk etməsi kifayət qədər vacibdir. Bu cəhətdən baxsaq son illər Avropa ölkələrində beynəlxalq təşkilatların verdikləri bəyanatlar göstərir ki, dünya ictimaiyyəti bunu artıq dərk etməyə başlayır. Bundan aqressivləşən ermənilər hətta dünyanın ən inkişaf etmiş ölkələrində belə, bu cür aqressiv formada, bizim azsaylı vətəndaşlarımıza hücum edərək onlara xəsarət yetirirlər. Bizim vətəndaşlarımızı təxribatlara cəlb edərək, bir çox hallarda Azərbaycanı haqlı olduğu halda haqsız durumlara salmağa çalışıb. Azərbaycan kifayət qədər güclüdür. Azərbaycan vətəndaşları hadisələri kifayət qədər daha ətraflı və soyuqqanlı qəbul etməyi bacarır. Elə azərbaycançılıq ideyası da hər birimiz üçün belə formada mübarizə aparmağı təlqin edir.

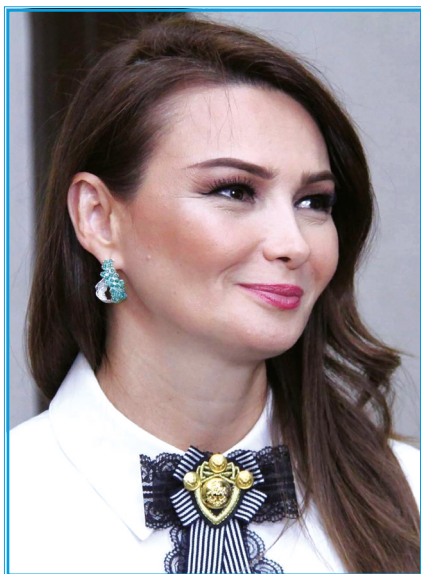
AZƏRBAYCANÇILIĞIMIZ MİLLİ VARLIĞIMIZIN ONURĞA SÜTUNUDUR

*Milli Məclisin Mədəniyyət komitəsinin sədri **Qənirə Paşayevanın** azərbaycançılıq ideyasının təbliği mövzusunda müsahibəsi.*

-Qənirə xanım, dünya azərbaycanlılarının milli birliyinin təmin olunmasında azərbaycançılıq ideyasının rolu nədən ibarətdir?

-Azərbaycançılıq ideyasının, o ideyanı əsas alan ideologiyanın, necə deyərlər, əsas fəaliyyət sahəsi elə məhz dünya azərbaycanlılarının milli birliyinin təmin olunmasıdır.

Hər xalqın (ölkənin, coğrafiyanın, mədəniyyət iqliminin) özünəxas rəliqləri vardır. Bizim aid olduğumuz Güney Qafqazda, dünya birliyi tərəfindən tanınmış üç respublika mövcuddur; ancaq, demək olar, hər üç respublikanın inkişaf yolu, xalqlara aşılarmış ideya və ideologiyaların müəyyənələşdirdiyi, yaxud iştirak etdiyi inkişaf yolu, bəzən daban-dabana ziddir, bəzən kəşişir, bəzən haradasa, uzlaşır kimi görünür. – Baxın, eyni coğrafiyada yerləşirik, eyni imperiyaların tərkibində olmuşuq, uzun illər bütün Qafqaz məhz bizim dədələrin qurduğu dövlətlərin tərkibində olub, uzun illər boyu, mətbəxdən, musiqidən, rəqsdən, ədəbiyyatdan, sosial-iqtisadi həyatdan tutmuş ta qarışıq ailələrədək... qaynayıb-qarışmağımız, mədəniyyət mübadiləmiz olub... Bəli, bu mübadilə, qaynaşmalarda – hansımızsa, çox, hansımızsa az paya sahib ola bilərik, lakin bütün hallarda, fərqliliklər özünü qoruyub. Hər insanın barmaq izi belə, fərqlisə, hər milləti də fərqli yaratmaqda bir Tanrı iradəsi, Tanrı sirri, Tanrı lütfü vardır, əlbət. Və əgər bizə yaxın-uzaq xalqların, sayca bizdən kiçik və böyük xalqların, ərazicə bizdən kiçik və böyük ölkələrin özünəməxsus ideya yükümlülüüyü, hakim ideologiyası varsa, bizim ideyaya, ideologiyaya malik olmamamız, sadəcə, mümkünsüz görünür. Özəlliklə, indiki vaxtda – ərazi bütövlüyümüzü bərpa etməliyik, tarixi haqlarımız uğrunda, ən azı mə-

dəni haqlar planında iradəyə yiyələnməliyə – bir sözlə, mürəkkəb coğrafiyada, təbəddülatlı keçmiş üzərində sağlam gələcək inşa etməliyə. Bu inşa işi ən yeni tariximizdə Ümummilli liderimiz tərəfindən müəyyənləşdirilən, cənab Prezident tərəfindən davam və inşaf etdirilən prinsiplər, istiqamətlər üzrə irəliləməkdədir.

Xalqın milli inkişaf yolunun təşəkkülündən, azərbaycançılıqdan, onun vacibliyindən danışarkən, düşünürəm: zamanında şüurlara işləmiş adət-ənənələrimiz, inancımız, Vətən bağımız olmasaydı, bu çətin coğrafiyada, çətin dövrlərdə necə davranar, nə təhər salamat qala bilərdik?! 1918-ci ildə milli dövlətçiliyimizin qurulması, özü də məhz Cümhuriyyət şəkli ilə qurulması, dağınıq keçmişimizdən toparlanmağa çalışan ən yeni dövrümüzə bir mayak oldu. Xalq Cümhuriyyətimizdən öncə də, Cümhuriyyətimizin süqutundan sonrakı dövrdə də, məhz dərin düşünən beyinlər, məhz fədakar ziyalılarımız yüksək Azərbaycan amalına xidmət etməsəydi, indi müstəqil dövlətimiz mövcud olardı?! Ona görə də, azərbaycançılığımız milli varlığımızın, böyük gələcəyə sağlam baxışımızın onurğa sütunudur, deyərdim.

Milli ideologiyamızın, konkret halda, azərbaycançılığımızın ən dəqiq düsturu rəsmi dövlət bayrağımızda kamil şəkildə göstərilməkdədir: türkçülü-yümüz, çağdaşlığımız, islamlığımız (və ay-ulduzlu müqəddəs dövlət birliyi-miz)! Bu bayraqla, “hüququndan keçən əsgər, hərə bir qəhrəman oldu” misralı ali şeiri (himni) ilə, amma o bayraq və himnə münasibətdə hələlik kiçik qalan, kəm qalan ərazimizlə mürəkkəb coğrafiyada və mürəkkəb qonşularla bir yerdəyik. Fərqi deyirik ki, yanımızda – tarixi torpaqlarımızda, üstəlk də, BMT tərəfindən tanınmış ərazimizdə qarşımıza, heç özünə xeyri dəyməyən – anti-humanist zehniyyət(sizlik) çıxır – libas, ad, rəng dəyişə-dəyişə bugünə gəlib çıxmış, adıyaman “erməni xəstəliyi”... mövcuddur. Və biz, onun dünyanın dörd yanında virtual, yaxud fiziki, təşkilati-texniki şəkli ilə də üz-üzə qalıyıq. Deməli, ideyamız, ideologiyamız bizim qalxanımız, immunitetimiz olmalıdır, ideoloji sərvaxtlığımız daha təxirəsalınmaz məzmun qazanmalıdır.

-Azərbaycançılıq ideyası xaricdəki gəncləri Vətənə necə bağlayır?

-Biz dünyada 50 milyonluq xalqıq; xalqımızın say tərkibində - həm respublika üzrə, həm dünya üzrə - gənc nəsil xüsusi, böyük çəkiyə malikdir; soydaşlarımızın qocalı-cavanlı çox önəmli hissəsi dədə-baba torpaqlarında yaşayır. Dünya azərbaycanlılarının mədəni-mənəvi birliyi nə qədər önəmlisə, məhz gənclərin birliyi o qədər önəm daşıyır. Heç təsadüfi deyil ki, hələ 18 il bundan öncə Ümummilli liderimiz müvafiq dövlət komitəsi yaradıb; son illər Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi adı ilə öz fəaliyyətini davam və inkişaf

etdirən bu qurumun varlığı təqdirəlayiqdir. Bununla yanaşı, dünya azərbaycanlılarının konsolidasiyası üzrə uyğun konsepsiya, strategiya mövcuddur; habelə yeni yaradılmış Diaspora Dəstək Fondu mövcuddur; neçə-neçə qiymətli diaspor təşkilatımız, fədakar diaspor liderlərimiz və gənc fəallarımız var. Bu sırada, Rusiyadakı Azərbaycanlı Gənclər Təşkilatının (RAGT) adını, Leyla xanım Əliyevanın Rusiya və beynəlxalq miqyasda fəaliyyətini qeyd etməklə, yaxşı bir nümunəni göstərmiş olarıq. Leyla xanımın başçılıq etdiyi RAGT bir brenddir; Leyla xanımın başçılıq etdiyi “Xocalıya ədalət!” beynəlxalq kampaniyası çərçivəsində, onun 2007-ci ildə təsis etdiyi “Baku-Bakı” jurnalının və habelə təsisçisi və sədri olduğu “Ətraf mühitin mühafizəsi naminə beynəlxalq dialoq” İctimai Birliyinin (IDEA) xətti ilə görülmə işlər, unudulmazdır. İstər RAGT-da, istərsə, IDEA-da, “Xocalıya ədalət” beynəlxalq kampaniyasında yer alan, rol üstənən gənclərimiz bizim örnək göstərdiyimiz yeni nəsil həmvətənlərimizdir. Yəni, biz bir olmağı da, irəli getməyi də, uğur qazanmağı da bacarmış, bacarıq, bacaracağıq!

-Azərbaycançılıq ideyasının təbliğ olunması nə dərəcədə zəruridir?

-Bəri başdan deyim ki, çox zəruridir! Məncə, öncəki suallara cavabımız da bu zəruriyyəti ifadə etməkdədir. Biz ərəzi bütövlüyümüz uğrunda həlledici savaşa hamılıqla səfərbər olmuşuq. 1918-ci ildə, İrəvanın dünyadakı ilk erməni dövlətinə paytaxt kimi güzəşt edilməsi qarşılığında, Qarabağa (ümumən Azərbaycan torpaqlarına) heç vaxt iddia etməmək öhdəliyi götürən “qonşu”-lar, bir daha, bizdən torpaq iddiasında buluna bilməməlidir. Mən azərbaycançılıq ideyasının təbliğ olunması zərurətini bu miqyasda dərəcələndirmək istədim.

Əlbəttə, bizim ideologiyamız, azərbaycançılığımız, strategiyamız, digər vacib işlərimiz yalnız Ermənistan istinadlı deyil və belə olmamalıdır; lakin bu gün qarşımıza yığılan maneələrin adı “Ermənistan” adı ilə kodlanıb – hansı tərəfə dönsək, hələlik “Ermənistan” adlandırılan xeyirsiz bir rejimlə üzləşirik. Heç şübhəsiz, Qarabağda işğala son verdikdən sonra, böyük zəfərin nurundan, Şuşada dalğalanan üçrəngli müqəddəs bayrağımızın kölgəsindən hamımıza və tariximizin hər səhifəsinə pay düşəcək! O zaman daha başqa üfüqlərə boylanacağıq! Şair demiş, “Kaş millətdə ruh yaşasın!”

*“Millət əzər, əzilər də,
Kaş, millətdə ruh yaşasın!
Əyri qəddi düzələr də,
Kaş, millətdə ruh yaşasın”!*
(Xalq şairi C.Novruz)

MÜSTƏQİL DÖVLƏTİMİZİN BİRLƏŞDİRİCİ KONSEPSİYASI AZƏRBAYCANÇILIQ İDEOLOGİYASIDIR

*Milli Məclisin deputatı **Hikmət Babaoğlunun** azərbaycançılıq ideyasının təbliği mövzusunda müsahibəsi.*

-Hikmət müəllim, Azərbaycan xalqının milli inkişaf yolunun formalaşmasında azərbaycançılıq ideologiyasının önəmi nədən ibarətdir?

-Müxtəlif nəzəri-konseptual mənbələrdə və tətbiqi araşdırmalarda universal səciyyəli, milli dəyərlərin və rəşional əənənlərin ehtiva olunduğı, həmçinin adekvat surətdə əks edildiyi ideologiya milli gücün keyfiyyət ünsürü kimi dəyərləndirilir. Başqa sözlə, bir milləti və ya xalqı digərindən fərqləndirən, onun mənəvi potensialını ehtiva edən, həmçinin milli mövcudluğunun mənəvi əsasını təşkil edən milli ideologiya ümummilli inkişafı təmin edən keyfiyyət ünsürü kimi səciyyələndirilir. Bu məsələnin Azərbaycan təcrübəsinə gəldikdə isə qeyd edə bilərik ki, milli dövlətimizin gücünü təmin edən mühüm strateji amillərdən biri konseptual əaslara söykənən, universal ideoloji formuladır. Bu, milli məfkurə kimi xarakterizə etdiyimiz azərbaycançılıq ideologiyasıdır. Tərəddüdsüz qeyd etmək olar ki, müstəqil dövlətimizin birləşdirici konsepsiyası xalqımızın Ümummilli lideri Heydər Əliyevin irəli sürdüyü azərbaycançılıq ideologiyasıdır.

Azərbaycançılıq konsepsiyası müstəqillik dövründən başlamayıb. Əslində isə, bu, 1969-cu ildən, Ulu öndərin respublikamıza rəhbərlik etməyə başladığı dövrdən başlayıb. Azərbaycançılıq ideologiyasının əsasları hələ o dövrdə Bakının milliləşdirilməsi, 1978-ci ildə Azərbaycan SSR Konstitusiyasında Azərbaycan dilinin dövlət dili kimi təsbit olunması və tarixi-strateji əhəmiyyətə malik işlərin görülməsi ilə qoyulub. Bu, milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunması, təbliği və zənginləşdirilməsində, azərbaycanlı milli kimliyinin, yəni milli identikliyin gücləndirilməsində və s. özünü göstərirdi. Ulu

öndər Heydər Əliyev bildirirdi ki, azərbaycançılıq öz milli mənsubiyyətini, milli-mənəvi dəyərlərini qoruyub saxlamaq, eyni zamanda, onların ümumbəşəri dəyərlərlə sintezindən, integrasiyasından bəhrələnmək deməkdir.

-Azərbaycançılıq ideyası nə dərəcədə dünya azərbaycanlılarının milli istinad mənbəyinə çevirilib?

-Müstəqillik dövründə azərbaycançılıq ideologiyasının əsaslarının gücləndirilməsi yeni cəmiyyət quruculuğu kontekstində mühüm rol oynayaraq dövlətimizin qüdrətinin artmasını şərtləndirib. Eyni zamanda, azərbaycançılıq ideologiyası özündə ümumbəşəri səciyyə daşıyan və milli dəyərlərə cavab verən prinsipləri ehtiva etməklə milli həmrəyliyi təmin edən milli-mənəvi mexanizm oldu. Azərbaycançılıq təkcə bu dövlətin ərazisində yaşayan şəxsləri yox, eyni zamanda, bütün dünyada məskunlaşan azərbaycanlıları əhatə edərək dünya azərbaycanlılarının milli istinad mənbəyinə çevrildi. azərbaycançılıq real tarixi keçmişimizlə, milli mentalitetimizlə və mövcud dəyərlərlə sıx bağlı olduğundan qısa zaman kəsiyində cəmiyyət tərəfindən qəbul olundu. Bu gün də dünya azərbaycanlılarının, xaricdə yaşayan soydaşlarımızın vahid milli məfkurə əsasında birləşməsi milli gücümüzü təmin edən strateji faktorlardandır. Digər tərəfdən, bu ideologiya siyasi mənsubiyyətindən və dini əqidəsindən asılı olmayaraq bütün etnik qrupların, milli azlıqların hüquqlarını paritet əsasda təsbit etdiyindən milli həmrəylik mənbəyinə çevrildi. Başqa sözlə, ictimai şüurun spesifik səviyyəsi kimi müstəqil Azərbaycan dövlətinin ideya əsasına çevrilən və dünya azərbaycanlılarını birləşdirən milli məfkurəyə çevrilən azərbaycançılıq ideologiyası ölkədəki bütün konfessiya və etnosların həmrəylik və qarşılıqlı anlaşma mühitində yaşamasını təmin edən mənəvi faktor əhəmiyyətinə malik oldu.

-Azərbaycançılıq ideologiyasının təbliğ və təşviq işini necə gücləndirmək olar?

-Həm Ümummilli lider Heydər Əliyevin, həm də Prezident İlham Əliyevin azərbaycançılıq ideologiyasının təbliği və təşviqi, onun əsaslarının gücləndirilməsi istiqamətində diqqət yetirdikləri mühüm strateji məsələlərdən biri də Azərbaycan dilinin qorunması və daha da zənginləşdirilməsidir. Vurğulamaq lazımdır ki, Ulu öndər Heydər Əliyevin təməlini qoyduğu milli siyasətin fonunda millil dilimizin – Azərbaycan dilinin mühafizəsi və inkişafı yönündə həyata keçirilən məqsədyönlü işlərin Prezident İlham Əliyev tərəfindən dövrün aktual çağırışlarına və qanunauyğunluqlarına müvafiq surətdə uğurla davam etdirilməsi Azərbaycan dilinin milli həmrəylik, bütövlük və identikliyi təmin edən substrat kimi çıxış etməsini şərtləndirib.

Ötən dövrə nəzər saldıqda liberalizmin və konservatizmin ən mühüm xüsusiyyətlərini özündə ehtiva edən, neokonservatizmin milli modeli kimi çıxış edən azərbaycançılıq ideologiyasının milli inkişafın mənəvi-ideoloji əsaslarının təmin olunması, milli həmrəylik və bütövlüyə nail olunması baxımından alternativsiz seçim kimi strateji əhəmiyyətə malik olduğunu görürük.

Azərbaycançılıq ideologiyası həm də müasir dövrdə ideoloji cərəyanların səciyyəvi xüsusiyyətləri, elmi-nəzəri və praktik əsasları nəzərə alındıqda neokonservatizmin milli modeli kimi xarakterizə olunur. Daha dəqiq desək, xalqımızın milli məfkurəsi özündə ehtiva etdiyi təməl prinsiplərə görə liberalizmlə mühafizəkarlığın bir sıra prinsiplərindən ibarət olan neokonservatizm ilə sıx bağlıdır. Bunu daha yaxşı anlamaq üçün neokonservatizmin əsas prinsiplərini sadalamaq məqsədmüvafiqdir. Öncəliklə vurğulamaq lazımdır ki, neokonservatizm liberalizmlə mühafizəkarlığın təməl prinsiplərini özündə birləşdirən ideoloji cərəyandır. Ümumiləşdirsək, qeyd edə bilərik ki, bəhs edilən ideoloji cərəyanın əsas prinsipləri aşağıdakılardan ibarətdir:– dövlət və vətəndaşın qarşılıqlı mənəvi məsuliyyəti gücləndirilməlidir;

– fərdin hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsinə yönəlik xüsusi hüquqi, ictimai şərait yaradılmalı və fərdin ictimai həyatda rolunun artırılmasına qarşı bütün məhdudiyyətlər aradan qaldırılmalı və bu istiqamətdə əhəmiyyətli tədbirlər görülməlidir;

– dövlət milli maraqları və dəyərləri nəzərə almaqla hüquqi müstəvidə davamlı siyasi islahatlar həyata keçirməli və ictimai-siyasi institutların müstəqil fəaliyyətinə geniş şərait yaratmalıdır;

– dövlət demokratik şəraitdə insan və vətəndaş hüquq və azadlıqlarının bərqərar olunmasının başlıca təminatçısı olmalıdır;

– sosial ədalət təmin edilməlidir. Məhz bu zaman əsas prinsip kimi insanların bərabərliyinin inzibati yollarla təmin edilməsi deyil, fərdlərə bərabər imkanların yaradılması götürülməlidir;

– inkişaf radikal və dağıdıcı üsullarla yox, təcridi təkamül vasitəsilə baş tutmalıdır.

Nəticə etibarilə, bəhs olunan təməl prinsiplər azərbaycançılıq ideologiyasının struktur komponentləri qismində çıxış edir və milli məfkurəmiz dövlətimizin maraqlarının qorunması, milli inkişafın mənəvi-ideoloji əsaslarının təmin olunması, milli həmrəylik və bütövlüyə nail olunması baxımından alternativsiz seçim kimi strateji əhəmiyyətə malikdir.

DÜNYA AZƏRBAYCANLILARININ ÜMUMMİLLİ İDEYA - AZƏRBAYCANÇILIQ ƏTRAFINDA BİRLƏŞMƏSİ ZƏRURƏTDİR

*Azərbaycan diasporunun inkişafında yaşlı diaspor üzvlərinin xidmətləri az deyil. Bir çox ölkələrdə ağsaqqal diaspor üzvləri zamanında öz sözlərini deyiblər və milli diasporun formalaşdırılması və azərbaycançılıq ideyasının təbliği istiqamətində mütərəqqi addımlar atıblar. Bu mövzuda Özbəkistanda Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzləri Assosiasiyasının (AMMA) fəxri sədri **Akif Ağatalıbovun** fikirlərini təqdim edirik.*

Xatırladaq ki, Ağatalıbov Akif Ənvər oğlu 1958-ci ildə Bakı şəhərində andan olub. Ailədə 7 uşaq olublar. O, Bakının Nərimanov rayonundakı 39 saylı orta məktəbdə təhsil alıb. Orta məktəbdən ictimai fəallığı olub. 1975-77-ci illərdə Rusiyanın Litkarin şəhərində hərbi xidmətdə olub. Hərbi xidmətdən qayıtdıqdan sonra Bakıda müxtəlif sahələrdə çalışıb. 1980-ci ildə isə Özbəkistana üz tutub. Özbəkistanda ayaqda qalmaq üçün həmyerlilərimizlə bir çox sahələrdə çalışıb. Eyni zamanda Daşkənddə Aleksandr Ostrovski adına Teatr və İncəsənət İnstitutunda təhsil alıb. Özbəkistanın Fərrux Zakirov, Yadigar Sardiye, Nəsimə Abdullayeva, Şirəli Corayev və s. məşhur incəsənət nümayəndələri ilə yaxın dost olub.

Özbəkistanda azərbaycançılıq ideyasının təbliği ilə bağlı çox mühüm işlər görülüb

Akif Ağatalıbov 2002-ci ildə Özbəkistanda Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzləri Assosiasiyasını (AMMA) yaradıb. Az bir zamanda Özbəkistanın 15-ə yaxın şəhərində Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzləri Assosiasiyasının bölməsi fəaliyyətə başlayıb. 30 ildən artıq Özbəkistanda yaşamış Akif Ağatalıbov AMMA-nın 10 il sədri olub. Onun fəaliyyəti nəticəsində adıçəkilən qurum ötən illər ərzində istər Özbəkistan, istərsə də digər Orta Asiya respublikalarında Azərbaycanla bağlı müxtəlif tədbirlər keçirib, ölkəmizin həqiqətləri Orta Asiya respublikalarına çatdırılıb. Akif Ağatalıbov öz hesabına Azərbaycan həqiqətlərinin yerli ictimaiyyətə çatdırılması, azərbaycançılıq ideyasının,

milli-mədəni irsimizin təbliği, soydaşlarımızın hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi ilə bağlı çox mühüm işlər görüb. Hazırda təşkilatın fəxri sədri olan Akif Ağatalıbov “Özbəkistan Respublikasının müstəqilliyinin 15-ci ildönümü” ilə əlaqədar yubiley medalı, 2011-ci il iyulun 4-də isə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı ilə Azərbaycan diasporunun inkişafı sahəsindəki xidmətlərinə görə “Tərəqqi” medalı ilə təltif olunub. Dünya Azərbaycanlılarını Əlaqələndirmə Şurasının üzvüdür.

Akif Ağatalıbov diasporumuzun inkişaf yolundan danışarkən hər zaman deyib ki, milli diasporun birliyinin təməli Ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulub və bu birlik bu gün özünü qoruyub saxlayır: “Əvvəllər biz bir araya gələ bilmirdik. Müəyyən səbəblər buna mane olurdu və ya bu istiqamətdə hansısa addımlar atılmırdı. Lakin ulu öndərin tapşırığı ilə xaricdəki həmvətənlərimiz bir yerə toplandı və Bakıda Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayı təşkil edildi. Birbaşa diasporla məşğul olan dövlət komitəsi yaradıldı. Bu gün Prezident İlham Əliyevin diasporla bağlı verdiyi tapşırıq və tövsiyələr sayəsində bu sahə daha da canlanır, inkişaf edir”.

Özbəkistanda azərbaycançılığın təbliğində məqsədyönlü iş aparılır

O bildirdi ki, xaricdəki həmvətənlərimiz mütəşəkkil diaspor kimi formalaşıblar: “Bu gün fəxrlə deyə bilərik ki, dünya azərbaycanlılarının əsl milli özünüdərk və müstəqil dövlətçilik və milli-mənəvi dəyərlər ətrafında birləşməsi prosesi başlanıb. Artıq dünya azərbaycanlılarının ümummilli ideya - azərbaycançılıq ətrafında birləşməsi zərurətdir. Dünyanın müxtəlif yerlərində məskunlaşmış həmvətənlərimizin mütəşəkkil diaspor kimi formalaşması lobbı quruculuğu sahəsində Azərbaycan Respublikasının xarici siyasətinin prioritet istiqamətlərindən birinə çevrilib”.

Akif Ağatalıbov hazırda Özbəkistanda soydaşlarımız arasında azərbaycançılıq ideyasının, milli-mədəni irsimizin geniş təbliğ olunduğunu dedi: “Azərbaycan xalqının zəngin tarixi-mədəni irsi dünya mədəniyyətinin ən qiymətli səhifələrindən biridir. Son illərdə Özbəkistanda soydaşlarımız arasında mədəni irsimizin, klassik ədəbiyyatımızın, folklorumuzun, musiqimizin, ümumi olaraq azərbaycançılığın təbliğində məqsədyönlü iş aparılır. 2010-cu ildə Azərbaycan Respublikasının Özbəkistan Respublikasındakı Səfirliyinin nəzdindəki Heydər Əliyev adına Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin əsaslı təmirdən sonra açılışı olub. Burada müxtəlif səpkili tədbirlər keçirilir, həmçinin gənc nəsillə azərbaycançılıq ideyası aşılır”.

Akif Ağatalıbov hər zamanki kimi həyata nikbin gözlə baxır və diasporumuzun perspektiv inkişafı üçün əlindən gələni etməyə hazır olduğunu deyir.

DÜNYADA BOYUZATMA REKORDU EDƏN AZƏRBAYCANLI TRAVMATOLOQ-ORTOPED

Bu gün xaricdə bir çox soydaşlarımız öz elmi ixtiraları ilə rekord nailiyyətlər əldə edirlər. Onların hər hansı uğuru Azərbaycanın tanıtımına, eləcə də azərbaycançılığa xidmət edir. Bu baxımdan dünyada

Professor Guseynali R. Ismayilov, M.D,Ph.D

*möcüzələr yaradan və görkəmli travmatoloq-ortoped kimi məşhur olan professor **Hüseynali İsmayilovun** adı fəxrlə çəkilir. Qeyd edək ki, tibb elmləri doktoru, professor H.İsmayilov 1961-ci ildə Borçalı mahalının Dmanisi rayonunun Qızıl Kilsə kəndində hamının xeyir-şərinə yarayan zəhmətkeş bir ailədə dünyaya göz açıb. 1986-cı ildə Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutunda ümumi cərrahlıq ixtisasına yiyələnən H. İsmayilov sonralar həyatını Kurqan şəhərində yerləşən və hazırda həmyerlimiz akademik İlizarovun adını daşıyan travmatologiya-ortopediya elmi mərkəzinə bağlayıb. 2003-cü ildə H.İsmayilov Rusiya prezidenti V.V.Putin tərəfindən Rusiyanın Əməkdar səmərələşdiricisi adına layiq görülüb. 2007-ci ildə isə o, Rusiyada elmin inkişafına göstərdiyi xidmətə və elmi ixtiralarına görə Əməkdar elm və təhsil xadimi adına, “Alfred Nobel” və “Vernadiski” qızıl medallarına layiq görülüb, adı Rusiyanın görkəmli alimlərinin internet ensiklopediyasına daxil edilib. Həmyerlimiz İlizarov adına fondun mükafatı laureatı, Pəncə və Pəncə-baldır üzrə Rusiya Cərrahiyyə Cəmiyyətinin fəxri üzvü, Beynəlxalq və Ümumrusiya Estetik və Plastik Əl Cərrahiyyəsi Cəmiyyətinin, Dünya və Avropa Travmatologiya və Ortopediya Cəmiyyətlərinin, Amerika Travmatologiya və Ortopediya Cəmiyyəti Akademiyasının üzvü, həmçinin Rusiya Təbiət Elmləri Akademiyasının akademikidir. Professor H.İsmayilov hazırda Yaxın Şərqdə akademik İlizarov adına Rusiya Travmatologiya və Ortopediya Mərkəzinin rəhbəridir.*

Ona “İkinci İlizarov” adını niyə veriblər?

H.İsmayılov öz peşəsinin ən yüksək səviyyəsinə çatması üçün hər zaman əzmlə çalışıb. O, akademik İlizarovun inam və etimadını qazanmaq üçün çətin elmi sınaqdan keçib. Bu haqda H.İsmayılov fikirlərini belə izah edib: “Mən 1989-cu ildə Kurqanda klinik ordinaturanı bitirdikdən sonra Elmi Şuranın qərarına əsasən aspiranturada saxlanıldım. Akademik İlizarov mənə özünün yeni başladığı travmatologiya-ortopediyanın ən çətin sahəsi olan əl və ayaq sümüklərinin patologiyası mövzusunda elmi iş üzərində işləməyi məsləhət gördü. 1990-cı ildə akademik İlizarovla müştərək ixtiramın qeydə alınması məni daha da ruhlandırırdı. Yeni üsulla xəstə bir neçə dəfə əməliyyat olunmaqdan və yaxud da ayaq sümüklərinin 3-4 yerdən osteotomiya (sındırılma) olunmasından xilas olunurdu”.

Professor deyir ki, bu gün də İlizarov mərkəzinə baş çəkən dünya ortoped-travmatoloqlarını ən çox maraqlandıran əl və pəncə patologiyasının müalicə üsullarıdır: “Mən dünya ortopediya və travmatologiya tarixində ilk dəfə olaraq əl və pəncə patologiyasının İlizarov və onun təkmilləşmələri üsulu ilə müalicə prinsiplərinin konsepsiyasını tərtib edərək elmi əsasını verdim.

Bu gün çox şadam ki, həmyerlimiz akademik İlizarovun işini və etimadını doğrultdum, eyni zamanda ilk dəfə mərkəzdə bu sahə üzrə elmi klinik qrup yaradaraq İlizarovun arzularını həyata keçirdim. Əbəs deyil ki, buna görə mərkəzdə mənə “İkinci İlizarov” adını veriblər”.

Mənim yaddaşımda qalan ən təsirli anlardan biri bizim instituta gəlib İlizarov metodunun möcüzələrini öyrənmək istəyən çox böyük bir Cənubi Koreya ortoped-travmatoloqlar qrupu ilə vidalaşma gecəsidir. Bu qrupa rəhbərlik edən Cənubi Koreya Ortopediya- Travmatologiya Cəmiyyətinin sədri, bizim mərkəzin direktorunun çıxışından sonra mikrofona yaxınlaşıb söz istədi və üzünü ona tutaraq dedi: “Biz burada 14 gün ən unudulmaz anlar yaşadıq. Mən və mənim həmkarlarım bu institutun ən cavan professoru, doktor İsmayılov qarşısında baş əyirik və biz istərdik professorla Azərbaycan musiqisini rəqs edək”. Daha sonra onlarla Azərbaycan musiqisini rəqs etdik. O anlarda bir daha azərbaycanlı olmağımla qürur duydum. Mən öz işimlə, onlara göstərdiyim münasibətlə həm də azərbaycançılıq vəzifəmi yerinə yetirmişdim. Amma çox maraqlıdır ki, bizim institutun müdiriyyətidən başqa bütün Cənubi Koreya qrupu mənimlə rəqs etdilər...”.

“Harada olasam da azərbaycançılığımı qoruyuram”

Onu da deyək ki, H.İsmayılov travmatologiya sahəsində daha bir neçə

yeniliklər edib. Onun tərəfindən 1994-cü ildən ilk dəfə kompleks müalicə sistemi tətbiq edilərək uşaq beyin iflici olan xəstələrin ortopedik problemləri həll edilib. Bu kompleks müalicə üsulu eyni vaxtda 10-12 əməliyyatı bir mərhələdə, dəritoxumalarda heç bir kəsik aparmamağa imkan verdi ki, bu da xəstələrin müalicə vaxtının qısalmasına, bərpa dövrünün kamil aparılmasına, onların tez və keyfiyyətli formada normal həyata qayıtmalarına səbəb oldu. Bu üsulların nəticəsində, ümumiyyətlə, gözə bilməyən və əlil arabalarına möhtac olan minlərlə xəstə ayağa qalxıb gəzdilər, çoxları isə tam bərpa olunaraq öz xəstəliklərini unudular.

İlk dəfə olaraq Yaxın və Orta Şərqdə İlizarov üsulu ilə xəstələrin ambulator şəraitdə müalicə olunması prinsiplərini tətbiq etdim. Daha bir ilkə imza ataraq akademik İlizarovun boyuzatma rekordunu (37 sm) keçərək, hollandiyalı qızın boyunu 41 sm uzatdım. İraqlı qızın boyunu isə 57 sm uzadaraq dünya rekordunu təzələdim. Mən öz nailiyyətlərimi 100-dən artıq beynəlxalq konfrans və simpoziumlarda nümayiş etdirərək İlizarovun ruhunu yaşatmışam və Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin dediyi kimi, fəxr edirəm ki, azərbaycanlıyam. Harada olasam da azərbaycançılığımı qoruyuram. Xaricdəki soydaşlarımız hər bir işini azərbaycançılıq ideologiyasına əsaslanaraq etməlidir”.

Həmyerlimiz ara-sıra Azərbaycanda da cərrahi əməliyyatlar aparır: “Onlar dəfələrlə uğursuz əməliyyat olunan və sonda heç bir həkim tərəfindən qəbul olunmayan ağır xəstələrdir. Bir çoxları da öz ağır problemləri ilə xaricə müalicə olunmağa gedə bilməyən xəstələrdir. Məsələn, Azərbaycanda anadangəlmə ortopedik qüsurlu, 9 yaşlı oğlan 5 dəfə uğursuz əməliyyat olunmuşdu. Valideynləri hansı həkimə getsə də, ayaqlarının kəsilməsi təklif olunmuşdu. Mən bu uşağın ayağının ayrılıyını və 24 sm gödəkliyini bərpa etdim. Çox şadam ki, belə xəstələrə özlərinin dedikləri kimi, ikinci həyat verib, uğurlu cərrahiyyə əməliyyatlarımla onları amputasiyadan qurtarıb normal həyata qaytarmışam”.

H.İsmayılov ümumi olaraq anadangəlmə və qazanılmış ortopedik və travmatoloji xəstəliklərin müalicəsinə həsr olunmuş 250-dən artıq elmi məqalənin, 3 monoqrafiyanın, 16 tədris kitabçasının, praktikada geniş tətbiq olunan 200-dən artıq ixtira və təkmilləşmələrin müəllifidir. Həmyerlimiz dünyanın 86 ölkəsinin (ABŞ, Almaniya, Yaponiya, Böyük Britaniya, Cənubi Koreya, Türkiyə, İran və s.) mütəxəssislərinə İlizarov üsulunun öyrənilməsində iştirak edib. Əsas elmi ixtirası olan əl və ayaq xəstəliklərində və sınıqlarında böyük uğurla tətbiq edilən aparat Yaponiyada patent alıb. Həmçinin ortopediya və

travmatologiya sahəsində müvəffəqiyyətlə istifadə olunan İranda etdiyi ixtirası isə 2008-ci ildə İsveçrədə keçirilən beynəlxalq müsabiqədə birinci yeri tutaraq fəxri mükafata layiq görülüb: “Bu qələbə İranın həm dini lideri, həm də prezidenti tərəfindən yüksək qiymətləndirildi. 1998-2001-ci illərdə Böyük Britaniyada ortoped-travmatoloqlara (87 nəfər) 3 ay müddətinə İlizarov metodu ilə müalicə üsullarına yiyələnmək qaydalarını öyrətmişəm. Bu müddətdə 5 dəfə BBC-ə müsahibə vermişəm. İngiltərə Kraliça xəstəxanasının təşəkkürnamələrini almışam.

İranda deyirlər: “Professor İsmayılovu Rusiyadan bizə Allah göndərib...”

Professor İsmayılov uzun müddət İranda da fəaliyyət göstərərək insanlara şəfa verib. 1996-cı ildə onu İrana dəvət ediblər: “Mənə İranda 18 yaşında bir xəstə qız uşağı təqdim etdilər. Uşaq olanda aldığı maşın zərbəsindən sonra aparılan çoxsaylı əməliyyatların nəticəsindən sol pancənin xronik osteomieliti (iltihabı) onun dərəsinin çapıq toxuması ilə örtülməsi və baldır sümüyündə 5 sm gödəklik müşahidə olunurdu. Üç ortoped qərara gəlmişdi ki ayaq amputasiya olunmalıdır. Mən bu xəstəni cərrahiyyə əməliyyatı etdim, baldır sümüklərini uzatdım, pancənin sümüklərini bərpa etdim, ayrılığını düzəltdim, iltihabı müalicə etdim. Sonradan xəstə ailə həyatı qurdu və 2 uşaq dünyaya gətirdi”. Həmyerlimizin bu uğurlu əməliyyatından sonra İran ortoped-travmatoloqları İlizarov üsulunun bu ölkədə mütləq tətbiq olunmasının zəruriliyini qeyd ediblər. Beləcə, 2002-ci ildə İranın səhiyyə nazirinin müavini doktor Nürbaxış tərəfindən rəsmən İranda işləmək üçün dəvət alıb. O, İranın paytaxtı Tehran şəhərinin ən müasir, yeni açılmış sığorta xəstəxanasında ozamanki prezident Xatəminin və səhiyyə naziri doktor Pezeşkianın xeyir-duasından sonra çalışmağa başlayıb. Onun üçün İlizarov Travmatologiya və Ortopediya klinikası təşkil olunub. Bu xəstəxanada çalışdığı müddətdə 4800 xəstəyə şəfa verib. Bunların da 90%-i ondan əvvəl İran həkimləri və ya xarici travmatoloq-ortopedlər tərəfindən 2 dəfədən 68 dəfəyə qədər əməliyyat olunmuş xəstələr imişlər. Professor İsmayılov o zamanlar etdiyi əməliyyatları belə xatırlayır: “Ümidlərini itirmiş, qəti şəkildə müalicənin mümkünsüzlüyü cavabı verilmiş, amputasiya təklif olunmuş xəstələr mənə müraciət edirdi. Əlin və ayaqların anadangəlmə eybəcərliyi ilə Almaniyada dəfələrlə uğursuz əməliyyat olunmuş 21 yaşında qızını müayinəyə gətirən həmkarım və xəstənin atası göz yaşlarını tökərək danışır: “Professor, qızımın əlində 4-cü barmağında gödəklik var idi. Almaniyada ən tanınmış professor əməliyyat etdi və dedi ki,

hər şey yaxşı olacaq. Görürsüz nəticəni. İndi, ümumiyyətlə, olan barmaq da qalmayıb, üstəlik dəridə eybəcər çapıqlar qalıb. İndi qızıma elçi gəlmək istəyirlər, o da ağlayıb deyir ki, özünü oldürəcək. Nişan üzüyünü taxmağa barmağı yoxdur deyə, ərə də getmək istəmir”. Mən həmkarımın qızının barmağını öz sümüyü hesabına 4 sm uzatdım, ayrılıyını düzəltdim. Plastik əməliyyat edib çapıq toxumanı götürdüm. Dedim, indi gedin 3-4 nişan üzüyü taxın. Mənim belə xəstələrim çox olmuşdur”. Professor deyir ki, müalicə üçün onun yanın çətin xəstələrin 60% nəinki İran travmatoloq-ortopedləri, hətta Almaniyada, Türkiyədə, Böyük Britaniyada çalışan hamkarları da göndəriblər: “Bütün bu işlərimin müqabilində İran mediasında çap olunmuş təşəkkür dolu məqalələr, müsahibələr və İran televiziyalarında onlarla müsahibələr, çəkilmiş üç sənədli film, yadda qalan xoş anlardır. Ən əsası isə bəzi xəstələrin, ya da onların yaxınlarının ürəklə söylədikləri: “Professor İsmayılov, sizi Rusiyadan bizə Allah göndərdi” deyib, xeyir-dua vermələri idi”.

Həyat davam edir...

Professor İsmayılov özünün 34 illik həkimlik təcrübəsində tibbin sir-lərini öyrənməklə yanaşı, bu sahəni tədris də edib. Onun rəhbərliyi altında və yaratdığı elmi klinik bazanın nəzdində çoxlu sayda elmlər namizədi işi, həmçinin doktorluq dissertasiyası müdafiə olunub. Vaxtilə çalışdığı institut-da bu gün də onun elmi klinik konsepsiyaları əsasında tədris kitabçaları və hətta dünyanın bir çox dövlətlərində monoqrafiyalar çap olunur. Professorun özü də öyrənməkdən heç vaxt çəkinməmişdir. Ətrafların oynaqlarında və fəqərə sütununun sınıq və patologiyasının geniş cərrahi və estetik müalicəsi üçün ABŞ-da, Rusiyada, Böyük Britaniyada, Almaniyada, Türkiyədə, İrandə, İsveçrədə iştirak etdiyi kurs və seminarlarda aldığı nəzəri, klinik bilikləri praktikasında geniş istifadə edir. Bu gün professor İsmayılovun tədqiqat və müalicə işlərində sümük iltihabı, çürüməsi, xoş və bədxassəli şişlərin nəticəsində sümük və oynaqların total qüsurların bərpa olunması mühüm yer tutur. Hər zaman azərbaycançılıq ideyasının xaricdə təbliğinə üstünlük verən professor İsmayılovu travmatoloq-ortoped olaraq dünyada xəstələri ayağa qaldıran güc mərkəzinə bənzətmək olar. Öz sahəsində dünya rekordu edən belə bir həkim təkcə Azərbaycan üçün deyil, bəşəriyyət üçün faydalıdır.

SOYDAŞLARIMIZ HƏR YERDƏ AZƏRBAYCANÇILIĞI QORUMALIDIR

*Rusiyanın Sverdlovsk vilayətindəki soydaşlarımız hər zaman vətənə və azərbaycançılıq ideyasına olan bağlılıqlarını öz əməlləri ilə sübut ediblər. Bu haqda Rusiyanın Sverdlovsk vilayətindəki Azərbaycan diasporunun lideri, “Azərbaycan-Ural” milli-mədəni ictimai təşkilatının sədri **Şahin Şıxlinskini** fikirlərini diqqətinizə çatdırırıq. Qeyd edək ki, Şahin Şıxlinski 20 fevral 1966-cı ildə Qazax rayonunun İkinci Şıxlı kəndində anadan olub. General Əliağa Şıxlinskini nəticəsi olan diaspor rəhbəri 1973-1983-cü illərdə İkinci Şıxlı kənd orta məktəbində təhsil alıb. 1984-1986-cı illərdə Sovet ordusunda xidmət edib. 1986-cı ildə “Sverdlovskq-*

rajdanstroy” trestində çalışıb, Komsomol Komitəsinin katibi vəzifəsinə seçilib. 1990-1995-ci illərdə Ural Dövlət Hüquq Akademiyasında təhsil alıb. Həmçinin bu Akademiyanın aspiranturasını bitirib. 1995-1996-cı illərdə “E” İnşaat şirkətində Huquq şöbəsinin müdiri vəzifəsində çalışıb. 1996-1999-cu illərdə “Prestij-Servis” İstehsalat Kommersiya Firmasının prezidenti olub.

2004-cü ildə Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin (ÜAK) Ural Rayon Şurasının sədri, 2004-cü ilin oktyabrında isə konqresin vitse-prezidenti seçilib. Bununla yanaşı, Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin vitse-prezidenti olub.

Dünya azərbaycanlılarının I, II, III və IV qurultaylarında iştirak edib. Dünya Azərbaycanlılarını Əlaqələndirmə Şurasının üzvü, o cümlədən Sverdlovsk vilayətinin Qubernatoru yanında Milli məsələlər üzrə Məsləhət Şurasının üzvüdür.

Sverdlovsk vilayətinin Qubernatorunun 22 fevral 2008-ci il tarixli sərəncamına əsasən, Sverdlovsk vilayətinin Dövlət mükafatı, 2008-ci ilin avqust ayında isə “Yekaterinburq şəhərinin qurulmasının 285 illiyi” medalı ilə təltif olunub.

2006-cı il martın 13-də Azərbaycan Respublikası Prezidentinin sərəncamı ilə “Tərəqqi” medalı ilə təltif olunub. Ailəlidir. 3 oğlu, 1 qızı var.

“Sverdlovsk vilayətində Azərbaycanı layiqincə təmsil edirik”

Rusiyada yaşayan soydaşlarımızın pozulmuş hüquqlarının müdafiəsində, Azərbaycan həqiqətlərinin dünyaya çatdırılmasında, ölkəmizin mənafeyinin qorunmasında, ümumiyyətlə, Rusiya və Azərbaycan dövlətlərinin siyasi, iqtisadi, mədəni və humanitar əlaqələrinin möhkəmlənməsində Şahin Şıxlınskinin müstəsna xidmətləri var. Şahin Şıxlınski deyir ki, diaspor sədri kimi Azərbaycanla bağlı bütün tarixi günlərin, bayramların, hüzn günlərinin Rusiyada geniş şəkildə qeyd olunmasını bir missiya kimi həyata keçirir: “Yekaterinburqda təhsil alan azərbaycanlı gənclərin koordinasiya olunması, bu ölkədə yaşayan ziyalıların bir araya gəlməsi, Azərbaycan naminə müəyyən iqtisadi və sosialyönümlü layihələr də həyata keçiririk. Biz Rusiyada yaşayan azərbaycanlıların övladları üçün xüsusi gündəlik məktəbin açılmasına nail olmuşuq. Bu məktəbdə tədris olunmaq üçün Azərbaycan dili və Azərbaycan tarixi dərslərinin göndərilməsi üçün Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyinə müraciət edik və bu müraciəti əsasında həmin dərslərlər göndərildi. Bu fənləri tədris etmək üçün isə Yekaterinburqa müəllimlər də göndərilib. Məktəbin içində Heydər Əliyev İrsini Araşdırma Mərkəzi var. Həmçinin bizim təşəbbüslə ilk dəfə Yekaterinburqdakı ali təhsil müəssisələrində “Azərbaycan guşəsi” yaradılıb. Bizim təşkilatın nəzdində bütün soydaşlarımıza xidmət etmək üçün Hüquq Mərkəzi fəaliyyət göstərir. Azərbaycanlıların burada işlə təmin olunması, onların sənədlərinin düzəldilməsi, qeydiyyatdan keçməsi, işləmək üçün icazə alınması ilə bağlı bu mərkəzdə yardımlar edilir.

Qeyd edirəm ki, bizim gənclər burada çox fəaldırlar. Rusiyanın Azərbaycanlı Gənclər Təşkilatının (RAGT) Sverdlovsk vilayəti üzrə nümayəndəliyi gənclərin bir araya gəlməsində mühüm rol oynayır. Bizim dəstəyimizlə burada Azərbaycan Milli Rəqs Mərkəzi yaradılıb. Orada bizim uşaqlara rəqslərimiz tədris və təbliğ olunur. Ümumiyyətlə, Sverdlovsk vilayətində keçirilən bütün dövlət tədbirlərində biz iştirak edirik. Bir neçə soydaşımız vilayət üzrə deputat seçilib və aktiv fəaliyyət göstərirlər. Biz də diaspor olaraq onlara lazımı dəstək veririk. Sevindirici haldır ki, yerli rəsmilər bizim diasporu hər zaman digər xalqların diasporlarından yüksəkdə görürlər və nümunə göstərirlər”.

Həmyerlimiz Şahin Şıxlınski həmişə qeyd edir ki, hər bir azərbaycanlı öz ölkəsininkönüllüsəfiri olmalıdır: “BizqərribölkədəAzərbaycanılayiqincətəmsil edirik, burada iş qurub yüzlərlə insana iş yeri yaradırıq. Düşünürəm ki, soydaşlarımız hər yerdə vətənin mənafeyini, azərbaycançılığı qorumalı, onun inkişafına dəstək olmalıdır. Bunun üçün hər kəsin dilimiz, ədəbiyyatımız, mədəniyyətimiz və tariximiz haqqında geniş və əsaslı bilgilərə malik olması vacibdir”.

Bundan başqa, həmyerlimiz Şahin Şıxliniski xeyriyyəçilik işləri də görür. Prezident İlham Əliyevin çağırışına uyğun olaraq illərdir Azərbaycanda bir sıra sahələrə investisiya qoyur. 2016-cı ildə Şahin Şıxliniskinin maliyyə dəstəyi ilə Qazax rayonunun İkinci Şıxlı kəndində beynəlxalq avtovağzal, hotel və ticarət kompleksi inşa olunub. Mart ayından Azərbaycana xaricdən gələnlər koronavirusla bağlı burada iki həftəlik karantində qalırlar. Şahin Şıxliniski tərəfində Qax rayonunda müasir tipli böyük su zavoduna sərmayə qoyulub. Eyni zamanda orada turizm mərkəzi tikilir. Ümumiyyətlə, onun tərəfindən Azərbaycanda müxtəlif infrastruktura 20 milyon dollara yaxın investisiya yatırılıb. Elə Rusiyanın özündə də onun iş gördüyü yerdə çalışanların böyük əksəriyyəti elə öz soydaşlarımızdır. Yekaterinburqda Şahin Şıxliniskinin maliyyəsi ilə “Baku Plaza” adlı mədəniyyət mərkəzi tikilib. Burada bizim mədəniyyətimiz təbliğ olunur.

“İnanırıq ki, Ali Baş Komandanın müdrik rəhbərliyi altında Azərbaycanın bütün işğal olunmuş əraziləri azad ediləcək”

Şahin Şıxliniski bildirib ki, onun fəaliyyətinin başlıca istiqaməti həm də Yekaterinburqda Azərbaycana qarşı olan məkirli qüvvələrlə mübarizə, xüsusi ilə ermənilərin yaratdığı yalançı mifi dağıdaraq onların təxribat xarakterli informasiyalarının qarşısını almaq, Vətənimizlə bağlı həqiqətləri təqdim etməkdir: “Bunun üçün Yekaterinburqda bir neçə beynəlxalq tədbirlər, elmi konfranslar, aksiya və xeyriyyə tədbirləri keçirmişik. Eyni zamanda, ermənilərin Azərbaycan ərazisində həyata keçirdiyi soyqırımlar, vəhşiliklər barədə tədqiqatlar aparıb, bununla bağlı müəyyən vəsaitlər çap etdirmişik. Qeyd edirəm ki, biz diaspor fəaliyyətini vaxtilə Ümummilli lider Heydər Əliyevin bizə verdiyi tövsiyə və məsləhətləri əsasında daha yüksək formada qurmuşuq. Hazırda Rusiya Federasiyası Ural Federal dairəsinin Azərbaycan diasporu olaraq ölkə Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin siyasətini dəstəkləyirik. Yeri gəlmişkən, son günlər cəbhədə baş verənlərə görə Rusiya Federasiyası Ural Federal dairəsinin Azərbaycan diasporu olaraq Ali Baş Komandana müraciət etmişik. Biz cənab Prezidentə və onun şəxsində bütün Azərbaycan xalqına tam dəstəyimizi ifadə etmişik. Aktuallığı bu günlərdə Azərbaycan xalqı öz əcdadlarının – təxminən 30 ildir ki, Ermənistanın silahlı qüvvələrinin işğalı altında olan Azərbaycan ərazilərinin azadlığı üçün ədalətli mübarizə apararkən xüsusi əhəmiyyət kəsb edir.

Prezident İlham Əliyevin ətrafında birləşərək Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpaı üçün cəsarətlə mübarizə aparan Azərbaycan Ordusuna

hərtərəfli dəstək verən bütün Azərbaycan xalqının ruh və güc birliyindən qürur və sevinc hiss edirik.

Şəhidlərin ailələrinə və yaxınlarına dərin hüznə başsağlığı verərək, Ermənistanın Azərbaycana qarşı növbəti silahlı təcavüzü nəticəsində zərər çəkənlərin və yaralıların tezliklə sağlamlarını diləyirik. Səmimi qəlbdən inanırıq ki, Ali Baş Komandanın müdrik rəhbərliyi altında Azərbaycanın bütün işğal olunmuş əraziləri azad ediləcək, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü bərpa ediləcək və bu torpaqlardan zorla qovulan azərbaycanlılar öz evlərinə qayıdacaqlar.

Ölkənin müxtəlif sahələrində Prezidentimizin həyata keçirdiyi ciddi dəyişikliklər sayəsində bu gün bildiririk ki, Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin maddi-texniki dəstəyi lazımı səviyyədədir. Bu da Ali Baş Komandanın bütün vəzifələrini uğurla yerinə yetirilməsindən əminliklə danışmağa imkan verir. Bu faktı bildirərək, öz tərəfimizdən Azərbaycanın atəş altında olan cəbhə kəndləri və şəhərlərinin mülki əhalisinin, eləcə də silahlı qüvvələrin şəxsi həyatı ailələrinin ehtiyacları üçün əlimizdən gələni etmişik. Bundan sonra da dərman, qida, zəruri ehtiyaclar şəklində lazımı humanitar yardım göstərməyə mütləq hazır olduğumuzu bildiririk. Bu humanitar yardımın ünvan sahibinin təmaslarını təqdim etdikdə, biz böyük şərəf və məmnuniyyətlə yuxarıda göstərilən köməyi göstərməyə hazırıq və beləliklə, Azərbaycanın haqlı işinə və ədalətin bərqərar olmasına təvazökar töhfəmizi veririk”.

Onu da xatırladaq ki, Şahin Şıxlinski 2020-ci ilin iyul ayında işğalçı Ermənistanın ölkəmizin dövlət sərhədində törətdiyi hərbi təxribatlara etiraz əlaməti olaraq BMT-nin mənzil-qərargahına və ATƏT-in Minsk qrupuna müraciət ünvanlayıb.

DAVAMLI OLARAQ XARİCDƏ AZƏRBAYCANÇILIQ İDEYALARININ TƏBLİĞİ İSTİQAMƏTİNDƏ LAYİHƏLƏR HƏYATA KEÇİRİLMƏLİDİR

*Azərbaycançılıq ideyasının xaricdəki soydaşlarımız arasında təbliğ edilməsi diaspor təşkilatı rəhbərlərinin də əsas istəyidir. Bu mövzuda Belarus-Azərbaycan İcmaları Konqresinin sədri **Natiq Bağırovun** açıqlamasını təqdim edirik.*

Xatırladaq ki, Natiq Bağırov 1964-cü ildə Bakıda anadan olub. 1971-1981-ci illərdə Bakı şəhəri 211 sayılı orta məktəbdə təhsil alıb. 1981-ci ildə Azərbaycan Neft və Kimya İnstitutunun Neft mədənləri fakültəsinə qəbul olunub və 1986-cı ildə həmin institutu bitirib. 1987-ci ildə Belarus Respublikasının İdman Komitəsinin dəvəti ilə Minsk şəhərinə köçüb, orada idmançı və məşqçi kimi fəaliyyət göstərüb. İdman Nazirliyində mütəxəssis vəzifəsində çalışıb. 1992-1993-cü illərdə İtaliyada məşqçi kimi fəaliyyət göstərüb. 1995-ci ildə Belarus hökuməti tərəfindən Əməkdar idman ustası adı ilə təltif olunub. 1996-1997-ci illərdə Xorvatiyada işləyib, sambo və dzu-do üzrə 4 dəfə dünya, 5 dəfə Avropa çempionu olub. 2002-ci ildən Belarusun dzu-do üzrə Milli komandasının baş məşqçisi vəzifəsində işləyir. 1996-2002-ci illərdə Minskə Beynəlxalq Humanitar-İqtisadi İnstitutunun “Beynəlxalq münasibətlər” üzrə mütəxəssisi, ingilis və alman dillərinin referent-tərcüməçisi mütəxəssisi ixtisasını alıb. 1997-ci ildə Minskə fəaliyyət göstərən “Qobustan” Mədəni-Maarif İctimai Birliyinin sədri seçilib. 2004-cü ildə Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin vitse-prezidenti seçilib. 2006-cı il martın 13-də Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı ilə dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi sahəsində fəaliyyətinə görə “Şöhrət” ordeni ilə təltif edilib.

Natiq Bağırov deyib ki, Ümummilli lider Heydər Əliyevin azərbaycançılığı ümummilli ideologiya olaraq irəli sürməsi dünya azərbaycanlılarının milli amal uğurunda mübarizəsində güclü ideoloji platforma oldu: “Azərbaycançılıq ideyası dövlətimizin inkişafına, o cümlədən güclənməsinə böyük tə-

sir göstərən və insanların şüurunda formalaşmış ictimai dəyərlərin məcmusu hesab olunur. Dövlətin vahid ideologiyası olanda, vətəndaşın təbii maraqları nəzərə alınanda cəmiyyətlə dövlət arasında boşluq olmur. Azərbaycançılıq ideyası həm də cəmiyyəti birləşdirən, onun inkişafına zəmanət verən dəyərlər sistemidir. Bu ideologiyanın insanların şüurunda, düşüncələrində, qəlbində olması vacibdir”.

Natiq Bağirov bildirib ki, davamlı olaraq xaricdə Azərbaycan həqiqətlərinin yayılması, azərbaycançılıq ideyalarının təbliği istiqamətində layihələr həyata keçirilməlidir: “Milli diaspor təşkilatlarının vahid, mütəşəkkil qüvvə kimi təşkilatlanmasında, soydaşlarımız arasında ixtilafların aradan qaldırılmasında azərbaycançılıq ideyasının rolu önəmlidir. Xaricdəki yeniyetmə və gənclərə, ümumiyyətlə soydaşlarımıza azərbaycançılıq ideologiyasının aşılması vacib amildir. Milli dövlətçiliyimizin möhkəmləndirilməsi, diasporumuzun həmrəyliyi üçün azərbaycançılıq ideyası təbliğ edilməlidir. Bu fəaliyyət cəmiyyətdə məhz azərbaycançılıq məfkurəsinə diqqət artırmaq baxımından önəmlidir. Belə layihələrə dəstək vermək, harada yaşamasından asılı olmayaraq soydaşlarımızın azərbaycançılıq düşüncəsinin inkişafına kömək etmiş olur”.

O qeyd edib ki, Belarusda Azərbaycanın tanıtımı əsas faktorlardan biridir: “Bu, hər ölkədə diaspor nümayəndələri üçün vacibdir. Odlar Yurdu gözəl ölkəmiz bu tanıtım üçün hər şeyə sahibdir. Turizm ilə bağlı birbaşa tanıtımlar Belarusda son 4 ildə başlayıb. Turizm bir nömrəli reklam vasitəsidir. Amma bu günə qədər Belarus daxil heç bir keçmiş sovet respublikasında bu cür fəaliyyətlər olmayıb. Belarusda bu sahədə işləyən Azərbaycan vətəndaşları var. Ancaq tək əldən səs çıxmadığına görə dövlət dəstəyi çox vacibdir. Bizim gözəl ölkəmiz turizm olaraq hər cür şəraitə malikdir. Bu gözəllikləri, qonaqpərvərliyi ilə məşhur olan Azərbaycanı əcnəbilərə göstərmək bizim hamımızın borcudur”.

Natiq Bağirov qeyd edib ki, azərbaycançılıq bizim dövlətin əsas ideologiyasıdır: “Hər bir soydaşımızın bu ideologiyadan xəbəri olamlı, hər bir soydaşımız öz ictimai fəaliyyətini bu ideologiya əsasında həyata keçirməlidir. Dünya azərbaycanlıları arasında azərbaycançılıq ideyasının təbliğ edilməsi üçün yerlərdə real görüşlər keçirmək lazımdır. Düşünürəm ki, planlı şəkildə təbliğat aparılsa effektiv nəticə əldə etmək olar”.

BİZ HƏR ZAMAN AZƏRBAYCANÇILIĞI QORUYURUQ

*Azərbaycançılığı qorumaq və təbliğ etmək qəlbdən gələn milli hissdir. Bu gün xaricdə yüksək vəzifələrdə çalışmalarına baxmayaraq bu hisslə yaşayan soydaşlarımız az deyil. Bu mövzuda “Qazaxıstan Milli Kənd Təsərrüfatı Palatası” Hüquqi Şəxslər və Fərdi Sahibkarlar Birliyinin prezidenti, general-mayor **Şahin Nəsimovun** fikirlərini təqdim edirik.*

Xatırladaq ki, general-mayor Şahin Nəsimovun valideynləri əslən Borçalıdandır. 40 il Qazaxıstanda yaşayıblar. Təqaüdə çıxandan sonra Azərbaycana qayıdıblar. 4 övladları var. Ailənin üçüncü övladı olan Nəsimov Şahin Yadigar oğlu, 1 iyul 1965-ci ildə Qazaxıstanın Kostanay vilayətinin Amangəldi rayonunun Rodnik

kəndində anadan olub. Tibb üzrə ali təhsil alıb. Daha sonra Moskva Dövlət Universitetinə daxil olub. Orada həm də hərbi dərslər keçib. Şahin Nəsimovun ali təhsilində yüksək göstəriciləri olub. Ona görə də onu hərbi məktəbə çalışmağa dəvət ediblər.

İxtisasca həkim olan Şahin Nəsimov mərkəzi qərərgahı Fransada yerləşən Beynəlxalq İnsan Hüquqları Müdafiə Komitəsinin (CIPDH) Qazaxıstan filialının rəhbəri olaraq ictimai fəaliyyət də göstərir. Həmçinin Qazaxıstanın “Nur-Otan” partiyasının Siyasi Şurasının üzvüdür. Şahin Nəsimov, eyni zamanda biznes sahəsində çalışır. 1999-2001-ci illərdə “Otan” hüquq firmasının baş direktoru, 2001-2007 -ci illərdə “Əl-Aman” İctimai Fondunun İdarə Heyətinin sədri, 2007-2016 -cı illərdə “Paritet MK”-nin İdarə Heyətinin sədri, EQS Avrasiya Keyfiyyət Xidmətinin direktoru olub. Hazırda “Astana Nur Dəstür” firmasının baş direktorudur. 2019-cu ildə “Qazaxıstan Milli Kənd Təsərrüfatı Palatası” Hüquqi Şəxslər və Fərdi Sahibkarlar Birliyinin prezidenti təyin edilib. General-mayor rütbəsinə qədər yüksələn Şahin Nəsimov Qazaxıstan, Azərbaycan, Rusiya, Qırğızıstan, Ukrayna, Polşa, Xorvatiya, Türkiyə, Çexiya və Fransa prezidentlərinin mükafatlarını, təşəkkür məktublarını, orden və

medallarını alıb. Onu da əlavə edək ki, general-mayor Şahin Nəsimov 2018-ci ildə Prezident Nursultan Nazarbayev tərəfindən “Kurmet” ordeni ilə təltif edilib. Bundan başqa, general 2018-ci ildə türkdilli ölkələr arasında “İlin qızıl adamı” mükafatına da layiq görülüb. 2018-ci ildə İtaliyada keçirilən Beynəlxalq “San Remo – Junior” festivalının jüriələrindən biri də Şahin Nəsimov olub. Ailəlidir. Bir oğlu, bir qızı və üç nəvəsi var.

Şahin Nəsimov deyir ki, harada yaşamağından asılı olmayaraq ürəyi vətənimiz Azərbaycanla döyünür: “Vətən mənim üçün həm də anadır. Biz hər zaman evdə, ailədə Azərbaycan dilində danışırıq. Bu, mənim valideynlərimin ən böyük istəyi idi. Biz də buna görə Qazaxıstanda hər zaman dilimizi, adət-ənənəmizi, ümumiyyətlə, azərbaycançılığı qorumuşuq”.

Həmvətənimiz hər zaman Prezident İlham Əliyevin tövsiyələrini yerinə yetirdiyini bildirib: “Prezident İlham Əliyev xaricdəki soydaşlarımıza tövsiyə edib ki, mütərəqqi yenilikləri Azərbaycana gətirək. Biz də buna uyğun olaraq fəaliyyət göstəririk. Düşünürəm ki, Azərbaycanımızın iqtisadi yüksəlişi əksər ölkələrə nümunə olacaq. Mən Azərbaycanın gələcəyini parlaq görürəm. Hər zaman vətənimin adının yüksəklərdə olmasını arzulayıram. İlham Əliyev yalnız Azərbaycanın deyil, bütün dünya azərbaycanlılarının Prezidentidir”.

General-mayor bildirib ki, azərbaycançılıq ideyasını ölkəmizin əksər icimai-siyasi qüvvələri qəbul edib: “Bu ideya milli maraqlarımızı tam əhatə edir. Xaricdəki gənclərimiz də məhz bu ruhda böyüməlidir. Bunun üçün də azərbaycançılıq ideyasının təbliği istiqamətində ölkəmizdə və xaricdə tez-tez layihələr həyata keçirilməlidir. Çünki dünyanın hansı ölkəsində yaşamasından asılı olmayaraq hər bir azərbaycanlının vətənə bağlılığının olması, dilini qorunması, millətini, milli-mənəvi dəyərlərimizi yaşadığı ölkədə təbliğ etməsi vacib amildir. Bu istiqamətdə görülməli işlər yeni nəsilə azərbaycanlı ideologiyasına sevgi yaradacaq”.

Şahin Nəsimovun fikrincə, azərbaycançılıq ideologiyası vasitəsilə xalqımız tarixən tapındığı mütərəqqi ənənələri mənəvi olaraq gələcək nəsillərə ötürür: “Ulu öndər Heydər Əliyevin səyi ilə azərbaycançılıq mahiyyətə real məzmun daşıyaraq praktikada realizə imkanları qazandı. Azərbaycançılıq ideologiyası real müstəqilliyə nail olmaq, vahid, bölünməz Azərbaycanı qoruyub saxlamaq və möhkəmləndirmək üçün vasitədir. Azərbaycançılığın gücü ondadır ki, bu, dövlət siyasətinə çevrilib. Bu ideologiya, həmçinin xalqın milli-mədəni eyniyyətini qoruyub saxlayır. Buna görə də azərbaycançılıq ideyasının təbliği hər bir azərbaycanlının vəzifəsi olmalıdır. Milli adət-ənənəmizin, dilimizin, mədəniyyətimizin həm ölkə daxilində, həm də xaricdə təbliğ olunması və zəngin mədəni irsimizin soydaşlarımız arasında geniş yayılması azərbaycançılıq ideyasının daha da güclənməsinə səbəb olacaq”.

KRASNOYARSK DİASPORU OLARAQ AZƏRBAYCANÇILIĞIN TƏBLİĞİ YOLUNDA UĞURLA ADDIMLAYIRIQ

*Xaricdəki soydaşlarımızın Azərbaycanla bağlı keçirilən təbirləri azərbaycançılıq ideyasına əsaslanmalıdır. Bu mövzuda Krasnoyarsk Deputatlar Şurasının millət vəkili, Krasnoyarsk diyarı “Azərbaycan milli-mədəni muxtariyyəti” adlı ictimai təşkilatın sədri **Taleh Mahmudovun** fikirlərini təqdim edirik.*

Xatırladaq ki, Taleh Sədi oğlu Mahmudov 1961-ci il avqustun 7-də Ağsu rayonunun Göydəlləkli kəndində anadan olub. Orta məktəbi bitirəndən

sonra təhsilini Bakıda Maliyyə-İqtisad Texnikumunda davam etdirib. 1979-cu ildə hərbi xidmətə çağırılıb və 1981-ci ilə qədər Xabarovskda Sovet ordusunda xidmət edib. 1982-ci ildən indiyədək Krasnoyarsk şəhərində yaşayır və orada işləyir. Dəmir yollarının tikintisi idarəsində onun yolu iş icraçısından keçərək, tikinti-montaj idarəsinin rəisi vəzifəsinə qədər gedib çıxıb. Krasnoyarsk şəhərindəki bir sıra əhəmiyyətli memarlıq obyektləri bilavasitə Taleh Mahmudovun iştirakı ilə tikilib, istifadəyə verilib. O, 1992-ci ildə Krasnoyarsk Mühəndis-İnşaat İnstitutunu bitirib. 1998-ci ildən Taleh Mahmudov aktiv ictimai fəaliyyətlə məşğul olur. Onun fəaliyyəti əsasən, Azərbaycan mədəniyyəti və adət-ənənələrinin Krasnoyarsk vilayətində qorunub saxlanması və inkişafına yönəlib.

Soydaşlarımız Krasnoyarskının sosial-mədəni və ictimai-siyasi həyatında fəal iştirak edir

1998-ci ildə Krasnoyarskda yerli “Azərbaycan milli-mədəni muxtariyyəti” ictimai təşkilatı yaradıldı. Onun rəhbərliyi ilə bu təşkilat Krasnoyarsk vilayətinin, həmçinin şəhərin özünün sosial-mədəni və ictimai-siyasi həyatında daim iştirak edir. O, həmvətənlərinə, o cümlədən Azərbaycandan gələnlərə kömək edir. Milli-mədəni ənənələrin qorunması və tanıtılmasına çalışır. Taleh Mahmudovun rəhbərliyi altında muxtariyyət milli mədəniyyətin qorunması və inkişafı üçün böyük iş görür. Krasnoyarsk vilayətində və

Krasnoyarsk şəhərində Azərbaycanın Respublika Günü, Novruz bayramı və başqa əlamətdar günlərlə bağlı tədbirlərin keçirilməsi ənənə xarakteri alıb. Muxtariyyətin təmsilçiləri vilayətdə və şəhərdə keçirilən mədəni tədbirlərdə iştirak edirlər. Azərbaycan muxtariyyətinin nəzdində uşaqlardan, həmçinin böyüklərdən ibarət bir neçə yaradıcı kollektiv də fəaliyyət göstərir. Diaspor rəhbərinin mütləq dəstəyilə “Odlar yurdu” xalq ansamblı yerli və beynəlxalq müsabiqələrdə, eləcə də tədbirlərdə çıxış edir.

Hazırda Rusiyanın Azərbaycanlı Gənclər Təşkilatının Krasnoyarskda şöbəsi fəaliyyət göstərir. Təşkilatın məqsədi mədəniyyət, idman, təhsil və elmi baxımdan azərbaycanlı gənclərin inkişafı, mənəvi dəyərlərin dəstəklənməsidir.

Krasnoyarsk vilayətindəki diasporumuz azərbaycançılıq ideyasını mükəmməl şəkildə yaşadır

Azərbaycan muxtariyyətinin gənclərdən ibarət “Odlar yurdu” adlı KVN komandası vilayətdə milli-mədəni ictimai təşkilatların komandaları arasında ən yaxşılarından biridir. 2016-cı ilin mayında “Odlar yurdu” KVN üzrə Millətlər liqasının gümüş mükafatçısı, 2017-ci ilin noyabrında isə turnirin qalibi olub. 2017-ci ildə Taleh Mahmudovun dəstəyilə 1941-45-ci illərdə müharibədən bəhs edən “Azərbaycandan cəbhəyə” adlı kitab ərsəyə gəlib və təqdimat mərasimi keçirilib. Bu kitab vilayətin elmi-tədqiqat kitabxanasında layiqli yer tutur. “Azərbaycan milli-mədəni muxtariyyəti”nin sədri olaraq, Taleh Mahmudovun Krasnoyarskda başqa milli-mədəni ictimai birliklərin rəhbərlərilə sıx əlaqələri var. O, azərbaycanlıların ümumrusiya sosial-mədəni məkanına inteqrasiyası üçün də böyük iş görür, Azərbaycanla Krasnoyarsk vilayəti arasında işgüzar və mədəni əlaqələrin qurulmasına, inkişafına töhfəsini verir. İctimai fəaliyyətlə yanaşı, Taleh Mahmudov idman və sağlam həyat tərzinin təbliğinə də xüsusi diqqət yetirir. 2000-ci ildə onun rəhbərliyi altında Krasnoyarsk regional ictimai təşkilatı olan Ağır Atletika Federasiyası yaradılıb. İndiyə qədər federasiyaya o, rəhbərlik edir. Federasiya daimi əsaslarla fəaliyyət göstərir, şəhər və regional səviyyədə yarışlar təşkil olunur, istedadlı idmançılar yetişdirilir. Onların arasında beynəlxalq səviyyəli yarışların mükafatçıları var. Bundan əlavə, Rusiya Federasiyasının regionları ilə bədən tərbiyəsi və idmanla bağlı sıx qarşılıqlı əlaqələr yaradılıb. Taleh Mahmudov bu fəaliyyətinə görə 2018-ci ildə təltif olunub. İctimai fəaliyyətlə yanaşı, Taleh Mahmudov Krasnoyarsk vilayətində özəl və çatımlı tibbin inkişafı istiqamətində də aktiv fəaliyyət göstərir. 2003-cü ildə o, “Bionika – bərpa terapiya klinikası” adlı MMC-ni təsis edib. Bu klinika 15 ildən çoxdur ki, Krasnoyarskda tibbi

xidmətlər sahəsində uğurla fəaliyyətini davam etdirir. Krasnoyarsk vilayətinin və Krasnoyarsk şəhərinin ən böyük çoxprofilli özəl klinikalarından biri olan “Bionika”da tibbi ixtisaslaşmanın, demək olar ki, bütün sahələri üzrə mütəxəssislər fəaliyyət göstərir.

2018-ci ildə Rusiyanın Krasnoyarsk şəhər sakinlərinin dəstəyini qazanan Taleh Mahmudov Krasnoyarsk şəhər Deputatlar Şurasına deputat seçilib. Dağıstanın Serqokolinsk rayonunun fəxri vətəndaşı olan Taleh Mahmudov 2018-ci ildə Vahid Rusiya Partiyasına üzv olub. Taleh Mahmudov 2019-cu ilin 5 aprelində Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putinin sərəncamına əsasən Fəxri fərmanla təltif olunub. Bütün bu görülmə işlər bir daha aydın göstərir ki, Krasnoyarsk vilayətindəki diasporumuz azərbaycançılıq ideyasını mükəmməl şəkildə yaşadır.

“Azərbaycançılıq dövlətçilik ideologiyasıdır”

Taleh Mahmudov deyib ki, azərbaycançılıq ideologiyası bütün dünyada yaşayan azərbaycanlıların birliyi üçün hesablanıb: “Azərbaycançılıq bir dövlətçilik ideologiyasıdır. Azərbaycançılıq müstəqil Azərbaycan Respublikasının ideoloji əsaslarıdır. Bu ideologiya dünya azərbaycanlılarının vahid ideya ətrafında birləşməsi üçün mayakdır. Milli diasporun biliyi yolunda azərbaycançılıq ideyası önəmli rol oynayır. Bu baxımından dünya azərbaycanlıları arasında azərbaycançılığın təbliği istiqamətində davamlı olaraq layihələr həyata keçirilməlidir”.

Taleh Mahmudov bildirib ki, Krasnoyarsk diasporu olaraq azərbaycançılığın təbliği yolunda uğurla addımlayırlar: “Krasnoyarskda hər zaman öz birliyimizi qoruyub saxlamağa çalışırıq. Krasnoyarskda Azərbaycanla bağlı keçirilən bütün təbirlərimiz azərbaycançılıq ideyasına əsaslanır. Bu ideologiyanın başlıca mənbəyi və ilkin mərhələsi Azərbaycanda milli düşüncəli gənclər formalaşdırmaq, millət, vətən nədir anlatmaq, vətənin müdafiəsinə hər zaman hazır olmaq, lazım gələrsə canından keçmək öyrədilməlidir. Biz də burada böyüyən gənc azərbaycanlılara daimi olaraq bu ideyanı aşılayırıq”.

Onun fikrincə, azərbaycançılıq ideyasını təbliğ etmək hər bir azərbaycanlının vəzifəsi olmalıdır: “Həmçinin bu ideologiya vətəndə də təbliğ edilməlidir. Milli adət-ənənəmizin, dilimizin, mədəniyyətimizin həm ölkə daxilində, həm də xaricdə təbliğ olunması azərbaycançılıq ideyasının daha da güclənməsinə səbəb olacaqdır”.

BİZ AZƏRBAYCANÇILIQ İDEYASINI GÖRDÜYÜMÜZ İŞLƏRLƏ TƏBLİĞ EDİRİK

*Müxtəlif sahələr üzrə istedadlı və bacarıqlı soydaşlarımız Azərbaycanı dünyada tanıdır və azərbaycançılıq ideyasını təbliğ edirlər. Bu mövzuda Safari Ov Klubu Azərbaycanın rəhbəri, dünya reytinginə düşən ekstremal ovçu, vətənimizi xaricdə layiqincə təbliğ edən soydaşımız **Faiq Babanlı**nın müsahibəsini təqdim edirik.*

Xatırladaq ki, Babanlı Faiq Fuad oğlu 1977-ci il yanvarın 9-da anadan olub. Ali təhsillidir. O, qaydasız döyüş üzrə Azərbaycan çempionudur və ölkəmizdə, eləcə də MDB ölkələrində böyük nüfuzə malikdir. Taksidermiya sahəsi üzrə mütəxəssisdir. 1999-cu ildən turizm biznesi, 2003-cü ildən isə ovçuluqla məşğuldur. Həmyerlimiz ekstremal ovçu kimi dünyada nömrə birlər siyahısına düşüb və buna görə də dünyanın ən tanınmış ovçuları arasında onun da adı çəkilir. 80-dən çox ölkədə ov edən Faiq Babanlı daima Azərbaycanın təbliğatını da aparır.

- Faiq müəllim, azərbaycançılıq ideyasını necə təbliğ edirsiniz?

-Mənim üçün azərbaycançılıq ideyasının fərdi, milli, ictimai anlamı var. İnsan öncə, fərdi olaraq özündə azərbaycançılıq düşüncəsi formalaşdırmalıdır. Bu, eyni zamanda insanda milli ruh yaradır və azərbaycançılıq yolunda fəaliyyətə sövq edir.

Azərbaycançılıq evdən, ailədən başlayır. Övladlarına azərbaycançılıq, vətənpərvərlik tərbiyəsi verməyən insan, ictimai həyatda bu ideyanı lazımı səviyyədə təbliğ edə bilməz. Ümumi olaraq azərbaycançılıq ideyasının standart təbliğat forması yoxdur. Hər kəs xarakterinə, peşəsinə, düşdüyü mühitə görə öz təbliğatını apara bilər. Məsələn, mən hər bir ölkədə ov aləmində tanınmış şəxsiyyətlərlə görüşəndə Azərbaycan haqqında da danışram. Ovdan necə mənəvi zövq alırsam, azərbaycançılıq ideyasını təbliğ etməkdən, Azər-

baycanı tanıtmıqdan da o cür zövq alıram. Mən ova gedəndə hər kəsə üzərində Azərbaycanla bağlı yazılar olan köynəklər geyindirirəm. Ayrıca hara ova gedirəmsə, ora Azərbaycanın bayrağını sancıram. Bununla yanaşı, kampımın üzərində də hər zaman Azərbaycan bayrağı asılır. Yəni öz sahəmə uyğun olaraq bu formada azərbaycançılıq ideyasını təbliğ edirəm.

-Sizin dəvətinizlə dünya şöhrətli ovçular və digər sahənin nümayəndələri Azərbaycana gəlirlər. Onlara Azərbaycanı necə tanıdırsız?

-Bəli, 15 ildən artıqdır ki, dünya şöhrətli insanlar mənim dəvətimlə Azərbaycana legal ova gəlir və qonağı olurlar. Bu insanlar bizi sayıb gəlirlər. O adam keyfiyyətlidir ki, onun çoxlu əlaqələri var. Biz onlara Azərbaycanın tarixi, mədəniyyəti, mətbəxi, adət-ənənəsi haqqında da ətraflı məlumatlar veririk. Eyni zamanda onların burada müxtəlif görüşlərini təşkil edirik. Onlar bizim ölkədən çox məmnun halda qayıdırlar. Hətta, onların bəziləri sonradan Azərbaycanın dostu olurlar və bizim ölkəni xaricdə təbliğ edirlər. Baxın, bu bizim azərbaycançılıq fəaliyyətimizin nəticəsidir.

Hər insan harasa gedəndə bilməlidir ki, kimin yanına gedir. Biz özümüz də xaricdə harasa dəvət ediləndə bu kimi məsələlərə xüsusi diqqət edirik. Yəni bizi dəvət edən dünya şöhrətli adamdırsa, onun beynəlxalq arenada xüsusi çəkisi varsa, onun dəvətini qəbul edib gedirik. Biz özümüz də xaricdə harasa dəvət ediləndə Azərbaycanın təbliğatı işinə xüsusi diqqət edirik. Həmçinin həmkarım Asif İlyasovla birgə real ov filmləri çəkib dünyaya yayırıq. Bütün dünya bizi Safari Ov Klubu Azərbaycan (safari.az) adı ilə tanıyır. Əsas məqsədimiz Azərbaycanda pərakəndə ovçuluq məsələsini aradan qaldırmaqdır. Buna görə də Azərbaycanda ovçuların peşəkarlaşmasına çalışırıq. Biz müxtəlif beynəlxalq ov cəmiyyətlərinin tədbirlərində iştirak edirik. Fəaliyyətimiz dəfələrlə qiymətləndirilib.

Yəni xaricdə görülən hər hansı müsbət işdə Azərbaycanın adı varsa, bu elə azərbaycançılığın təbliği istiqamətində fəaliyyətdir. Çünki azərbaycançılıq işi, həm də xaricdə ölkəmizin müsbət imicini formalaşdırmaq deməkdir. Azərbaycançılıq bizim üçün missiyadır.

-Peşəkar ovçudan əsas nə tələb olunur?

-Ovçunun öncə güclü hissiyatı və enerjisi, həmçinin ətrafdakı təhlükəyə ani reaksiyası olmalıdır. Bunlar ovçunun cəngəllikdə ovlanmaması üçün ən vacib faktordur. Onun ərazisinə düşəndə heyvan dəqiq bilir ki, sən haradasan. Çünki buralar onun arealıdır. Mən o etapi çoxdan keçmişəm. Mən atıcılıqda seçilirəm, yəni hədəfi nəzərdə tutmuram. Heyvana atmaq tam başqadır, vəhşiyyət atmaq tam başqa, cəngəllikdə isə atmaq tamam başqadır.

-Azərbaycan gənclərinin fəaliyyətində azərbaycançılıq ideologiyasının nə kimi önəmi var?

-Azərbaycançılığı uşaqların, gənclərin düşüncəsində, xarakterində formalaşdırmaq lazımdır. Bunun üçün bağça və məktəblərdən azərbaycançılıq ideyasının təbliği aparılmalıdır. Uşaqlar dilimizi, dinimizi, adət-ənənəmizi mükəmməl bilməlidirlər. Bu baxımdan bəzən xaricdə böyüyən uşaqlarda çatışmazlıqlar müşahidə olunur. Bir çox xaricdəki soydaşlarımız övladlarına, xüsusən ana dilimizi lazımı səviyyədə öyrədə bilmirlər. Ana dilini bilməyən, öz vətəni tanımayan soydaşımız sabah böyüyəndə Azərbaycanı necə tanıdacaq?! Onlarda azərbaycançılıq ruhu belə, olmayacaq. Bu cür gələcək diaspor üzvlərində azərbaycançılıq ideyasını təbliğ etmək üçün baza olmayacaq. Amma sevindirici haldır ki, bir çox halda soydaşlarımız, xüsusən yay tətillərində övladlarını məqsədli şəkildə Azərbaycana gətirirlər ki, dilimizi unutmasınlar və vətənlə bağları güclənsin. Hətta bəzi soydaşlarımız övladlarının dilimizi bilməsi üçün gətirib Azərbaycan məktəblərində oxutdururlar. Bu kimi nümunəvi halların çoxalması azərbaycançılığın güclənməsi üçün mühüm əhəmiyyət kəcb edir.

-Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə müsbət imicinin formalaşmasında tanınmış şəxslərimizin nə kimi rolu var?

-Biz dünyaya elə həm də tanınmış, istedadlı, ixtiraları olan şəxslərimizlə çıxmalıyıq. Yəni beynəlxalq aləm dünyada hər hansı töhfəsi olan insanı qəbul edir. Əlbəttə ki, insanın əsas şəxsiyyəti önəmlidir. Biz də dünyanın Azərbaycana marağını artırmaq üçün insan faktoru məsələsini önə çəkilməliyik. Yəni azərbaycanlılar öz qəhrəmanlıqlarını ölkə daxilində deyil, xaricdə göstərməlidirlər. Çünki ölkənin qiyməti onun şəxsiyyətlərinə görə verilir.

Mən bütün qitələrdə ov etmişəm. Ovladığım heyvanların vətənimdə yaratdığım şou-rumda canlı obrazlaşdırılmış kolleksiyasını etmişəm. Dünyaya göstərmək istəyirik ki, Azərbaycanda da bu sahəyə uyğun şəxsiyyət var. Xaricdə azərbaycançılıq ideyasını təbliğ edən soydaşlarımız Azərbaycanda da belə işlərin görülməsi haqqında fəxrlə danışa bilərlər. Yəni artıq biz varıq. Bir günə 10 ilin işini görürük. Çünki biz Azərbaycan üçün yetişmişik. Bir ölkənin hər hansı sahəsi üzrə insanının tanınması, bu ölkənin dünyada tanınması deməkdir. Bütün bunlar azərbaycançılığın praktiki olaraq nümunələridir. Yəni biz azərbaycançılıq ideyasını əməli addımlarımızla, gördüyümüz işlərlə təbliğ edirik.

AZƏRBAYCANI UKRAYNADA TANITMAQLA AZƏRBAYCANÇILIQ İDEYASINI TƏBLİĞ EDİRİK

*Azərbaycan diaspor təşkilatlarının əsas fəaliyyət istiqaməti azərbaycançılıq ideyasını təbliğ etməkdir. Bu mövzuda Ukrayna Azərbaycanlıları Birləşmiş Diasporunun sədri, Ukrayna Azərbaycanlıları Radasının həmsədri, hüquq elmləri doktoru **Hikmət Cavadovun** fikirlərini təqdim edirik.*

Hikmət Cavadov 1982-ci ildə Bakı şəhərində doğulub. 1998-ci ildə Bakı şəhərindəki 42 saylı orta məktəbi fərqlənmə attestatı ilə bitirib. 2002-ci ildə BDU-nun Hüquq fakültəsini bakalavr, 2004-cü ildə isə magistr pilləsini fərqlənmə diplomları ilə başa vurub. BDU-da oxuduğu dövrdə Azad Tələbə Həmkarlar İttifaqı Təşkilatının sədri vəzifəsinə seçilərək 5 il bu vəzifədə çalışıb. Bu dövrdə rektorun əmri ilə fakültə elmi şurasının üzvü olub. Əyani formada təhsil almaq üçün 2004-cü ildə Ukraynanın Milli Elmlər Akademiyasının Dövlət və Hüquq İnstitutunun aspirantura şöbəsinə qəbul olub, 2008-ci ildə elə həmin institutda dissertasiya işi müdafiə edərək hüquq elmləri namizədi elmi dərəcəsini alıb. Sonra həmin institutun Doktorantura şöbəsində elmi fəaliyyətini davam etdirib. 2019-cu ildə hüquq elmləri üzrə elmlər doktoru elmi dərəcəsi alıb.

Hikmət Cavadov 2012-ci ildən Ukrayna Azərbaycanlıları Birləşmiş Diasporunun (UABD) sədri kimi aktiv ictimai fəaliyyətlə məşğuldur. Eyni zamanda Ukrayna Azərbaycanlıları Radasının həmsədridir. O, 2016-cı ildə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamı ilə Azərbaycan diasporunun inkişafındakı xidmətlərinə görə “Tərəqqi” medalı ilə təltif edilib.

“Ukraynanın ictimai-siyasi həyatında aktivlik göstəririk”

Hikmət Cavadov deyib ki, Azərbaycanı Ukraynada tanıtmaqla azərbaycançılıq ideyasını təbliğ edirlər: “Ukrayna Azərbaycanlıları Birləşmiş Diasporu 2012-ci ildə yaradılıb. Hazırda Ukraynanın bütün vilayətlərində bizim

nümayəndəliklərimiz var. UABD tərəfindən bir neçə vilayətlərdə Azərbaycan məktəbləri açılıb. Bu məktəblərdə gənc nəsilə azərbaycançılıq təbliğ olunur.

Azərbaycan gerçəkliklərinin Ukrayna ictimaiyyətinə çatdırılması istiqamətində saysız layihələr həyata keçirmişik. Ümumiyyətlə, biz Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı müxtəlif tədbirlər keçiririk. Əlbəttə ki, bu da Ukrayna elitasında dürüst, obyektiv fikir oyadır. Biz Ukrayna-Azərbaycan münasibətlərinə həsr olunmuş sənədli filmlər çəkirik. Bununla bağlı Ukrayna Yazıçılar Birliyi ilə bir neçə layihəmiz var. Bundan başqa Ukrayna-Azərbaycan Mədəniyyəti Günləri ilə bağlı tədbirlər keçiririk. Eyni zamanda Ukraynanın ictimai-siyasi həyatında aktivlik göstəririk. Ukraynanın tarixinə aid tədbirlərdə iştirak edirik. Təşkilatımız tərəfindən Ukraynada Azərbaycan haqqında yetərinə məlumatlar yayılır. Cəmiyyətə informasiya əsas KİV vasitəsilə çatdırılır. Biz öz fəaliyyətimizdə Ukrayna mediasında da təbliğatın aparılmasına üstünlük veririk. Buna görə, Ukrayna KİV nümayəndələri ilə sıx əlaqə saxlayırıq. Biz bütün bu işləri azərbaycançılıq ideyasına əsaslanaraq edirik. Azərbaycançılıq ideyasına xidmət bizim milli vəzifəmizdir”.

“Milli maraqlar uğrunda hər zaman birlik”

Hikmət Cavadov digər ölkələrdəki diaspor təşkilatlarımızla da əməkdaşlıq ediklərini vurğulayıb: “Biz diasporla bağlı təşkil etdirlən müxtəlif tədbirlərdə iştirak edirik. Bu tədbirlərdə əlbəttə ki, başqa ölkələrdə fəaliyyət göstərən həmkarlarımızla görüşürük. Çalışırıq ki, birgə işlər görək”

Hikmət Cavadov bildirib ki, həmrəylik və birlik azərbaycançılıq ideyasının əsas prinsipidir: “Sevindirici haldır ki, Ukraynadakı Azərbaycan diaspor üzvlərinin ümummilli maraqları eynidir. Yəni milli maraqlar uğrunda hər zaman birlik. Ümumilikdə hər kəs öz işini layiqincə görür. Düşünürəm ki, hər bir milli diaspor təşkilatının gördüyü işlər Azərbaycanın maraqlarına xidmət etməlidir. Həmrəylik, tək bayram günlərində olmur. Xalqın çətin, ağır günlərində də nəzərə çarpır. Biz hər zaman Ukrayna xalqının yanındaıyq. Eləcə də Ukrayna dövləti də hər zaman Azərbaycan diaspor təşkilatlarına dəstək verir. Pandemiya dövründə biz Ukraynada milli birliyin bir daha şahidi olduq. Ukrayna Azərbaycanlıları Radasında Operativ Qərargah yaradılıb. Burada soydaşlarımıza həm maddi, həm də mənəvi dəstək göstərilir. Bu işdə bizə Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi ilə yanaşı, Ukraynadakı azərbaycanlı iş adamları da böyük dəstək göstərir. Ayrıca biz ermənilərin Tovuzda törətdikləri təxribatlara etiraz olaraq keçirilən aksiyalarda Ukraynadakı soydaşlarımızın da milli birliyinin şahidi olduq. Bu o deməkdir ki, Ukraynada azərbaycançılığı milli ruh olaraq həm qəlbimizdə yaşadıırıq, həm də təbliğ edirik”.

SANKT-PETERBURQDA AZƏRBAYCANÇILIQ İDEYASININ İNKİŞAFI İSTİQAMƏTİNDƏ FƏALİYYƏT GÖSTƏRİRİK

*Rusiyanın Sankt-Peterburq şəhərində yaşayan soydaşlarımız qarşılıqlı çıxan manelərə baxmayaraq Azərbaycanın təbliğatını aparırlar. Bu haqda Rusiyanın Sankt-Peterburq şəhərində fəaliyyət göstərən “Naxçıvan” Azərbaycanlıların Dostları Milli-Mədəni Cəmiyyətinin sədri **İdris Qəhrəmanovun** açıqlamasını təqdim edirik.*

Xatırladaq ki, Qəhrəmanov İdris İsmayil oğlu 13 fevral 1958-ci ildə Naxçıvan MR-ın Ordubad rayonunda anadan olub. Orta məktəb təhsilini Ordubadda başa çatdırıb. 1978-1980-ci illərdə indiki Sankt-Peterburq şəhərində hərbi xidmətdə olub. 1981-ci ilin fevral ayından keçmiş

Leningrad Dəniz Ticarət Limanında işə başlayıb. 1986 - cı ilin mart ayından 1988-ci ilədək Şpisbergen arxipelaqında işləyib. 1989-cu ildən 1993-cü ilə qədər Leningrad Dəniz Ticarət Limanında işləməyə davam edib. 1987-1993-cü illərdə indiki Sankt-Peterburq Dövlət Universitetində tarix ixtisası üzrə qiyabi təhsil alıb. 2007-ci ildə isə Sankt-Peterburq Dövlət Universitetinin Regional İqtisadiyyat İnstitutunun İqtisadiyyat fakültəsində dövlət və bələdiyyə idarəetməsi ixtisası üzrə ikinci ali təhsil alıb.

1993-cü ildə sahibkarlıq fəaliyyətinə başlayıb. “Sabina” MMC-nin baş direktordur. 2007-ci ildən fəal ictimai və xeyriyyə işləri ilə məşğul olur. İdris Qəhrəmanov “Prezident proqramlarının həyata keçirilməsinə yardım ictimai qərarı”nın sədridir. Rusiyanın müxtəlif şəhərlərində “Dünyanın xeyirxah mələyi” memarlıq-park komplekslərinin yaradılmasına kömək edib. Mükafatları arasında fəxri diplom və “Vətən ulduzu”, “Qütbçülər medalı”, Sülhməramlıların medalı, “Yüzilliyin mesenatları” ordeni, II dərəcəli “Dünya” ordeni, “Mesenat ulduzu” ordeni, “Sankt-Peterburqun 300 illiyi xatirəsinə” medalı, “Rusiya DİN-in 200 illiyi” medalı və s. vardır. 2016-cı ildə Prezident İlham Əliyev tərəfindən “Tərəqqi” medalı ilə təltif edilib. “Rusiyanın əmək-

dar mesenatı” fəxri adına layiq görülüb. Ölkənin ictimai-siyasi həyatında iştirakına görə Rusiya Federasiyasının Prezidenti V.V.Putin və digər rəsmilərdən minnətdarlıq məktubları alıb.

“Biz həmişə fəxr etmişik ki, müstəqil dövlətimiz var”

İdris Qəhrəmanov bildirib ki, Sankt-Peterburqda azərbaycançılıq ideyasının təbliği və inkişafı istiqamətində fəaliyyət göstərilir: “Hər bir azərbaycanlı heç vaxt dilimizi, dinimizi, mədəniyyətimizi, mental dəyərlərimizi unutmamalıdır. Bunu biz buradakı gənclərə başa salırıq. Çalışırıq ki, gənclərimiz bütün tədbirlərimizdə iştirak etsinlər, gördüyümüz bu işləri, bu məhribançılığını davam etdirlsinlər. Biz bir azərbaycanlı kimi həmişə fəxr etmişik ki, müstəqil dövlətimiz var. Biz harada olduğumuzdan aslı olmayaraq vətənimizi və xalqımızı sevirik. Vətənə xidmət edən yaxşı insanları, o ki “Azərbaycan” deyib daima vətənə xidmət edən insanları hər zaman dəstəkləmişik.

Təkcə Sankt-Peterburqda yox, bütün Rusiyada yaşayan soydaşlarımız Azərbaycanı tanımaq üçün çox səylər göstərir. Azərbaycançılıq ideyası yolunda biz öz vətənpərvər layihələrimizi davam etdiririk və etdirəcəyik”.

Diaspor təşkilatı sədri Sankt-Peterburqda keçirdikləri bütün tədbirlərdə məqsədləri Azərbaycanın müstəqilliyinin, dövlətçiliyinin, Azərbaycanda gedən inkişafın qorunmasının təbliği olduğunu vurğulayıb: “Eyni zamanda Rusiya-Azərbaycan əlaqələrinin genişlənməsi istiqamətində görülən işləri diqqətdə saxlayırıq. İki dövlət başçılarının görüşlərini izləyirik. Bu da bizi çox sevindirir və gənclərimizin inkişafına çox xeyir verir. Biz çalışırıq ki, gənclərimiz istər dövlət işlərində, istər biznes sahəsində irəli getsinlər, yüksək vəzifələr əldə etsinlər”.

“Sankt-Peterburqda yaşayan həmvətənlərimizin hamısı çalışır ki, azərbaycançılığı qorusunlar”

İdris Qəhrəmanov bildirib ki, Sankt-Peterburqda onları çoxsaylı Azərbaycan diasporu kimi tanıyırlar: “Biz bu şəhərdə çox işlər görmüşük. Bizim burada tanınmış alimlərimiz, peşəkar həkimlərimiz, mühəndislərimiz, ümumiyyətlə, həddindən artıq ziyalılarımız var. Burada yaşayan həmvətənlərimizin hamısı çalışır ki, Azərbaycan xalqının, dövlətinin adını uca etsinlər və azərbaycançılığı qorusunlar. Mənə elə gəlir ki, biz bütün bunlara nail olmuşuq. Burada bizə Azərbaycanın səfirliyi diqqətini artırmalıdır. Ona görə ki, Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin siyasi kursunun layiqli davamçısı Prezident İlham Əliyev bu barədə öz tapşırıq və tövsiyələrini bütün Azərbaycan səfirliklərinə verir”.

AZƏRBAYCANÇILIQ İDEYASININ TƏBLİĞ EDİLMƏSİ MÜHÜM ƏHƏMİYYƏT KƏSB EDİR

Müsahibimiz Səadət Qarayeva Rusiyada tanınmış ictimai xadimdir. Hazırda Moskvada “Biznes-Dialog Media Mərkəzi”nin baş direktorunun Azərbaycan-Türkiyə üzrə müşaviri, Rusiyanın məşhur “Rus Velikaya” beynəlxalq fondunun vitse-prezidentidir. Rusiyada mədəni-kütləvi tədbirlər təşkil edərək azərbaycançılıq ideyasını da təbliğ edir. Ailəlidir, üç övladı var.

-Səadət xanım, millət olaraq ayaqda qalmağımız üçün azərbaycançılıq ideyası nə dərəcədə əhəmiyyət kəsb edir?

-Qloballaşan dünyada milli kimliyin, adət-ənənələrin qorunub saxlanması olduqca vacibdir. Biz milli dəyərlərimizi təkcə global təsirlərdən müdafiə etməklə kifayətlənməməliyik, eyni zamanda o dəyərləri dünyada təbliğ etməliyik. Bu mənada azərbaycançılıq ideologiyası bizim bir millət olaraq ayaqda qalmağımız, inkişafımız baxımından zəruridir. Dünya azərbaycanlılarının milli və ideoloji birliyi üçün onlara azərbaycançılıq ideyalarının aşılması önəmlidir. Azərbaycanlılar dünyada birliyə nail olsa, bir çox problemlərimiz həllini tapar.

Azərbaycanlıların bir araya gəlməsi üçün azərbaycançılıq ideyası mühüm platformadır. İctimai təşkilatların bu istiqamətdə təşəbbüslərlə çıxış etməsini təqdir edirəm.

-Azərbaycançılıq ideyasının tətbiq və təbliğatını vacib edən amillər hansılardır?

- Azərbaycançılıq ideyasının tətbiqi azərbaycançılıq ideologiyası əsasında həyata keçirilir. Azərbaycançılıq ideologiyası real birliyə nail olmaq, Vətənimiz Azərbaycanı qoruyub saxlamaq və inkişaf etdirmək üçün vasitədir. Azərbaycançılıq ideologiyası özündə dilimizi, dinimizi, mədəniyyətimizi, milli-mənəvi dəyərlərimizi və s. özündə birləşdirir. Dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan soydaşlarımız azərbaycançılıq ideyasını lazımı səviyyə-

də praktikada tətbiq etməlidirlər. Əks halda gələcək nəsillər bu ideyadan xəbərsiz böyüyəcəklər. Bunun üçün Azərbaycanda, xüsusən də xarici ölkələrdə gənclərimiz azərbaycançılıq ideyası haqda məlumatlı olmalıdırlar. Bu gün xaricdə dünyaya gələn azərbaycanlı gənclərin Azərbaycan dilində danışa bilməməsi hər birimizdə narahatçılıq yaradır. Yeni nəsilin mənəvi olaraq Azərbaycandan qırılmaması üçün azərbaycançılıq ideyasının təbliğatı daimi aparılmalıdır. Məhz bundan sonra gənclərdə Azərbaycan musiqisinə, rəqslərinə, adət-ənənəsinə, filmlərə maraq artacaq.

Dünya azərbaycanlıları Azərbaycan dövlətinin və xalqının müsbət imicinin formalaşması və artması üçün maksimum çalışmalıdırlar. Erməni təxribatçıları məqsədli şəkildə aksiyalarda, o cümlədən sosial şəbəkələrdə soydaşlarımıza neqativ çağırışlar edirlər. Düşünürəm ki, indiki zamanda xaricdəki soydaşlarımız, həmçinin Azərbaycandakı gənclər arasında ideoloji təbliğat daha da gücləndirilməlidir. Bu baxımdan da azərbaycançılıq ideyasının təbliğatı mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

-Moskvada azərbaycanlılara diaspor fəaliyyəti göstərmək üçün lazımı şərait yaradılırmı?

-Nəinki Moskvada, ümumiyyətlə, Rusiyada yaşayan bütün xalqlara, o cümlədən də azərbaycanlılara ictimai fəaliyyət göstərmək üçün hər bir lazımı şərait yaradılıb. Millətlərarası münasibətləri tənzimləyən bir sıra önəmli qanunlar və normativ-hüquqi aktlar qəbul olunub ki, bunlar da artıq ölkədəki millətlərarası münasibətləri strateji və taktiki baxımdan əlaqələndirir. Başqa millətlərin nümayəndələri kimi, azərbaycanlılar da Rusiyanın hər bir regionunda ictimai qurumlar, milli-mədəni birliklər yaradır və işlərini aparırlar. Rusiya dövləti bu millətlərarası palitranı yalnız dəstəkləyir, dövlət səviyyəsində bu müxtəlifliyin qorunması üçün müvafiq tədbirlər görür, ölkədə sülhün və sabitliyin daha da möhkəmləndirilməsinə çalışır. Rusiya qanunvericiliyinin yaratdığı imkanlardan istifadə edən azərbaycanlılar təşkilatlarda birləşib xalqımızın zəngin milli-mədəni irsini təbliğ edirlər.

-Azərbaycançılıq ideyası ilə bağlı qarşıda hansı vəzifələr durur?

-Qeyd etdiyim kimi, mövcud vəziyyətdə dünya azərbaycanlılarının birliyinin möhkəmlənməsi üçün azərbaycançılıq ideologiyası ilə bağlı maarifləndirmə işi aparılmalıdır. Xaricdəki soydaşlarımız, eləcə də diaspor təşkilatı rəhbərləri daxilində yaranmış istənilən fikir ayrılığı, mübahisəli məsələlərin həll olunması ilə bağlı, elə onların iştirakı ilə dəyirmi masalar keçirilməlidir. Bu kimi tədbirlərdə dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan soydaşlarımızın azərbaycançılıq ideyası və Azərbaycan dövləti ətrafında birləşməsi, o cümlə-

dən azərbaycançılıq ideyasının milli həmrəyliyin aparıcı amilinə çevrilməsi məsələsi önə çəkilməlidir. Həmçinin xaricdəki azərbaycanlı məktəblilər arasında mütəmadi olaraq “Azərbaycançılıq dərsləri” təşkil etmək olar. İndiki pandemiya dövründə “Azərbaycançılıq dərsləri”ni virtual şəkildə də keçirmək olar. Xaricdə təşkil olunan tədbirlərdə iştirak edən uşaqların ana dilinə sevgisini artırmağa çalışmaq lazımdır. Aktiv gənclərdən ibarət qruplar yaradaraq azərbaycançılıq ideyası sosial şəbəkələrdə təbliğ olunmalıdır.

- “Rus Velikaya” beynəlxalq fondunun əsas missiyası nədir? Fond olaraq Azərbaycanla əməkdaşlıqda maraqlısız mı?

- “Rus Velikaya” beynəlxalq fondu 2019 -cu ildə yaradılıb. Rusiyanın mötəbər və tanınmış ictimai xadimlərinin üzv olduğu bu təşkilat, əsasən xeyriyyə xarakterli tədbirlərə üstünlük verir. Fond, eyni zamanda Rusiyada mədəni-tarixi irsin bərpası və qorunması, turizmin inkişafı ilə məşğul olur.

Bu gün Rusiya-Azərbaycan əlaqələri yüksələn xətlə inkişaf edir. Bu fonda “Rus Velikaya” olaraq mədəniyyət, turizm və digər istiqamətlər üzrə perspektivdə Azərbaycanla layihələr həyata keçirməyi planlayırıq.

-Yəqin ki, 27 sentyabrda Qarabağda gedən döyüşlər, ermənilərin mülki əhalini artilleriya atəsinə tutması sizi də narahat edir?

-Erməni separatçı qüvvələri 28 ildir vətənimizin 20 faiz torpaqlarını zəbt ediblər. Bir milyondan artıq soydaşımız qaçqın statusu alıb. Azərbaycan dövləti Ermənistanı işğal etdikləri torpalardan geri çəkilməsi üçün dəfələrlə xəbərdarlıq edib. Lakin işğalçı dövlət hər zaman danışıqları pozmağa çalışıb. Onlar növbəti olaraq 27 sentyabrda cəbhədə təxribatlar törədərək müharibəyə başladılar. Təəssüf ki, onlar cəbhə bölgəsindən çox-çox uzaqlarda yerləşən rayonları da atəşə tutublar. Amma rəşadətli Azərbaycan Ordusunun anti-terror əməliyyatı müsbət nəticə verir. İllərdir həsrətində olduğumuz xəbərləri eşitməkdən qürur duyuruq. Milli Ordumuzun hər gün cəbhədə əldə etdiyi uğurlar bizləri də qürurlandırır. Cismən Vətəndən uzaqda olsaq da, qəlbən doğma yurdumla nəfəs alırıq. Şəhidlərimizin qanı hesabına işğaldan azad olunan hər qarış torpağımızı qəlbimizin bir hissəsi bilir. Xalqımız bu milli məsələdə birləşib düşməyə mübarizə aparmaq gücünü ortaya qoydu. Ümumiyyətlə, dünya azərbaycanlıları bu gün Qarabağ naminə ayaqdadır. Hər bir soydaşımız Azərbaycan dövləti, Prezidentimiz, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin ətrafında toplaşmış. Xüsusən ölkə başçısının qətiyyətli addımları bizləri ruhlandırır və azərbaycanlı olmağımızla bir daha fəxr edirik.

KRASNODAR DİASPORU OLARAQ VƏTƏNİMİZİN ƏRAZI BÜTÖVLÜYÜNÜN BƏRPASI ÜÇÜN GÖRÜLƏN İŞLƏRDƏN QÜRUR DUYURUQ

*Rusiyanın Krasnodar vilayətindəki soydaşlarımız da aktiv diaspor fəaliyyəti göstərərək azərbaycançılıq ideyasını təbliğ edirlər. Bu mövzuda Rusiyanın Azərbaycan Diaspor Təşkilatları Konfederasiyasının Krasnodar vilayəti bölməsinin rəhbəri, Krasnodar vilayətinin Vəkillər Kollegiyasının üzvü, tanınmış vəkil **Cəmil Əliyevin** açıqlamasını təqdim edirik.*

Qeyd edək ki, Cəmil Paşa oğlu Əliyev 1968-ci ilin 9 iyununda Gürcüstanın Bolnisi rayonunun Babakişilər kəndində dünyaya gəlib. O, 1998-ci ildə Arxangelsk Beynəlxalq İdarəetmə İnstitutunu hüquqşünas ixtisası üzrə bitirib və elə orada öz sahəsi üzrə, eyni zamanda 2001-ci ildən Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin Arxangelsk regional şöbəsinin sədri olaraq çalışıb. Ailəlidir, üç (Elnarə, Məryəm və Davud) övladı var.

Dünya azərbaycanlılarının 4 qurultayının hər birində iştirak edən Cəmil Əliyev öz xatirəsini belə bölüşüb: “Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayında mən Ulu öndər Heydər Əliyevə yaxınlaşıb belə dedim: “Yoldaş Heydər Əliyev, əmin ola bilərsiniz ki, bütün dünya azərbaycanlıları Sizin arxanızda dayanıb. O, əlini 2-3 dəfə çiynimə toxundurub “Sağ olun, bala. Sağ olun” dedi. Bu an mənim üçün çox xoş xatirədir”.

Cəmil Əliyev ÜAK-ın Arxangelsk regional şöbəsinə 2001-ci ildə təsis edildiyi gündən rəhbərlik edib. Onun rəhbərliyi ilə Arxangelskdə Azərbaycan Mədəniyyəti Günləri, musiqi və teatr kollektivlərinin qastrolu, azərbaycanlıların Arxangelskdə çıxışları, Ümummilli lideri Heydər Əliyevin xatirə gecələri və s. tədbirlər keçirilib. Bu tədbirlərdə Bakıdan, Moskvadan və digər şəhərlərdən gələn mötəbər qonaqlar iştirak ediblər.

Sociədə həmvətənlərimizin birliyi təmin edilib

Cəmil Əliyev deyir ki, Arxangelskdə soydaşlarımızın hüquqları, vəzifələ-

ri, şəhərdə ruslarla münasibətlərini iki təşkilat tənzimləyirdi: “Arxangelsk yeganə şəhərdir ki, orada ruslarla gəlmələr arasında ciddi əngəllər yoxdur. Mən orada 20 ilə yaxın yaşamışam, 7 il diaspor rəhbəri olaraq həmvətənlərimin problemlərinin həlli ilə məşğul olumuşam. Vilayət administrasiyası ilə biz həmişə qarşılıqlı anlaşma əldə etmişdik. Arxangelskə həm işləməyə, həm də ali təhsil almağa gələnlər həmişə orada ancaq alqışlanır. Hazırda “Arxangelsk vilayətində Azərbaycan diasporu” təşkilatı İdarə Heyətinin sədri Tərən Qasimovun rəhbərliyi ilə orada diasporumuzu aktiv çalışır. Şadam ki, Arxangelskdə Azərbaycan diasporu çox güclüdür. Bu da yalnız bu xalqın mədəni ənənələri ilə deyil, həm də vətənpərvər, azərbaycançılığı özünə amal seçən soydaşlarımızın şəxsi keyfiyyətləri ilə bağlıdır”.

Cəmil Əliyev işi ilə əlaqədar olaraq 2007-ci ildən Soçidə yaşayır. ÜAK-ın Krasnodar regional bölməsinin rəhbəri olub. Cəmil Əliyev fəallıq göstərərək Soçidə həmvətənlərimizi birləşdirməyə, ictimai işi lazımi səviyyəyə çatdırmağa müvəffəq olub. O, yüzlərlə uğurlu mülki və cinayət işləri həyata keçirib. Həm çoxsaylı həmvətənlərimizə, həm də onun ixtisaslı yardımına ehtiyacı olanların hamısına kömək edir.

Cəmil Əliyev Krasnodar vilayətində həmvətənlərimizin özünü təmin etməsi, onların ictimai həyatda iştirakı, sosial-iqtisadi sahədə tələbat məsələlərinin diqqətdə saxladıklarını bildirib: “Krasnodar vilayətində 15 minə yaxın, Soçidə isə 2 minə yaxın soydaşımız yaşayır. Onlar inşaat, aqrar, hüquq – mühafizə, tibb və s. sahələrdə çalışırlar. Həmçinin mehmanxanalara və ticarət mərkəzlərinə, memarlıq-layihə və tikinti firmalarına sahib olan həmvətənlərimiz var. Xatırladım ki, 2014-cü il Soçi Qış Olimpiadasına görə şəhərdə geniş miqyasda tikinti işləri aparıldı. Yeni stadionlar və digər idman meydançaları, Olimpiya Kəndi, yeni körpülər və yollar, o cümlədən kanat yolları tikildi. Bu quruculuq işlərində azərbaycanlılar, eləcə də burada az olmayan türklər də mühüm yer tuturdular. Yerli administrasiya ilə yaxşı münasibətlər də buradan qaynaqlanır. Problemlərə gəldikdə isə, əvvəllər olduğu kimi, həmvətənlərimizin rus dilini kifayət qədər bilməməsi, yeni yerdə məskunlaşma üçün zəruri olan miqrasiya sənədlərinin xüsusiyyətləri ilə bağlıdır”.

“Hər kəs öz vətəninə bağlı olmalıdır”

Diaspor rəhbəri deyir ki, azərbaycanlılar vilayətdə öz səylərini getdikcə daha da genişləndirirlər: “Qeyd etdiyim kimi, soydaşlarımız tikinti biznesinə daha geniş şəkildə qoşulurlar, yaşayış evləri və istehsal obyektləri tikirlər. Bu da hamı tərəfindən məmnuniyyətlə qeyd olunur. Mən çox istərdim ki, burada soydaşlarımızın sayı daha da çox olsun.

Ancaq mədəniyyətimizin, ana dilimizin qorunması məsələsi çox önəmlidir. Azərbaycançılıq ideyası bizim milli ruhun vahid məfhumda əlaqələndirdiyimiz fikirlər, hisslər, hərəkətlər kompleksidir. Söhbət ondan gedir ki, böyüklərimiz millətin qədim tarixi və mədəni irsini yaşatmağı bizə estafet kimi ötürüblər. Hər şey ailədən başlayır. Ailənin təmizliyi, milli identikliyi qorunmalıdır. Bunlar olacaqsə, hər şey düzələcək. Üstəlik, vilayətdə azərbaycanlıların qarşısında işə düzəltmə ilə bağlı hansısa xüsusi problemlər durmur. Peşəkarlıq, əməyin nəticəsi qiymətləndirilir. Ona görə də əsas problem bizim özümüzdədir. Gərək bizim hər birimiz, Azərbaycanın çörəyini yeyən, mübarək yerlərimizin suyunu içən insan, öz milli borcunu, azərbaycançılığı unutmasın. Onda bizdə hər şey alınacaq”.

Cəmil Əliyev hesab edir ki, harada yaşamağından asılı olmayaraq hər kəs öz sözlərini, milli vəzifəsini əməlləri ilə təsdiq etməli, vətəninə bağlı olmalıdır: “Milli-mənəvi dəyərlərin, milli ruhun qorunması azərbaycançılıq ideyasının inkişafına təsir edən amillərdir. Dünya azərbaycanlılarının xalqımıza xas olan mənəvi normalara və əxlaqi keyfiyyətlərə sədaqət, milli mənşəyini, tarixi Vətəninə unutmamaq, Azərbaycan xalqının milli maraqlarının müdafiəsi işinə xidmət edir. Bu, mühüm bir amildir. Hər bir azərbaycanlı öz milli mənsubiyyətinə görə qürur hissi keçirməlidir. Bunun üçün biz azərbaycançılığı - Azərbaycan dilini, mədəniyyətini, milli-mənəvi dəyərlərini, adət-ənənələrini yaşatmalıyıq”.

Diaspor rəhbəri bildirib ki, hazırda ölkəmizdə baş verənlər Krasnodardakı soydaşlarımız da narahat edir: “Ermənistan silahlı qüvvələrinin məqsədi sülh prosesini pozmaqla Azərbaycanı müharibəyə sürükləməkdir. Azərbaycan dafələri Ermənistanı təxribatçılıq əməllərinə son verməyə dair çağırışlar edib. Prezident İlham Əliyevin qeydləri, bəyanatları, müsahibələri və yeni təcavüzdən bir neçə gün öncə BMT Baş Assambleyasında çıxışı Ermənistanın dayandırılması barədə beynəlxalq ictimaiyyət üçün signal idi. Prezident İlham Əliyev Ermənistanın açıq-aşkar yeni müharibəyə hazırlaşdığını və bunun dayandırılmalı olduğunu deyib. 27 sentyabrda Ermənistanın Azərbaycana qarşı yürütdüyü növbəti təxribatına silahlı qüvvələrimiz tutarlı cavab verirlər. Dağlıq Qarabağda işğal altında olan yaşayış məntəqələrimizin Azərbaycan ordusu tərəfindən keçirdiyi təmizləmə əməliyyatını alqışlayırıq. Bu döyüşlər zamanı həlak olanlara rəhmət diləyir, qələbənin bizimlə olacağına inanırıq. Təki vətənimizin işğal altında olan torpaqları düşmənlərimizdən azad olsun. Krasnodar diasporu olaraq Vətənimiz Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpası üçün görülən işlərdən qürur duyur və biz hər zaman Azərbaycan dövlətinin, Prezidentimizin, millətimizin yanındaıyq. Tanrı xalqımızı qorusun!”.

AZƏRBAYCANÇILIQ İDEOLOGİYASI AZƏRBAYCAN DƏYƏRLƏRİNİN DÜNYAYA İNTEQRASIYASININ İDEYA ƏSASINI TƏŞKİL EDİR

Dünya azərbaycanlıları azərbaycançılıq ideyasını necə təbliğ edir? Bu mövzuda “QALA” Yunanıstan-Azərbaycan Dostluq Cəmiyyətinin sədri Rəşid Məmmədovun müsahibəsini təqdim edirik. Nəzərə çatdıraq ki, Rəşid Cabbar oğlu Məmmədov 25 avqust 1972-ci ildə indiki Ermənistanın Quqark rayonu (Qarakilsə) Heydərlı kəndində anadan olub. 1979-1987-ci illərdə Heydərlı kənd orta məktəbində təhsil alıb. 1987-ci ildə Bakı şəhərinə köçüb. 1989-cu illərdə Bakıdakı 156 saylı rıyaziyyat orta təmaül məktəbini bitirib. 1990-1992-ci illərdə hərbi xidmətdə olub. 1999-2002-ci illərdə Daxili İşlər Nazirliyində çalışıb. Ailədir. iki övladı var.

- Rəşid müəllim, Yunanıstanda nə zamandan məskunlaşmışınız? Bu ölkədə təxminən nə qədər azərbaycanlı yaşayır?

- 15 ildən artıqdır ki, ailəmlə birlikdə Yunanıstanın Saloniki şəhərində məskunlaşmışıq. Yunanıstanda çoxlu sayda azərbaycanlı yaşamır. Əksəriyyəti uzun illər burada məskunlaşdıqlarına görə artıq Yunanıstan vətəndaşlığı əldə edib. Ona görə də rəsmi qeydiyyatda olan Azərbaycan vətəndaşlarının sayı nisbətən azdır. Amma heç bir həmvətənimiz öz milliyyətini danmır və Yunanıstan azərbaycanlıları arasında yetərinə milli birlik var.

- Yunanıstan siyasi dairələri ilə əlaqələriniz necədir?

- Yunanıstanda yerli özünüidarəetmə orqanları ictimai işlərdə çox fəaldır və cəmiyyətimiz yerli icra hakimiyyəti və bələdiyyələrlə sıx əməkdaşlıq edir.

-Sizin üçün azərbaycançılıq ideyası nə deməkdir?

-Azərbaycan xalqının milli inkişaf yolunun formalaşmasında azərbaycançılıq ideyası milli müstəqilliyin qorunması, demokratik inkişaf və hüquqi dövlətin qurulmasına xidmət edir. “Azərbaycançılıq” anlayışı Azərbaycanın ərazisində yaşayan insanların həmrəyliyi ilə məhdudlaşmır. Azərbaycançılıq

ideologiyası Azərbaycan dəyərlərinin dünyaya integrasiyasının ideya əsasıdır. Azərbaycançılıq ideyasının yaşaması vətəndaşın cəmiyyət və dövlət qarşısında məsuliyyətindən asılıdır. Azərbaycanda milli ideologiyanın formalaşmasında şərqçilik və qərbçiliyin vəhdəti həlledici amil kimi çıxış edir və özündə məfkurəçilik, istiqlalçılıq, birlikçilik, türkçülük, islamçılıq, xalqçılıq, ünsiyyətçilik, vahid dillə və mədəniyyətlə vəhdəti ehtiva edir.

-Ermənistanın ifşa olunması istiqamətində hansı addımlar atırsız?

-Bu fəaliyyət hər zaman bizim üçün prioritetdir. Ermənistanın cəbhə bölgəsində, o cümlədən xaricdə törətdiyi təxribatlar bizləri də narahat edir. Buna görə biz daimi beynəlxalq təşkilatlara etirazımız bildirmişik. Yeri gəlmişkən, ermənilərin 12 iyul və 27 sentyabr təxribatları ilə bağlı etiraz bəyanat yaymışıq.

-Yunanıstanda azərbaycançılıq ideyasını necə təbliğ edirsiniz?

-Azərbaycandan kənarda yaşayan soydaşlarımızla yanaşı, milliyyətindən asılı olmayaraq Azərbaycanın müstəqilliyini, birliyini və hüquqi, demokratik dövlət kimi inkişafını arzulayan hər bir kəsi azərbaycançılıq ideologiyasının daşıyıcısı hesab etmək olar. Ülu öndərimiz Heydər Əliyev 2001-ci ildə keçirilən Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayında belə bir fikir səsləndirmişdi: “Müstəqil Azərbaycan dövlətinin əsas ideyası azərbaycançılıqdır. Hər bir azərbaycanlı öz milli mənsubiyyətinə görə qürur hissi keçirməlidir və biz azərbaycançılığı - Azərbaycanın dilini, mədəniyyətini, milli-mənəvi dəyərlərini, adət-ənənələrini yaşatmalıyıq”.

-Soydaşlarımız azərbaycançılıq ideyası ətrafında birləşə bilibmi?

-Bu gün azərbaycançılıq ideyası ətrafında soydaşlarımızın birlik və həmrəyliyi diaspor təşkilatlarımızın potensialını səfərbər edir. Həmvətənlərimizin azərbaycançılıq ideyasına köklənməsinin nəticəsidir ki, artıq dünyada azərbaycanlıların təşkilatlanması yeni bir mərhələyə qədəm qoyub. Ümummilli liderin siyasətinin davamçısı Prezident İlham Əliyev azərbaycançılıq ideologiyası ilə bağlı demişdir: “Bizim dövlətçiliyimizin çox möhkəm ideoloji əsasları vardır. Azərbaycançılıq məfkurəsi bizim əsas ideoloji dayaqımızdır” “QALA” Yunanıstan-Azərbaycan Dostluq Cəmiyyətinin də məqsədi və fəaliyyətinin qayəsini məhz milli ideologiya, azərbaycançılıq ideyası təşkil edir. Nəzərə çatdırım ki, “Qala” Yunanıstan-Azərbaycan Dostluq Cəmiyyəti Yunanıstan Respublikasında ilk qeydiyyatdan keçən və yeganə Azərbaycan diaspor təşkilatıdır. Cəmiyyət Yunanıstan-Azərbaycan əlaqələrinin inkişafında xüsusi rol oynayır. Biz Yunanıstanda Azərbaycan mədəniyyətinin, tarixinin və adət-ənənələrinin təbliğatı ilə bağlı bir sıra tədbirlər təşkil etmişik.

DOĞMA VƏTƏNİMİZİ TANITMAQDAN QÜRUR DUYURUQ

Xaricdə müvəffəqiyyət qazanan və ölkəmizi layiqli şəkildə təmsil edən hər bir azərbaycanlı xalqımızın fəxridir. Öz uğurları və kreativ layihələri ilə digərlərinə sevinc bəxş edən soydaşlarımız böyük azərbaycançılıq nümunəsi göstərmiş olurlar. Bu baxımdan “SDI Group” şirkətinin rəhbəri, vətənpərvər soydaşımız İlqar Hacıyevin fəaliyyəti, icra etdiyi layihələr təqdirəlayiqdir.

Xatırladaq ki, Hacıyev İlqar Əlləz oğlu 03.07.1973-cü ildə Gürcüstanda anadan olub. On yeddi yaşında məktəbi bitirəndən sonra o, bizneslə məşğul olmaq qərarına gəlib. 25 ildən artıqdır ki, tikinti biznesi

sahəsində çalışır. Amma bununla yanaşı, Azərbaycanı və azərbaycançılığı da təbliğ edir. 2005-2009-cu illər ərzində ölkəmizdə fəaliyyət göstərən və qısa müddətdən sonra Qazaxıstan, Özbəkistan, Ukrayna, Gürcüstan, Türkiyə, Əfqanıstan kimi ölkələrdə də beynəlxalq əhəmiyyətli infrastruktur layihələri yerinə yetirən “Akkord Sənaye Tikinti İnvestisiya Korporasiyası” ASC-nin rəhbəri olub. 2011-ci ildən etibarən sahibi olduğu “SDI Group” Rusiya Federasiyasında fəaliyyət göstərir. Şirkət qısa müddətdə bir sıra böyük layihələrə imza atıb. Şirkət tərəfindən Moskvada və Moskva vilayətində 50-dən çox infrastruktur obyekti tikilib. Ümumilikdə, Qrupun şirkətlərinin Rusiyadakı işi dövründə 8 milyard rublluq dövlət podratı yerinə yetirilib. İlqar Hacıyev Rusiyada və ümumiyyətlə, beynəlxalq məkanda bacarıqlı və məsuliyyətli iş adamı kimi tanınıb. Hazırda İsveçrədə yaşayır. Ailəlidir, dörd övladı var.

“Biz atdığımız hər bir addımda Azərbaycanı düşünürük”

İlqar Hacıyev hesab edir ki, Prezident İlham Əliyevin doğma Azərbaycanımızın inkişafı üçün durmadan apardığı davamlı daxili və xarici siyasət sayəsində ölkəmiz beynəlxalq aləmdə mövqeyini yüksək dərəcədə gücləndirə bilib: “Artıq dünyada böyük nüfuza, rəqəbatə malik olan ölkəmizə etibarlı tərəfdaş kimi baxılır. Ölkə başçısının apardığı hərtərəfli fəaliyyətin nəticəsidir ki, bu gün mən və mənim kimi minlərlə iş adamları ölkəmizlə yanaşı, xarici

ölkələrdə də həyata keçirilən layihələrdə fəal iştirak edir, müxtəlif sahələrə sərmayə yatırır, minlərlə insanları işlə təmin edir və ən əsası xaricdə etibarlı tərəfdaş kimi tanınır. Biz atdığımız hər bir addımda Azərbaycanı düşünür və doğma vətənimizi tanıtmaqdan qürur duyuruq. Prezidentin çağırışlarını rəhbər tutaraq Azərbaycanı xaricdə layiqincə təmsil edirəm. Mən öz işimi uzun illər ərzində vicdanla, kontragentlər, öz təşkilatlarımla əməkdaşları, həmçinin sırayı istehlakçılar qarşısında vəzifələrimi icra etməklə qurmuşam”.

“Dünya azərbaycanlılarını Prezidentin ərafında sıx birləməyə çağıraram”

İlqar Hacıyev bildirib ki, icraçısı olduğu layihələrin təməlqoyma və açılış mərasimlərində Prezidentin iştirakı və verdiyi tövsiyələr daim yaddaşındadır: “İş adamlarını ölkədən kənarda da investisiya yatıraraq fəaliyyət göstərməyə həvəsləndirən əsas səbəb Prezident İlham Əliyevin xaricdə fəaliyyət göstərərək ölkəmizə daha çox gərəkli ola bilməmişlə bağlı verdiyi mesajlar oldu. Azərbaycan dövlətinin beynəlxalq səviyyədə imicini zərbə altında qoymamaq üçün fəaliyyətimizi daim yerli normativlər, qanunvericilik bazasının tələbləri və beynəlxalq standartlara uyğun olaraq aparmışıq. Bütün hallarda azərbaycançılıq qorumuşuq. Qarşıya qoduğumuz əsas məqsədlərdən biri də xaricdə iş görərkən əsas tərəf müqabillərimizi məhz həmvətənlərimiz olan Azərbaycan vətəndaşlarından seçməmiş olub. Biz hər zaman Azərbaycan diasporu ilə çox sıx təmasdayıq. Yüzlərlə Azərbaycan vətəndaşının da çalışdığı “SDI Group”, eyni zamanda milli diaspora xidmət edir”.

İlqar Hacıyev deyib ki, onun üçün vətənpərvərlik borcu şəxsi mənfəətdən daha üstündür: “27 sentyabrdan Ermənistan silahlı qüvvələrinin cəbhəboyu zonanı və ətraf şəhərlərimizi artilleriya atəşə tutması məni də narahat edir. Amma buna baxmayaraq rəşadətli Azərbaycan Ordusu erməni təxribatçılarını susdurublar. Prezidentimizin son günlər hər xalqa müraciətində işğaldan azad olunan torpaqlarımızın adını çəkməsi qəlbimizi fərəhləndirir. Bütün dünya azərbaycanlılarını Prezidentin ərafında sıx birləməyə çağırırıam. Bir iş adamı olaraq Azərbaycana, Milli Ordumuza dəstək verməyə hər zaman hazıram”

İlqar Hacıyev qeyd edib ki, azərbaycançılıq ideyası daimi gündəmdə saxlanılmalıdır: “Bu istiqamətdə görülməli işlər gələcəyə hədəflənməlidir. Dünya azərbaycanlılarının milli və ideoloji birliyi üçün onlara azərbaycançılıq ideyalarının aşılması, eyni zamanda soydaşlarımızın azərbaycançılıq ideyalarının təbliği işinə təşviq edilməsi mühüm bir təşəbbüsdür. Vətəndaş cəmiyyəti institutları bu sahədə fəal olmalıdır”.

AZƏRBAYCANÇILIQ İDEOLOGİYASINI XARİCDƏ DOĞULUB BOYA-BAŞA ÇATAN UŞAQLARA VƏ GƏNCLƏRƏ AŞILAMAQ LAZIMDIR

Norveçdəki CAN təşkilatının əsas fəaliyyət istiqaməti azərbaycançılıq ideyasını təbliğ etməkdir. Müsahibimiz CAN-nın sədri Şervin Nəcəfpurdur. Qeyd edək ki, Şervin Nəcəfpur Norveçdə doğulub. Valideynləri Güney Azərbaycandandır. Norveçdə Biznes İnstitutunda beynəlxalq marketing üzrə ali təhsil alıb. Tanınmış modelyerdur. Ən çox yaddaşlarda 2019-Antalya Moda Həftəsində atdığı böyük addımla qalıb. “Mən Qarabağa - Evimə qayıtmaq istəyirəm” şüarı həftələrlə dünya mediasının gündəmində olub.

-Şervin xanım, azərbaycançılıq ideyasının dünya azərbaycanlılarının birliyində nə kimi rolu var?

- Bizim üçün azərbaycançılıq bir milli ideyadır və bunu yaşatmaq zəruridir! Bizi toplum olaraq bir yerdə saxlayan azərbaycançılıq və türkçülük kimi ideologiyalarımızdır və bunu xüsusi ilə xaricdə doğulub boya-başa çatanlara mütləq aşılamağa davam etməliyik. Bizim çox perspektiv və innovativ həmvətənlərimiz var, onları özümüzə cəlb etməliyik. Mümkün olduğu qədər ayrır-seçkiliyə qarşı mübarizə aparmalıyıq. 50 milyon Azərbaycan türkü artıq birləşməlidir və təkcə sözdə deyil, əməldə də həmrəy olmalıyıq, necə ki bu birliyimizin simvolu olaraq qəlbi bütöv Azərbaycan ilə döyünən şəxslər üçün Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Gününün qeyd edilməsi, Ümummilli lider Heydər Əliyevin Azərbaycan xalqı qarşısındakı əvəzsiz xidmətlərindən biridir.

-Azərbaycançılıq ideologiyasının təbliğ olunmasına nə dərəcədə ehtiyac var?

-Azərbaycanın qanlı tarixini, Qarabağ həqiqətlərini və ərazi bütövlüyümüzün bərpa olunmasını isəyiriksək geniş şəkildə bunları dünyaya çatırmaq üçün səylərimizi etməliyik. Məhz buna görə mütləqdir ki, azərbaycançılıq ideologiyası təbliğ olunur və bu barədə yaxşı nəticələri ortaya qoyanlara daha

çox yüksək diqqət ayrılır. Nəticədə güclü lobbı, güclü birlik gərəkdir.

Hər xarici ölkədə, mütləq və mütləq Azərbaycan məktəbləri açılmalıdır, xüsusi ilə azərbaycançılıq ideologiyasını xaricdə doğrulub boya-başa çatan uşaqlara və gənclərə aşılamaq lazımdır. Unutmamalıyıq ki, gənclər gələcəyin potensial diaspor rəhbərləridir. Və Cənab Prezidentimizin və Birinci vitse-prezidentimizin böyük dəstəyi və bizlərə ayırdıqları vəsait ilə bu mümkündür. Hər ölkəyə görə o xalqın mentalitetinə və sisteminə görə uyğun strateji planlar qurulmalıdır və işçi qruplar yaranmalıdır, bu işçi qruplara da mütləq tələblər qoyulmalıdır. Hər ölkədə olduğu kimi, Azərbaycanın diaspor ulduzlarını kəşf edib onlara dəstək vermək zəruridir!

Bizim üçün hər bir ölkənin səsi və dəstəyi lazımdır və mühümdür. Hər ölkə ilə güclü münasibətlər yaranmalıdır ki, onlar da lazım olanda bizlərə öz dəstəklərini göstərsinlər. Ona görə lobbicilik bizim prioritetimiz olmalıdır. Erməni lobbisi bu sahədə çox fəaldır, məhz buna görədir ki dünya onların yalanlarına inanır və onları dəstəkləyir.

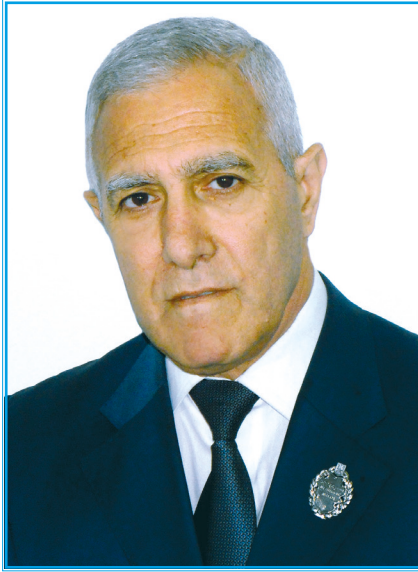
-Gördüyünüz işlərdə azərbaycançılığı necə təbliğ edirsiniz?

-Bir aktiv diaspor üzvü olaraq gördüyümüz işlər gözəldir, innovativdir, ancaq kifayət deyil. Hər şey gəlir maliyyə məsələsinə dayanır, lazımi qurumlardan dəstək görə bilmirik, maneələr yaradırlar, bizləri motivasiya edəcəkləri yerdə həvəsdən və ruhdan salmağa çalışırlar. Lakin buna baxmayaraq, öz missiyamıza sadıq qalaraq öz yolumuza davam edib, doğma Azərbaycanımızın inkişafı naminə bütün gücümüzü sərf edirik.

Öz imkanları çərcivəsində vətənimizi tanıtdırmağa çalışanlar bunu çox layiqincə etdiyini düşünürəm. CAN təşkilatı olaraq biz güclü dostluq körpüləri qurmağa, yerli xalqları özümüzə bağlı maarifləndirməyə çalışırıq, rəsmilərlə sıx-sıx görüşlər təşkil edirik, Norveçin Baş naziri Erna Sulberq ilə görüşümdə onunla fikir mübadiləsi aparıb, ona Azərbaycanda baş tutmuş "Milli mirasımızın mənşəyini kəşf et" layihəsindən hədiyyə təqdim etmişəm. Könüllü təşkilatlar, fərdlər və Azərbaycandakı vətəndaş cəmiyyəti ilə əməkdaşlıq edərək erməni terrorizminə qarşı sosial şəbəkələrdə aktiv öz etirazlarımızı bildirməyə çalışırıq!

Xatırlatmaq istiyirəm ki, hər bir azərbaycanlı, harada doğulmasından asılı olmayaraq, Azərbaycanı təmsil edən elçidir! Bizlər daima diqqət mərkəzindəyik, bunun fərqində olmasaq da və məhz buna görə çalışmalıyıq ki, öz vətənimizi daima layiqi təmsil edək və gördüyümüz bütün işlərdə Azərbaycanımızı və azərbaycançılıq ideyasını təbliğ edək.

BİZ AZƏRBAYCANÇILIĞI TƏBLİĞ ETMƏKLƏ ÖZÜMÜZÜ VƏ DƏYƏRLƏRİMİZİ YÜKSƏLDİRİK

Hüquq elmləri doktoru, diplomat, Ukrayna Milli Aviasiya Universiteti Beynəlxalq Hüquq kafedrasının professoru Arif Quliyevin müsahibəsini təqdim edirik.

Xatırladaq ki, Quliyev Arif Cəmil oğlu 04 iyul 1952-ci ildə Bərdənin Böyük Qacar kəndində anadan olub. O, 1958-ci ildə Bərdənin Dəymədağıldı kənd məktəbinin birinci sinfinə daxil olub, dördüncü sinfi bitirdikdən sonra Şirvanlı kənd orta məktəbində təhsilini davam etdirib. 1968-ci ildə həmin məktəbin onuncu sinfini bitirib. 1968-ci ildən əmək fəaliyyətinə başlayıb, kənd Soveti katibi, komsomol, partiya orqanlarında rəhbər vəzifələrdə çalışıb. 1978-ci ildə Bakı Dövlət Universitetinin

Tarix fakültəsini, 1984-cü ildə Bakı Ali Partiya məktəbini bitirib. Arif Quliyev 1998-ci ildən ailə üzvlərilə birgə Ukraynanın Kiyev şəhərində yaşayır. 70-ə yaxın azərbaycanlı alimlərimiz onun rəhbərliyi ilə “Ukrayna Azərbaycanlıları Alimlər Şurası”-nı yaradıblar. Bu yaxınlarda Ukrayna Ali Təhsil Milli Elmlər Akademiyasının akademiki seçilib. Ukrayna Prezidentinin Fərmanı ilə 2013 –cü ildə ona “Əməkdar Təhsil işçisi” Fəxri adı verilib. 2016-cı ildə isə Azərbaycan Prezidentinin sərəncamı ilə “Tərəqqi” medalına layiq görülüb.

- Arif müəllim, azərbaycançılıq ideyasının bizim tarixi keçmişimiz və milli-mənəvi dəyərlərimizlə nə kimi bağlılığı var?

-Azərbaycançılıq – milli ideologiya olaraq xalqın milli ruhunu, dilini, adət-ənənəsini, vətənpərvərlik duyğularını özündə ifa etməklə, müasir dünyada yaşayan bütün azərbaycanlıların həyatının, gələcəyinin ən aktual stimulverici məfkurəsinə çevrilib. Azərbaycançılıq ideologiyasının tarixi keçmişimizlə, xalqımızın adət-ənənələri, dövlətimizin bu günü və gələcəyi ilə bağlı olduğunu da qeyd etmək yerinə düşərdi. Bu gün ideoloji dəyərlər, əsası Ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş azərbaycançılıq ideyasının rəhbər tutduğu əsas prinsiplər Prezident İlham Əliyev tərəfindən qo-

runur və uğurla inkişaf etdirilir. Azərbaycanın milli maraqları rəhbər tutulmaqla, diaspor quruculuğu prosesini keyfiyyətə yeni müstəviyə çıxarmaq məqsədi ilə ötən illərin təcrübəsindən, habelə diaspor quruculuğu sahəsində nailiyyətləri ilə tanınmış başqa xalqların (yəhudi, yunan və s.) təcrübəsindən faydalanmağa, tarixi və regional faktorlarla yanaşı, mövcud siyasi reallıqlar, eyni zamanda, təsis edilən icmaların fəaliyyət perspektivlərini nəzərə almağa səy göstərilir.

-Azərbaycançılıq ideologiyasının təbliğat işi necə aparılmalıdır?

-Azərbaycançılıq ideyası milli həmrəyliyi, bütövlüyü təmin edən, milli təəssübkeşlik və vətənpərvərlik hissini gücləndirən məfkurədir. Bu baxımdan müstəqil dövlətçiliyin mövcudluğu, dövrün siyasi reallıqlarını və müvafiq ideologiyasını bütün soydaşlarımız, eyni zamanda diaspor fəaliyyəti ilə məşğul olanların milli-ideoloji zəmində açıq və sistemli şəkildə məşğul olmalarına imkan verilməlidir. Həmçinin mədəniyyət, incəsənət, elm sahəsində ciddi iş aparılmalı, respublikamızın nailiyyətləri təbliğ edilməli, dünya azərbaycanlılarının tarixi Vətənlə əlaqəsinə xidmət edəcək hər bir imkandan səmərəli şəkildə istifadə olunmalıdır. Biz azərbaycançılığı təbliğ etməklə özümüzü və dəyərlərimizi yüksəldirik.

Bu gün Azərbaycanla Ukrayna arasındakı münasibətlər dinamik inkişaf yolundadır. Unutmamalıyıq ki, Ukraynada da yalnız güclü diaspora malik olmaqla xarici siyasətdə mühüm uğurlar qazanmaq, dünya miqyasında mənafeələrimizi hər zaman layiqincə qorumaq, ümummilli problemlərimizin həllinə nail olmaq mümkündür və bununla öz dilmizi, mədəniyyətimizi, incəsənətimizi, tariximizi lazımi səviyyədə təbliğ edə bilərik.

-Ukraynada ölkəmizin milli maraqlarını necə qoruyursuz?

-Azərbaycanlıların yaşadığı ölkələrin ictimai-siyasi həyatında fəal iştirakının təmin olunması məqsədilə müvafiq tədbirlərin görülməsi, habelə bu prosesin ideoloji əsaslarını müəyyənləşdirən sənədlərin hazırlanması və təbliğat sahəsində istifadə etmək, Azərbaycan xalqına qarşı törədilmiş terror və soyqırımı aktları ilə bağlı həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasını təmin etmək məqsədilə faktlar barədə elmi məqalələr çap etməklə, azərbaycançılıq ideyası və ölkəmizin milli maraqlarının qorunması ideyalarının birləşdirməsi istiqamətində mühüm addımlar atmağı doğma Vətəndən kənarda ən mühüm vəzifəm hesab edirəm.

Müntəzəm olaraq Ukraynanın versii.com, Azərbaycanın azertag.az/ru/ və ru.yerveinsan.az saytlarında azərbaycançılıq ideologiyamızın dəyərləri haqqında elmi məqalələrim çap olunub.

HƏR BİR AZƏRBAYCANLININ VƏTƏNPƏRVƏRLİK RUHU ONU HƏÇ VAXT TƏRK ETMƏMƏLİDİR

*Hazırda Rusiyada azərbaycanlı alimlərimiz də aktiv fəaliyyət göstərərək azərbaycançılıq ideyasını təbliğ edirlər. Bu mövzuda sosiologiya elmləri doktoru, professor, Moskva Dövlət Humanitar-İqtisad Universitetinin rektoru **Vaqif Bayramovun** açıqlamasını təqdim edirik.*

Vaqif Bayramovun valideynləri Gürcüstanın Bolnisi bölgəsindən, Darvaz kəndindəndirlər. O, 1957-ci il yanvarın 28-də Tbilisi şəhərində anadan olub. Tbilisidə rusdilli məktəbi bitirib. Daha sonra orduya çağırılıb, oradan da oxumaq üçün Moskvaya göndərilib. Moskvada iki ali təhsil (texniki və hüquqi) alıb. Vaqif Bayramov deyir ki, hələ məktəb vaxtlarından futbolu

çox sevirdi: “Təhsil alarkən hər zaman paralel olaraq çalışıb, müstəqil olmağa can atırdım. Eyni zamanda hər kəsə kömək edirdim, dostlarımın bütün problemlərini həll etməyə çalışırdım ki, bu da gələcəkdə mənim rəhbər kimi, bir şəxsiyyət olaraq formalaşmağıma və bu həyatda yüksək bir mövqeyə sahib olmağımla nəticələndi”.

“Düşüncələriniz və ürəyinizlə azərbaycanlı olmalısınız”

O bildirdi ki, 1986-cı ildən bəri təhsil sistemində çalışır: “Müəllimlikdən başladım, sonra texnikum direktorunun müavini, kollec direktoru və 2004-cü ildən bəri o zamankı əlillər internat məktəbinin rəhbərliyinin dəvəti ilə dekan oldum. Öncə prorektor, daha sonra isə rektor seçildim. Rəhbərlik etdiyim ilk gündən institutun inklüziv təhsil universiteti olmasını istəyirdim. 15 il ərzində uzun bir yol keçildi: yeni ixtisaslar açıldı, həm əlil, həm də əlil olmayanlar üçün, maksimum tələbə sayı artırıldı və bununla da gələcəyin inklüziv universiteti yarandı. 2008-ci il Türkiyənin Rusiyadakı səfiri cənab Xəlil Akınçının da iştirakı etdiyi Türk dili kafedrasının açılışı ilə əlamətdar oldu. 2007-ci ildə o zamankı institutla tanış olmağa gələnlərdən biri də Rusiyanın Azərbaycanlı Gənclər Təşkilatının sədri Leyla Əliyeva idi. İnstitutu tanıdıqdan sonra Bakıda

əllərin tədrisi üçün bir filial yaratmağın yaxşı olacağını söylədi.

2014-cü ildə institut rəsmi olaraq Rusiya Federasiyasındakı ilk və tək inklüziv təhsil universiteti olan Moskva Dövlət Humanitar-İqtisad Universiteti adlanmağa başladı. Bu gün dünyanın 23 ölkəsinin nümayəndələri burada təhsil alır, bunların arasında çox sayda Azərbaycan vətəndaşı, habelə Rusiya Federasiyasının vətəndaşı olan azərbaycanlılar var. İstər Rusiyada, istərsə də Azərbaycanda təhsil sahəsində qazandığım uğurlara görə mükafatlar aldığımı söyləmək istərdim. 2013-cü ildə “Vətənə xidmətlərinə görə” Medal-Ordenlə, 2016-cı ildə “Tərəqqi” medalı ilə, 2017 - ci il Azərbaycan Prezidentinin Fəxri Diplomu ilə təltif edilmişəm. 2019 -cu ildə Rusiya Federasiyasında “Şərəf ordeni” ilə təltif edildim”.

Vaqif Bayramov azərbaycanlıların milli kimliyindən danışır: “Bəziləri özlərini azərbaycanlı hesab edir, bəziləri isə azərbaycanlıdır. Heç vaxt Azərbaycanla sıx münasibətim olmayıb, amma həyatımın ilk günlərindən anamın südü ilə birlikdə bir azərbaycanlıyam və əməlimlə azərbaycançılığı təbliğ edirəm. Sadəcə, düşüncələriniz və ürəyinizlə azərbaycanlı olmalısınız, bunu sübut etməyə və bağırmağa ehtiyac yoxdur. Hər bir azərbaycanlı, harada doğulmasından asılı olmayaraq, sevgisinin bir hissəsini Azərbaycan xalqının böyük qəlbinə gətirməlidir”.

“Azərbaycan sürətlə inkişaf edən ölkələrdən birinə çevirilib”

Vaqif Bayramov bu gün Prezidentin söyləri nəticəsində Azərbaycanın dünyada tanındığını və sürətlə inkişaf edən ölkələrdən birinə çevirildiyini deyib: “Avropada, Asiyada və Amerikada Azərbaycan millətinin nümayəndələri yaşayır, lakin onlar hələ də “Azərbaycan xalqının birliyi”nin ideoloji modelini qurmayıblar. Rusiyada təsadüfi və intellekti, dünyagörüşü yetərinə olmayan insanların ictimai birliklərdə rəhbər vəzifə tutması və bundan istifadə edərək rəis rolunu oynamaq cəhdləri təəssüf hissi doğurur. Bu insanlar ideoloji baxımdan vətənpərvər deyillər, lider olmaq hüquqları yoxdur. Rusiyadakı soydaşlarımızın azərbaycançılıq ideologiyasına böyük ziyan vururlar, təşkilatların inkişafına mane olurlar. Düşünürəm ki, bu gün mədəniyyətin, ənənələrin, tarixi dəyərlərin hərtərəfli inkişafı üçün fürsət yarada biləcək insanlar təşkilatlara rəhbərlik etməlidir. Beləliklə, Azərbaycan xalqının mədəniyyəti ümumillə rus mədəniyyətinin ayrılmaz hissəsinə çevrilməli və layiqincə təmsil olunmalıdır. Hər bir azərbaycanlının vətənpərvərlik ruhu onu heç vaxt tərک etməməlidir! Biz o zaman Azərbaycan xalqının dahi oğlu Heydər Əliyevin sözlərini cəsarətlə bəyan edə biləcəyik: “Biz fəxr edirik ki, azərbaycanlıyıq”.

AZƏRBAYCANÇILIĞI QORUYARAQ VƏTƏNİMDƏN KƏNARDA MİLLƏTİMİ LAYİQİNCƏ TƏMSİL ETMƏYƏ ÇALIŞIRAM

*Soydaşlarımızın azərbaycançılıq ideyalarının təbliği işinə təşviq edilməsi vacib amildir. Bu baxımdan Rusiya Federasiyasının Tıva Respublikasının Azərbaycan diasporu və onun fəal üzvlərindən biri, respublika paytaxtının yerli qanunvericilik məclisinin – Xuralın (Parlament) deputatı, Tıva Karate Federasiyasının rəhbəri, yığma komandanın baş məşqçisi, tanınmış ictimai xadim **Çingiz Əliyev** də aktivlik göstərir.*

Xatırladaq ki, Çingiz İsaخان oğlu Əliyev 1982-ci ildə Gürcüstanın Qardabani rayonunda doğulub, 1999-cu ildən isə Tıvada yaşayır. Müasir Humanitar Akademiyada hüquqşünaslıq ixtisası üzrə təhsil

alır. Dəfələrlə Rusiya, Avropa və dünya üzrə keçirilən karate yarışlarında çempion olub və mükafatlar qazanıb, qara kəmərlər ustasıdır. Dünya və Avropa səviyyəsində bir çox Rusiya çempionu yetişdirib. Karate üzrə beynəlxalq dərəcəli idman ustası olan həmyerlimiz Rusiya Federasiyasında keçirilən bir sıra ictimai tədbirlərin təşəbbüskarı və təşkilatçısıdır. O, Tıvanın 100 illiyi və Kızılın yaranmasının 100 illiyi medalları ilə təltif edilib. Həmçinin çoxlu sayda təşəkkür məktubu, diplom və fəxri fərmanlara layiq görülüb.

Sevindirici haldır ki, Çingiz Əliyev Tıvada Karate Federasiyasının banisidir: “1999-cu ildə mən Tıvaya gələndə, demək olar ki, burada karate zəif idi və Rusiyada Sibir səviyyəsində çıxış edən idmançılar da yox idi. Az sonra idman ustası oldum və mən xeyli idmançı ilə karate üzrə məşqləri davam etdirməyə qərar verdim. Daha sonra tədbirlər, yarışlar keçirməyə başladım. Rəqabət gücləndi və bizi tanıdılar. Daha sonra dövlət rəsmiləri bizimlə maraqlanmağa başladılar. Beləcə, 1999-cu ildə Tıvada Karate Federasiyasını yaratdıq. Hazırda bir çox karate yarışları yalnız Kızıl şəhərində aparılır. Mərkəzi respublika federasiyasında 5 klubumuz var. Burada 700-ə yaxın uşaq məşq keçir. Onlar Rusiya səviyyəsində yarışlarda iştirak edirlər və saysız qələbələr

qazanıblar. Artıq Tuvada həm Rusiya, həm Avropa, həm də dünya üzrə keçirilən yarışlarda medal qazanan bir çox çempionumuz var. Respublikanın bütün şəhərlərində karate idmanını inkişaf etdiririk. Şadam ki, Tıvada azərbaycanlı gənclər müxtəlif idman növləri ilə məşğul olurlar. Onlar mütəmadi olaraq yarışlarda uğurlu çıxışlar edirlər. Qeyd edirəm ki, Tıva Xalq Respublikasının başçısı Şolban Kara-ool da keçmiş karateçi olub. O, hər zaman Tıvada karatenin inkişafına diqqət göstərüb. Məhz buna görə də Tıvada karate ildən-ilə inkişaf edir”.

“Gənclərə müxtəlif layihələr çərçivəsində azərbaycançılıq ideyası aşılmalıdır”

Çingiz Əliyev deyib ki, azərbaycançılıq bizim ideoloji dəyərimizdir: “Milli identifikasiyamız azərbaycançılıq ideyasında əks olunub. Gənclərə müxtəlif layihələr çərçivəsində azərbaycançılıq ideyası aşılmalıdır. İnanıram ki, bu istiqamətdə keçirilən layihələrin praktiki nəticəsi olacaq”.

Çingiz Əliyev bildirib ki, dövlətimiz və xalqımız üçün çalışmaq azərbaycançılığa xidmət etmək deməkdir: “Mən buna hər zaman hazıram. Hər bir işim millətimin, eləcə də yaşadığım respublikanın xeyrinə olub. Azərbaycançılığı qoruyaraq vətənimdən kənarda millətimi layiqincə təmsil etməyə çalışıram. Bütün fəaliyyətimdə hər zaman istəmişəm ki, cəmiyyətə faydam olsun. Deputat olaraq soydaşlarımıza və yerli xalqa əlimdən gələn dəstəyi göstərirəm.

Tıvada diasporumuz bütün rəsmi tədbirlərdə təmsil olunur. Yerli əhali bizə böyük hörmətlə yanaşır. Biz digər türk xalqları ilə birgə hər zaman Novruz və başqa bayramları respublika səviyyəsində keçiririk. Vətəndən uzaqda yaşamağımıza baxmayaraq mədəniyyətimizi və tariximizi çox sevirəm. Biz Tıvada mədəniyyətimizi yüksək səviyyədə tanıdırıq. Mən Tıva Dövlət Universitetində bir neçə dəfə Azərbaycan mədəniyyəti və türklərin tarixi haqqında mühazirə oxumuşam. Buradakı işimiz sayəsində bir çox tələbə Nizami Gəncəvi, İmadəddin Nəsimi, Məhəmməd Füzuli, eləcə də “Kitabi-Dədə Qorqud” dastanı və s. haqqında məlumat əldə edib. Həmçinin 20 Yanvar faciəsi, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında da mütəmadi olaraq tədbirlərdə çıxışlar edirəm.

Yeri gəlmişkən, Tıva mədəniyyəti, əsas etibarilə, Azərbaycan mədəniyyətinə bənzəyir. Mədəniyyətimizi və tariximizi unuda bilmərik. Mən daimi olaraq xaricdə Azərbaycan dövlətini və xalqını təbliğ edirəm. Türklərin tarixi çox qədim və zəngindir və bununla qürur duyuram. Yerli xalqlarla mədəniyyət və tarixlə bağlı qarşılıqlı informasiya mübadiləsi çoxmillətli Rusiya-

da dostluq və bir-birindən razılığı möhkəmləndirir. Hətta ortaq tariximiz və Azərbaycanla Tıva arasındakı oxşar mədəniyyətə dair bir kitab yazmağı təklif etdilər. Çünki dil və mədəniyyət baxımından oxşarıq”.

“Hər bir soydaşımız azərbaycançılıq ideyasını təbliğ etməlidir”

O, deputat olaraq soydaşlarımıza bacardığı dəstəyi göstərdiyini vurğulayıb: “Mən, öncə idmançı idim və bacardığım qədər həmyerlilərimizə kömək edirdim. Hazırda isə mən deputatam və şəhərimizin bütün vətəndaşları kimi, həmyerlilərimlə bir cərgədə durmağa çalışıram. Həmyerlilərimiz tez-tez mənə müxtəlif məsələlərlə bağlı müraciət edirlər və mən də onlara lazımı dəstək göstərirəm. Çünki fərqi yoxdur, millət vəkililik və ya məmuruq. Əvvəlcə Allah qarşısında, sonra da xalq qarşısında cavabdehik. Ona görə də istəyirəm hər zaman hər kəsin yanında olum”.

Gənc deputat deyib ki, vətəndən uzaqda yaşamağına baxmayaraq mədəniyyətimizi və tariximizi çox sevir və azərbaycançılıq ideyasını təbliğ edir: “Azərbaycanda ən yüksək səviyyədə keçirilən tədbirlər mənə məmnunluq hissi verir. Əminəm ki, hər bir azərbaycanlı Azərbaycanın bu inkişafına görə fəxr edir. Ona görə azərbaycançılıq ideyasının təbliği dünya azərbaycanlıları üçün önəmli olan məsələdir. Xaricdə yaşayan hər bir azərbaycanlı bu ideyanı təbliğ etməlidir”.

“Qarabağ Azərbaycandır, vəssalam”

Çingiz Əliyev bildirib ki, Rusiya Federasiyası Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıyır və dəstəkləyir: “2020-ci ilin sentyabr ayının 27-də Ermənistanın yenidən Azərbaycanın ərazisinə hücumu ilə başlayan Qarabağ müharibəsi yenə də Ermənistanın vandalizm aktları ilə yadda qalır. Aldığımız məlumatlara görə Ermənistan ordusu cəbhə xəttindən çox uzaqda yerləşən şəhər və rayonlara, mülki əhaliyə ağır silahlardan atəş açır. Nəticədə isə xeyli günahsız insan və infrastruktur dağılıb”.

Çingiz Əliyev bildirib ki, Rusiya Prezidenti Vladimir Putin müharibə ilə bağlı sualı cavablandırarkən dəqiqliklə qeyd edib ki, Rusiya qonşuların işinə qarışmır. Bundan əlavə, Rusiyanın digər yüksək rütbəli məmurları da dəfələrlə açıqlayıblar ki, Rusiya Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıyır. O ki, qaldı mənə, bir azərbaycanlı olaraq bir daha bəyan edirəm ki, Azərbaycan torpaqları işğaldan tam azad olmalı, 28 illik həsrətə son qoyulmalıdır. Qarabağ Azərbaycandır, vəssalam!”.

AZƏRBAYCANÇILIQ İDEYASININ TƏBLİĞİNDƏ YAPON TƏCRÜBƏSİNDƏN İSTİFADƏ ETMƏK MÜSBƏT NƏTİCƏ VERƏ BİLƏR

Hər bir xalqın formalaşmasında və inkişafında onun milli ideologiyasının olması əsas şərtidir. Buna görə də müxtəlif xalqlar öz milli ideologiyalarını təbliğ və tətbiq edərək böyük inkişaf yolu keçiblər. Bu baxımdan yaponlar dünyada özünəməxsusluqları ilə seçilir. Maraqlıdır, azərbaycançılıq ideyasının təbliğində yapon təcrübəsi nə dərəcədə mümkündür? Bu mövzuda Yaponiya-Azərbaycan Əməkdaşlıq Assosiasiyasının sədri, vətənpərvər diaspor üzvü Əlibəy Məmmədovun müsahibəsini təqdim edirik.

Məlumat üçün bildirək ki, Əlibəy Məmmədov 2012-ci ildən Yaponiyada yaşayır. Yaponiya hökuməti dövlət təqaüdcüsü, Hokkaydo Universitetinin magistr və doktorantı olub. İki il ardıcıl Hokkaydo Universitetinin Xarici Tələbələr Assosiasiyasının prezidenti, bir il isə fəxri prezidenti olub. Yapon, ingilis, rus, türk dillərini bilir. Ailəlidir, iki övladı var.

-Əlibəy müəllim, orta və ali təhsilə harada yiyələnibsiniz?

-Mən 1988-ci ilin 30 oktyabrında Moskva şəhərində doğulub, Bakı şəhərində isə böyüyüb boya-başa çatmışam. Valideynlərimin hər ikisi Moskva Dövlət Universitetinin Tarix fakültəsinin məzunlarıdır. Anam Güntəkin Məmmədova Xətai rayonunda yerləşən 147 sayılı Texniki-humanitar liseydə tarix müəlliməsi işləyir. Təhsil nazirinin əmri ilə 2009-cu ildə "Azərbaycan Respublikası qabaqcıl təhsil işçisi" döş nişanı ilə təltif olunub. 2010-cu ildə "İlin ən yaxşı müəllimi" müsabiqəsinin qalibi olub. Eyni zamanda 2016-cı ilin sentyabr ayında Prezident İlham Əliyevin müvafiq fərmanı ilə təhsil sahəsindəki uğurlu fəaliyyətinə görə "Tərəqqi" medalına layiq görülüb.

6-cı sinfə kimi Nəsimi rayonunda yerləşən 111 sayılı məktəbdə, 7-ci sinfdən etibarən 147 sayılı Texniki-humanitar liseydə təhsilimi davam etdirmişəm.

2005-ci ildə dövlət imtahanının nəticələrinə uyğun olaraq Bakı Dövlət Universitetinin Şərqşünaslıq (indiki Regionşünaslıq) fakültəsinin yapon dili və ədəbiyyatı bölməsinə daxil oldum. 2009-cu ildə ali təhsilimi Qırmızı diplomla başa vurdum.

2009-2010-cu illərdə Füzuli rayonunda hərbi xidmətdə oldum. 2010-2012-ci illərdə əsas etibarilə Bakıdakı Yaponiya səfirliyində, ayrı-ayrı şirkətlər tərəfindən bir çox sahələrdə tərcüməçilik fəaliyyəti ilə məşğul oldum. 2010-cu ilin noyabr ayında Yaponiyanın “Fuji Terebi” televiziya kanalı ilə birgə çalışdım. Bunun nəticəsi olaraq Yaponiyada Azərbaycanla bağlı 5 dəfə xüsusi veriliş yayımlandı.

- Azərbaycançılıq sizin üçün nə deməkdir?

-Hər bir dövlətin ərazi, iqtisadi, milli əsasları olduğu kimi, ideoloji əsasları da olmalıdır. Bu da bir həqiqətdir ki, ideologiyası olmayan dövlətlər tarix səhnəsində müəyyən dövr ərzində mövcud olsalar da, milli maraqları uzunmüddətli təmin edə bilməmiş və tarixin səhnəsindən silinmişdir. Çünki, hər şeydən öncə milli ideologiya vətəndaş həmrəyliyi, ümummilli həmrəyliyi və ictimai ahəngdarlığı təmin edir. Azərbaycançılıq ideologiyası XIX əsrin sonu XX əsrin əvvəllərində təşəkkül taparaq formalaşmış və bir əsr ərzində davamlı təkamül yolu keçmişdir. Azərbaycançılıq ideologiyası dünya azərbaycanlılarının vahid ideya ətrafında birləşməsinə şərtləndirən tarixi siyasi amillərin təsnifatının, xaricdə yaşayan soydaşlarımızın hüquq və azadlıqlarının qorunması sahəsində dövlətin qarşıda duran vəzifələrini, onların isə Azərbaycana olan münasibətdə üzərinə düşən öhdəliklərini müəyyənləşdirən konsepsiyadır. Yalnız konkret özünəməxsus ideologiyası olan xalqın milli dövləti ola bilər. Müasir dövrdə azərbaycançılıq ideologiyası Azərbaycan dövlətçiliyinin, müstəqilliyinin, burada yaşayan xalqların qardaşlığı və həmrəyliyinin daşıyıcısı kimi çıxış edir.

-Yaponların hər hansı milli ideologiyası varmı?

-Yaponiyada belə bir milli ideologiya Nihonciron adlanır. Nihonciron (yaponlar haqqında nəzəriyyə) yaponların unikalılığı haqqında tədqiqatlar kompleksidir. Bu tədqiqatlar yapon cəmiyyətinin formalaşmasına ciddi təsir etmişdir. XVII əsrdə mədəni hərəkət kimi meydana gəlmişdir. 1853-cü ildə Amerika Yaponiyadan sərhədlərini açmağı tələb edəndə və əks təqdirdə hərbi gücdən istifadə ilə hədələyəndə Yaponiyada güclü bir hərəkət başlayır və yaponların çoxu qeyri-bərabər müqavilələrə yenidən baxmağı və xaricilərin ölkədən çıxarılmasını tələb edirlər. Bu zaman bir sıra ictimai xadimlər qeyd edirlər ki, yaponların öz unikal yolu var. Bu milli ideologiyada bir çox

sahələrdə Yaponiya və Qərb müqayisə olunurdu və yaponların hamıdan fərqli olduğu qeyd olunurdu. Məsələn qeyd olunurdu: 1.Yaponların təbiətə münasibəti fərqlidir, onlar daha çox təbiətə qayğı göstərir və təbiətlə harmoniyada yaşayırlar və xaricilərdən fərqli olaraq təbiəti daha gözəl başa düşürlər. 2.Milli geyimləri Kimono unikal hesab olunurdu. Qeyd olunurdu ki, Avropa dəbindən fərqli olaraq Kimono Yaponiyada milli iftixar rəmzi və incəsənət əsəridir. 3.Yapon dilinin də fərqli olduğu, xaricilər tərəfindən çətin qavrandığı və yaponlar bu dili mənimsədiklərinə görə onların beyninin də, başqalarından fərqli olduğu məsələsinə toxunulurdu. Tədqiqatçılar qeyd edirdilər ki, elə bir xalq yoxdur ki, tamamilə su ilə əhatə olunsun və 1500 il eyni dildə danışsın. 4.Yapon qidalarının da, fərqliliyi diqqətə çatdırılırdı, həmçinin yaponların bağırısaqlarının da, başqa xalqlarınkindən uzun olmasını qeyd edirdilər və bunu daha çox bitki mənşəli qidaların qəbulu ilə əlaqələndirirdilər. Məhz bu tədqiqatlar nəticəsində Yaponiyaya dünyada çox böyük maraq yarandı. İkinci Dünya müharibəsinin ilk illərində yaponlar qəddar işğalçı hesab olunsalar da, XX əsrin 70-ci illərində Qərbi Yaponiya mədəniyyətinin unikallığına inandırıb bildilər və işğalçı imiclərini sındırdılar. Qeyd edim ki, yaponlar vətənlərini çox sevirlər. İlin, demək olar ki, bütün fəsillərində təbii fəlakətlərlə mübarizə aparmalarına baxmayaraq, heç bir halda vətənlərini tərk etmirlər. Təbiətə münasibət, milli mədəni dəyərlərindən qürur duymaları, “Yapon doğulmaq xoşbəxtlikdir” deyərək milli mənsubiyyətləri ilə fəxr etmələri bütün dünya üçün nümunədir deyərək, bu təcrübələrdən istifadə etmək müsbət nəticə verə bilər.

-Azərbaycançılıq ideyası dünya azərbaycanlıları üçün necə birləşdirici amil ola bilər?

-Azərbaycanlılar dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşasalar da, onları bir-birinə bağlayan olduqca möhkəm mənəvi ideoloji vasitələr vardır. Bu, ana dilidir, Vətəndir, tarixən formalaşan etnik mədəni sistemdir. Azərbaycançılıq real müstəqilliyə nail olmaq, vahid bölünməz Azərbaycanı qoruyub saxlamaq və möhkəmləndirmək üçün bir vasitədir. Azərbaycançılığın bütün dünya azərbaycanlılarını birləşdirən ideologiya halına gəlməsi Ulu öndər Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Heydər Əliyev hələ Sovet dönmindən azərbaycançılıq məfkurəsinin bütün həmvətənlərimiz arasında yayılmasına, kənarda yaşayan azərbaycanlıların təşkilatlanmasına çalışırdı. Zaman keçdikcə diaspor quruculuğu Azərbaycanın dövlət siyasətinin prioritet istiqamətlərindən birinə çevrildi. Dünya azərbaycanlılarının qurultayları mən deyərdim ki, dünya azərbaycanlılarını birləşdirən əsas amil oldu.

-Azərbaycançılıq ideyası xaricdəki gəncləri Vətənə necə bağlayır?

-Azərbaycan müstəqillik əldə etdikdən sonra dövlətimizin qarşısında duran əsas vəzifələrdən biri xaricdə yaşayan azərbaycanlıların ölkəmizin ümumi maraqlarının müdafiəsi işinə cəlb edilməsi olmuşdur. Son dövrdə pandemiya zamanı dövlətimizin xaricdəki vətəndaşlarımıza qayğısı, bütün çətinliklərdə vətəndaşının yanında olması soydaşlarımızın da Vətənə bağlılığını daha artırdı. Nəticədə dünya ölkələrində yaşayan soydaşlarımız böyük aktivlik göstərərək yaşadıkları ölkələrin ictimaiyyətini Ermənistanın işğalçı siyasətinə yönəldə bildi və mən bunu çox böyük bir uğur hesab edirəm. Bununla belə, düşünürəm ki, Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin fəaliyyətində, eyni zamanda xaricdə yaşayan həmvətənlərimizin bu Komitəyə olan ümidlərində müəyyən boşluqlar var. Xaricdə olan bəzi partnyorlarımız elə düşünürlər ki, onlar xaricdə əllərindən gələni edirlər deyər, Komitə onlara müəyyən maddi dəstək göstərməlidir. Faktiki belə dəstək alanların uğursuz sonluqları da artıq cəmiyyətə məlum məsələdir. Mənim hər zamankı dəyişməz mövqeyim ondan ibarətdir ki, Komitə xaricdə olan vətəndaşlarımıza maddi dəstək göstərməməlidir. Əgər göstərsə, hansı meyarlar əsasında olduğunu açıq şəkildə izah etməlidir. Digər tərəfdən, xaricdə yaşayan həmvətənlərimiz, müəyyən maddi imkan olan şəxslər özləri, öz imkanları hesabına Azərbaycan diasporunu təşkil etməli, inkişaf etdirməli, azərbaycançılıq işinə öz töhfələrini verməlidirlər. Bu, adi hala çevrilməlidir. Yalnız o zaman biz xaricdə sözün əsil mənasında tam, yetişmiş bir gücə çevrilə bilərik. Düşüncə tərzini dəyişmək lazımdır. Bir çox dostlarımız isə doğrudan da müəyyən səviyyələrdə işlər görsələr də, təbrik edilməyəndə, onların fəaliyyəti istədikləri səviyyədə qiymətləndirilməyəndə küssürlər və fəaliyyətlərini dayandırırılar. Bu doğru deyil. Diaspor işinə daxil olan şəxs gərək təkliyi, tənhalığı, qiymətləndirilməməyi də gözə alsın. Çünki bu, demək olar ki, sözün bütün mənalarında könül işidir. Dövlət işi olsa, bunu onsuz da Xarici İşlər Nazirliyi və xaricdə olan səfirliklərimiz yerinə yetirirlər. Diaspor nəyə lazımdır? Bax, bu sualı gərək hər bir xaricdə yaşayan vətəndaşımız özünə versin və ciddi-ciddi düşünsün. Diaspor işi yumşaq güc üzərində qurulmalıdır. Eyni zamanda bu, güclü maddiyyat tələb edən iş olduğuna görə, xaricdə yaşayan biznesmen partnyorlarımız gərək bu işdə yaxından iştirak etsinlər.

Digər tərəfdən, xaricdə müəyyən uğurlar əldə edən dostlarımız dərhal bunu Azərbaycan mətbuatında yayımlamağa çalışırlar. Bu, doğrudan da gözəl işdir. Amma buna var gücü ilə köklənənlər, olduqları ölkələrdə Azərbaycan işini lazımınca inkişaf etdiməyə də bilərlər. Yaddan çıxarmaq lazım deyil ki, Azərbaycan diasporunun işi xariciləri bu işə cəlb etmək, onların arasında

azərbaycançılığı təbliğ etmək olmalıdır. Yoxsa hər dəfə 5-10 azərbaycanlının toplaşib bir yerdə yemək yeməsi xaricdə diaspor işinə töhfə verə bilməz. Bilirəm ki, çətindir, amma düşüncə tərzini dəyişməyə böyük ehtiyac var.

-Yaponiyada Azərbaycanı necə tanıdır və təbliğ edirsiniz?

-Yaponiyada yaşadığım müddətdə kifayət qədər böyük dövlət tədbirlərində və yarışlarında Azərbaycan haqqında müsbət rəy formalaşmasına nail olmuşam. 2015 və 2016-cı illərdə Sapporoda Azərbaycanın Beynəlxalq Qar Fiqurları Festivalında təmsil olunmasını təmin etmişəm. Yaponiyada həm ali, həm də orta məktəblərdə dəfələrlə Azərbaycanla bağlı dərslər keçmişəm. 500-ə yaxın şagirddən təşəkkür məktubları almışam.

2017-ci ildən Hokkaydo Universitetində Azərbaycanın Multikulturalizmi dərsləri üzrə müəllim kimi çalışıram. Bu, Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzi və Hokkaydo Universiteti arasında olan razılaşma əsasında gerçəkləşmişdir. Eyni zamanda Tokio məktəblərində multikulturalizm mövzusunda dərslər keçirəm. Hər il bir neçə yaponiyalı tələbəni Azərbaycana mədəni mübadilə məqsədilə göndəririk.

Dəfələrlə Yaponiyanın “Word Investors TV” internet kanalında Konstitusiya günü, 20 Yanvar faciəsi, Müstəqillik Günü ilə bağlı çıxışlar etmişəm. 2017-ci ildə Yaponiyanın “Kansay” televiziyasının Bakı ilə bağlı hazırladığı verilişə yaxından kömək etmişəm. Elmi işim də, ağır yaramız olan Qarabağa bağlı olduğundan həm Yaponiyada, həm də, iki dəfə Amerikada, Reno və San-Fransisko şəhərlərində elm adamlarının diqqətini Qarabağa yönəldə bilmişəm. Bu mövzularda Yaponiyanın tirajları milyonlarla ölçülən “Tokio”, “Hokkaydo”, “Mainichi”, “Yomiuri”, “Hokuriku”, “Nikkei”, “Çuniçi” qəzetlərində, eyni zamanda “Yaponiya Mərkəzi Asiya Elmi Jurnalı”, “Sərhəd Araşdırmaları” elmi jurnalında elmi yazıları, “Hokkaydo Mərkəzi Avraşiya Tədqiqat Toptantısı”nın 121-ci sessiyasında, “Yaponiya Mərkəzi Asiya Elmi Konfransı”nda, “Yaponiya Siyasət Elmləri Konfransı”nda, “Yaponiya Beynəlxalq Siyasət Elmləri Konfransı”nda, “Rusiya, Şərqi Avropa Elmi Konfransı”nda elmi çıxışlarım olub. Fikirlərim, elmi nəticələrim bir çox xarici dilli məqalə və kitablarda sitat olaraq gətirilib. Ən böyük uğurum 2018-ci ildə Yaponiyada yapon dilində “İndi Azərbaycanın maraqlı olmasının səbəbləri” adlı kitabımın çapı olmuşdur. Bu kitab mənə elə gəlir ki, yaponlar üçün bir bələdçi rolunu oynadı. Məhz bu kitabdan sonra Azərbaycana səyahət edən və Azərbaycanla biznes əlaqələri quran yaponların sayı dəfələrlə artı. Məni incidən məsələlərdən biri də, Yaponiyada Azərbaycan istehsalı olan məhsullara qonşu dövlətlərlə müqayisədə rast gəlməməyim idi. Bu səbəbdən

Yaponiyada Azərbaycanın biznes fəaliyyəti istiqamətində də müəyyən işlər görməyə başladım. Tarixdə ilk dəfə Azərbaycanın keyfiyyətli və ləzzətli təbii balları Yaponiya bazarına çıxdı. Tarixdə ilk dəfə Azərbaycanın üzüm şərabları (“Chabiant” brendi) ən yüksək səviyyədə bütün Yaponiya ərazisində yayıldı. Artıq Azərbaycanın nar və heyva şərabları (Tovuzun “Manat” brendi) da Yaponiya bazarına daxil olur və güclü reklamı gedir. Bütün bunlar bizim tənha qaldığımız zamanda belə, yorulmadan durmadan, təslim olmadan, gecələri yatmadan alın təri ilə gördüyümüz işlərin nəticəsidir. Yorulmadan iştirak etdiyimiz biznes tədbirlərində yaponiyalı biznesmenlərlə yaratdığımız tərəfdaşlığın bariz nümunəsidir. Mən buna qədər də bir çox məqalələrimdə bu haqda qeyd etmişəm, burada da bildirmək istəyirəm ki, diaspor fəaliyyətində elm, siyasət və biznes birlikdə hərəkət etməli və bir-birinə bacardığı dəstəyi göstərməklə yanaşı, bir-birinə mane olmamağa da çalışmalıdır. Tək elm yetməz, tək siyasət də kifayət deyil, ona görə elm və siyasətə, güclü biznes dəstəyi də olmalıdır. Məhz bu səbəbdən mən Yaponiyadakı fəaliyyətimi bu 3 istiqamətdə qurmuşam; elm, siyasət, biznes. Bundan sonra da Azərbaycanın tanılmasına çalışacağam.

-Ermənilərin 27 sentyabr təxritlərini Yaponiya mediasında ifşa edə bilibsizmi?

-Oktyabr ayının 3-də Yaponiyanın Osaka şəhərində “Aşahi” televiziyaşının “Seigi no Mikata” proqramının canlı efirinin 30 dəqiqəsi Dağlıq Qarabağ konfliktinə həsr edildi. Verilişdə Keio Universitetinin professoru Hirose Yoko ilə birgə yaponiyalı tamaşaçılara Azərbaycan və Dağlıq Qarabağ həqiqətlərini çatdırdıq. BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasının 4 qətnaməsini xatırlatdım və qeyd etdim ki, Ermənistan rəhbərliyi və ordusu beynəlxalq hüququ kobud şəkildə pozub, suveren bir dövlətin ərazisində terror həyata keçirir. Ermənistan özü də daxil olmaqla BMT-yə daxil olan ölkələrin Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıdığını bildirdim. “Biz hazırda sual verməliyik: Ermənistan ordusu Azərbaycan ərazisində nə edir? Hazırda bütün döyüşlər Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınan ərazilərində aparılır. Azərbaycan öz ərazilərini azad etməklə məşğuldur”-deyə əlavə etdim.

Xocalı faciəsi ilə də bağlı ətraflı məlumat verərək bunları dedim: “Mənim 4 yaşım olardı, erməni ordusu 63 uşaq, 106 qadın, 70 qoca daxil olmaqla ümumilikdə 613 nəfəri vəhşicəsinə qətlə yetiriblər. Bu, müharibə cinayəti idi. Dağlıq Qarabağ müharibəsində insanlığa qarşı törədilmiş ən böyük cinayət idi”.

AZƏRBAYCANIN DÖVLƏT BAYRAĞI HƏMİŞƏ MƏNİMLƏDİR

Beynəlxalq olaraq həyata keçirilən “Bizim dünya” layihəsinin yeganə azərbaycanlı iştirakçısı olan Elşən Səlimov getdiyi bütün ölkələrdə Azərbaycanın təbliğatını aparır. Xatırladaq ki, Elşən Səlimov 2 iyul, 1974-cü ildə Ağdamda anadan olub. Orta məktəbi Ağdamda bitirib və sonra Krasnoyarskda Texniki İnstitutda Avtomobil təsərrüfatı fakültəsinə daxil olub. 1992-ci ildə Qarabağ müharibəsinə görə, məzuniyyət götürərək Vətənə qayıdıb. Sonradan yenidən Krasnoyarskda ali təhsilini davam etdirib və 1997-ci ildə ali təhsilini başa vurub. O, hələ gənc yaşlarından həvəskar olaraq səyahət etməyə maraq göstərib. 5 il Tailandda, 3 il Kamboçada yaşayıb. Himalay dağlarını piyada keçib. 2014-cü ildən Rusiyanın Jelezneqorod şəhərində yaşayır. Ailəlidir, iki (Mədinə və Nərminə) övladı var.

“Ən çətin yerlərdə belə, ölkəmizi tanıtmışam”

2015-ci ildə “Bizim dünya” layihəsinə qoşulub. O, layihə çərçivəsində ölkəmizi necə təbliğ etməsi haqda danışıb: “Ən çətin yerlərdə belə, ölkəmizi tanıtmışam. Məsələn, Eritreyada Ertale vulkanına çatmaq üçün gərək 70 km Danakil səhralığı ilə yol getməlisən. Sonra 10 km piyada dağı qalxıb vulkanın kraterini görmək olur. Biz bu yerə belə, gedərkən Azərbaycan bayrağını götürmüşdüm. Keniya və Uqandada ekvatoru göstərən xətt keçərkən belə, bayrağımızı dalğalandırır şəkil çəkdirmişik. Ümumiyyətlə, Azərbaycan bayrağı həmişə mənim üstümdə olur. Bayrağımız sanki mənim qanım, ürəyimdir. Ona görə də bayrağımız həmişə mənimlədir”.

O bildirib ki, üç il ərzində 80 ölkənin ərazisindən maşınlarla keçməlidir: “Layihənin rəhbəri Aleksey Kamerzanovdur. Heyətdə Rusiyanın müxtəlif bölgələrindən 20-ə yaxın səyahətçi təmsil olunur. Burada müxtəlif millətlərin nümayəndəsi var. Yeganə olaraq azərbaycanlı isə mənəm. Hər bir mərhələdə 10-15 nəfər iştirak edir. Bir mərhələyə təxminən 2 ay sərf olunur”.

Qeyd edək ki, birinci mərhələdə Monqolustan, Çin, Tibet, Laos, Tailand-

da olublar. Sonra Rusiyaya qayıdılar. Elşən Səlimov deyir ki, hər bir səyahət haqqında film də çəkilir: “İkinci mərhələni Birmaya getməklə başladıq. Ardınca Hindistan, Pakistan, İran və Azərbaycanda olduq. Azərbaycanda Ofrod Klubunun rəhbəri Azər Əliyev öncədən bütün təşkilati işləri görmüşdü. Həmçinin Azərbaycan Avtomobil Federasiyasının əməkdaşları zəhmətimiz çəkildilər. Bakıda Heydər Əliyevin məzarını, Şəhidlər xiyabanını ziyarət etdik. Həmçinin Heydər Əliyev Mərkəzində olduq. Şabran rayonuna səfər etdik. Bütün bunlar haqqında film çəkildi və Rusiya televiziya kanallarında yayımlandı. Biz ikinci mərhələni bitirərək maşınları Heydər Əliyev Mərkəzində saxlayıb təyyarə ilə Rusiyaya qayıtdıq”.

“Bütün səfərlərimdə əsas amalı azərbaycançılıq ideyasını təbliğ etməkdir”

O bildirib ki, üçüncü mərhələdə Azərbaycandan başlayaraq Gürcüstan və Türkiyədə olduq. Yenidən Azərbaycana qayıdıb və İrana keçiblər: “Ardınca Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri, Oman, Yəməndə olduq. Daha sonra BƏƏ-yə qayıdıb maşınları Dubayda saxladıq. Növbəti mərhələni başlamaq üçün BƏƏ rəsmilərindən icazə almaq mümkün olmadı. Ona görə maşınları konteynerlərlə İordaniyaya göndərdik. Özümüz isə təyyarə ilə ora getdik. Beləliklə, 4-cü mərhələni İordaniyadan başladıq. Bu mərhələdə İsraildə, Misirdə, Sudan və Efiopiyada olduq. Efiopiyada maşınları Aleksandr Sergeyeviç Puşkin adına Mədəniyyət Evinin həyətində saxladıq. Sonra Rusiyaya qayıtdıq. Həmin vaxt, yəni 2018-ci ilin aprel ayına kimi, biz artıq 60 min km yol keçmişdik. O ilin sentyabr ayında biz 5-ci mərhələyə start verdik. Bu zaman Efiopiyanın şimalında Eritreyada Ertale vulkanına qalxdıq. Sonra Keniya, Uqanda, Ruanda, Brundi və Tanzaniyada 5-ci mərhələni bitirdik. 2019-cu ilin aprelində layihənin 6-cı mərhələsi başlayıb”.

Həmsöhbətimiz deyib ki, bütün səfərlərində əsas amalı azərbaycançılıq ideyasını təbliğ etməkdir: “Azərbaycançılıq ideyası milli-mənəvi varlığın ilkin əlaməti kimi xalqımızın kimliyini əks etdirir. Vətəndən uzaqda yaşayan bəzi soydaşlarımız, xüsusilə başqa ölkələrdə doğulub yaşayan gənclər nəinki milli ənənələrimizi yaşatmırlar, hətta öz ana dilimizdə belə, səlist yazıb-danışa bilmirlər. Amma harada yaşamaqlarından asılı olmayaraq bu insanlar arasında azərbaycançılıq ideyası yayılmalıdır. Hazırda lobbiciliyin inkişafında azərbaycançılıq ideologiyasından yararlanmaq mümkündür. Hər şeydən əvvəl, xaricdəki soydaşlarımız lobbicilik fəaliyyətinə başlamalıdır. Azərbaycançılığı təbliğ etməklə lobbicilik işini aparacaq gənclər yetişdirmək olar. Bu, ictimai fəal gənclərin üzə çıxarılması baxımından da çox faydalıdır”.

AZƏRBAYCANÇILIQ ÖZÜNÜ AZƏRBAYCANLI SAYAN VƏTƏNDAŞLARIN HƏMRƏYLIYI ÜÇÜN BİR İDEOLOGİYADIR

*Xaricdəki əksər soydaşlarımız vətənpərvərlik göstərərək çalışdıqları sahələrdə də azərbaycançılıq ideyalarını təbliğ edirlər. Almaniyada fəaliyyət göstərən ağız və çənə cərrahı, diaspor fəali **Valeh Mirzəbəyli** belə vətənpərvər soydaşlarımızdandır.*

-Valeh müəllim, öncə sizi tanımaq istərdik.

-Mən, Valeh Mirzəbəyli 16.06.1987-ci ildə Bakı şəhərində anadan olmuşam. Anam, Mətanət Mirzəyeva (1960) Azərbaycan dili və ədəbiyyat fənni üzrə müəllimə kimi pedoqoji fəaliyyətini özəl məktəblərin birində göstərir.

Atam, Mirzəyev Vəqif (1955) kompyuter mühəndisi kimi özəl firmada fəaliyyət göstərib. Hal-hazırda təqaüdəcüdür.

1994-cü ildə 48 sayılı orta məktəbdə ibtidai təhsilimə başlamışam. O dövrlər imtahan verərək 1-ci sinifdən 3-cü sinifə keçmək imkanı var idi. Təbii ki valideynlərimin dəstəyi ilə imtahana hazırlaşib uğurla başa vurduqdan sonra, 287 sayılı “Zəkalar” litseyində orta təhsilimi davam etdirdim. 2004-cü ildə orta təhsilimi bitirdikdən sonra Bakı Dövlət Universitetinin Biologiya fakültəsinə daxil oldum. Bakı Dövlət Universitetində “Gənc İstedadlar” cəmiyyətinin fəal üzvlərindən olmuşam.

2006-cı ildən etibarən Xəzər Universitetinin Stomatologiya fakültəsində ali təhsilimi davam etdirdim. 2007 və 2008-ci illərdə Amerikanın müxtəlif ştatlarında “Work and travel” proqramında iştirak etmişəm. Ali təhsilimlə bərabər, bəzi digər qurumlarda da iş fəaliyyətiylə məşğul olurdum. 2007-2008-ci illərdə Avropa Şurasının Azərbaycan ofisində Azərbaycan dili üzrə tərcüməçi və pedaqoji fəaliyyətlə, 2007-2009-cu illərdə Özəl Dil kurslarında ingilis dili müəllimi kimi fəaliyyət göstərmişəm.

2010-2011-ci illərdə ali təhsili bitirdikdən sonra 4 sayılı şəhər klinikasının

da Internatura keçdim.

2011-2012-ci illərdə müxtəlif özəl klinikalarda diş həkimi kimi fəaliyyət göstərmişəm.

2011-ci ildə dövlət proqramı əsasında Rezidentura və ya İxtisasartırma proqramına baş vurub, imtahandan keçdikdən sonra 2012-ci ilin aprel ayında Almaniyanın Hannover şəhərinin Tibb Universitetinin (Medizinische Hochschule Hannover) dövlət xəstəxanasında təqaüdlə Ağız və çənə cərrahiyəsi üzrə rezidentura (uzmanlıq) təhsilimə başladım. 2012-2016-cı illərdə Asistent həkim kimi bu xəstəxanada işlədim.

2014-cü ildə Azərbaycan diplomunu Fərq imtahanları ilə təsdiqləndirərək Almaniya diplomunu da aldım.

2015-ci ildən həmin universitetinin paralel olaraq elmi işçisi kimi də fəaliyyət göstərməyə başladım.

2016-cı ildə uzmanlığı bitirdikdən sonra Hameln şəhərində yerləşən özəl ambulator xəstəxanaların birində uzman Ağız və çənə cərrahi kimi işimi davam etdirdim.

2019-cu ilin iyul ayında Lehrte şəhərində yerləşən ağız və çənə cərrahiyəsi üzrə ambulator xəstəxanayı təsis etdik və hazırda fəaliyyətimi burada davam etdirirəm.

-Almaniyada həkim olaraq öz potensialınızı üzə çıxarmaq və karyeranızı inkişaf etdirmək nə dərəcədə asandır?

-Əslində, çox fərqlidir. Bu, mənim fikrimcə, Almaniyaadakı torpaqlarda yaşayan insanların fərqli xarakterə malik olmasından asılıdır. Həkim assistent kimi işləyən dövr çox vacibdir. İxtisasdan asılı olaraq 4-6 il sürən assistentlik dövründə həm şöbə müdirlərinin, həm də digər assistentlərin gözü üzərinizdə olur. Almanlar çox kömək etməyi sevən xalqdırlar. Əgər onların dediyi standartlara uyğun hərəkət etdikdə və öz bacarığınızı göstərdikdə onlar da insanı özünə bəli, dəstək olurlar. Kiçik bir misal: əgər almanların vacib işi olduqda, gecə növbəsini üstələnməmişə və ya onun edəcəyi işi yüngülləşsin deyə, bir hissəsini öhdələnməmişə çox böyük dəyər verirlər. Bir daha demək istəyirəm ki, fərqlidir. Bəzi torpaqlarda hələ də əcnəbilərə ilk baxışdan yad kimi münasibət göstərilir. Amma potensialınızı göstərdikdən sonra, bu baxışda çox hallarda dəyişir. Bu kimi faktorlar da potensialınızı üzə çıxartmağa kömək edir. Karyera qurulması üçün də, həmçinin insanın özündən asılı olan faktorlar daha çoxdur.

-Ümumiyyətlə, almanlar əcnəbilərin yerli cəmiyyətə inteqrasiyasına açıq olan xalqdırmı?

-Bəli, hətta bir müddətdən sonra, tələb də edirlər. Mən neçə dəfə şahidi olmuşam ki, artıq on illərdir Almaniyada yaşayıb alman dilində heç danışmayanlara necə neqativ bir hal kimi baxılır. Amma özləri də insanların integrasiya etməkləri üçün hər yardımı edirlər. Bu integrasiyaya açıq olmaları mənim fikrimcə, tarixdə edilən səhvlərlə əlaqəlidir.

-Sizin üçün azərbaycançılığın anlamı nədir?

-Azərbaycançılıq milli həmrəyliyi, bütövlüyü təmin edən, milli vətənpəvərlik hissini gücləndirən bir məfhumdur. Yəni milli-mənəvi dəyərlər və düşüncə sisteminə söykənərək özünəməxsusluğunu qoruyub saxlamaqdır. Azərbaycançılıq millətindən asılı olmayaraq, özünü azərbaycanlı sayan vətəndaşların həmrəyliyi üçün bir ideologiyadır.

-Xaricdəki gənclərin vətənpərvərlik ruhunun yüksəlməsində azərbaycançılıq ideyasının nə kimi rolu var?

-Bu ideologiya təkcə Azərbaycanın ərazisində deyil, eyni zamanda bütün dünyada məskunlaşan azərbaycanlıları da eyni bir ideologiya ətrafında birləşdirir. Yəni vətənpərvərlik, həmrəylik hissini aşılayır. Bu ideologiya ilə xaricdə keçirilən tədbirlər, yürüşlər, informasiya baxımlı yığıncaqlar, hətta xaricdə anadan olan gənclərdə vətənpərvərlik hissini oyadır.

-Həkim olaraq azərbaycançılıq ideyasını necə təbliğ edirsiniz?

-Mən özüm, ailəmlə birlikdə dəfələrlə belə tədbirlərdə fəallıq göstərmişəm. Dəfələrlə Xocalı soyqırımı ilə bağlı yürüşlərdə iştirak etmişəm.

Universitet xəstəxanasında işlədiyim dövrlərdə əldə etdiyimiz nailiyyətlər, elmi işlərdə iştirakımız, istər-istəməz nəinki alman, hətta digər ölkələrdən olan kolleqalarımızda da maraq doğurur və onlarla münasibət yaranmasına dəstək olurdu. Bu yolla bilavasitə olaraq Azərbaycan haqqında kifayət qədər informasiya əldə edirdilər.

-Erməni yalanlarının ifşa oluması üçün hansı işlər görürsüz?

-Erməni separatçı qüvvələrindən işğal etdikləri Azərbaycan torpaqlarını tərk etmələri dəfələrlə tələb olunsada, heç bir şərtləri yerinə yetirmədilər. Biz, xaricdə yaşayan azərbaycanlılar öz azərbaycançılıq ideologiyamıza sadıq qalaraq həm maddi, həm mənəvi və həm də media ilə Avropanı həqiqi informasiya ilə məlumatlandırmağa çalışırıq. Bu neçə gündə gecə-gündüz çalışmalarımız nəticə verdi. Vətənpərvər azərbaycanlı xanımımız Günay Mirzəbəylinin saatlarla NATO qrupu ilə danışmalarından sonra Qarabağın Azərbaycana məxsus olmasını NATO rəsmi sosial şəbəkə sahifəsində paylaşmağına nail oldu. Bizlər peşəmizdən, eləcə də harada yaşamamızdan asılı olmayaraq vətənimizi dəstəkləyir və dəstəkləyəcəyik. Qarabağ Azərbaycandır!

VƏTƏNİMİZ AZƏRBAYCANI HEÇ VAXT YADIMIZDAN ÇIXARMIRIQ

Ötən əsrin əvvəllərində Sovetlər Birliyində başlanan siyasi repressiyalar nəticəsində təqribən 120 minə qədər soydaşımız Qazaxıstana da sürgün olub. İlk sürgün edilən soydaşlarımız Canbul, Çimkənd və Almaatı vilayətində məskunlaşıblar. Bu köçürülənlərin arasında Qazaxıstanın Almaatı şəhərində diaspor fəaliyyəti göstərən **Eyvaz Məhəmməd Həsənovun** da ailəsi olub. Xatırladaq ki, Məhəmməd Həsənov Eyvaz İmamverdi oğlu 1958-ci ildə Qazaxıstan Respublikasının Canbul vilayətinin To-

lebi rayonunun Jana-Jol (Yeni-Yol) kəndində anadan olub. 1976-cı ildə hərbi xidmətini Ukraynanın Kiyev şəhərində başa vurduqdan sonra Almaatı şəhərinə qayıdıb. 1991-1992-ci illərdə Almaatı Sovet Ticarəti Texnikumunda oxuyub. Şəxsi mülkiyyətçidir. Restoran biznesi ilə məşğul olur. Ailəlidir, 2 qızı, 2 nəvəsi var. Qazaxıstanın ən yüksək dövlət mükafatlarına, medallara (6 ədəd) və “Kormet” ordeninə layiq görülüb. 2008-ci ildə Qazaxıstanda Azərbaycan Respublika Cəmiyyətinin Almaatı şəhər şöbəsinin sədri vəzifəsinə seçilib. Arzusu Qazaxıstan azərbaycanlılarını yumruq halında birgə fəaliyyətdə görməkdir.

- Eyvaz müəllim, Qazaxıstanda Azərbaycan diasporunun təşkilatlanması prosesi hansı səviyyədədir?

- Almaatı şəhərində cəmiyyətin işləri yüksək səviyyədədir. Biz Qazaxıstanda mədəniyyətimizin və adət-ənənələrimizin tanınmasında bütün imkanlardan istifadə edirik. Azərbaycan və Qazaxıstanın dövlət bayramlarını yüksək səviyyədə keçiririk. Bu işlərin görülməsində Respublika cəmiyyətinin sədri Əbülfəz Xamedov və cəmiyyət sədrinin birinci müavini Allahverdi Məmmədovun böyük əməkləri var.

- Qazaxıstanda diasporumuzun nəsilləri arasında əlaqə hansı formada?

- Ötən əsrin ortalarında Azərbaycan 100 mindən çox günahsız insanlar Qazaxıstana sürgün olunub. Bu insanlar öz adət-ənənələrini qoruyaraq,

Azərbaycan diasporunun inkişafında böyük işlər görüblər. Onlar Qazaxıstan Respublikasının ictimai- siyasi həyatında da yüksək səviyyədə çalışıblar. Bunlardan 17 nəfər SSRİ -nin yüksək mükafatına- Sosialist Əməyi Qəhrəmanını adına layiq görüblər. Mənim atam Məhəmməd həsənov İmamverdi Kəlbi oğlu, atası ilə bir yerdə 1937-ci ildə Azərbaycanın Masallı rayonunun Qızılağac kəndindən Qazaxıstana sürgün olunublar. Atam Böyük Vətən Müharibəsi iştirakçısı olmaqla bərabər, 1948-ci ildə Sosialist Əməyi Qəhrəmanı adını alıb. Rayon mərkəzində onun büstü qoyulub, o cümlədən adına küçə verilib.

- Ümumiyyətlə, Qazaxıstanın elmi, mədəni inkişafında azərbaycanlıların nə kimi rolu var?

- Biz öz adət- ənənələrimizi, mədəniyyətimizi, dilimizi gənc nəsillərə ötürməklə, onlara təbliğ edirik. Vətənimiz Azərbaycanı heç vaxt yadımızdan çıxarmırıq. Həmişə Azərbaycan ideyaları və varlıqları ilə yaşayırıq. Ümumiyyətlə, Qazaxıstanda insanların milli, dini, irqi zəmində heç bir problemi yoxdur. Bu ölkədə bacarığı sayəsində yüksək pillədə qərar tutmuş çoxlu azərbaycanlılar var. Dövlət strukturlarının hamısında azərbaycanlılar təmsil olunurlar.

- Qazaxıstanın ictimai-siyasi işlərində diaspor olaraq hansısa fəallıq göstərə bilərsinizmi?

- Qazaxıstan Respublikasının elm və mədəniyyət sahələrində böyük miqdarda Azərbaycan ziyalıları yüksək səviyyədə çalışırlar. Cəmiyyətimizin üzvlərindən bir neçəsi Qazaxıstan Xalqlar Assambleyasının üzvləridir, həmçinin Qazaxıstanın ən yüksək medal və ordenləri ilə təltif olunublar. Onların arasında ölkəmizin elm və təhsilinin inkişafına qiymətli töhfə vermiş görkəmli elm xadimləri var. Sevindirici haldır ki, Qazaxıstan rəsmiləri də diasporumuzun fəaliyyətini çox yüksək qiymətləndirir.

- Qazaxıstandakı Azərbaycan diasporunun özəlliyi nədədir?

- Qazaxıstanda aparılan statistik göstəricilər görə Azərbaycan diasporu digər diasporlardan mühacirətə az meyli olmağı ilə seçilir. Demografik cəhətdən seçilən Azərbaycan diasporu mədəni və ictimai fəaliyyətlə məşğul olur. Qazaxıstan azərbaycanlılarının çox hissəsi Vətənə gedərək orada ailə həyatı qurmağa üstünlük verirlər. Qazax və ruslarla qarışıq nikaha girən bəzi soydaşlarımız isə ailələrində azərbaycanlı ənənələrini təbliğ edirlər.

- Azərbaycanın Qazaxıstandakı səfirliyi Sizin hər hansı problemlərinizin həll olunmasında köməklik göstərirmi?

- Bizim işlərimizdə, problemlərin həlində Azərbaycanın Qazaxıstandakı səfirliyi həmişə kömək edir və bizimlə bir yerdədirlər. Azərbaycanın Qazaxıstandakı səfiri Rəşad Məmmədova, eləcə də səfirliyin əməkdaşlarına cəmiyyətimiz adından öz minnətdarlığımızı bildiririk!

XARİCDƏKİ GƏNCLƏRİN TƏRBIYƏSİNDƏ AZƏRBAYCANÇILIQ ÇOX ÖNƏMLİDİR

*Xaricdəki yaşlı nəsil gənclərin tərbiyəsində azərbaycançılığa xüsusi diqqət etməlidirlər. Bu mövzuda “Arxangelsk vilayətində Azərbaycan diasporu” təşkilatı İdarə Heyətinin sədri **Tərlan Qasimovun** açıqlamasını təqdim edirik.*

Xatırladaq ki, Tərlan Qasimov 1974-cü ildə Ucar rayonunda anadan olub. 1992-ci ildə orta məktəbi bitirdikdən sonra Azərbaycan İctimai-Siyasi Universitetinin Hüquq fakültəsində təhsil alıb. 1995-1997-ci illərdə Ucar rayon Pambıqtəmizləmə zavodunda hüquqşünas işləyib. 1997-ci ildən taleyini Arxangelsk şəhərinə bağlayıb. Diaspor rəhbəri olaraq Arxangelskdə bir sıra tədbirlərin təşəbbüskarı və təşkilatçısıdır.

Aktiv ictimai fəaliyyətinə görə Arxangelsk vilayətinin qubernatoru, şəhər administrasiyası, deputatlar duması və s. qurumlar tərəfindən orden, medal və təşəkkürnamələrlə təltif edilib. Ailəlidir, iki övladı var.

“Arxangelsk vilayətində diasporumuzun gördüyü işləri yerli cəmiyyətə çatdırırıq”

Tərlan Qasimov deyib ki, azərbaycançılığın xaricdə qorunması diaspor təşkilatlarının üzərinə düşür: “Hər ay ən azından bir tədbir edib soydaşlarımızı bir yerə yığmaq lazımdır. Yəni bu insanlar bir-birinə qaynayıb qarışmalıdırlar. Bunu da biz diaspor təşkilatları etməliyik”.

O bildirib ki, Rusiyada azərbaycançılıq ideyası lazımı səviyyədə təbliğ olunur: “Xüsusi ilə bu, regionlarda özünü daha yaxşı göstərir. Regionlarda kifayət qədər samballı təşkilatlar var. O təşkilatların yaxşı gənclər qurumları və media orqanları var. Məsələn, Arxangelsk şəhərində on üç diaspor içərisində yeganə Azərbaycan diasporunun, bizim özümüzün “Kaspi” qəzetimiz işıq üzü görür. Ayda bir dəfə biz orada Azərbaycanda baş verən ictimai-siyasi hadisələri, iqtisadi inkişafı və Arxangelsk vilayətində diasporumuzun gördüyü işləri yerli cəmiyyətə çatdırırıq. Bizim federal təşkilatın bir növ olmaması

bizim işimizə bəzi əngəllər yaradır. Mən ümidvaram ki, yaxın vaxtlarda pandemiya sona çatdıqdan sonra bu məsələ də öz həllini tapacaq. Disporla İş üzrə Dövlət Komitəsi ilə bizim kifayət qədər sıx əlaqələrimiz var, amma yaxşı olardı ki, onların burada bir nümayəndəliyi də yaradılsın. Haradasa bir koordinasiya olsa, bu, daha yaxşı olar”.

Həmsöhbətimiz rəhbəri olduğu təşkilatın Gənclər bölməsinin aktiv çalışdığını deyib: “Bu gün Arxangelsk vilayətindəki Şimal Federativ Arktika Universiteti və Şimal Dövlət Tibb Universitetində 50-dən çox azərbaycanlı gənc təhsil alır. Həmin tələbələr Rusiyanın Azərbaycanlı Gənclər Təşkilatında (RAGT) cəmləşiblər. Gənc nəsil burada hüquq-mühafizə orqanları, neft sənayesi, səhiyyə və s. sahələrdə çalışır. Onlar Arxangelskdə doğulub boya-başa çatmış insanlardır. Həmin gənclər bu cəmiyyətin ictimai həyatında fəal iştirak edirlər və eyni zamanda özlərini azərbaycanlı kimi layiqincə göstərə bilirlər”.

“Xaricdəki gənclərin ilkin bazası məhz vətəndədir”

Təran Qasimov azərbaycançılıq ideyasının xaricdəki gənclərimizin vətənə bağlı olmasında əhəmiyyətli rolu olduğunu vurğulayıb: “Mən həmişə demişəm ki, biz öz övladlarımızı səhər veririk xristian aləminə, axşam da evə gələndə müsəlman olmalarını tələb edirik... Bizim övladlarımız burada göz açıb böyüyüblər. Hər bir valideyn, ümumiyyətlə, övladının təlim-tərbiyəsində o övlad tərəfindən həmin o tərbiyənin konservativ olduğu gözü çarpır. Məsələn, bütün atalar övladlarına irad tuturlar, bütün atalar nədənsə narazı olurlar. Bax, bu şəkildə uşaqlarda belə bir xüsusiyyət yaranır ki, bəli, atam konservativdir, amma ata düz deyir. Bu düzü o uşaqlara çatdırmaq üçün fərqi göstərmək lazımdır. Fərq nədir? Həmin bu övladları, burada, Rusiyada böyüyən gəncləri ən azı yay tətillərində üç ay aparıb Azərbaycanda qoymaq lazımdır və onlar Azərbaycanda bir xalq içində millət olaraq formalaşmalıdırlar. Onlar adət-ənənələri, milli mentaliteti və genetik kodu özlərində aşılmalıdırlar. Bunu biz etməliyik. İnsanı tək valideyn tərbiyə etmir. Bütün cəmiyyət insanı tərbiyə edir. Biz belə görmüşük, məhz onlar da o kənd şəraitində, o rayon şəraitində bizim milli adətlərimizi öz gözləri ilə görürlər və dərk edirlər ki, kim pisdi, kim yaxşıdır. Bunu özü seçim etməlidir. Həyatda necə yaşamaqdır və kiminlə, hansı millətin nümayəndəsi ilə ailə qurmalıdır. Çünki onun ilkin bazası məhz vətəndədir. Bunu artıq öz gözləri ilə onlar görüb dərk etməlidir ki, bilsinlər hansı yolu tutmalıdırlar. Bax, bu gənclərin tərbiyəsində məhz azərbaycançılıq çox önəmlidir. Bu düşüncəli gənclər burada təşkilat ətrafında daha sıx birləşirlər”.

AZƏRBAYCANÇILIQ İDEYASI YAŞADIQCA, AZƏRBAYCAN DÖVLƏTİ DAHA DA GÜCLÜ OLACAQ

*Xaricdə doğulan uşaqların Azərbaycan dilini bilmədən böyüməsi yeni nəsil diasporun milli ruhda formalaşması və azərbaycançılığın təbliği üçün təhlükə ola bilər. Bu mövzuda Benilüks Azərbaycanlıları Konqresinin sədri, Qarabağ qazisi **Elsevər Məmmədovun** açıqlamasını təqdim edirik.*

Qeyd edək ki, Elsevər Məmmədov 1974-cü il avqustun 24-də Gəncə şəhərində anadan olub. 3-cü sinifə kimi Gəncə şəhər 19 nömrəli məktəbdə oxuyub. Daha sonra ailəsilə birlikdə Rusiyanın Həştərxan şəhərinə köçüb. Elsevər Məmmədov könüllü olaraq 1992-1994-cü illərdə Qarabağ müharibəsində iştirak edib və erməni işğalçılarına qarşı gedən döyüşlərdə ağır yaralanaraq 2-ci qrup müharibə əlili olub. 20 ildən artıqdır ki, Niderlandda yaşayır.

2000-ci ildən diaspor fəaliyyəti ilə məşğuldur. 2005-ci ildə Azərbaycan-Niderland Həmrəylik Cəmiyyətini təsis edib. 2006-cı ildə Benilüks Azərbaycanlıları Konqresinin təsisçilərindən biri olub. 2 iyun 2016-cı ildə Azərbaycan Prezidenti tərəfindən xalqlar arasında dostluğun möhkəmləndirilməsi və Azərbaycan diasporunun inkişafı sahəsindəki xidmətlərinə görə “Tərəqqi” medalı ilə təltif edilib.

Elsevər Məmmədov bildirib ki, azərbaycançılıq ideyası ümummilli lider Heydər Əliyevin ən böyük əsəridir: “Niderlandda və ümumyyətlə, Avropada azərbaycançılıq ideyasını təbliğ etmək hər bir insan üçün çox qürurverici bir hadisədir. “Həmişə fəxr etmişəm, bu gün də fəxr edirəm ki, mən azərbaycanlıyam. Müstəqil Azərbaycan dövlətinin əsas ideyası azərbaycançılıqdır. Hər bir azərbaycanlı öz milli mənsubiyyətinə görə qürur hissi keçirməlidir”. Ulu öndərin bu fikirlərini, demək olar ki, keçirilən hər bir tədbirdə eşitmək olar. Bu gün biz də Niderlandda azərbaycançılığı-Azərbaycan dilini, mədəniyyətini, milli-mənəvi dəyərlərini, adət-ənənələrini yaşatmağa çalışırıq”.

Elsevər Məmmədov deyib ki, azərbaycançılıq ideologiyasının kökündə Azərbaycanı özünə vətən sayan bütün xalqların milli, etnik, mədəni və dini bərabərliyi ideyası dayanır: “Azərbaycan dilini bilmədən azərbaycançılıq ideyasını yaşatmaq mümkün deyil. Məhz buna görə də Beniluks Azərbaycanlıları Konqresinin (BAK) nəzdində Rotterdam şəhərində azərbaycanlı körpələr üçün həftəsonu Ana dili məktəbi və Haarlem şəhərində “Körpə Fidanlar” musiqili uşaq teatrı fəaliyyət göstərir. Burada da körpələrimizin hamısı ancaq öz ana dillərində danışirlar. Hansı ölkədə yaşamağımızdan asılı olmayaraq, biz öz ana dilimizi, milli adət-ənənələrimizi, dinimizi unutmamalıyıq, onları bacardığımız qədər təbliğ etməliyik”.

Həmsöhbətimiz bildirib ki, bu gün artıq dünyanın bir çox ölkəsində Azərbaycanı çox güclü və tolerant dövlət kimi tanıyırlar: “Burada da təbii ki, xaricdə yaşayan azərbaycanlıların rolu böyükdür. Azərbaycançılıq, həm də Azərbaycanı parçalamaq istəyən qüvvələrə qarşı yönələn ən güclü silahımızdır. Azərbaycançılıq ideyası yaşadıqca, Azərbaycan dövləti daha da güclü olacaq. Bu gün bizim bir düşmənimiz var, o da işğalçı Ermənistan dövlətidir. Ermənilər hər zaman öz mətbuatında çalışırlar ki, Azərbaycandakı vəziyyəti yalnız işıqlandırsınlar. Lakin biz hər zaman bütün tədbirlərimizdə qeyd edirik ki, ey ermənilər, siz ətlə-dırnağın arasına girə bilməzsiz. Qarabağ məsələsində tək Azərbaycan var. Bunu ermənilər 27 sentyabr əməliyyatlarında bir daha gördülər”.

Elsevər Məmmədov qeyd edib ki, diasporumuzun daha da güclənməsi üçün əsas birliyə ehtiyacımız var: “Biz azərbaycançılıq və dövlətçilik ətrafında sıx birləşməliyik. Biz hər zaman bir olub, zərbəni bir nöqtəyə vurmalıyıq. Bu yolda da İKT vasitələrindən yararlanmaq lazımdır. Bir olsaq, bizim qarşımızda kimsə dura bilməz; nə ermənilər, nə də onlara dəstək verənlər. Bizim bu gün güclü iqtisadiyyat, güclü ordu, güclü diasporla yanaşı, çox güclü bir Prezidentimiz var. Biz öz liderimizin ətrafında sıx birləşməliyik. Ancaq o zaman biz bütün düşmənlərimizi yerində oturmaq bilərik. Biz hər zaman həm Vətənimiz uğrunda, həm də öz liderimizin yolunda canımızı qurban verməyə hazır olmalıyıq. O zaman bizim bayrağımız daima yüksəklərdə dalğalanacaq və millətimiz öz şərəfi ilə tarix yazmağa davam edəcək. Mən bir daha bütün diasporumuzu birliyə və öz liderinin ətrafında birləşməyə dəvət edirəm. Allah bizim millətimizi və liderimizi qorusun.”.

AZƏRBAYCANÇILIĞIN QORUNMASININ ƏSAS ŞƏRTİ DİLDİR

*Yeni nəsil soydaşlarımızın azərbaycançılıq ideyasına bağlılığı mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bu mövzuda Rusiyada fəaliyyət göstərən Azərbaycan milli-mədəni muxtariyyəti “Araz” Cəmiyyətinin Pyatigorsk şəhəri üzrə sədri **Təhmasib Zeynalovun** açıqlamasını təqdim edirik. Xatırladaq ki, Zeynalov Təhmasib Şəmistan oğlu 27.09.1969-cu ildə İmişli rayonunda anadan olub. Əslən Göyçə mahalındandır. 1986-cı ildə 263 nömrəli orta məktəbi bitirib. Həmin il də keçmiş Politexnik İnstitutuna qəbul olub. 1987-1989-cu illərdə ordu sıralarında xidmət edib. Yenidən təhsilini davam etdirərək 1 nömrəli İncəsənət məktəbində tar sinfini bitirib. Eyni zamanda 7 il klas-*

sik güləşlə məşğul olub. 1992-1993-cü illərdə Könüllülər batalyonuna daxil olub. Tez bir zamanda böyük komandiri olub. 1998-ci ildə Moskvaya, 2002-ci ildə isə Stavropol diyarının Pyatigorsk şəhərinə gedib. Siyasi fəaliyyətlə məşğul olmaq üçün Vahid Rusiya Partiyasına 2005-ci ildə daxil olub. Hazırda oranın üzvüdür. 2003-2011-ci illərdə İnsan haqları təşkilatının üzvü olub. Həmin təşkilatın sədr müavini mərtəbəsinə qalxıb. Bu təşkilat tərəfindən müxtəlif medal və mükafatlara layiq görülüb. Bu günlərdə isə “Pyatigorsk şəhərinin 240 illik yubileyi” medalı ilə təltif edilib. Evlidir, 3 övladı var.

Təhmasib Zeynalov deyib ki, xaricdəki gənclərin azərbaycançılıq ideyasına bağlılığı hər yerdə fərqlidir: “Azərbaycançılığı saxlamaq üçün ilk növbədə Azərbaycandan kənarda yaşayan soydaşlarımız toplum şəklində yaşamalılardır. Bunun üçün də mütləq təşkilatlanmaq lazımdır. Təşkilat məhz xalqı və xalqın bütün təbəqələrini bir araya gətirməyi bacarmalıdır. Yəni ailədə kim varsa hər biri ilə maraqlanmaq lazımdır. Diaspor təşkilatlarında Gənclər şöbəsi, Ağsaqqallar şöbəsi, Qadınlar şöbəsi və s. olmalıdır. Hətta uşaqlar belə, nəzərə alınmalıdır. Bütün bunlar təşkilatın ətrafında cəm olmalıdır. Yalnız bu halda yeni nəsil azərbaycançılığa bağlı olar və assimilyasi-

yaya uğramaz. Yəni fikrimcə, ailənin bütün üzvlərini təşkilatlandırmaq lazımdır. Biz bunları nisbətən təcrübədən keçirtdik və çox gözəl effekt verir”. Təhmasib Zeynalov dilin xalqın sütunu olduğunu deyib: “Azərbaycançılığın qorunmasının əsas şərti dildir. Gələcək nəsil dili itirərsə, ümidimiz yalnız genetik bağlantılara qalar. Bu da, demək olar ki, əhalinin 50 faizini itirmək deməkdir. Hazırda Azərbaycandan kənarda bu baxımdan mübarizə gedir. İnanın ki, azərbaycanlı ailələri ən çox narahat edən elə bu problemlərdir. Bu dəqiqə bizim ən böyük problemimiz integrasiya ola bilməməyimizdir. Təşkilatlar gərək belə problemlərə hərtərəfli yanaşsın. Gələcək nəsil yerli cəmiyyətə integrasiya olmalı, ancaq dili unutmamalıdır. Əslində, bu dəqiqə bizim problem uşaqların rus dilində mükəmməl danışa bilməmələridir. Bu da bizə dövlət strukturlarında işləməyə maneələr yaradır. Fikrimcə, təşkilatlar gənclərlə çoxşaxəli işləməlidir: həm qoymamalıyıq assimilyasiya olsunlar, həm də Rusiya cəmiyyətinə integrasiya olmalarına çalışmalıyıq”. Diaspor rəhbəri Azərbaycan mədəniyyətinin təbliği istiqamətində fəaliyyətlərindən də danışib: “Artıq həm dövlət, həm də insanlarımız tərəfindən tam tanınmışıq. Təşkilatımız kütləvi xarakter alıb. Təşkilatımıza inam gündən-gün artırır. Burada “Novruz” rəqs ansanbılı yaratmışıq. Rəqs ansanbılıının yaranmasında Babakişiyev Bayramının rolu böyük olub. Günü-gündən rəqs ansanbılında insanların sayı artır. Hal-hazırda 300 nəfəri keçib. Burada təkcə azərbaycanlılar deyil, həm də Qafqazda yaşayan başqa xalqların nümayəndələri də iştirak edirlər. Həmçinin Azərbaycan dili sinfi açmışıq. Çox yüksək səviyyədə tədbirlər keçiririk. Eyni zamanda mən həm şəhərin Etnik şurasına, həm də İctimai şurasına üzv seçilmişəm. Öz mədəniyyətimiz və tariximizi burada yerli sakinlərə müəyyən tədbirlər keçirərək təbiğ edirik. Şəhərin Məillətlər Evində ümumi gənclər təşkilatı yaradılıb. O təşkilata sədr olaraq bizim azərbaycanlımız Bayram Babakişiyev seçilib. 2018-ci ildə AXC-nin yaranmasının 100 illik tədbirini 700 nəfərlik zalda 3 saatlıq tədbir olaraq keçirdik. Şəhərin bütün rəhbərləri və başqa millətlərin də diaspor rəhbərləri iştirak edirdi. Biz, həmçinin bu tədbirə başqa regionlardan da Azərbaycan diaspor rəhbərlərini dəvət etmişdik”.

O deyib ki, diaspor təşkilatlarının ən ümidə işi Azərbaycandan kənarda yaşayan, Azərbaycandan çıxmış bütün etniklərə azərbaycançılığı təbliğ etməkdir: “Təəssüflər olsun ki, çox təşkilatlar nəinki etnikləri, heç Azərbaycan türklərini də bir araya gətirə bilmirlər. Azərbaycançılıq ideologiyası hər bir azərbaycanlının içində var. Onu oyatmaq bizlərə düşər. Bizim də ən vacib işimiz, əslində, bu olmalıdır”.

UKRAYNADA AZƏRBAYCANÇILIQ İDEYASININ İNKİŞAFINA TÖHFƏMİZİ VERİRİK

*Müsaibimiz Ukrayna Azərbaycanlıları Birləşmiş Diasporu təşkilatının sədr müavini, Ukrayna Kikboks Federasiyasının vitse-prezidenti, hüquq elmləri namizədi **Elşad İbrahimov**dur. Qeyd edək ki, Elşad İbrahimov 1981-ci ildə Bakı şəhərində anadan olub. Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin Polis Akademiyasının məzunudur. BDU-nun Beynəlxalq münasibətlər fakültəsini, Taras Şevçenko adına Kiyev Dövlət Universitetinin magistraturasını bitirib. 2011-ci ildən Kiyevdə yaşayan Elşad İbrahimov aktiv ictimai fəaliyyət göstərərək azərbaycançılığı təbliğ edir. Bununla yanaşı, müsahibimiz biznes fəaliyyəti ilə də məşğuldur. O, “New-Europe Ukraina” və “Ukrsvyazok” şirkətlərinin rəhbəridir. Ailəlidir, bir övladı var.*

var.

- Ukraynada azərbaycançılıq ideyasının inkişafına öz töhfənizi necə verirsiniz?

-İlk növbədə Ukraynada yaşayan azərbaycanlıların hüquqlarını qoruyuruq. Həmçinin Ukraynanın ictimai-siyasi həyatında fəal iştirak edirik. Ən əsası da Azərbaycan həqiqətlərini, yəni Qarabağ problemini, Xocalı faciəsini Ukrayna ictimaiyyətinə çatdırırıq. Bunu təkcə deməklə deyil, Ukrayna mediası, tədbirlər, bilbordlar vasitəsilə edirik. Məsələn, ötən il 20 Yanvar faciəsi ilə bağlı Dneprepetrovskdə tədbir keçirdik. Bu yaxınlarda da 18 oktyabr-Müstəqillik Gününü Ukraynada qeyd etdik. Azərbaycan dili və adət-ənənələrinin qorunması üçün Ukraynanın 8 vilayətində Azərbaycan məktəbi açmışıq. Azərbaycan dövlətinin dəstəyi ilə azərbaycanlılar üçün dərsliklər çap etdiririk. Bundan başqa, “Azərbaycan sözü” qəzeti nəşr etdiririk. Bu qəzeti bütün Ukraynada pulsuz paylayırıq. Eyni zamanda arxiv və kitabxanalara bu qəzetin hər nüsxəsindən göndəririk. Bütün bunlar azərbaycançılıq ideyasının Ukraynada inkişafına və möhkəmlənməsinə töhfəmizdir.

Ukraynanın bütün vilayətlərində təşkilatımızın qərargahlarını yaratmışıq. İstər təşkilatın mərkəzi, istərsə də vilayətlərdəki qərargahları yerli rəsmi orqanlarla sıx əməkdaşlıq edir.

- Ukraynada baş verən ictimai-siyasi proseslərdə diaspor olaraq hansı mövqe nümayiş etdirirsiniz?

-Biz Ukraynada demokratik fikirlərin inkişafı üçün istənilən xalq hərəkatına dəstək vermişik. İndi də biz buna hazırıq.

-Ötən illərlə müqayisədə iş adamları diaspor işinə istənilən səviyyədə diqqət ayırmırlar. Sizcə, bunun səbəbi nədir?

-Qeyd etməliyəm ki, son dövrlər bu tendensiya zəifləyib. Yəni iş adamları diaspor fəaliyyətində çox aktiv iştirak edirlər. Amma siz haqlı-sız, ötən illərdə iş adamları, bu baxımdan, daha fəal idilər. Daha sonra onların diaspora inamları az olduğundan tədbirlərə qatılmırdılar. Ümumiyyətlə, diaspor işinə nə mənəvi, nə də maddi dəstək göstərmirdilər. Amma bir faktı da nəzərə almaq lazımdır: gərək diasporun da iş adamlarına hər hansı faydası olsun ki, onlar da diaspora dəstək olsunlar. Bu gün iş adamlarının diaspora çox böyük faydaları olur. Xüsusən pandemiya dövründə biz bunu daha çox hiss etdik. Bu da qarşılıqlıdır.

-Ukraynada yaşayan azərbaycanlıların problemlərinin həllinə necə dəstək olursuz?

-Azərbaycançılıq ideyası bizə təlqin edir ki, soydaşlarımızın hər hansı problemi olarsa əlimizdən gələn dəstəyi göstərək. Bu baxımdan Ukraynada yaşayan azərbaycanlılara dəstəyimiz böyükdür. Onların istər hüquq-mühafizə orqanları, istərsə də yeri icra orqanları ilə hər hansı problemi olarsa, biz bunun aradan qaldırılmasına hər zaman dəstək olmuşuq. Demək olar ki, hər gün biz bu kimi məsələlərə qarşılaşırıq. Eləcə də hər zaman həmvətənlərimizin xeyir işlərinə də kömək edirik.

-Ukraynada azərbaycanlı tələbələrin də sayı çoxluq təşkil edir. Bu qüvvədən ictimai fəaliyyətdə nə dərəcədə faydalana bilərsiniz?

-Burada Ümumukrayna Azərbaycanlı Gənclər Təşkilatı (ÜAGT) fəaliyyət göstərir. ÜAGT tərəfindən çox təqdirəlayiq işlər görülür. Təşkilat öz ətrafında, əsasən, Ukraynada təhsil alan azərbaycanlı tələbələri birləşdirir. Həmin azərbaycanlı tələbələr bizim istənilən tədbirlərdə çox fəal iştirak edərək azərbaycançılıq nümayiş etdirirlər. Lakin Ukraynanın siyasi həyatında biz onlardan istifadə etmirik. Çünki biz hər işə demokratik yanaşırıq. Heç kimi məcbur edə bilmərik ki, gəlib bizim tədbirlərə qatılsın. Lakin özləri istəyirlərsə, gəlib iştirak edə bilirlər.

BİZİM HAQQ SƏSİMİZİ EŞİDƏNLƏRİN SAYI GÜNÜ-GÜNDƏN ARTIR

*Sentyabrın 27-dən Azərbaycan xalqının öz torpaqlarının azadlığı uğrunda Vətən müharibəsi dünya azərbaycanlılarını bir yumruq halına gətirib. Bu baxımdan Qazaxıstanda yaşayan soydaşlarımız da birlik nümayiş etdirir; həmçinin Vətən üçün maddi və mənəvi dəstəklərini əsirgəlmirlər. Qazaxıstandakı Birlik Cəmiyyətinin sədri **Rafail Hacıbalayev** bu haqda öz fikirlərini bizimlə bölüşüb.*

Öncə qeyd edək ki, Hacıbalayev Rafail Sədəddin oğlu 1964-cü ildə Şəki şəhərində anadan olub. 1981-ci ildə Şəki şəhər 11 sayılı orta məktəbi bitirib. Elə həmin il o zamankı Xalq Təsərrüfatı İnstitutuna daxil olub. 1985-ci ildə ali təhsilini başa vurub.

1985-87-ci illərdə hərbi xidmətdə olub. Sonra Şəki İpək İstehsalat Birliyində işləyib. Daha sonra Cəfərabad Sovxoz Fəhlə Kooperativində çalışıb. Əmək fəaliyyəti dövründə bir neçə özəl şirkətdə rəhbər vəzifələrdə işləyib. 1998-ci ildən Qazaxıstanda yaşayır. Orada taxıl məhsullarının istehsalı, saxlanması və emal edilməsi ilə məşğul olan bir neçə şirkətin rəhbəri olub. Hazırda taxıl məhsulları ixracatı ilə məşğul olan şirkətin rəhbəridir. 15 ildən artıqdır ki, aktiv diaspor fəaliyyəti ilə məşğul olur. Qazaxıstanda hakim “Nur-Otan” partiyasının üzvüdür. Bir müddət hakim partiyanın hazırda yaşadığı Kostanay şəhəri üzrə Siyasi Şurasının üzvü olub. Qazaxıstan Xalqları Assambleyasının yubileyi medalı ilə təltif olunub. Ailəlidir, iki oğlu var.

“Hər zaman xalqımızın, dövlətimizin, Ali Baş Komandanımızın yanındayıq”

Rafail Hacıbalayev deyib ki, Kostanay vilayətində 5 minə yaxın soydaşımız yaşayır: “Birlik Cəmiyyəti olaraq diaspor fəaliyyətimizdə əsas yerdə azərbaycançılıq ideyasının formalaşması və inkişaf etdirilməsi durur. Azərbaycançılıq ideyasının önəmi xaricdə yaşayan azərbaycanlılar üçün böyük əhəmiyyət kəsb edir. Ona görə ki, hansı ölkədə doğulub böyüməklərindən asılı olmayaraq azərbaycanlılar ana Vətənimizə sıx bağlı insanlardır. Burada bir

neçə nəsil yaşayan azərbaycanlılar var. Bizim hamımızı birləşdirən bir amal var-bizim ana Vətənimiz, Azərbaycan dövləti və xalqı. Bunun arxasında dinimiz, dilimiz, adətlərimiz, ənənələrimiz, Azərbaycana olan bağlılığımız gəlir. Ona görə də azərbaycançılıq ideologiyası Azərbaycan müstəqillik qazandıqdan sonra yüksələn bir xətt üzrə inkişaf edir. Kənar təsirlərdən azad olub. Bütün dünya azərbaycanlıları harada yaşamasından asılı olmayaraq azərbaycançılıq ideyası ətrafında birləşməlidir, formalaşmalıdır. Biz, Qazaxıstanın Kostanay vilayətində yaşayan azərbaycanlılar azərbaycançılıq ideologiyasına sadıq insanlarıq”.

Rafail Hacıbalayev bildirib ki, son zamanlar ölkəmizdə gedən proseslərə Qazaxıstandakı soydaşlarımızın reaksiyası, müharibə şəraitində olan Vətənimizə münasibəti hər gün, hər yerdə özünü büruzə: “Biz burada yaşayan azərbaycanlılar olaraq hər zaman xalqımızın, dövlətimizin, Ali Baş Komandanımızın yanındayıq. Bu haqda bəyanat qəbul edərək aidiyyəti qurumlara göndərmişik. Ordumuza maddi dəstək üçün aksiya keçirdik və yığılan məbləğ lazımi ünvana çatdırıldı. Burada bir sıra politoloq, jurnalistlərlə görüşlər keçirmişik. Azərbaycan həqiqətlərini yerli media və sosial şəbəkələrdə yayırıq. Bizim haqq səsimizi eşidənlərin sayı günü-gündən artır”.

“Azərbaycançılıq bizi birləşdirən əsas məfhumdur”

Azərbaycançılıq ideyasının dünya azərbaycanlılarının birliyində böyük rolu olduğunu deyən Rafail Hacıbalayev vurğulayıb ki, bu, bizi birləşdirən əsas məfhumdur: “Qazaxıstanda yaşayan soydaşlarımızın, demək olar ki, bütün dünya azərbaycanlıları ilə sıx əlaqələri var. Biz öz işimizdə, əməlimizdə bu münasibətlərdən geniş istifadə edirik. Dünya azərbaycanlılarını birləşdirən sosial şəbəkələrdə, saytlarda, müəyyən qurumlarda ünsiyyətimiz, təbliğatımız davam edir. Biz, demək olar ki, dünyanın hər bir yerində müzakirələr aparırıq, birliyimizin daha da artması, ana Vətənimizə daha çox fayda verməyimiz üçün müzakirələr aparırıq, müəyyən proqramlar qəbul edirik və gündəlik işimizdə bundan istifadə edirik”.

O, azərbaycançılıq ideyasını soydaşlarımızla, o cümlədən oradakı 130 yaxın xalqa təbliğ etmək üçün bütün vasitələrdən istifadə etdiklərini deyib: “Gənclərin dilimizi, adətlərimizi, tariximizi bilmələri üçün hər bölgədə “Bazar günü” məktəbləri fəaliyyət göstərir. Hər vilayətdə “Dostluq ev” var. Burada bizim diasporumuzun da cəmiyyətləri təmsil olunur. Orada bizim milli ideologiyamızın ətrafında birləşə bilməyimiz üçün bütün imkanlar yaradılıb. Burada gənclərimiz çox vətənpərvər ruhda böyüyürlər. Hesab edirik ki, gələcək nəsil bizim diaspor işimizi daha da yüksək səviyyədə davam etdirəcək”.

BÜTÜN GÜCÜMÜZLƏ AZƏRBAYCAN DÖVLƏTİNİN YANINDAYIQ

*Özbəkistanda müxtəlif sahələrdə çalışan fəxr ediləsi və hörmətəlayiq həmvətənlərimiz həm soydaşlarımız, həm də özbəklər tərəfindən sevilir. Elə müsahibimiz **Nazim Musazadə** də Özbəkistanda sayılıb-seçilən azərbaycanlılardan biridir. Nazim müəllim Azərbaycanda uzun müddət idman sahəsində çalışıb və tanınmış məşqçilərdəndir. Onun məktəbindən dafələrlə dünya və olimpiya çempionu olan idmançılar çıxıb. Nazim müəllim sanki bütün idmançı enerjisini, uğurunu öz yetirmələrinə verib.*

Qeyd edək ki, Musazadə Nazim Hüseyn oğlu 1956-cı ilin 26 aprelində Qazax rayonunda anadan olub. 1972-ci ildə orta məktəbi bitirib. 1973-cü ildə keçmiş Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi İnstitutuna daxil olub. 1974-76-cı illərdə Bakı Ordu İdman Klubunda hərbi xidmətdə olub. 1980-ci ildə ali məktəbi bitirib. 1985-ci ildə Azərbaycanın Sambo üzrə yığma komandasına məşqçi kimi dəvət alıb. Bir neçə ildən sonra Sambo üzrə yığma komandaya rəis təyin olunub və 1998-ci ilə kimi bu vəzifədə çalışıb. 1997-ci ildə “Qalib” idman klubu açıb. Bu da 2000-ci ilə kimi fəaliyyət göstərüb. SSRİ idman ustasıdır. 2000-ci ildə təsadüfən bir həftəlik Özbəkistana toya gedib və elə vaxtdan da orada yaşayır. Hazırda iş adamı olaraq fəaliyyət göstərir. Ailəlidir, bir oğlu, bir qızı var.

-Nazim müəllim, adətən, hər bir idmançının ən böyük arzusu Olimpiya çempionu olmaqdır. Sizin də belə arzunuz olubmu?

- Təbii ki, hər bir əsgər general olmaq istəyir. Hər bir idmançı da Olimpiya çempionu olmaq istəyir. Bu, insan ambisiyasıdır. Amma bu, hər bir idmançıda alınmır. Bu, milyonlarda birində alınır. Mən böyük idmançı olmamışam. Biz SSRİ-nin vaxtında yaşamışıq. Heç olimpiadanı da fikirləşməmişik. O zaman idman çox çətin idi. Xüsusən, regionlardan olan idmançılar itib-batırdılar.

-Azərbaycanlıların Özbəkistandakı həmrəyliyi görmək istədiyiniz kimdirmi?

-Hesab edirəm ki, azərbaycanlılar Özbəkistanda həmrəydirlər. Yəni soydaşlarımız bir-birləri ilə mülayimdirilər. Xeyirdə-şərdə çox yüksək səviyyədə iştirak edirlər. Ələlxüsus birinin çətin günündə, yas mərasimlərində, ümumiyyətlə, milli məsələlərdə soydaşlarımız tez bir yerə toplanırlar. Mənim üçün əsas odur ki, insanlar bir yerə yığışırlar. İnsanlar bir yerə yığışanda da bir-birləri ilə çox səmimi olurlar. Yəni azərbaycançılıq burada itməyib. İstəyirəm ki, bundan sonra daha da mehribançılıq olsun.

Qeyd edirəm ki, həmvətənlərimiz arasındakı bu həmrəylikdə Azərbaycanın Özbəkistandakı fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Hüseyn Quliyevin də rolu var. Çünki səfir Özbəkistandakı azərbaycanlılara qarşı çox mehribandır. O, səfir olmaqdan əlavə, sadə bir azərbaycanlı kimi soydaşlarımızın qayğısına qalır.

-Ümumiyyətlə, soydaşlarımız Azərbaycanı Özbəkistanda layiqincə təmsil edilərmə?

-Bəli, burada belə azərbaycanlılar çoxdur. Mən idmançı olaraq öz həmkarlarımdan danışmaq istərdim. Burada SSRİ, Asiya və dünya çempionu Mais İbadov var. Mais bizim millətin adını çox yüksəklərə qaldırır. Hər zaman onun uğurlarını eşidəndə ürəkdən sevinirəm. Mən hər zaman Maislə fəxr etmişəm. Mais burada dünya çempionu olmuşdu. Özbəkistanın bayrağını qaldırmışdı, amma azərbaycanlı kimi qaldırmışdı. Bunu bütün Özbəkistan bilir. Mərhum İslam Kərimovun da Maisin haqqında çox gözəl ifadələri olub.

-Sentyabrın 27-dən Ermənistanın Azərbaycana qarşı növbəti təcavüzü dünya azərbaycanlılarını nə dərəcədə ayağa qaldırıb?

-Rəsmilərimizin də qeyd etdiyi kimi bu, Azərbaycan xalqının Vətən müharibəsidir. Bu gün ərazi bütövlüyümüzün bərpası uğrunda dünyada yaşayan azərbaycanlılar ayağa qalxıb. Mən bütün xaricdə yaşayan azərbaycanlıları Azərbaycan xalqının, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin ətrafında birləşərək işğal olunmuş torpaqlarımızın azad edilməsinə çağırıram. Həmçinin dünya birliyini ədalətli olmağa, bütün hüquqları pozulmuş Azərbaycanın yanında durmağa və təcavüzkarə qarşı birləşməyə çağırıraq. Şəhidlərimizə Allahdan rəhmət diləyirəm.

Mən xaricdə yaşasam da qəlbim, fikrim hər zaman Vətənimlədir. Vətən torpaqlarının azad edilməsi uğrunda rəşadətlə döyüşən şanlı ordumuza bacardığım qədər maddi və mənəvi dəstək oluram. Dövlətimizə, xalqımıza bu haqq işində, şərəfli mübarizədə zəfər arzulayıb və daim bütün gücümüzlə Azərbaycan dövlətinin, ordusunun yanındaıyq. Tanrı xalqımıza bu müqəddəs işdə yardımçı olsun.

AZƏRBAYCANÇILIQ İDEOLOGİYASININ TƏBLİĞ OLUNMASINA HƏR ZAMAN EHTİYAC VAR

Dünya azərbaycanlılarının birliyində azərbaycançılıq ideyasının mühüm rolu var. Bu birliyin daha da güclənməsi üçün davamlı olaraq ideoloji layihələr icra olmalıdır. Bu mövzuda Rusiyada fəaliyyət göstərən Azərbaycan Mədəniyyətinin İnkişafı və İntibahı Fondunun üzvü, diaspor fəalı Namiq Qurbanovun fikirlərini təqdim edirik.

Xatırladaq ki, Namiq Qurbanov 1981-ci ildə Gəncədə dünyaya gəlib. O, məşhur qarmon ifaçısı Əli Qurbanovun oğludur. 1987-ci ildə Gəncə

şəhər Səməd Vurğun adına 41 saylı orta məktəbin I sinfinə qədəm qoyub. 1998-ci ildə həmin məktəbin XI sinfini bitirib. 1999-cu ildə hərbi xidmətə yollanıb. 2000-ci ildə hərbi xidmətini başa vurub.

Namiq Qurbanov peşəkar bokusçudur. O, 1997-ci ildə Boks üzrə şəhərlərarası turnirdə I yer, 1998-ci ildə isə Boks üzrə şəhər birinciliyi yarışında I yer tutub. 2010-cu ildən Moskvada yaşayır. Ailəlidir, 2 övladı var.

Namiq Qurbanov deyib ki, dünya azərbaycanlılarının birliyində azərbaycançılıq ideyası vacib amildir: “Dünya azərbaycanlılarını bir güc altında toplamaq üçün azərbaycançılıq ideyası əsasdır. Azərbaycançılıq ideyasına söykənərək dünyada özümüzü tanıtmalı, dövlətimizin gücünü göstərməli, milli-mənəvi dəyərlərimizi təbliğ etməliyik. Bunun üçün xalqımızın birliyinin olması öməmli faktordur”.

Diaspor fəalı xaricdəki gənc nəslin milli düşüncədə böyüməsinin əhəmiyyətini xatırladıb: “Bəzən Rusiyada doğulan azərbaycanlı uşaqlarla təmasda oluram. Onların Azərbaycanca nəinki danışığı, hətta düşüncəsi belə, aşağı səviyyədədir. Əksəriyyəti də dilimizi bilmədən böyüyürlər. Bu tip gənclərin Azərbaycan haqda düşüncəsini inkişaf etdirmək üçün azərbaycançılıq xaricdə güclü şəkildə yayılmalı və təbliğ edilməlidir. Gənclərin azərbaycançılıq ideyasını mənimsəmələri üçün onlarda milli özül, kök olmalıdır. Məhz belə

olduqda gənclərimiz milli ruhda böyüyəcək və ictimai həyatda özləri, kimsə demədən azərbaycançılıq ideyasının təbliğatçısına çeviriləcəklər. Yeri gəlmişkən, “Azərbaycançılıq ideyasının dünya azərbaycanlıları arasında təbliği” layihəsi bu dəyərləri aşılamaq üçün gözəl şansıdır. İnanıram ki, azərbaycançılıq ideyasının xaricdə təbliğ olunması ilə gənc nəsil dilimzi mükəmməl öyrənəcəklər”.

Namiq Qurbanov qeyd edib ki, azərbaycançılıq ideyası soydaşlarımızın üzərinə milli-mənəvi dəyərləri müdafiə etmək və qoruyub saxlamaq məsuliyyətini qoyur: “Bu ideya dövlət və vətəndaş mənafələrini üzvi şəkildə birləşdirir. Ölkədə vətəndaş birliyi üçün azərbaycançılıq ideyası uğurlu təməldir. Qarşıya qoyulan bu aydın yanaşmanı praktiki olaraq soydaşlarımız tətbiq etməlidirlər. Yəni azərbaycançılıq ideyası uğurunda əməli fəaliyyət özünü göstərməlidir”.

O, sentyabrın 27-dən ermənilərin bütün cəbhə bölgəsində törətdikləri təxribatlara münasibətini bildirib: “Əlbəttə ki, ermənilərdən bu addım gözləniləndir. Onlar torpaqlar işğal olunan gündən ərazilərimizi atəşə tuturdular. İyul ayında, hətta Tovuz rayonu istiqamətində təxribatlar törətdilər. Sentyabrın 27-də isə cəbhə bölgəsində bu təxribatlar intensiv xarakter aldı. Azərbaycan ordusu isə onların layiqli cavablarını verir. Milli ordumuz ermənilərin döyüş əzmini qırır. Ermənilər silah-sursatlarını qoyub döyüş bölgəsindən qaçırırlar. Hər gün Prezidentimizin dilindən işığından azad olunan rayon və kəndlərimizin adını eşitməkdən qürur hissi keçiririk. Biz də xaricdə yaşasaq da, ürəyimiz, fikrimiz Azərbaycandır. Buradan cəbhəyə maddi və mənəvi dəstəyimizi göstəririk. Eyni zamanda sosial şəbəkələrdə informasiya müharibəsində aktivik. Ermənilər həmişəki kimi sosial şəbəkələrdə dezinformasiyalar yayırlar. Biz də onların bu yalanlarını ifşa edirik. Böyük sevincə şanlı ordumuzun uğurlarını sosial şəbəkələrdə paylaşırıq”.

Namiq Qurbanov azərbaycançılıq ideologiyasının təbliğ olunmasının önəmindən də danışır: “Azərbaycançılıq ideologiyasının təbliğ olunmasına hər zaman ehtiyac var. Ölkədən kənarda olsa da dövlətin, xalqın gücünü hər kəsə tanıtmalıyıq və milli-mənəvi dəyərlərimizi qorumalıyıq. Mən burada öz millətimizdən olan hər kəsə bacardığım qədər köməklik göstərməyə çalışıram. Hər hansı tədbir, bayram şənliyi olanda orada yaxından iştirak edirəm. Öz vətəndaşlıq borcunu bir Azərbaycan oğlu kimi yerinə yetirmək üçün əlimdən gələni edirəm. Hər bir işimizin qayəsi azərbaycançılığı təbliğ etməkdir. Çalışıram ki, xalqımı, millətimi yad bir ölkədə layiqincə təmsil edim. Əsas istəyim odur ki, Azərbaycan xalqının milli-mənəvi dəyərlərini, mehriban, yardımsevər olduğunu hamı bilsin və görsün”.

AZƏRBAYCANÇILIQ İDEYASININ TƏBLİĞİ DÜNYA AZƏRBAYCANLILARININ MİLLİ BİRLİYİNİ GÜCLƏNDİRİR

Avstraliya Azərbaycanlıları Assosiasiyası (AAA) vətənimizin təbliği və erməni yalanlarının ifşa olunması istiqamətində aktiv fəaliyyət göstərir. Bununla bağlı AAA-nın sədri Mikayıl Oytanın açıqlamasını təqdim edirik. Xatırladaq ki, Mikayıl Oyta Təbriz doğumludur. Özünün dediyi kimi, əsl azərbaycanlıdır. 33 ildir Avstraliya vətəndaşıdır. 1990-cı ildən diaspor fəaliyyəti göstərir. AAA-nı isə 2002-ci ildə rəsmən qeydiyyatdan keçirib. Təşkilatın əsas hədəfləri Azərbaycan millətini Avstraliyada tanıtdırmaq, eyni zamanda onun bütün milli, siyasi mənafeyini müdafiə etməkdən ibarətdir.

Mikayıl Oyta deyib ki, azərbaycançılıq böyük qürur verən ideya kimi bütün dünyada yaşayan 55 milyon azərbaycanlının birləşməsinə şərait yaradır: “Həmçinin azərbaycançılıq ideyası Azərbaycanda yaşayan başqa etniklərin və müxtəlif dinlərə mənsub insanların Azərbaycan bayrağı altında yaşayıb və öz vətənləri Azərbaycanın inkişafında yardımçı olmalarına şərait yaradır. Bütöv Azərbaycan bizim məqsədimizdir. Bunun üçün biz Avstraliyada var qüvvəmizlə çalışırıq. Xüsusən digər diaspor təşkilatları ilə həmkarlıq, əməkdaşlıq vacibdir. Biz dünya azərbaycanlılarının mənafeyini müdafiə etmək üçün əlimizdən gələni edirik. Azərbaycanımızın milli və əlamətdar günlərini Avstraliyada qeyd edirik”.

O bildirib ki, Avstraliyadakı azərbaycanlılar arasında milli birlik və bərabərlik təmin olunur: “Avstraliyada təxminən güneyli və quzeyli olmaqla 20000 azərbaycanlı yaşayır. Hesab edirəm ki, Avstraliyada yaşayan azərbaycanlılar arasında birlik və bərabərlik var və bunu daha da möhkəmləndirmək lazımdır. Bizim birliyimiz, milli varlığımıza xırda-para problemlər mane ola bilməz. Ona görə də millətimiz üçün birlik və bərabərlik şəklində fəaliyyət göstərməliyik. Ancaq bu birlik və bərabərliyin daha güclü olması üçün bizim

maddi və mənəvi dəstəyə ehtiyacımız var”.

Mikayıl Oyta Avstraliyada ermənilərə qarşı daimi mübarizə aparıcıqlarını vurğulayıb: “Avstraliyada erməni lobbisi yalan və aqressiv siyasətlərini davam etdirərək Dağlıq Qarabağımızı əyalət və federal parlamentində millət vəkiliəri vasitəsilə öz adlarına çıxırlar. Erməni lobbisi Avstraliyada Azərbaycanın və Türkiyənin əleyhinə ən çirkin yalanlarla fəaliyyət göstərir. Və bizə düşən məsuliyyət onların bütün yalanlarını, etdikləri cinayətlərini və işğalçı- faşist olduqlarını Avstraliya vətəndaşlarına və dövlətinə, parlamentdə millət vəkiliərinə tanıtmıaq, hər birinə izah etməkdir. Yeri gəlmişkən, AAA tərəfindən 27.09.2020-də işğalçı Ermənistan ordusunun Azərbaycanın dinc əhalisinə hücum etməsinə etiraz olaraq bəyanat yayılıb. Həmçinin Avstraliyanın Sidney şəhərində bu ölkədə fəaliyyət göstərən Azərbaycan icmasının toplantısı keçirilib. AAA və GADTB-nın təşkil etdiyi tədbirdə işğalçı Ermənistanın bütün cəbhəboyu Azərbaycana qarşı genişmiqyaslı hücumu keçməsindən, hərbcilər və mülki əhali arasında ağır itkilərə səbəb olmasından dərin narahatlıq bildirilib. Həlak olanların əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib. Toplantıda çıxış edənlər bildiriblər ki, uzaq xaricdən Vətənimizdə baş verənləri diqqətlə izləyən bütün həmvətənlərimizin ürəyi Azərbaycanla birlikdə döyünür. Nətiqlər qeyd ediblər ki, bu gərgin zamanda Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin əsl sərkərdəyə xas tərzdə nümayiş etdirdiyi davranış və qətiyyətlə iftixar duyurlar. Qeyd edilib ki, dövlət başçısının əmri ilə erməni tapdağı altında inləyən doğma torpaqlarımızın işğaldan azad olunması üçün əks-hücuma keçən Azərbaycan ordusunun qısa müddət ərzində nail olduğu uğurlar bütün xalqımıza xoş anlar yaşıdır.

Mikayıl Oytanın fikrincə, erməni yalanlarını ifşa etmək üçün Avstraliya mediasında Azərbaycan həqiqətləri, tariximiz, mədəniyyətimiz təbliğ edilməli, tanındılmalıdır: “Millət vəkiliərinə tez-tez diaspor təşkilatlarının ofislərinə qonaq dəvət edib görüşlər keçirməli, dostluq etməliyik. Həmçinin Avstraliya mediasını və millət vəkiliərinə Azərbaycanla dəvət etməliyik. İldə bir neçə xeyriyyə konserti keçirmək olar. Belə konsertlərdən əldən olunan gəlirlər xeyriyyə məqsədilə istifadə edilməlidir”. Mikayıl Oyta azərbaycançılıq ideyasının təbliğinin çox zəruri olduğunu deyib: “Azərbaycan dövləti qarşısına qoyduğu bütün hədəflərə nail olub və nəticədə bu gün ölkə iqtisadi, mədəni və ictimai sahədə dinamik inkişaf edir. Azərbaycançılıq ideyasının təbliği də dünya azərbaycanlılarının milli birliyini gücləndirir. Beləliklə, dövlətimizin gücü və nüfuzu hər cəhətdən daha da artır, bölgədə sabitlik və təhlükəsizlikə Azərbaycan öz töhfəsini vermiş olur”.

VƏTƏNLƏ ƏLAQƏMİ HEÇ VAXT İTİRMİRƏM

*Bu gün xaricdəki bir çox soydaşlarımız yaşadaqları ölkələrin parlamentlərində də təmsil olunaraq Azərbaycanı tanıdır və azərbaycançılıq ideyasını təbliğ edirlər. Bu mövzuda Qazaxıstanın Pavlodar vilayətinin Ekibastuz şəhərinin parlamentində təmsil olunan soydaşımız **Eldar Abdinovun** açıqlamasını təqdim edirik.*

Xatırladaq ki, E.Abdinov 20.04.1952-ci ildə Masallı rayonunun Ərkivan kəndində andan olub. 1958-68-ci illərdə Ərkivan kəndində tam orta təhsil alıb. Daha sonra Bakıda 5 nömrəli ŞTPM-ə daxil olub. Peşə məktəbini fərqlənmə ilə bitirdikdən sonra hərbi xidmətə çağırılıb. 1970-72-ci illərdə Rusiyanın Komsomolsk-Amur şəhərində

Dəmir yolu ordusunda hərbi xidmət edib. Tərxis olunduqdan sonra həmin şəhərdə qalaraq idmançı karyerasını davam etdirib. Sərbəst güləş üzrə ustalığa namizəd E.Abdinov 1973-cü ildə Komsomolsk-Amurda keçirilən şəhər birinciliyinin qalibi olub. Elə həmin il E.Abdinov Qazaxıstanın Pavlodar vilayətinin Ekibastuz şəhərinə gedib və hazırda orada yaşayır. Hazırda E.Abdinov Əməkdar təqaüdçüdür. Tanınmış ictimai xadim 2003-cü ildən etibarən Milli Mədəniyyət Mərkəzinin Əlaqələndirmə Şurasının sədri, Qazaxıstan Xalqları Assambleyasının üzvü, “Ekibastuzun gələcəyi” hərəkatının aktiv üzvlərindəndir.

“Azərbaycançılıq sözdə deyil, real həyatda da özünü göstərməlidir”

1991-ci ildən bu günə qədər 27 ildir ki, Ekubastuz şəhər məclisinin deputatı və eyni zamanda vətəndaşların müraciət hüquqlarının qanuniliyi üzrə daimi komissiya sədrinin müavini. 2015-ci ildən Ekibastuzun azərbaycanlı fəxri vətəndaşıdır. E.Abdinov dəfələrlə şəhər və vilayət rəhbərliyinin fəxri fərmanları ilə təltif olunub, Qazaxıstan Respublikası Konstitusiyasının 10 illiyi medalı, Qazaxıstan Respublikası Müstəqilliyinin 20 illiyi medalı, 1-ci, 2-ci, 3-cü dərəcəli “Əmək şöhrəti” nişanları, “Kömür sənayesi fəxri əməkdaşı” nişanı, “Şəhər qarşısında xidmətlərinə görə” nişanı ilə təltif edilib.

Onu da əlavə edək ki, E.Abdinov 2018-ci il ərzində millət vəkili olaraq fəaliyyətinə görə 17 deputat arasında ən yüksək bal toplayıb. O, “Nur-Otan” partiyasının “Keçmiş nəsillə qayğı ilə” layihəsi çərçivəsində 10 ildən artıqdır ki, Ahıllar Günü ilə bağlı qəbul keçirir, müxtəlif insanları dəvət edir və onlar üçün süfrə açır. 15 ildir ki, “Məktəbə gedən yol” aksiyasında iştirak edir. Bu aksiya çərçivəsində məktəb ləvazimatı və komplekt məktəbli geyimi kasıb ailələrə təqdim olunur. On səkkiz ildir ki, mütəmadi olaraq öz hesabına futzal, basketbol, voleybol və stolüstü tennis üzrə gənclər üçün idman tədbirləri təşkil edir. E.Abdinov bildirib ki, azərbaycançılıq təkcə sözdə deyil, real həyatda da özünü göstərməlidir.

“Qazaxıstana gələndən bəri çalışmışam azərbaycançılıq ideyasını təbliğ edim”

E.Abdinov deyib ki, Qazaxıstanda azərbaycançılıq ideyası özünün mentalitetini, milli şüurununu, dilini, mədəniyyətini, adət-ənənələrini, milli kökünü, mətbəxini və s. saxlamaqla beynəlxalq mühitə tam integrasiya etmək deməkdir: “Elə azərbaycançılıq ideyası da bizdən bunları qorumağı tələb edir. Mən hər zaman soydaşlarımıza, xüsusən gənclərimizə tövsiyə edirəm ki, heç vaxt vətənimizlə əlaqəni itirməyin, bütün tədbirlərdə onu ən yaxşı, obyektiv tərəfdən təmsil edin, həmvətənlərimizə hər cür kömək edin. Qazaxıstanda olduğum müddətdə bu fikir mənim əsas məqsədim olub. Qazaxıstanın Pavlodar vilayətinin Ekibastuz şəhərində olduğum müddətdən bəri çalışmışam Azərbaycanı layiqli şəkildə tanıdım və azərbaycançılıq ideyasını təbliğ edim”.

O bildirib ki, heç vaxt Vətənlə əlaqəni itirməyib: “Hər zaman soydaşlarımıza dəstək göstərməkdən qürur duymuşam. SSRİ dağılandan sonra Ekibastuz şəhərinə gələn bir çox azərbaycanlıya iş tapmaqda, yataqxanalarda mənzillə təmin olunmaqda, təlimlərdə kömək etmişəm. 1992-ci ildə Dağlıq Qarabağdakı vəziyyət, Azərbaycan xalqının mədəniyyəti və tarixi haqqında real məlumatları etibarlı şəkildə çatdıra bilən “Azərbaycan” cəmiyyətini yaratdım. 1992-ci ildə bütün həmvətənlərimi Azərbaycana yardım etməyə səfərbər etdim, vəsait topladım. 164 kq dərman və 250 000 rubl ilə Azərbaycana gedib milli ordumuza təhvil verdim. 2014-cü ildə Pavlodar vilayətinin rəhbərinə Ekibastuz şəhərində “Dostluq Evi” milli mədəniyyətlər mərkəzini yaratmaq üçün müraciət etdim. Həmin mərkəz yaradıldıqdan sonra burada digər millətlərin cəmiyyətlərinin nümayəndələri ilə görüşlər keçirdik. Yerli xalqa Azərbaycan, böyük bir anlayışla qəbul edildi. Hər il Novruz bayramında “Azərbaycan” cəmiyyətinin vəsaiti hesabına milli mətbəx nümunələrindən - plov, şəkərbura, qoğal, paxlava və s. paylanması təşkil edilmişdir”.

ŞİMALİ OSETİYADA AZƏRBAYCANÇILIĞI ÇOX YÜKSƏK SƏVİYYƏDƏ TƏBLİĞ ETMƏYƏ ÇALIŞIRIQ

*Xaricdə yaşayan soydaşlarımızın əsas diaspor məsuliyyəti yeni nəsli azərbaycançılıq düşüncəsində böyütməkdir. Bu mövzuda Şimali Osetiya-Alaniya Respublikası Azərbaycanlıları Konqresinin fəxri prezidenti **Şahin Məmmədovun** açıqlamasını təqdim edirik. Xatırladaq ki, Məmmədov Şahin Nurəddin oğlu 4 yanvar 1971-ci ildə Gəncə şəhərində anadan olub. M.Füzuli adına 22 saylı orta məktəbi bitirərək, 1988-ci ildə ümumi orta təhsilini başa vurub. 1989-cu ildə Sovet ordusu sıralarına əsgəri hərbi xidmətə çağırılıb. Rusiya Federasiyası Şimali Osetiya-Alaniya Respublikasının paytaxtı Vladıqafqaz şəhərində “N” saylı hərbi hissədə əsgəri xidmətini başa vuran Şahin*

Nurəddin oğlu, hərbi hissədə qalaraq gizir rütbəsi ilə hərbi xidmət qulluğuna başlayıb.

Şahin Məmmədov 1989-cu ildə Vladıqafqaz Texnologiya Texnikumuna qəbul olub və 1992-ci ildə burada qiyabi təhsilini başa vurub. 1997-ci ildə qulluq etdiyi hərbi hissədə zabit rütbəsi ilə “Ərzaq təminatı taboru”nun komandiri vəzifəsinə təyin olunub. Elə həmin il Vladıqafqaz Dövlət Universitetinin Hüquq fakültəsinin qiyabi şöbəsinə qəbul olan Şahin Məmmədov 2001-ci ildə universiteti bitirərək, hüquqşünas ixtisasına yiyələnib. Şahin Məmmədov terrorçu dəstələrə qarşı döyüşlərdə göstərdiyi xidmətə görə 2000-ci ildə RF hökuməti tərəfindən “Şücaət” ordeni, həmçinin “Qafqazda xidmət”, “Rəşadətli xidmət” və digər medallarla təltif olunub. 2011-ci ilədək hərbi xidmət qulluğunda olub və polkovnik rütbəsinə qədər yüksəlib. 2010-cu ildə Şimali Osetiya -Alaniya Respublikasında Heydər Əliyev adına “Azəri” milli mədəniyyət mərkəzinin sədri vəzifəsinə seçilib. Bu mərkəzdə layiqincə vəzifəsini yerinə yetirdiyinə görə 2017-ci ildə Şimali Osetiya-Alaniya Respublikası Azərbaycanlıları Konqresinin fəxri prezidenti və Şimali Osetiyanın İnsan Hüquqları üzrə Ombudsmanın köməkçisi seçilib. Ailəlidir, 4 övladı var.

Şahin Məmmədov bildirib ki, Şimali Osetiyada azərbaycançılığı çox yüksək səviyyədə təbliğ etməyə çalışırlar: “Hər bir ölkədə olduğu kimi, Şimali Osetiyada da “Azərbaycan icması” bu işləri təbliğ etməklə məşğuldur. Möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyevin və “Azərbaycan İcması”nın rəhbərliyinin təşəbbüslərilə bir sıra tədbirlər keçirilib. Belə ki, Vladıqafqaz şəhərində 100 ildən artıq yaşı olan Murtuza Muxtarov məscidi yenidən bərpa olunub və müsəlmanların istifadəsinə verilib. 2019-cu ildə Elxotovda yerləşən bir başqa məscidin bərpa işləri aparılıb. 1917-ci ildə görkəmli Azərbaycan bəstəkarı Üzeyir Hacıbəyov Butirin küçəsində yaşayıb və həmin ildə “Arşın mal alan” musiqili komediyasını rus dilinə tərcümə edib. Bu səbəbdən Butirina küçəsində Üzeyir Hacıbəyovun barilyefi quraşdırılıb. Orxon qəsəbəsinin Rəssvet kəndində Böyük Vətən müharibəsi zamanı azərbaycanlılardan ibarət 3 diviziya döyüşüb. Həmin kəndi faşistlərdən xilas edərkən bir çox soydaşımız qəhrəmancasına həlak olub. Buna görə də bizim əsgərlərin şərəfinə həmin kənddə xatirə abidəsi ucaldılıb.

Həmçinin Vladıqafqaz şəhərində “Azərbaycan günləri” tədbiri keçirilib. Və həmin tədbirə Azərbaycanın görkəmli nümayəndələri, indiki səfirimiz Polad Bülbüloğlu, ictimai xadimlər, Şeyxülislam Allahşükür Paşazadə, mədəniyyət işçiləri iştirak ediblər. Tədbir yüksək səviyyədə keçirilib və dövlət tərəfindən yüksək qiymətləndirilib”.

Şahin Məmmədov deyib ki, azərbaycançılıq ideyası Azərbaycan xalqının milli inkişaf yolunu formalaşdırıb: “Şimali Osetiyada azərbaycançılığı qorumaq və təbliğ etmək bizim milli vəzifəmizdir. Hər bir azərbaycanlı öz dilini, mədəniyyətini, milli-mənəvi dəyərlərini, adət-ənənələrini qoruyub, yaşatmalıdır. Millətin birliyini və ümumxalq münasibətlərini təbliğ etmək ən öndə duran məsələdir. Biz hər tədbir və layihələrimizi azərbaycançılıq ideyasına əsasən təşkil edirik. Xüsusən gənclərimizə mütəmadi olaraq azərbaycançılıq ideyası haqqında məlumat veririk. Onları azərbaycançılıq ruhunda böyütmək bizim üzərimizə düşən məsuliyyətdir”.

Şahin Məmmədov bildirib ki, Şimali Osetiyadakı soydaşlarımız Qarabağda ermənilərin təxribatlarından narahatdırlar: “Ermənistanın təxribatları nəticəsində minlərlə Azərbaycan hərbiçisi və mülki şəxsləri həlak olub. Biz Ali Baş Komandanın əmrini gözləyirik. Rusiyadakı azərbaycanlılara çağırış olursa, hamımız hazırıq gəlib Vətənimizi qoruyaq. Biz hər zaman Vətənlə birlikdəyik. İnanırıq ki, şanlı ordumuz Dağlıq Qarabağı tamamilə işğaldan azad edərək xalqımıza böyük zəfər qələbəsinin sevincini yaşadacaq”.

GƏNCLƏRİMİZ ÖZ FƏALİYYƏTLƏRİNDƏ AZƏRBAYCANÇILIĞI İDEOLOJİ XƏTT BİLMƏLİDİRLƏR

*Gənclərimizin azərbaycançılıq ideyası ətrafında birləşməsi günün tələbidir. Bu mövzuda “Moskvanın Azərbaycan icması” regional ictimai təşkilatının rəhbəri, fəal diaspor üzvü **Şamil Tağıyev**in müsaibəsini təqdim edirik. Xatırladaq ki, Şamil Ələsgər oğlu Tağıyev 1986-cı ilin 14 iyul tarixində Gəncədə anadan olub. Orta təhsilini Moskvada başa çatdırıb. Daha sonra Moskva İqtisadiyyat və Hüquq Akademiyasında və Rusiya Dövlət Humanitar Universitetində təhsil alıb. Tələbəlik illərindən ictimai fəallığı ilə seçilib. Ən birinci rəhbərlik etdiyi qurum Moskvada fəaliyyət göstərən “Vətən” gənclər təşkilatı olub. Sonralar bir çox diaspor təşkilatlarında*

fəal iştirakı olub; Ümumrusiya Azərbaycan Konqresi (ÜAK), Rusiya Azərbaycanlılarının Milli və Mədəni Muxtariyyəti (AZERROS) və s. 2012-ci ilin aprel ayında Azərbaycan Mədəniyyətinin İnkişafı və İntibahı Fondunu rəsmi qeydiyyatdan keçirərək fəaliyyətə başlayıb. 2018-ci ilə kimi bu fonda rəhbərlik edib. Paralel olaraq 2015-ci ildən Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin Moskva şöbəsinin rəhbəri olub. Hazırda “Moskvanın Azərbaycan icması” regional ictimai təşkilatının rəhbəridir.

-Şamil müəllim, Azərbaycan gənclərinin fəaliyyətində azərbaycançılıq ideologiyasının nə kimi önəmi var?

- Bu gün xarici ölkələrdə fəaliyyət göstərən azərbaycanlı gənclər müxtəlif formatda öz tarixlərinə və irslərinə mənsub olan dəyərləri yaşadığı və ətraf etdikləri cəmiyyətə çatdırırlar. Azərbaycanlı olmaq tək özünü adı çəkilən ölkəyə aid bilmək yox, həm də yerli cəmiyyətdə öz bacarıqlarını uğurlu reallaşdırmaq deməkdir. Hazırda bizi cəmləşdirə bilən tək bir ideologiya varsa, o da azərbaycançılıq ideologiyasıdır. Sevindirici hal da odur ki, Azərbaycanla hər bir bağlantısı olan insan, fəxrlə özünü ümumi azərbaycançılıq ideologiyasının ayrılmaz bir hissəsi sayır. Bu ondan irəli gəlir ki, Azərbaycanda digər

millətlərin nümayəndələrinə də dəyər verilir.

-Azərbaycançılıq ideyası gəncləri nə dərəcədə bir araya toplaya bilər?

-Dediyim kimi, hər bir insan etnik qrupundan aslı olmayaraq, ilk növbədə azərbaycançılığını ön sədə qoyur. Azərbaycan çoxmillətli bir respublikadır, milli adətlər müxtəlifdir, dillər başqadır, amma həm də biz azərbaycanlıyıq. Hər bir milli qrup digərinə sevgi və sayğı ilə yanaşır. Bu isə bizim itirilməyən bir ümumi dəyərimizdir.

Milli ideologiya olmadan ictimai fəaliyyəti düzgün şəkildə qurmaq olmur. Azərbaycançılıq ideyası ictimai fəaliyyətimizin özəyini təşkil edir. Çox müsbət haldır ki, hazırda gənclərimiz diasporada böyük və aparıcı bir gücə çevirilib. Dövlətimizin güclənməsi, inkişaf etməsi gənclərimizə dünyaya inteqrasiya etmək üçün böyük imkanlar yaradıb. Gənclərimiz fərq etmir, istər ölkə daxilində, istərsə də xaricdə öz fəaliyyətlərində azərbaycançılığı ideoloji xətt bilməlidirlər.

-Rusiyadakı diaspor gənclərinin aktivliyi hansı səviyyədədir?

-Ümumiyyətlə, Rusiyadakı yeni diaspor tariximiz 1996-cı ildən başlayır. İlk milli diaspor təşkilat elə həmin ildə açılıb və 1999-cu ildə AZERROS, 2001-ci ildə isə ÜAK fəaliyyətə başlayıb. Həqiqətən də bu təşkilatların ilkin fəaliyyətlərinə bir çox insanlar böyük ümidlər bəsləyirdi. Buna isə həm siyasi, həm də maddi imkanlar yol verirdi. Təəssüflər olsun ki, milyonlarla büdcəsi olan bu təşkilatların sədrləri nə bir kök salmaq üçün iş gördülər, nə bir bina alıb mərkəz açmadılar, nə də ki 1 dənə də olsun ki gənc siyasətçi yetişdirmədilər. Amma bu gün əksəriyyəti danışanda, yüksək əhvali-ruhiyyədən danışır. Kimin nə etdiyini mən özüm şəxsən gözəl görmüşəm, çünki 17 yaşımdan bu təşkilatların içindəyəm. Qaldı ki gəncliyə yol açmaq və ya dəstək olmaq məsələlərinə, bu proses də çox çətin gedir. Biz Şərq milləti olduğumuzdan, gərək bizi qabağa çıxartsınlar, özümüz vaxtında getməyi bacarmırıq.

-Azərbaycançılıq ideyasının təbliğ olunmasına nə dərəcədə ehtiyac var?

- Fikrimcə, bu ideyanın təbliğinə ehtiyac yoxdur. Çünki azərbaycançılıq bizə hansısa təbliğat vaistəsi ilə gəlib çatmayıb, biz gözümüzü açıb özümüzü azərbaycanlı kimi görmüşük. Bu isə yetərinə əsaslı bir kökdür. Məsəl üçün bunu deyə bilərəm ki, Rusiyaya köçməyə qədər heç mən bilmirdim ki, Azərbaycanda digər millətlər də yaşayır. Moskvada bunu gördüm və o millətləri öyrənməyə başladım. Bu isə mənə öz xalqıma və vətənimə sevgimi və bağlılığımı daha da artırdı. Bu üzəndə bizim daha da möhkəm olmamışımız üçün biz bir-birimizi yaxından tanıyıb və tanıtdırmalıyıq.

AZƏRBAYCANÇILIQ VƏTƏNİ SEVMƏK DEMƏKDİR

*Azərbaycan xalqının milli inkişaf yolunun formalaşmasında azərbaycançılıq ideyasının xüsusi önəmi var. Bu mövzuda “Vətənpərvər”- Misirdə Azərbaycanın Diaspor Təşkilatları Birliyinin sədri **Seymur Nəsirovun** fikirlərini təqdim edirik.*

Xatırladaq ki, Seymur Rahim oğlu Nəsirov 1976-cı ildə Astara rayonunun Şüvi kəndində anadan olub. 1994-cü ildə A.İbrahimov adına Şüvi kənd orta məktəbini, 1998-ci ildə Bakı İslam Universitetini, 2002-ci ildə isə Misirin Əl-Əzhər Universitetinin İslamşünaslıq və Ərəb dili fakültəsini bitirib. 2006-cı ildə Misir Fətva İdarəsində dörd il təhsil aldıqdan sonra, keçmiş SSRİ ölkələri arasında ilk dəfə fətva vermək icazəsini qazanıb. 2011-ci ildə

Qahirədə Açıq Amerika Universitetində Ərəb dili və ədəbiyyatı ixtisası üzrə magistratura təhsilini fərqlənmə ilə başa vurub. Həmin universitetdə eyni ixtisas üzrə doktorantura təhsilini 2020-ci ildə bitirib. Ailəlidir, iki övladı var.

2007- ci ildə “İrsi canlandırma və yerli inkişaf üzrə Halqa Fondu”nun təsisçilərindən biri və baş direktorudur. 2008- ci ildən “Qavafil əl-Xeyr və əl-Əməl” xeyriyyə cəmiyyətində xarici tələbələrin işi üzrə baş rəhbərdir. 2017-ci ildən Qahirə Universitetinin Ədəbiyyat fakültəsində Azərbaycan dili müəllimidir. Seymur Nəsirov 20 ildən çoxdur ki, ərəb mənbələrində Azərbaycan və azərbaycanlılar haqqında könüllü tədqiqat aparır. 2017-ci ilin iyun ayından etibarən Qahirədəki Azərbaycan diaspor mərkəzində, Azərbaycan dili ilə yanaşı, müxtəlif fənnlərin tədrisini təşkil edib. 2017-2018-ci tədris illərində Misirin ən mötəbər universitetlərində və Qahirədəki Azərbaycan diaspor mərkəzində 600 -dən çox misirli tələbəyə Azərbaycan dili tədris olunub. Prezident İlham Əliyevin 2017-ci il 28 dekabr tarixli sərəncamına əsasən “Tərəqqi” medalı ilə təltif olunub. Misirlə Azərbaycan arasında mədəni və elmi əlaqələrin inkişafında göstərdiyi müstəsna xidmətlərinə görə, 2018-ci ilin 18 iyulunda “Misir Təhsil Nazirliyinin medalı” ilə təltif olunub.

“Hamımız azərbaycançılıq ideologiyasını yaymalıyıq”

Seymur Nəsirov deyib ki, bütün dünyada inkişaf etmiş ölkələrdə əsas təməl onların milli ideologiyaları üzərində qurulub: “Əsrlər boyu əjdadlarımız indiki torpaqlarımızda yaşamışdır və bu gün, əlbəttə ki, hamımız azərbaycançılıq ideologiyasını yaymalıyıq. Çünki bu bizim inkişafımızda çox önəmli bir ideyadır. Azərbaycan multikultural bir ölkədir. Azərbaycanda müxtəlif xalqlar əsrlərdən bəri mehriban bir şəraitdə yaşayırlar və bunlar hamısı azərbaycanlı olaraq fəxr edir. Ulu öndər Heydər Əliyevin azərbaycançılıq ideyasının yaranmasında və inkişafında çox böyük rolu var. Mən ulu öndərin Azərbaycan dilinin adının nə qoyulması ilə bağlı alimlərimizlə keçirdiyi bir elmi diskussiyanı xatırlayıram. O zaman ulu öndər dedi: “Bizim dilimiz Azərbaycan dilidir və hamımız da bu gün bununla fəxr edirik”. Əgər hazırda rəsmi dilimiz Azərbaycan dili olaraq adlanmasa idi bu bizim üçün çox böyük bir mənfi fəsadlara aparıb çıxara bilərdi. Çünki mən Misirdə, ümumiyyətlə, hər yerdə Azərbaycan dilini və həm də azərbaycanlılar arasında azərbaycançılıq ideyasını təbliğ edirəm. Hamımız da fəxr edirik ki, bu bizim dövlətimizin dilidir. Təsəvvür edin ki, qədim ərəb mənbələrində Dərbənddən Tbilisə tutmuş, o cümlədən Dərbənddən Zəncana qədər Azərbaycan torpaqları olduğu yazılır. Bu torpaqlarda yaşayanlara ya “azəri”, ya da ərəbcə “əzribi”, “azərbeycəni” deyirlər, yəni bu torpaqlarda yaşayanlara “azərbaycanlı” deyirlər. Bu torpaqlarda yaşayıb boya-başa çatan əjdadlarımız da bu şəkildə tanınıb. Bunun da dövlətimizin inkişafında, dövlətimizin tanınmasında və xalqımızın bu günə qədər ayaqda qalmasında əvəzsiz bir rolu var”.

“Misirdə yaşayan soydaşlarımızın ürəkləri vətənlə döyünür”

Diaspor rəhbəri bildirib ki, azərbaycançılıq çox böyük bir ünsürdür: “Əgər bu gün biz azərbaycançılıq ideyasını yaya bilməsək düşmənlərimiz bunu zəiflədə bilər. Bu gün, şükürlər olsun ki, Azərbaycan diasporu olaraq Misirdə yaşayan soydaşlarımızın ürəkləri vətənlə döyünür və hər zaman “Biz azərbaycanlıyıq” deyərək fəxr edirik.

Əgər bu azərbaycançılıq yolu, Azərbaycan dili təbliğ olunmasa, başqa xalqlarla bir yerdə yaşamış azərbaycanlılar tədricən bunu itirə bilər. Bunun üçün diasporumuz daha fəal olmalıdır, xaricdə yaşayan azərbaycanlılara daha çox diqqət yetirilməlidir, onlarla daima təmasda olmalı və çoxlu tədbirlər keçirilməlidir. Onları tez-tez Azərbaycana dəvət etmək daha yaxşı olardı. Soydaşlarımızda vətən sevgisi olmalıdır. Azərbaycançılıq mən belə başa düşürəm vətəni sevmək deməkdir və hər anda, bütün yaş qruplarında, bütün ailələrdə təbliğ olunmalıdır. Və bunun da əsas yolu Azərbaycan dilinin daha çox təbliğ olunmasıdır”.

50 MİLYONDAN ARTIQ SOYDAŞIMIZI VAHİD İDEYA- AZƏRBAYCANÇILIQ ƏTRAFINDA TOPLAMAQ ÜÇÜN TƏBLİĞAT GÜCLƏNMƏLİDİR

*Azərbaycançılıq ideyasının təbliğində əsas məqsəd dünya azərbaycanlılarının milli birliyinə nail olmaqdır. Bu mövzuda Ukrayna Azərbaycanlıları Birləşmiş Diasporunun (UABD) Jitomir nümayəndəliyinin sədri **Rac Qasimovun** fikirlərini təqdim edirik.*

Xatırladaq ki, Rac Müzəffər oğlu Qasimov 18 oktyabr 1978-ci ildə indiki Ermənistanda doğulub. 1988-ci ildə Ermənistandan məcburi köçürülən Rac Qasimovun ailəsi Bakının Qaradağ rayonunda məskunlaşıb. O, 1995-ci ildə Qaradağ rayondakı 139 nömrəli orta məktəbi bitirib. 1995-ci ildən 1997-ci ilə qədər isə Jitomir şəhərində 17 nömrəli orta məktəbdə təhsil

alıb. 1997-ci ildə Ukraynanın Xarici Ticarət Akademiyasının Beynəlxalq İqtisadiyyat və İdarəetmə fakültəsinin qiyabi şöbəsinə daxil olub və 2003-cü ildə oradan məzun olub. 2017-ci ildə Jitomir Milli Aqroekoloji Universitetinin İqtisadiyyat və İdarəetmə fakültəsinə daxil olub. Hazırda burada təhsil alır. 2014-cü ildən Ukrayna Azərbaycanlıları Birləşmiş Diasporunun Jitomir regional nümayəndəliyinin sədridir. Ailəlidir, üç övladı var.

Rac Qasimov deyib ki, Azərbaycan diaspor təşkilatları arasında birlik və əməkdaşlığın güclənməsi üçün azərbaycançılıq ideyası inkişaf etdirilməlidir: “50 milyondan artıq soydaşımızı vahid ideya- azərbaycançılıq ətrafında toplamaq üçün təbliğat güclənməlidir. Çünki azərbaycançılıq, ümummili dövlət siyasətimizin tərkib hissəsidir. Ümumiyyətlə, dövlətçiliyimizin ideoloji təməlini azərbaycançılıq ideyası təşkil edir. Azərbaycançılığı təbliğ etmək dövləti, vətəni, milləti tanıtmaq deməkdir. Bu ideya milli ənənəyə söykənir. Milli birliyimiz üçün azərbaycançılıq ideologiyasının təbliği mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Azərbaycançılıq ideyası, ümumiyyətlə, dövlətçiliyimizin ideoloji təməlini təşkil edir”.

Rac Qasimov bildirib ki, diaspor üzvləri öz fəaliyyətlərini azərbaycançılıq ideyası əsasında qurmalıdır: “Ukrayna Azərbaycanlıları Birləşmiş Diasporunun (UABD) Jitomir nümayəndəliyi 2014-cü ilin iyun ayında yaradılıb. UABD-nin Jitomir nümayəndəliyinin əsas fəaliyyəti diaspor üzvlərinin sosial, hüquqi, milli, mədəni, yaradıcı maraqlarının qorunması, eyni zamanda Ukraynada Azərbaycan mədəniyyətinin inkişafı və populyarlaşmasına, azərbaycançılığın təbliğinə yönəlib. Diaspor olaraq ilk növbədə öz soydaşlarımızın maraqlarını dəstəkləmək və müdafiə etmək, Ukraynada Azərbaycan mədəniyyətini inkişaf etdirmək və təbliğ etmək məqsədilə fəal şəkildə məşğuluq. Bu dövrdə bir çox mədəni, təhsil, yaradıcılıq və idman tədbirləri keçirilib. Təşkilat xeyriyyəçilik fəaliyyəti ilə də məşğul olur. Belə ki, Ukraynanın şərqiindən gələn miqrantlara, anti-terror əməliyyatının iştirakçılarına, internat məktəblərinə, yetim və valideyn himayəsindən məhrum olan uşaqlara, Jitomir regional evinin şagirdlərinə yardım göstərilir. Qaçqınlar bütün yeməklər və geyimlər, bütün milli bayramlar üçün şirniyyat, məktəb ləvazimatları ilə təmin edilir. Jitomir vilayətinin Rujinskiy rayonunun ərazisindəki qaçqınların çətin vəziyyəti də bizim diqqətimizi çəkmişdi. Azərbaycan diasporunun nümayəndələri olaraq ilk yardımı onlara biz göstərdik və onlara soyuducular, televizorlar, qaz sobası, qidalar və s. təqdim etdik. Ümumiyyətlə, Nümayəndəlik azərbaycanlıların Ukrayna cəmiyyətinə inteqrasiyası üçün böyük işlər görür”.

O deyib ki, Ukraynanın Jitomir vilayətində Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzi fəaliyyət göstərir: “Bura azərbaycançılıq ideyasının təbliği üçün çox gözəl məkandır. Otaq mebel, məktəb lövhəsi və digər daxili əşyalarla təchiz edilib. Burada divarlarda Azərbaycanın atributlarının, eləcə də milli mətbəxin, rəqslərin təsvirləri olan rəsmlər var. Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə çap olunmuş kitabların burada şagirdlərə təmənnasız verilməsi, iş prosesində iştirak edənlərin daha səmimi, fədakar çalışması üçün güclü bir motivasiya qaynağı olub. Mərkəzdə ölkəmizin sürətli inkişafı haqqında həmvətənlərimizə mütəmadi olaraq geniş məlumat verilir.

Mərkəzdə “Həftəsonu dərsləri”ndə gənc nəsillə azərbaycançılıq ideyasının mahiyyətini, o cümlədən tolerantlığı, milli kimliyi, mədəniyyətimizi, dilimizi, dinimizi, adət-ənənələrimizi qorumaq və inkişaf etdirmək təbliğ olunur. Həmçinin, millət və ya din baxımından asılı olmayaraq, hər kəs mərkəzdə təlim keçə bilər. Biz çalışırıq ki, soydaşlarımızın vətənlə bağlılığı daha da güclənsin. Mütəmadi olaraq aparılan təbliğat yeni nəsildə azərbaycançılıq düşüncəsini möhkəmləndirir və inkişaf etdirir”.

KÖRPƏLƏRİMİZİ VƏ GƏNCLƏRİMİZİ AZƏRBAYCANÇILIQ RUHUNDA BÖYÜTMƏLİYİK

Alman-Azərbaycan Mədəniyyət Evinin rəhbəri Ağa Ağayevin fikirlərini təqdim edirik. Xatırladaq ki, Ağa Ağayev 1978-ci ildə Füzuli rayonunda anadan olub. Ali təhsillidir. 15 ildən artıqdır ki, Almaniya yaşayır. Evlidir, 3 oğul övladı var.

Ağa Ağayev deyib ki, dünyanın harasından yaşamasından asılı olmayaraq hər bir azərbaycanlının bir vətəni var-Azərbaycan: “Möhtəşəm himnimiz də müqəddəs “Azərbaycan” kəlməsilə başlayır. Vətənə bağlılıq, dövlətə və dövlətçiliyə əhəmiyyətli dərəcədə xidmət etmək hər bir azərbaycanlının müqəddəs amalı və vəzifəsidir. Sevgilərin ən dəyərlisi olaraq vətəni sevmək, onu daima düşünmək və eyni zamanda çiçəklənməsi üçün çalışmaq

bir nömrəli vəzifə kimi insanlarımız qarşısında durmalıdır. Azərbaycançılıq ideyasının əsas mahiyyəti də bununla bağlıdır”.

O bildirib ki, hazırda azərbaycanlılar dünyanın dörd bir yanında yaşayıb-yaradırlar: “Onların arasında həkimlər, müəllimlər, mühəndislər və başqa sənət sahibləri var. Eyni zamanda yaşadıkları ölkələrdə körpələr dünyaya gətirmişlər, bu da təqdirəlayiqdir. Ancaq bu uşaqları Azərbaycana bağlı ruhda böyütmək və onlarda azərbaycançılıq hissi oyatmaq lazımdır. Bunun üçün birinci növbədə valideynlərin üzərinə çox böyük məsuliyyət və vəzifə düşür. Hər bir evdə Azərbaycanın dövlət bayrağı olmalıdır və dövlət himnimiz əzbərlənməlidir. Körpələrimizi və gənclərimizi azərbaycançılıq ruhunda böyütməliyik. Bu bizim milli borcumuzdur. Belə ki, azərbaycançılıq ideyasını inkişaf etdirmək vacib və çox əhəmiyyətlidir. İnsan kimliyini, vətənini heç vaxt unutmamalıdır. Milli mənsubiyyəti olmayan, azərbaycançılıq ruhu olmayan insan vətənini sevməz bilməz.

Ulu öndər Heydər Əliyev demişdir: “Mən fəxr edirəm ki, azərbaycanlıyam”. Bu, hər birimizin devizi olmalıdır. Bu yolda maarifləndirməyə böyük

ehtiyac var”.

O, Almaniyada azərbaycançılıqla bağlı keçirdiklər tədbirlər haqqında da məlumat verib: “Xocalı faciəsi ilə bağlı həm konfrans, həm də yürüş mitinq keçirmişik. Konfransımızda Azərbaycandan millət vəkili, eyni zamanda bir neçə QHT rəhbəri iştirak edirdi. Bundan başqa yerli almanlar və türk icmasının nümayəndələri də tədbirə maraq göstərdilər.

Novruz bayramı ilə əlaqədar böyük bir şənlik təşkil etmişdik. Tədbirimizdə 1100-dən artıq soydaşımız iştirak edirdi. Soydaşlarımızı sevindirən başqa bir məqam isə Bakıdan dəvət etdiyimiz sənətçilərimiz idi. O vaxta qədər Avropada belə bir Novruz bayramı keçirilməmişdi. Hər il ümummilli liderimizin doğum və anım gününü də soydaşlarımızın geniş iştirakı qeyd edirik”.

Ağa Ağayevin sözlərinə görə Azərbaycanın tarixini, ərazi bütövlüyünü həmişə təbliğ etmək ziyalılarımızın, ümumiyyətlə, hər birimizin borcudur: “Dünya azərbaycanlılarını azərbaycanlıq ideologiyası ilə bağlı maarifləndirmək üçün Azərbaycandan gətirilmiş dərs ləvazimatları, kitablar və ədəbiyyatlardan istifadə etmək lazımdır. Bu isə birinci növbədə evlərdən və valideynlərin təbliğindən başlayır. Dövlətimiz də bu yolda Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin xətti ilə müəyyən işlər görür. Həmin ədəbiyyatların, dərs ləvazimatlarının azərbaycanlıların yaşadıkları ölkələrə göndərilməsi və onlardan istifadə edilməsi çox əhəmiyyətlidir. Bu işlərin yerlərdə həyata keçirilməsi maarifləndirmənin əsasıdır. Azərbaycanlılar övladları ilə vətənə gedərkən, ziyarət etdikləri yer müqəddəs Şəhidlər xiyabanı olmalıdır. Vətənpərvərlik ruhunu təbliğ etmək üçün birinci növbədə Şəhidlər xiyabanını ziyarət etmək çox vacibdir.

Xarici ölkələrdə yaşayan övladlarımız və gənclərimiz birinci növbədə ana dilimizi mükəmməl bilməlidirlər. Ana dilini bilməyən ana vətənin nə olduğunu dərk etməz. Dövlətə və dövlətçiliyin qorunmasına xidmət hər bir azərbaycanlının borcudur. Azərbaycanlıq ideyasının əsas mahiyyəti isə vətənpərvərlik ruhunun yüksəlməsi, insanlarda vətənə sevgi hissinin güclənməsi, bütün fikrin vətənin inkişafına yönəlməsi və ona ləyaqətlə xidmətə istiqamətlənməsi deməkdir”.

Ağa Ağayen fikirlərini bu misralarla tamamlayıb:

*Bir sözün ki, sonu candır,
O mənim canımda candır,
Dünyada ən müqəddəs yer,
Ana yurdum Azərbaycandır.*

HƏR ZAMAN VƏTƏN SEVGİSİ İLƏ YAŞAYIRIQ

*Müxtəlif ölkələrdə yaşayan soydaşlarımızın vətən həsrəti, yurd sevgisi artdıqca, onların azərbaycançılıq ideyasına bağlılığı daha da güclənir. Bu mövzuda Türkiyədəki Azərbaycan Qadınları Mədəniyyət Mərkəzinin qurucusu və sədri **Cəvahir Əhmədovanın** müsahibəsini təqdim edirik. Qeyd edək ki, Cəvahir Əhmədova 1967-ci ildə Qubadlı rayonunda doğulub. 1990-cı ildə N.Tusi adına Azərbaycan Pedagoji Universitetinin Riyaziyyat fakültəsini bitirib. Həmin ildən də Qubadlıda müəllimliyə başlayıb. Qubadlı işğal olan günə kimi orada yaşayıb.*

-Cəvahir xanım, azərbaycançılıq ideologiyasının inkişafında aydınlarımızın, ziyalılarımızın nə kimi rolu olub?

-Yaşadığım ölkə olan Türkiyədə Azərbaycana olan sevgi, məhəbbət çox uzun illərə gedib çıxır. Bizlər hələ SSRİ-nin işğalında olduğumuz zamanları burada Azərbaycan həsrəti ilə yaşayıb, Vətəninə həsrət, haqq dünyasına gözü açıq köç edib gedənlər çox olub. Hələ o illərdə diaspor deyilən nə bir təşkilat, nə də qurum varmış. Azərbaycan tarixi o qədər zəngin olub ki, nefti, qazı xarici kapitalistlərin diqqətindən yayınmayıb. Azərbaycanlıların qəhrəmanlığı, şücaəti çox ölkələrə yayılıb, tanınıb. Şərqdə ilk türk dövləti olan AXC və onun qurucularının diplomatik görüşləri bəhrə verib. O zaman xaricə oxumaq üçün göndərilən 100 tələbə gəncin təməlini qoyduğu diaspor 100 illər bundan öncə yaranmış. Getdikləri ölkələrdə, oxuduqları universitetlərdə Azərbaycanı və azərbaycançılığı təbliğ etmişlər, tanıtmışlar. O adsız qəhrəmanların ruhu qarşısında baş əyirik, rəhmətlə yad edirik. Sağlam qoyulan bu təməl bu günlərimizə qədər gəlib çıxdı, sağlam toxumları meyvələr verməyə başladı.

-Dünya azərbaycanlıları azərbaycançılıq ideyası ətrafında birləşə bilibmi?

-Dünyada 50 milyondan çox Azərbaycan türkü yaşayır. Hələlik tam birlikdən, bütövlükdən danışa bilmərik. Pərakəndə halında fəaliyyət göstərilir.

Bəzən parçalanmalar müşahidə olunur. Dünya azərbaycanlılarını bir araya gətirən, onların inam və güvənini artıran ideoloji güc azərbaycançılıq ideyasıdır. Düşünürəm ki, soydaşlarımız milli birliklərini azərbaycançılıq ideyasının işığına toplaşmaqla əldə edə bilirlər.

-Azərbaycançılıq ideyasının yayılmasında və təbliğində xaricdəki soydaşlarımızın üzərinə hansı məsuliyyət düşür?

-Xaricdə yaşayan çox istedadlı, savadlı insanlarımız var. Onlar əməlləri ilə işlədikləri, oxuduqları, yaşadıkları ölkələrdə Azərbaycanı layiqincə təmsil edirlər. Onları bu işləri görməyə ürəklərindəki vətən sevgisi məcbur edir.

Biz dövlətimizin, hökumətimizin, Azərbaycanımızın hər zaman yanındayırıq. Ölkəmizin inkişafı, onun güclü olması biz - xaricdə yaşayan vətəndaşların güclü olması deməkdir. Xaricdə fəaliyyət göstərən diaspor nümayəndələrinin üzərinə ağır yük düşür. Bu problemləri yaşadığımız ölkələrdəki vətəndaş cəmiyyətinə, orada yaşayan insanlara anlatmaq, haqlı olduğumuza inandırmaq, özümüzü onlara tanıtdırmaq çox çətin olsa da, bacarmaq lazımdır. Bizim hamımızın bir Vətəni var, ona görə də onu hər kəs gücü yetdiyi qədər sevməli, qorumaq və sahiblənməlidir.

Burada ata-babaları Azərbaycandan köçüb gələn soydaşlarımız yaşayır. Onlardan eləsi var ki, iki övladı dünyaya gəlib; birinin adı Azər, o birinin adı isə Baycandır. Yəni hər gün onların evindən “Azərbaycan” sözü eşidilir. Bəzi valideynlər isə övladlarına Araz, Həsərət, Vətən adlarını qoyublar. Onlar bəlkə heç məktəb bitirməyiblər. Diasporla da əlaqələri yoxdur. Amma o adları övladlarına qoymaqla vətən niskilinə su səpmiş olur və azərbaycançılığı yaşadırlar.

Diaspor kiminsə diasporu olmamalıdır, millətin diasporu olmalıdır. İnsanlar bu təşkilatlara inanmalıdır. Bu inam olmayınca, birlikdən, bərabərlikdən danışa bilmərik. Bunun üçün də var gücümüzlə azərbaycançılıq ideyasını təbliğ etməliyik.

-Yəqin ki, yaşa dolduqca vətən nisgili daha da artır...

-Biz hər zaman vətən sevgisi, vətən həsrətilə yaşayırıq. Vətən mənim qaysaq tutmayan, qanayan yaramdır. Mən Qarabağda uşaqlığımı, gəncliyimi, ən xoşbəxt atalı-analı illərimi, ilk sevgimi itirmişəm. Hər gün o torpaqların qoxusu məni özünə çəkir, ömrüm keçdikcə o günlər üçün daha çox darıxıram... Amma, həm də sevinirəm ki, Milli Ordumuz torpaqlarımızı erməni işğalından azad edib. Azərbaycan əsgəri bizim qürur yerimizdir.

GƏNCLƏRİN AZƏRBAYCANÇILIQ RUHUNDA BÖYÜMƏSİ ÜÇÜN VALİDEYNLƏR MƏSULİYYƏT DAŞIYIR

*Xaricdəki gənc nəslin milli ruhda böyüməsi üçün onların azərbaycançılıq ideyasına qəlbən bağlı olmaları vacib şərt-dir. Bu baxımdan Qazaxıstanın Ekibastus şəhərində fəaliyyət göstərən Azərbaycan Cəmiyyətinin idarə heyətinin üzvü, vətənpərvər soydaşımız **Aliman Həsənovun** fikirləri maraqlıdır. Aliman Həsənov 1969-cu ildə Lerik rayonunun Çayrud kəndində dünyaya gəlir. 24 ildir ki, Qazaxıstanda yaşayır.*

Aliman Həsənov deyib ki, Qazaxıstanın ətraf şəhərlərində də azərbaycanlılar diaspor olaraq formalaşıblar və azərbaycançılığı qoruyurlar: “Ekibastus paytaxt Nur-Sultan şəhərindən 300 kilometr aralıda yerləşir. Lakin burada soydaşlarımızın diaspor fəaliyyəti xüsusi seçilir. Bu da ondan irəli gəlir ki, biz azərbaycançılıq ideyasını hər zaman əsas tuturuq. Şəhərdə 1500-dən artıq azərbaycanlı yaşayır. Həmvətənlərimiz müxtəlif aparıcı sahələrdə çalışırlar. Eyni zamanda Qazaxıstanın Pavlodar vilayəti parlamentində bir soydaşımız təmsil olunur. Həmvətənlərimiz diaspor olaraq Azərbaycan Cəmiyyətinin ətrafında toplaşıblar. Qeyd edim ki, Azərbaycan Cəmiyyətinin hazırda sədri Mirəli Bünyatovdur. Cəmiyyətinin əsas missiyası soydaşlarımızı bir araya gətirmək və azərbaycançılıq ideyasını, o cümlədən tariximizi, mədəniyyətimizi, milli-mənəvi dəyərlərimizi təbliğ etməkdir”.

“Ekibastusda soydaşlarımıza əlimizdən gələn köməkliyi göstəririk”

O bildirib ki, təşkilat olaraq, həmçinin Ekibastusa yeni gələn soydaşlarımızın problemlərini də həll edirlər: “Soydaşlarımıza bütün lazımi köməkliyi bir cəmiyyət olaraq edirik. Maddi və mənəvi, o cümlədən bütün sənədləşmə məsələlərində dəstək göstəririk. Azərbaycan icması olaraq həmişə iclaslar keçirib insanların problemləri ilə maraqlanır və yardım edirik. Burada, əsasən, soydaşlarımızın qeydiyyat problemi olur. Və ya hər hansı rəsmi qurumlardan sənəd alınması ilə bağlı çətinlikləri olur. Biz, bu baxımdan soydaşlarımıza

əlimizdən gələn köməkliyi göstəririk”.

Aliman Həsənov bildirib ki, Ekibastusda keçirilən bütün tədbirlərdə azərbaycanlılar fəal iştirak edirlər: “Şəhərdə bir çox millətlərin təşkilatları var. Hamı ilə dostluq əlaqələri yaratmışıq. Millətimizi, ölkəmizi, adət-ənələrimizi, mədəniyyətimizi, milli dəyərlərimizi hamıya tanıtdırıq. Bir neçə il qabaq 60 xalqın iştirakı ilə konsert keçirildi. Biz bu konsertdə ansambl şəklində canlı musiqilərlə çıxış etdik və birinci yerə sahib olduq. Eyni zamanda dövlət səviyyəsində mükafata da layiq görüldük”.

“Azərbaycançılıq ideyası gənclər arasında mütəmadi olaraq təbliğ olunmalıdır”

O qeyd edib ki, Azərbaycan xalqı olaraq Qazaxıstanın ictimai-siyasi həyatında da iştirak edirlər: “Qazaxıstanın bütün bayram tədbirlərinə qatılıraq. Əlamətdar günlərdə uşaq evlərinə yardımlar edirik. Azərbaycanın maraqlarını yüksək səviyyədə qoruyur və müdafiə edirik”.

Aliman Həsənov vurğulayıb ki, əsas məqsədləri soydaşlarımız arasında azərbaycançılığın olmasıdır: “Diaspor kimi formalaşmaq üçün milli ideologiya olmalıdır. Bu baxımdan azərbaycançılıq ideologiyası soydaşlarımızın Ekibastusda diaspor kimi formalaşmasında mühüm rol oynayır. Ayrı-seçkiliyə yol vermək olmaz. Hamıya eyni gözlə baxmaq lazımdır. Azərbaycançılıq ideyası bizə məhz bunu təlqin edir. Biz burada öz xalqımızı, dövlətimizi təmsil edirik. Hətta, biz çalışırıq ki, tədbirlərimizdə yerli və digər əcnəbi xalqların nümayəndələri də iştirak etsinlər. Onlara Azərbaycan mətbəxinə məxsus yeməklər təqdim edirik. Ümumiyyətlə, yerli xalqla mehriban şəraitdə yaşayırıq. Burada fəaliyyət göstərən “Dostluq evi”ndə alman, polyak, tatar və s. xalqların diasporuna yer verilib. Azərbaycan diasporu da burada təmsil olunur. Milli diasporun mərkəzləşmiş şəkildə idarə olunması vacib şərtidir. Bunun üçün də azərbaycançılıq ideyasının təbliği və tətbiqi daima olmalıdır”.

Aliman Həsənov qeyd edib ki, Ekibastusda azərbaycanlıların mövqeləri yüksək səviyyədədir: “Burada diasporumuzun gənc nəsli yetişir. Gənclərimizdən ali təhsil alanlar da var. Onların azərbaycançılıq ruhunda böyüməsi üçün yaşlı nəsil məsuliyyət daşıyır. Azərbaycançılıq ideyası gənclər arasında mütəmadi olaraq təbliğ olunmalıdır. Yeni nəsil bu ideologiyadan xəbərsiz böyüməməlidir. Diaspor olaraq davamçılarımızı vətənpərvər ruhda böyütmək bizim borcumuzdur. Gələcəkdə xalqımızı məhz onlar təmsil edəcəklər. Xalqımızı layiqli şəkildə tanıtmaları üçün gənclərimiz azərbaycançılıq ideyasını ruhən mənimsəməlidirlər”.

ƏSRLƏR BOYU GENİMİZDƏN GƏLƏN SOYLARIMIZI AZƏRBAYCANÇILIQ İDEYASI BİR YERƏ TOPLAYIB

*Rusiya Federasiyasının Omsk şəhərində gənc diaspor fəalı **Emil Cəfərovun** açıqlamasını təqdim edirik.*

Qeyd edək ki, Emil Cəfərov 26.07.1991-ci ildə Lənkəran rayonunun Moloja kəndində anadan olub. Orta təhsilini 5-ci sinfə kimi Moloja kənd məktəbində alıb. Həmin dövrlərdə Lənkəranda bilik olimpiadasında iştirak edib. Daha sonra Rusiya Federasiyasının Omsk şəhərində orta təhsilini davam etdirib. Rusiya Federasiyasının Maliyyə Universitetinin Omsk şəhəri üzrə filialını bitirib. 2013-cü ildən Omsk şəhərində tərcüməçi işləyir. Eyni zamanda diaspor sahəsində fəallıq göstərir.

Emil Cəfərov deyib ki, gənclərimiz dünyanın bir çox ölkələrində olduğu kimi, Rusiya Federasiyasında da Azərbaycanımızı sözün əsil mənasında çox gözəl təmsil edir: “Azərbaycan gəncləri azərbaycançılıq ideologiyasına yanaşmada çox həssasdır və onlar vətənə məhəbbət, sevgini öz qəlblərində daima yaşadırlar. Bildiyiniz kimi, böyük Rusiya dövlətinin ərazisinin bir çox şəhərlərində yaşayan azərbaycanlılar çoxluq təşkil edirlər və bu da gənclərin yaşlı nəslin nümayəndələrindən eşitdikləri, gördükləri adət-ənənələri yeni gələn nəsillərə oturməsi üçün mexanizm rolunu oynayır. Gənclərimiz elm, təhsil sahəsində də çox biliklərə yiyələnib və bu sahədə də Azərbaycanımızı çox gözəl təmsil edir, vətənimizə öz töhfələrini verirlər. Hazırda Omsk şəhərində bir çox ailələr məskunlaşıb və onların övladları, hələ ki, orta məktəbdə əla qiymətlərlə oxuyurlar. Çox güman ki, onlar da yaxın gələcəkdə tələbə adını qazanacaqlar. Mən onların valideynləri ilə ünsiyyətdə oluram və daim onların orta məktəbdə necə nümunəvi şagird olduqlarının şahidi oluram. Yaşasın Azərbaycan və Azərbaycan gəncliyi!”.

“Omskda Azərbaycanın tarixi və mədəniyyəti soydaşlarımız tərəfindən çox yüksək səviyyədə təbliğ olunur”

Emil Cəfərov Omskda Azərbaycan həqiqətlərinin aktiv şəkildə təbliğ olunduğunu deyib: “Bildiyiniz kimi, Rusiya federativ respublika sayılır və bu, o deməkdir ki, Rusiyada çoxdilli yerli xalq və bir çox gəlmə xalqlar mövcuddur. Hər xalqın öz adət-ənənələri var, o cümlədən bizim xalqımızın da gözəl adət-ənənəsi var. Xalqların öz adət-ənənələrini yaşatması üçün burada əlverişli şərait yaradılıb. Omskda yaşayan azərbaycanlılar da bu fürsətdən geniş yararlanıb. Omsk vilayəti Azərbaycanlıları Birliyinin sədri və ümumiyyətlə, diasporun rəhbəri Qabil Mahmudovun sayəsində bir çox xalqların festivallarında Azərbaycanın tarixi, mədəniyyəti milli mətbəxi, milli geyimləri soydaşlarımız tərəfindən çox yüksək səviyyədə təbliğ olunur. Bu baxımdan Omsk vilayəti üzrə Azərbaycan Milli-Mədəni Muxtariyyətinin sədri Zahir Yolçuyev də əlindən gələni edir.

Bir çox dövlət tədbirlərində azərbaycanlılar da iştirak edirlər. Bütün milli bayramlarımız burada qeyd olunur və o tədbirlərə bir çox xalqların nümayəndələri də dəvət edilir. Bu da öz növbəsində başqa xalqların bizim adət-ənənələrimizlə tanışlığına böyük imkan yaradır. Xalqımızın toy, nişan adət-ənənələri Omsk şəhərində qorunub saxlanılır və gələcək nəsillərə ötürülür. Ümumiyyətlə, Omskda milli-mənəvi dəyərlərimiz, o cümlədən dinimiz unudulmaması üçün gənc nəsillə təbliğ olunur. Bu baxımdan Omskda din xadimi Yədigar Məstiyevin böyük əməyi var”.

“Xarici vətəndaşlar azərbaycanlı gənclərin uğurlarının şahidi olur”

Həmsöhbətimiz Omskda çox istedadlı soydaşlarımızın yaşadığını vurğulayıb: “Onlar burada böyük nailiyyətlər əldə ediblər. Bu şəhərdə çoxlu universitetlər var. Bəli, orada da bizim tələbə adını qazanan soydaşlarımız var. Onlar da ölkəmizi təbliğ edirlər. Xarici vətəndaşlar azərbaycanlı gənclərin uğurlarının şahidi olur, hətta deyə bilərəm ki, onlardan televiziya və radio vasitəsilə müsahibələr alır və onlar da ölkəmizin milli-mənəvi dəyərlərini aydın şəkildə təbliğ edirlər. Burada yerli insanlar arasında Azərbaycan haqqında çox gözəl fikir formalaşıb”.

O bildirib ki, azərbaycançılıq ideyası gənclərimizi vətənə bağlaya bilər: “Bildiyiniz kimi, insan orqanizmində genetik hormonlar mövcuddur. Hər bir xalqın genetik kodu olduğu kimi, bizim xalqın da soylarımızdan gələn genetik kodu var. Əsrlər boyu genimizdən gələn soylarımızı azərbaycançılıq ideyası bir yerə topladığı kimi, gənclərimizi də Azərbaycan adına çox tez bir yerə toplaya bilər”.

AZƏRBAYCANÇILIQ İDEYASI İSTİNAD MƏNBƏYİMİZDİR

Xaricdə soydaşlarımız tərəfindən milli rəqslərimizin, folklorumuzun tanıtılması, elə həm də azərbaycançılığın təbliği deməkdir. Bu mövzuda Ukraynadakı Qafqaz Rəqsləri məktəbi və “Qafqaz” ansamblının, həmçinin “Gənclər Dünyası” İctimai Birliyinin rəhbəri Nicat Mirzəyevin fikirlərini təqdim edirik.

Xatırladaq ki, Nicat Mirzəyev Ağcabədi rayonunda anadan olub. 25 ildən artıqdır Ukraynada yaşayır. Ukrayna Polis Akademiyasının məzunudur. Nicat Mirzəyevin rəhbərliyi ilə Ukraynadakı Qafqaz Rəqsləri məktəbi və həmçinin “Qafqaz” ansamblı tərəfindən milli rəqslərimizin yerli xalq arasında və ümumiyyətlə, beynəlxalq aləmdə təbliği istiqamətində təqdirəlayiq tədbirlər keçirilir. Nicat Mirzəyev, eyni zamanda “Gənclər Dünyası” İctimai Birliyinin prezidenti olaraq 10 ildən artıqdır ki, həyatını ictimai işlərə həsr edib. O, bu işləri vətənimizə olan sevgisindən irəli gələrək təmənnəsiz edir.

Nicat Mirzəyevin rəhbəri olduğu “Qafqaz” ansamblı Ukrayna dövlətinin, Azərbaycanın Respublikasının Ukraynadakı səfirliyinin və diasporumuzun tədbirlərində aktiv çıxış edir. Bununla yanaşı, ansambl xarici ölkələrdə də keçirilən bir çox konsertlərdə iştirak edir. Sevindirici haldır ki, Azərbaycan mədəniyyətini 9 ildir Ukraynada aktiv şəkildə təbliğ edən “Qafqaz” ansamblı 2018-ci ildə Ukrayna xalq kollektivi ansamblı adına layiq görülüb. Bu ad “Qafqaz” ansamblına Ukrayna Mədəniyyət Nazirliyi tərəfindən verilib. Azərbaycan xalqının mədəniyyətinin tanınması üçün Nicat Mirzəyev saysız işlər görüb.

“Vətənimizə sevgimi və sayğımı, ən əsası azərbaycançılığı heç zaman unutmuram”

Nicat Mirzəyev deyir ki, uzun illər Vətəndən uzaqda yaşasa da qəlbən Azərbaycandan ayrılmayıb: “Ukraynada 4 yaşından valideynlərimlə yaşayıram. Uşaq bağçasına, məktəbə Ukraynada getmişəm. Burada dostlarım, qo-

humlarım çoxdur. Ukrayna mənim 2-ci evim və vətənimdir. Amma burada yaşamağıma, böyüməyimə baxmayaraq, öz milli adətlərimizi, Vətənimizə sevgimi və sayğımı, ən əsası azərbaycançılığı heç zaman unutmuram”.

O bildirib ki, 10 ildən çoxdur Ukraynada rəqs dərslərini lazımi səviyyədə tədris edirlər: “Ulu öndər Heydər Əliyevin azərbaycançılıq ideyasını özümə istinad mənbəyi bilərək fəxr edirəm ki, bu işin Ukraynada həyata keçirilməsi məhz mənə qismət olub. Bizim məktəb beynəlmiləldir. Burada əsas şagirdlər ukraynalılardır, amma azərbaycanlılar, dağıstanlılar, çeçenlər, osetinlər, qaraçay-çərkəzlər, türkmənlər, yəhudilər və başqaları da var. Biz əsasən Azərbaycan rəqslərini ifa edirik”.

“Digər xalqların müsbət nümunələrini götürərək, xüsusən gənc nəsilə öyrətmək olar”

Nicat Mirzəyev qeyd edib ki, azərbaycançılıq ideyasının əsas qayəsi bütün dünyadakı soydaşlarımızın vətənə bağlı olmasıdır: “Allaha inam, Vətənə, ailəyə və yaxınlarımıza məhəbbət bizim qanımızdadır və buna görə də harada olsaq, biz həmişə birliyə can atırıq. Vətən sevgisi ilə yaşamaq insanı öz xalqına, ölkəsinə daha çox bağlı edir. Bu həm də insanın milli təəssübkeşliyini, məsuliyyətini artırır. Bu baxımdan digər xalqların müsbət nümunələrini götürərək, xüsusən gənc nəsilə öyrətmək olar. Bundan əlavə, savada, elmə diqqət verməlidirlər. Soydaşlarımız yeni nə kəşf olunursa, onunla marqlanıb və onun haqqında məlumat toplamağa çalışmalıdır. Beynəlxalq arenada torpaqlarımızın işğalından danışarkən, əlimizdə olan bütün faktları ortaya qoyub qanunlara arxalanaraq danışmalıyıq. Bunun üçün də güclü elm və təhsilə yiyələnmək lazımdır.

Biz öz kökümüzü, öz vətənimizi unutmamalıyıq və çalışmalıyıq hər zaman həm yaşadığımız ölkəni, həm də öz milli dəyərlərimizi, ideologiyamızı sevak. Bir-birimizə dəstək olaq və millətimiz hər zaman bir olsun! GÜC BİRLİKDƏDİR!”.

Nicat Mirzəyev bildirib ki, azərbaycançılıq ideyasının təbliğinə çox ehtiyacımız var: “Müxtəlif dövlətlərdə diasporumuz formalaşib, amma istənilən nəticə göstərmir. Soydaşlarımız xaricdə tam yetərincə bir deyillər. Dediym kimi, insanlar birlikdə olasalar, hər işi, hər çətinliyi aşı bilərlər. Əgər birlik olmasa insanlar xaricdə və başqa yerlərdə çətinliklə rastlaşanda mübarizə apara bilməyəcəklər və irəliyə gedə bilməyəcəklər. Çünki, insanın şəxsi gücü buna yetməyəcək. Məhz buna görə də azərbaycançılıq ideyası təbliğ olunmalıdır ki, milli birlik güclənsin. Çünki azərbaycançılıq millətindən asılı olmayaraq, özünü azərbaycanlı hesab edən hər kəs üçün möhkəm ideoloji dəyərdir”.

BİZ AZƏRBAYCANÇILIQ İDEYASINI TƏBLİĞATI İŞLƏRİMİZDƏ NÜMAYİŞ ETDİRMƏLİYİK

*Xaricdəki soydaşlarımızın Azərbaycanı layiqincə təmsil etmələri elə azərbaycançılıq ideyasını yaşatmaları deməkdir. Bu mövzuda Qazaxıstanda yaşayan vətənpərvər soydaşımız, diaspor fəali **İldırım Musayev**in müəssibəsini təqdim edirik.*

Xatırladaq ki, İldırım Musayev 1976-cı ildə Lerik rayonunun Spyaregon kəndində anadan olub. Orta məktəbi Lerik rayonunda bitirib. Bakıda müxtəlif sahələrdə çalışıb. Özü Qarabağ müharibəsinin iştirakçısıdır. Bir qardaşı isə Qarabağ döyüşlərində şəhid olub. 2000-ci ildən Qazaxıstanın Nur-Sultan şəhərində yaşayır. Çoxuşaqlı ailənin üzvü olan İldırım Musayev həyatda bütün nailiyyətlərini öz əziyyəti hesabına

aldə edib. O, hazırda “Too TSK-ELARS” tikinti şirkətinin rəhbəridir.

-İldırım müəllim, Qazaxıstanda azərbaycançılıq ideyasını necə yaşadırsınız?

-Azərbaycançılığın bütün dünya azərbaycanlılarını birləşdirən ideologiya halına gəlməsi, müstəqil Azərbaycan dövlətinin ideya əsasına çevrilməsi Ümummilli lider Heydər Əliyevin tarixi xidmətidir. Biz bu ideologiyayı bütün azərbaycanlılar arasında daha geniş şəkildə yaymalı, onu təbliğ etməliyik. Biz bütün dünyaya var olduğumuzu, öz mədəniyyətimizi də məhz bu ideologiya altında aparmalıyıq.

Azərbaycançılıq, öncə düşüncədə, qəlbə olmalıdır. Azərbaycançılıq ideyası hər bir soydaşımız üçün milli düşüncənin formalaşmasına və inkişafına yol göstərir. Biz azərbaycançılıq ideyasını praktiki olaraq öz əməllərimizdə, təbliğati işlərimizdə nümayiş etdirməliyik. Xaricdəki həmyerlilərimiz digər soydaşlarımızın istənilən problemlərini həll etmək üçün də çalışmalıdırlar. Biz bir-birimizin bir növ güman yeri olmalıyıq. Soydaşlarımızın hər hansı probleminin aradan qaldırılması üçün əlimizdən gələni etməliyik. Bu baxımdan biz də Qazaxıstanda elə məhz azərbaycançılıq ideyasına söykənərək həm-

vətənlərimizə lazımı dəstəyi göstəririk.

-Soydaşlarımıza nə kimi dəstək olursuz?

- Azərbaycançılıq vətənpərvərlik və təəssübkeşlik deməkdir. Biz həmişə çalışmışıq ki, yaxşılıq edək. Valideynlərimiz bizə belə tərbiyə verib. Çalışmışam həmişə dost qazanım. Buradakı soydaşlarımızın hər bir probleminə yardımçı oluruq. Burada həmyerlilərimizin, əsasən, iş, sənəd, qeydiyyat problemi olur. Bu kimi işlərdə soydaşlarımıza dəstək oluruq. Bəzən elə soydaşlarımız olur ki, Rusiyadan Qazaxıstana gəlirlər və buradan onların Azərbaycana göndərilməsinə kömək edirik. Əsas problemlərdən biri də burada hər hansı soydaşımızın dünyasını dəyişəndə olur. Bilirsiniz ki, burada kimsə ölürsə, onun cənazəsini Azərbaycana göndərməyə çalışırıq ki, öz vətəninə dəfn olunsun. Bunu etmək nə qədər çətin olsa da, biz öhdəsindən gəlirik. Sağ olsunlar, vətənpərvər soydaşlarımız, həmrəylik göstərib kömək edirlər. Amma, bəzən diaspor üzvləri, bu baxımdan, çox laqeydlilik edirlər. Düşünürəm ki, biz azərbaycançılığımızı qoruyaraq həmrəy olmalıyıq.

-Vətənlə əlaqələriniz necədir?

-Azərbaycançılıq həm də vətənə bağlılıq nümunəsidir. Bizim də Vətənlə əlaqələrimiz qırılmaz tellərlə bağlıdır. Mən doğmalarım, dost-tanışla həmişə əlaqə saxlayıram. Ayrıca, tez-tez Vətənə gəlib-gedirik. Mütəmadi olaraq da internetlə ölkəmizdə baş verənləri izləyirik. Vətənimizin sevincinə sevinir, kədərinə kədərlənirik. Yeri gəlmişkən, iyulun 12-də Tovuz rayonunda erməni silahlı birləşmələri tərəfindən törədilən təxribat bizi də üzdü. Ermənistan işğalı möhkəmləndirmək məqsədilə uzun müddətdir təcavüzkar mövqeyini davam etdirir, münaqişənin beynəlxalq hüquq normaları çərçivəsində həllinə, regionda sülhün və sabitliyin təmin edilməsinə mane olmaqdadır. Sentyabrın 27-dən başlayaraq Ermənistan silahlı qüvvələrinin törətdikləri növbəti təxribatlar bunun bariz nümunəsidir. Ermənistanın cəbhəboyu təxribatlara başlaması müharibənin başlanmasına rəvac verdi. Bununla Ermənistan faktiki olaraq sülh danışıqlarının davam etməsindən imtina etdi. Lakin həm Ermənistan dövləti, həm də erməni xalqı layiqli cavablarını aldılar. Ermənistan Azərbaycanla müharibəyə tap gətirə bilmədi. Onlar Azərbaycan ordusunun gücünü bir daha gördülər. Sevincimizin həddi-hüdudu yoxdur. İllərdir həsrətində olduğumuz torpaqlarımız işğaldan azad olunur. Fərsətdən istifadə edib, ümumiyyətlə, erməni təxribatları zamanı dünyasını dəyişənlərin ailələrinə, eləcə də xalqımıza başsağlığı verir, yaralılarıımıza isə Allahdan şəfa diləyirəm.

ONUN ƏSƏRLƏRİNDƏ AZƏRBAYCANÇILIQ QƏHRƏMANLARININ XARAKTERİNDƏ ÖZÜNÜ BÜRÜZƏ VERİR

*Sevindirici haldır ki, bu gün xaricdəki əksər azərbaycanlı yazarlarımız da əsərlərində azərbaycançılığı təbliğ edirlər. Bu cür vətənpərvər soydaşlarımız artıq xaricdə məşhur yazıçı olaraq özlərini təsdiq ediblər. Bu mövzuda Rusiyada yaşayan məşhur azərbaycanlı yazıçı **Sabit Əliyevin** fikirlərini təqdim edirik. Xatırladaq ki, Sabit Əliyev 1977-ci ildə Salyan rayonunun Qarabağlı kəndində doğulub. Orta məktəbi 1993-cü ildə Şirvan şəhərində bitirib. Ali təhsilini Stomatologiya üzrə alıb. Moskvada fəaliyyət göstərən Centr-Estet klinikasının banisi və baş həkimidir. 2013-cü ildən Frankfurt və Vyana Universitetlərinin sertifikatlı həkim-implantoloqudur.*

Sabit Əliyev daha çox yazıçı kimi tanınır. 2005-ci ildən Moskva şəhərində yaşayan soydaşımız dörd kitabın- “Özgə evi”, “Evə doğru uzun yol”, “Qismət deyilmiş”, “Şəkərsiz kofe” və doqquz hekayənin müəllifidir. 2016-cı ildən Rusiya Yazıçılar İttifaqının üzvüdür. Üç hekayəsi- “Sonuncu gün”, “Pionlar” və “Sözə doğru yol” Moskva hekayələr kitabında işıq üzü görüb. Bütün roman və hekayələri Azərbaycan dilinə tərcümə olunub və Dünyanın bütün elektron kitabxanalarında satılır.

Sabit Əliyev deyib ki, azərbaycançılıq ideyasının mahiyyəti ümummillî dəyərlərdən ibarətdir: “Azərbaycan xalqının ideologiyası, kübar prinsiplərə əsaslanmış, özünə strateji məqsəd kimi suveren Azərbaycanın müstəqilliyini seçən və bu dövlətdə sivil-demokratik ölkənin qurulmasının mübarizəsidir. Bu ideologiyanın əsasını özünə Azərbaycanı vətən hesab edən bütün xalqların milli, etnik, dini və sosial hüquqlarının bərabərliyi ideyası təşkil edir. Milli dövlət ideologiyasına görə azərbaycançılıq - Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının əsaslarına dayanan dəyərlər sistemidir. Bu da öz yerində, hüquqi və demokratik dövlət kimi onun inkişafına və milli təhlükəsizliyinə

dəlalat edir. Azərbaycançılıq bizim milli ideyadır. Mənəvi baxımdan götürsək bu, içdən gələn milli qürur, milli hissidir. Real mövqedən yanaşdıqda isə azərbaycançılıq ideyası harada yaşamağından asılı olmayaraq, dövlətini, xalqını layiqli şəkildə təmsil etməyi qarşıya məqsəd qoyur. Bizim ideologiyamız Azərbaycanın müstəqilliyini qorumağa, demokratik inkişafa, bir sözlə düşmənlərlə mübarizəyə yönəlmişdir. Müstəqil Azərbaycan bütün azərbaycanlılar üçün birlik motivasiyası olmalıdır”.

Həmyerlimizin əsərlərində azərbaycançılıq qəhrəmanlarının xarakterində özünü büruzə verir: “İlk kitabım- “Özgə evi”nin baş qəhrəmanı gənc azərbaycanlıdır. O öz arzularının ardınca yad ellərə gedir və orada öz qismətini tapır. Onun ideologiyası zamanla çox dəyişir, lakin əsas xarakterində olan düzgünlük, öz ürəyinə xəyanət etməmək və qeyrət dəyişməz qalır. “Ancaq səni sevirəm” hekayəmdə Azərbaycan mentaliteti haqqında, hansı ki, gündəlik həyatımızda olan dəyərlər haqqında yazmışam. “Yenidən sevmək” novellamda islam Azərbaycanının mentalitetini və ata ilə oğul münasibətini dəqiqliklə tərənnüm etmişəm. Bu yaxınlarda isə “Şəkərsiz kofe” adlı yeni nəsr əsərim işıq üzü görüb. Baş qəhrəman yenə də azərbaycanlıdır. Sadıq dost və yoldaş, gözəllik aşığı. Əsər birinci dildən danışılır, aşiq kişi öz hisslərini bütün varlığı ilə oxucuya çatdırır. Bunu düşünürəm ki, ancaq qaynar qanlı azərbaycanlı aşiq kişi bacarar”.

Sabit Əliyev bildirib ki, dünya azərbaycanlılarının vahid amal uğurunda birləşməsində azərbaycançılıq ideyası çox önəmlidir: “Dünya azərbaycanlılarının bir araya gəlməsində azərbaycançılıq ideyasının rolu böyükdür. Biz hamımız çalışmalıyıq ki, öz aramızda azərbaycançılıq ideologiyasını yayaq, ondan ötrü ki, bu ideya geniş ictimai qiymət alsın. Azərbaycan ədəbiyyatını, musiqisini, kinosunu, rəsm əsərlərini və başqa incəsənət istiqamətlərini təbliğ etməliyik. Azərbaycan xalqının ruhunu tərənnüm edən tarixi, milli dəyərləri tanıتماq vacibdir.

Mən həm də düşünürəm ki, bizim respublikadan kənarda yaşayan azərbaycanlıların birləşməsinə çalışmaq və diasporlar yaratmaq lazımdır. Azərbaycan xalqının bütün nümayəndələri - özünə azərbaycanlıyam deyən hər bir kəs azərbaycançılıq ideyası ətrafında birləşməlidir. Azərbaycançılıq ideyası, bir görüş sistemi kimi, özündə adət-ənənələri, Azərbaycan xalqının milli-mənəvi dəyərlərini cəmləşdirir və ictimai-siyasi proseslərə konstitusiya sisteminə əsasən dövlət quruculuğuna müsbət yönümlü təsir göstərir.

Fikrimcə, mütəmadi olaraq dünya azərbaycanlılarının birliyinə, Azərbaycan həqiqətlərinin beynəlxalq aləmdə daha mütəşəkkil təbliğinə imkan yaradaq layihələr həyata keçirilməlidir”.

HƏR KƏS ÖZ SAHƏSİNDƏ AZƏRBAYCANÇILIQ İDEYASINI TƏBLİĞ ETMƏLİDİR

*Bu gün xarici ölkələrdə fəaliyyət göstərən müxtəlif peşə sahiblərinin tanınması və önə çəkilməsi vacib amildir. Çünki onlar yaşadıkları ölkələrdə əldə etdikləri uğurlarla Azərbaycanı tanıdır və azərbaycançılığı təbliğ edirlər. Bu baxımdan Özbəkistanda və Azərbaycanda tanınmış güləşçi, 3 qat dünya çempionu, diaspor sahəsində də aktiv fəaliyyət göstərən **Mais İbadovu** qeyd etmək olar. Çox sevindirici haldır ki, bu gün Mais İbadov Özbəkistanda gənc nəsə nümunə göstərilir.*

Xatırladaq ki, Mais İbadov 1974-cü ildə Lənkəran rayonunun Separadi kəndində dünyaya gəlib. 1987-1992-ci illərdə Bakı şəhərində Ümumtəhsil İdman İnternatında təhsil alıb. Təhsil aldığı dövrdə sərbəst güləş idman növü üzrə müxtəlif yarışlarda iştirak edib və bəzilərində yüksək nəticə əldə edərək uğur qazanıb. SSRİ-nin idman ustası olub. Güləş üzrə Azərbaycan və SSRİ çempionu olub. Beynəlxalq klassifikasiyalı idman ustasıdır. 1994-cü ildən Özbəkistanda yaşayır. Professional səviyyəli yarışlarda Özbəkistan Respublikasının şərəfini qoruyub. Özbəkistan, Asiya və dünya çempionu olub (2012, 2013-cü illərdə). 2001-2004-cü illərdə Özbəkistanın Polis Akademiyasında təhsil alıb. Hazırda veteranlardan ibarət yığma komandada iştirak edir. İdmanla yanaşı, diaspor sahəsində də aktiv fəaliyyət göstərir.

Azərbaycanı xaricdə tanıtmığı özünə milli vəzifə bilən Mais İbadov deyib ki, bu, onun azərbaycançılıq işidir: “Mən saysız idman yarışlarında iştirak etmişəm. Hər dəfə qalibiyyət kürsüsünə çıxan zaman Azərbaycanın adı çəkiləndə qürur hiss keçirirəm. Düşünürəm ki, azərbaycançılıq bizim milli mənliliyimizdir. Azərbaycana və azərbaycançılığa bağlılıq fərdi məsələdir. Hər kəs öz sahəsində azərbaycançılıq ideyasını təbliğ etməlidir. Biz də hər bir uğurumuz, qələbəmizlə Azərbaycanın adını uca etmək və azərbaycançılığı yaşatmaq üçün çalışırıq. Ulu öndər Heydər Əliyev öz çıxışlarında dəfələrlə

qeyd etmişdi ki, bizim hamımızı birləşdirən, həmrəy edən azərbaycançılıq ideyasıdır. Fikrimcə, hər birimiz ulu öndərin tapşırıq və tövsiyələrini əsas tutaraq azərbaycançılıq ideyası uğurunda birləşməli və fəaliyyət göstərməliyik. Sevindirici haldır ki, Prezident İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın fəaliyyətlərində azərbaycançılıq nümunələrini də görürük. Bu da bizlər üçün bir nümunədir”.

Mais İbadov bildirib ki, Özbəkistan dövləti tərəfindən azərbaycanlılar üçün hər cür şərait yaradılıb: “Özbək və Azərbaycan xalqlarının dostluğu əbədidir. Biz Özbəkistan dövlətindən və xalqından çox razıyıq. Yəni bizə burada hər bir şərait var. Belə bir şəraitdə çalışıb Azərbaycanın adını uca etmək lazımdır. Bunun üçün öncə azərbaycançılığı qorumalıyıq. Azərbaycanlıların Özbəkistanda bir araya gəlməsində azərbaycançılıq ideyası vacib amildir”.

Mais İbadov deyib ki, Özbəkistanda müxtəlif sahələrdə çalışan gənclərimiz çoxdur: “Özbəkistanda potensial gənclərimiz var. Bu gənclərə bir müəllim, master kimi öz bildiklərimi məmnuniyyətlə öyrədərdim. Mən bilirəm ki, azərbaycanlılardan Avropa və dünya çempionu çox olub. O potensial buradakı gənclərdə də var. Burada idman məktəbi olsa, elə gənclər uğur əldə edə bilərlər. Hətta burada olimpiya çempionu olacaq gənclərimiz var. Onlardan biri elə mənim müəllimim Mehdi Hüseynovun oğlu Əmrəh Hüseynzadədir. O, 14 yaşı olmasına baxmayaraq, 20-dən çox medal qazanıb.

Onu da deyim ki, səfirlik tərəfindən gənclərə bütün lazımi köməklik göstərilir. Özbəkistandakı Heydər Əliyev adına Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzi də gənclərimizin, ümumiyyətlə soydaşlarımızın həmrəyliyinə və təşkilatlanmasında əhəmiyyətli rol oynayır. Burada həmvətənlərimizə azərbaycançılığın təbliği ilə də bağlı müxtəlif tədbirlər keçirilir”.

Mais İbadov rəşadətli Azərbaycan Ordusunun sentyabrın 27-dən ermənilərə qarşı anti-terror əməliyyatının müsbət nəticə verməsindən böyük sevinc hissi keçirdiyini deyib: “Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin qətiyyətli addımları dünya liderləri üçün nümunədir. Biz bir daha fəxr edirik ki, dünya azərbaycanlılarının İlham Əliyev kimi lideri var. Bu gün Özbəkistanda yaşayan soydaşlarımız da birlik nümayiş etdirərək dövlətimizi və Ali Baş Komandan İlham Əliyevin siyasətini dəstəkləyir. Hər birimiz Vətən yolundan döyüşməyə hazırıq. Mən özüm Azərbaycan Respublikasının Özbəkistandakı səfirliyinə könüllü olaraq ölkəmizin ərəzi bütövlüyü uğrunda döyüşlərdə iştirak etmək üçün qeydiyyatda düşmüşəm. Ali Baş Komandanın əmrini gözləyirik. Hazırda Özbəkistanda olacaq da Vətənimiz, Milli Ordumuz üçün lazımi maddi dəstəyimizi əsirgəmirik”

AZƏRBAYCANÇILIQ BİZİM KONSTITUSİYA DƏYƏRLƏRİ SİSTEMİNƏ ƏSASLANAN İDEOLOGİYAMIZDIR

*Xeyriyyəçilik və yardımlaşmaq soydaşlarımıza da məxsus olan azərbaycançılıq nümunəsidir. Bu mövzuda Dnepropetrovsk Azərbaycanlıları Liqasının sədri **Sərxoş İsmayılovun** açıqlamasını təqdim edirik.*

Xatırladaq ki, İsmayılov Sərxoş Məzahir oğlu, 1952-ci ildə dekabrın 19-da İmişli rayonunun Qaravəlli kəndində anadan olub. 1958-1968-ci illərdə Saatlı rayonundakı Səməd Vurğun adına orta məktəbdə təhsil alıb. 1971-1973-cü illərdə Sovet ordusunda xidmət edib. Hərbi xidmətdən sonra Ukraynaya daimi yaşamaq üçün köçüb və 1974-1979-cu illərdə

“Dnepropetrovsk şin zavodu”nda operator vəzifəsində çalışıb. 1979-1992-ci illərdə Dnepropetrovskda Krasnoqvardeisk rayonunun ərzaq ticarətinin idarəsində ticarət avadanlığı mexaniki işləyib. 1987-1992-ci illərdə Kiyevdə Ticarət və İqtisadiyyat İnstitutunu iqtisadçı ixtisası üzrə bitirib. 1992-ci ildən və hal-hazırda əsas fəaliyyəti ticarət-alınma sahəsi olan KALİNA kollektiv müəssisəsinin direktoru və əsas təsisçisidir. Ailəlidir, 2 övladı var.

“Həmişə azərbaycançılıq ideyalarını təbliğ edirəm”

Sərxoş İsmayılov deyib ki, tarixi vətəmindən uzaqda yaşamasına baxmayaraq, həmişə azərbaycançılıq ideyalarını təbliğ edir: “Mən öz strateji məqsədi kimi müstəqillik, suverenlik və dünyəvi prinsiplərə əsaslanan demokratik dövlət qurmağı seçmiş xalqımızın ideologiyasını nümunə kimi görürəm. Böyüməkdə olan nəslə, həmvətənlərimə və ukraynalı dostlarıma deyirəm ki, bizim ideologiyamızın əsasını bütün xalqların milli, etnik, dini və sosial hüquqlarının bərabərliyi ideyası təşkil edir. Azərbaycançılıq bizim Konstitusiyaya dəyərləri sisteminə əsaslanan ideologiyamızdır. Müxtəlif ölkələrdə diasporun təşəkkülündə və ideologiyanın təbliğində KİV böyük rol oynayır. Belə ki, azərbaycançılıq ideyaları 2002-ci ildən nəşr olunan bizim “Огни

Азербайджана” (“Azərbaycanın işıqları”) qəzeti vasitəsilə təbliğ olunur”.

Liqa sədri bildirib ki, çoxəsrlik ənənələrimizi nəinki yad edir, həm Vətənimizin hüduqlarından kənarda onlardan danışır, həm də iki müstəqil qardaş dövlət arasında dostluğu möhkəmləndirirlər: “2013-cü ildə Azərbaycan Milli-Mədəniyyət Mərkəzini Dneprdə təsis etdim. Bu milli ocaq ilk növbədə Ukraynada yaşayan azərbaycanlıların gələcək nəsilləri üçün yaradılıb. Mərkəzin bazasında xoreoqrafiya və şahmat dərnləkləri, ibadət otağı və “Bazar günü” məktəbi fəaliyyət göstərir. Hər həftə Milli-Mədəniyyət Mərkəzinin ofisində Liqa üzvlərinin iclası keçirilir. Akt zalında birgə Ukrayna və Azərbaycan bayramlarını keçirir, xatirə və anım günlərini qeyd edirik. Bundan əlavə, Dnepropetrovsk şəhərində, gənclərin idman üzrə inkişafı məqsədi ilə “ЛІАД” mini-futbol komandası təşkil olunub və həmin komanda uğurla şəhər futbol yarışmalarında iştirak edir”.

O, sosialyönümlü layihələri ilə ukraynalılarla azərbaycanlılar arasında dostluğu daha da möhkəmlədir

Sərxoş İsmayilov Ukraynadakı soydaşlarımıza əlindən gələn köməkliyi əsirgəmədiyini deyib: “Bəzən mənə müraciət edirlər, bəzən mən özüm görürəm ki, kimə nə lazımdır. Bu, yalnız maddi yardım deyil, həm də ərzaq və ya paltar ola bilər. Qeyd etmək istəyirəm ki, mən yalnız soydaşlarımıza kömək etmirəm. Həmçinin İkinci Dünya müharibəsi, hüquq-mühafizə və əmək veteranlarına, o cümlədən uşaq evləri, qocalar evi, kimsəsizlərə daimi yardım edirəm.

Son zamanlar ermənilərin işğal etdikləri Dağlıq Qarabağla Rusiyanın ilhaq etdiyi Krım ilə Donbassda qan tökülməsi arasında kədərli paralellər get-gedə çoxalır. Ona görə də Ukraynanın ərazi bütövlüyü uğrunda mübarizə aparan döyüşçülərə kömək etməyi, könüllülər vasitəsilə ön cəbhəyə yardım göndərməyi özümə borc bilirəm...”.

Onu da əlavə edək ki, Sərxoş İsmayilov humanitar və sosialyönümlü layihələri ilə ukraynalılarla azərbaycanlılar arasında dostluğu daha da möhkəmlədir. Ona görə də onun xeyirxah əməlləri bir çox mükafatlarla qiymətləndirilib. Onlardan Boqdan Xmelnitski III dərəcəli ordeni, “Ukraynanın Kozatskva Qəhrəmanı” qızıl ulduzunu qeyd etmək olar. Ona “Dnepr qəhrəmanının vətənpərvərliyi”, “İlin peşəkari”, “Ən yaxşı ictimai təşkilat rəhbəri” və s. kimi fəxri adlar da verilib. O, “Mahmud Kaşqari” Beynəlxalq Fondunun xüsusi Komissiyasının qərarına əsasən Ukrayna və Azərbaycanın qardaş xalqları arasında dostluq münasibətlərinin möhkəmlənməsinə verdiyi böyük töhfəyə görə “Mahmud Kaşqari-1000” medalı, “Cavad Xan” ordeni kimi fərqlənmə nişanlarının sahibidir.

AZƏRBAYCANÇILIQ MƏFKURƏSİ SOYDAŞLARIMIZI DÜŞMƏNƏ QARŞI MÜBARİZƏYƏ QALDIRIR

*Rusiyanın Kursk şəhərində yerləşən Cənub-Qərb Universitetinin dosenti, ictimai xadim **Qasım Kərimovun** müsahibəsini təqdim edirik. Xatırladaq ki, Qasım Kərimov 17.06.1967-ci ildə Cəlilabad rayonunda anadan olub. 1974-1984-cü illərdə Sumqayıt şəhər 25 saylı Riyaziyyat təmayüllü orta məktəbdə təhsil alıb. 1984-1991-ci illərdə Kursk Politexnik İnstitutunun Sənaye və mülki inşaat fakültəsini, 2012-ci ildə isə Kursk Menecment Ekonomika Biznes İnstitutunun İdarəetmə fakültəsini bitirib. 1991-1992-ci illərdə “Aqropromstroy” ASC-də bir sıra vəzifələrdə çalışıb. 1992-1995-ci illərdə Qalantereya və trikotaj fabrikində kapital tikinti şöbəsinin rəisi olub. 1995-ci*

ildən bu günə qədər Kursk vilayəti, Kursk Şəhər İcra Hakimiyyətində şöbə müdirinin müavini vəzifəsində çalışır. Bununla yanaşı, Qasım Kərimov ictimai-siyasi aktivlik də göstərir. Belə ki, Vahid Rusiya Partiyasının, o cümlədən Kursk vilayəti Qubernatoru yanında şura üzvüdür. Rusiya Federasiyası Mərkəzi Seçki Komissiyasının fəxri fərmanı, şəhər İcra Hakimiyyətinin çoxlu sayda fəxri fərmanları, “Tərəqqi” medalı ilə təltif edilib. Ailəlidir.

-Qasım müəllim, azərbaycançılıq milli ideologiyaya çevirmək üçün soydaşlarımız nə etməlidir?

-Bunun üçün Azərbaycan xalqının milli kimliyini və milli ruhunu gücləndirməyə yönəlmiş tədbirlər görülməlidir. Xalq bölünməz, ayrılmaz bir anlayışdır. Bölünmüş bir cəmiyyətin bütöv, sağlam bir ruhu ola bilməz. Xalqın ruhu yalnız vahid bir bütövlüyü təmsil etdikdə yüksəlir. Xalq iqtisadi, elmi və mənəvi cəhətdən hərtərəfli inkişaf etməlidir.

-Azərbaycançılıq ideyasını milləti birləşdirməyə qadir olan bir güc hesab etmək olarmı?

-Azərbaycançılıq ideyası vətənpərvərlik, milli dəyər və maraqların müdafiəsini təmin edən faktordur. Dövlətlə vətəndaşların mənafeyini ahəng şəkildə birləşdirən azərbaycançılıq ideologiyası ölkədə və xaricdə yaşayan soydaşla-

rımızın birliyi üçün uğurlu bünövrədir. Azərbaycançılıq ideologiyası dünya azərbaycanlılarının vahid ideya ətrafında birləşməsinə təmin edir. Azərbaycançılıq özünü azərbaycanlı sayan insanların həmrəyliyi üçün ideoloji təməldir. Azərbaycançılıq ideologiyası milləti, xalqı, dövləti qəlbən sevməyi, onun naminə yorulmadan çalışmaq istiqamətinə yönəldir. Bunun bariz nümunəsi bu ilin iyul ayında Tovuz hadisələri ilə bağlı dünya azərbaycanlılarının müxtəlif ölkələrdə mitinq, yürüş və digər aksiyaları keçirməsi oldu.

-Azərbaycançılıq ideyası xaricdəki gəncləri Vətənə nə dərəcədə bağlayır?

-Azərbaycançılığın bütün dünyada yaşayan azərbaycanlıların, o cümlədən də gənclərin milli birlik rəmzinə, milli ideologiyasına çevrilməsi göz qabağındadır. Fikir verin, Avropada, Amerikada, Rusiyada və dünyanın bir çox ölkələrində yaşayan gənclərimiz qorxu bilmədən, ardıcıl şəkildə erməni təcavüzünə qarşı etiraz tədbirləri keçirdirlər. Sosial şəbəkələrdə erməni quldurlarını ifşa edirlər. Bütün bu işlər gənclərimizin Ana Vətənə bağlı olduqlarının göstəricisidir.

-Rusiyada azərbaycançılıq ideyası lazımi səviyyədə tətbiq və təbliğ olunurmu?

-Milli ideyanın tərəfdarı olduğum üçün müasir azərbaycançılıq ideoloji cərəyanının baş arxitektoru, Ulu öndər Heydər Əliyevi nümunə göstərmək istədim. O, milli mədəniyyətin, mədəni özünüdərkən və ən başlıcası xarici və daxili təhdidlərdən mustəqilliyimizin qorunması üçün azərbaycançılıq ideyasının tətbiqi və təbliği yolunda böyük işlər görmüşdü.

Vətənin və milli-etnik maraqların müdafiəsi hər bir azərbaycançılığın borcudur, o cümlədən də Rusiyada yaşayan soydaşlarımızın. Bu məsələ azərbaycançılıq ideyasının milli və mədəni kimliyin qorunması kimi ən vacib funksiyasını ortaya qoyur. Bunu yerinə yetirmək üçün azərbaycançılıq ideyası gənclərin və əhalinin şüurunda inam kimi formalaşmalıdır.

Hazırda azərbaycançılıq ideyasının tətbiqi və təbliği üçün Rusiyada vahid kordinasiya mərkəzi yoxdur. Diaspor fəalları və ictimai təşkilatlar bu işin vacibliyini bilərək fərdi surətdə çalışırlar. Əfsusla qeyd etmək istəyirəm ki, Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin ləğv olunması, Federal milli-mədəni muxtariyyətin qənaətbəxşedici olmayan fəaliyyəti bu sahədə müəyyən boşluq yaratdı. Buna baxmayaraq, ayrı-ayrılıqda ictimai fəallar tərəfindən milli adət-ənənələrimiz, mədəniyyətimiz təbliğ olunur. Fikrimcə, ən başlıca vəzifəmiz Azərbaycan həqiqətlərini geniş kütlələrə çatdırmaqdır. Bu sahədə biz çox çalışmalıyıq.

AZƏRBAYCANÇILIQ GƏNCLƏRİMİZİN SABAH İNAMI ÜÇÜN ƏN ZƏRURİ İDEOLOGİYADIR

*Azərbaycançılıq ideyasının xaricdə tanıtım və təbliği soydaşlarımız üçün əsas milli vəzifələrdən biridir. Maraqlıdır ki, digər xalqlar öz milli ideologiyalarını necə təbliğ edirlər? Bununla bağlı Cənubi Koreyada Seul İcra Hakimiyyətində Xarici Vətəndaşların Konsulluğunun prezidenti **Nihat Xəlilzadənin** müsahibəsini təqdim edirik.*

Xatırladaq ki, Xəlilzadə Nihat Lazım oğlu 1992-ci ildə Masallı rayonunda anadan olub. 10 ildən artıqdır ki, Cənubi Koreyada yaşayır. Nihat Xəlilzadə Cənubi Koreyada, eyni zamanda Qanqnam Bələdiyyəsində Qlobal Mərkəzin direktoru, bundan əlavə Ədliyyə Nazirliyində İmmiqrantların Məsləhətçisidir. BUTA Azərbaycan-Koreya Dostluq Assosiasiyasının aktiv üzvü olan Nihat Xəlilzadə Cənubi Koreyada dövlət məmuru olan ilk azərbaycanlıdır.

-Nihat müəllim, Azərbaycan gənclərinin fəaliyyətində azərbaycançılıq ideologiyasının nə kimi önəmi var?

-Düşünürəm ki, gənclərimizin gələcək fəaliyyətində azərbaycançılıq ideologiyasının çox böyük önəmi var. Bildiyimiz kimi, Azərbaycanın coğrafi və iqtisadi mövqeyi qonşu dövlətlər tərəfindən qısqanımaqdadır və bu, tarix boyu da özünü göstərmişdir. Azərbaycana qarşı aparılan siyasətlər bu gün də davam etməkdədir və azərbaycanlıların bir-birindən uzaqlaşdırılması düşmənlərimizin arzusudur. Bunu vurğulamaq istərdim ki, Azərbaycan əsrlər boyu multikulturalizmin məskəni olmuşdur və və hal-hazırda da müxtəlif etnik quruplar Azərbaycan torpağında Azərbaycan Respublikası vətəndaşı kimi yaşamaqdadır. Bu etnik qurupların hər biri Azərbaycan Respublikasında Azərbaycan vətəndaşı olaraq eyni hüquqlara malikdir. Müxtəlif etnik quruplar ayrı-ayrılıqda kiçik görünə bilər, amma azərbaycanlılar olaraq bizim sayımız dünyada 50 milyondan çoxdur. Azərbaycançılıq ideologiyası dünyanın

müxtəlif ölkələrində yaşayan Azərbaycan diasporunun istiqamətini müəyyən-ləşdirmək üçün əsas ideologiya olaraq formalaşmalıdır. Buna misal olaraq uzun müddət yaşadığım Cənubi Koreya Respublikasının tarixinə baxmaq bəs edər. Dünyanın hər yerində “koreyalı” dedikdə canlanan imic eynidir və dünyada “təkmillətli” ölkə dedikdə ilk ağla gələndir. Halbuki Cənubi Koreya tarixini oxuyanlar yaxşı bilir ki, Cənubi Koreya tarix boyu təkmillətli ölkə ol-mayıb və Cənubi Koreyada da zamanında koreyaçılıq ideologiyası bugünkü Cənubi Koreyaya çox böyük təsirini göstərmişdir. Tarixdə Cənubi Koreyada müxtəlif etnik quruplar yaşasa belə, bu gün Cənubi Koreya vətəndaşları özlə-rini koreyalı kimi görür və hansı ölkədə olmasından asılı olmayaraq koreyaçı-lıq ideologiyasına xidmət edir. Bunu dünyanın hər bir ölkəsində olan Cənubi Koreyanın nəhəng şirkətlərində vəzifə tutan şəxslərdən bilmək olur. Cənubi Koreyaya gəldiyim gündən hər gün eşitdiyim “uri”, yəni “biz” sözü var ki, bu da ideologiyanın güclənməsi üçün Koreya dilində hər gün istifadə olunur. Bizim ailə, bizim dostumuz, bizim ölkəmiz, bizim xalqımız və s. Düşünürəm ki, Cənubi Koreyaya böyük nəticələr gətirən bu ideologiya Azərbaycana da çoxlu xeyir verə bilər. Harada yaşamasından asılı olmayaraq azərbaycanlılar əgər azərbaycançılıq ideologiyası istiqamətində getsələr, inanıram ki, yaxın 10 il ərzində bu, Azərbaycana çox, amma çox müsbət istiqamətdə təsirini göstərə bilər.

-Gənclərimizin azərbaycançılıq ideyasını yaşatması üçün nə edil-məlidir?

-Son günlərdə baş verən hadisələr də göstərdi ki, dünyadakı bütün Azər-baycan əsilli gənclər Azərbaycan üçün hər şeyi etməyə hazırdır. Lakin dünya-da olan fəaliyyətləri izlədikcə başa düşdüm ki, gənclərimiz yalnız müharibə şəraitində yox, gündəlik həyatda da birliklərini nümayiş etdirməlidir.

Ölkə olaraq bizim birliyimiz mütləqdir və birliyin təməlində azərbay-cançılıq durmalıdır. Cəmiyyətdə nüfuza sahib azərbaycanlılar həmişə gənc-lərimizə dəstək olmalı və bununla həmin gənclərin yeni nəsillərə dəstək olması üçün səbəbkar olmalıdır ki, azərbaycançılıq ideologiyası yaşasın və gənclərimizin birliyini möhkəmləndirsin. Bu gün bizim gənclərimiz üçün gördüyümüz kiçik işlər onların həyatını dəyişərsə, bu, məhz azərbaycançılıq ideologiyasını yaşadıb, davam etdirəcək. Sovet dövrünün insanların çoxu vurğulayırdı ki, xaricdə öz ölkənin insanlarından uzaq gəz. Məncə bu sırf So-vet ideologiyasını yaşatmaq və bizim birlik olmağımıza qarşı aparılan bir si-yasət idi. Biz bu gün müstəqil ölkənin vətəndaşlarıyıq və gələcək nəsillərə bu mesajı ötürməliyik ki, nə olur olsun Azərbaycan sizin arxanızda olacaq və

azərbaycançılıq ideologiyası sizə daha çox yol göstərəcək. Azərbaycançılıq gənclərimizin sabaha inamı üçün ən zəruri ideologiyadır və hər hansı bir vəziyyətdə birliyimizin mütləq səbəbi olacaq.

-Siz bir diaspor ailəsi olaraq Koreyada ölkəmizi tanıdınız. Maraqlıdır, koreyalıların sizin bu tanıtım tədbirlərinizə reaksiyası necədir?

-Cənubi Koreyada təəssüflər olsun ki, Azərbaycan hələ ki hər kəsin tanıdığı bir ölkə olmasa da əvvəlki illərlə müqayisədə tanıyanların sayı artmaqda davam edir. Tanıtımda Cənubi Koreyadakı Azərbaycan səfirliyinin və burada yaşayan azərbaycanlıların rolu danılmazdır. Cənubi Koreyaya yeni gələrkən tədbirlərdə, festivallarda Koreya dilini bilmədiyim üçün ingiliscə koreyalıların Azərbaycan haqqında bilməsini istədiyim məlumatları verirdim. Həmin vaxt koreyalıların mənim danışdıqlarıma elə də maraqlı olmadıqlarını hiss edirdim. 1 il ərzində Koreya dilini öyrəndikdən sonra Cənubi Koreya mədəniyyəti və koreyalıların maraqlı olduğu sahələr və s. haqqında öyrənmək üçün əlimdən gələni edirdim. Bu gün artıq tədbirlərdə, festivallarda, dərslərdə mənim Azərbaycan haqqında çatdırmaq istədiyim məlumatlardan əlavə, koreyalılara maraqlı ola biləcək məlumatlara daha çox yer verirəm və təbii ki, bunu eşidən 10 koreyalıdan ən az 1-2 sinin Azərbaycan haqqında məlumatlandıqdan sonra mütləq şəkildə Azərbaycana getməyə can atırlar. Məsələn üçün deyim ki, azərbaycanlı dostlar həmişə yeməklərimizdən danışarkən kabab, ləvəngi, üçbacı dolma və s. desələr də koreyalıların festivallarda ən xoşladığı qutabdır. Azərbaycan neftinin tarixi barədə danışmaqda Naftalan vannasında 1 şəkil koreyalıları heyrləndirməyə bəs edir.

-Azərbaycançılıq ideologiyasının təbliği gənclərə nə verir?

-Mən bir Azərbaycan vətəndaşı, vətəndən uzaqda yaşayan bir valideyn kimi bu sualı cavablandırmaq istərdim. Artıq illərdir vətəndən uzaqdayıq. Xaricdə anadan olmuş, böyüyən və Azərbaycana çox gələ bilməsə belə, Azərbaycanı sevən gələcək nəsillərə ehtiyac hər zaman var. Azərbaycan xalqı vətənpərvər xalq olub və belə də olacaq. Azərbaycanda yaşayıb yaşamamasından asılı olmayaraq Azərbaycanı sevib, Azərbaycan naminə gənclərimizin birgə fəaliyyəti üçün azərbaycançılıq ideologiyası, fikrimcə, mütləqdir. İnsan vətəndən uzaqda qaldıqca vətən həsrəti daha da artır. Xaricdə uzun müddət yaşadığından sonra insan əvvəllər şikayətləndiyi həyat olsun, bəyənmədiyi yemək olsun, əlindən bezdiyi qonşusu olsun, hamısı üçün burnunun ucu göynüyür. Ölkədən xaricə gedənlərin əksəriyyəti gənc nəsildir və sabahın valideynləri olaraq bu ideologiyayı onlar yaşatmalıdır ki, gələcək nəsillər də harada yaşamasından asılı olmayaraq əsillərini unutmasınlar.

AZƏRBAYCANÇILIQ İDEYASI MİLLİ BİRLİK ÜÇÜN ÇOX VACİBDİR

*Xaricdəki soydaşlarımızın milli birliyi və həmrəyliyi üçün azərbaycançılıq ideyası hər zaman diqqətdə saxlanılmalıdır. Bu haqda Rusiya Federasiyasının Tatarstan Respublikasının Leninqorsk şəhərində fəaliyyət göstərən “Birlik” Azərbaycan Milli-Mədəni Muxtariyyətinin sədri **Ramiz Məmmədovun** açıqlamasını təqdim edirik.*

Xatırladaq ki, Məmmədov Ramiz Mustafa oğlu 1969-cu il aprelin 3-də Sumqayıt şəhərində anadan olub. 1976-1986-cı illərdə

Sumqayıt şəhər 12 sayılı tam orta məktəbdə təhsil alıb. 1982-1988-ci illərdə boks idman növü ilə məşğul olub, çoxsaylı turnirlərdə yüksək nailiyyətlər əldə edərək “İdman ustası” adına layiq görülüb. 1988-1990-cı illərdə Rusiya Federasiyası Pskov vilayəti Peçori şəhərində Hava Desant qüvvələrində hərbi xidmətdə olub. Hərbi xidməti bitirdikdən sonra 1990-cı ildən Tatarstan Respublikasının Leninqorsk şəhərində sahibkarlıqla məşğul olmağa başlayıb. 1999-2004-cü illərdə Moskva Dövlət Universitetinin Kazan şəhəri filialının Hüquq fakultəsini bitirib. 2004-2012-ci illərdə bir sıra şirkətlərdə rəhbər və hüquqşünas kimi çalışıb. 2012-ci ildə “Birlik” Azərbaycan Milli-Mədəni Muxtariyyəti təşkilatını yaradıb. Diasporun yaradılmasından etibarən bütün maddi və mənəvi dəstəyi diaspor sədri Ramiz Məmmədov öz üzərinə götürüb. Diasporun idarəçilik sistemində Ağsaqqallar şurası və Gənclər şöbəsi də fəaliyyət göstərməkdədir. Azərbaycan Respublikasının milli-mənəvi dəyərlərini yüksək səviyyədə təbliğ etməklə yanaşı, xeyriyyəçilik işlərində də yüksək reytingə malikdir. Belə ki, 2014-cü ildə Tatarstan prezidenti tərəfindən “İlin xeyriyyəçisi” adına layiq görülüb və təltif edilib. Ailəlidir, 2 övladı var.

“Bakı nefti – hər şey qələbə üçün 1941-1945”

Ramiz Məmmədov deyib ki, soydaşlarımız Leninqorsk şəhərində yüksək nüfuza malikdir: “Milli diasporun digər diasporlardan fərqli cəhəti uğurlu

və cəmiyyət üçün çox əhəmiyyətli olan fəaliyyətidir. Vətənimizi və xalqımızı ən yüksək səviyyədə təbliğ etmişik. Gördüyümüz işləri və qazandığımız uğurları internet saytımız olan “Birlik16.ru”dan izləmək mümkündür”.

Ramiz Məmmədov Azərbaycan diasporu olaraq İkinci Dünya müharibəsi zamanı faşizm üzərində qələbənin 75-ci ildönümü münasibətilə keçirdikləri aksiya haqqında da danışib: “Bayram münasibətilə veteranları təbrik edən uşaqlar və gənclər onlara gül dəstələri və ərzaq bağlamaları hədiyyə etdilər. Görüşlər zamanı qələbəyə görə veteranlara təşəkkürlərini bildirən hərbi geyimli uşaqlar müharibə qəhrəmanlarının şərəfinə hazırladıqları şeirləri də səsləndirdilər. Tədbirlər koronavirus pandemiyası ilə əlaqədar tətbiq edilən karantin qaydalarına uyğun şəkildə həyata keçirildi. Bundan başqa, şəhərin mərkəzi küçələrində üzərində qələbə bayramı münasibətilə Azərbaycan diasporunun yerli sakinlərə, arxa cəbhə zəhmətkeşlərinə və veteranlara ünvanladığı təbrikin əks olunduğu bilbordlar yerləşdirildi. “Bakı nefti – hər şey qələbə üçün 1941-1945” şüarı ilə İkinci Dünya müharibəsinin qələbə ilə başa çatması naminə Azərbaycan Respublikasının həyata keçirdiyi işlərə diqqət cəlb olunub. Yerli KİV-lərdə isə Azərbaycanın və ölkəmizin oğul-qızlarının qələbəyə töhfəsi haqda məqalələr dərc olunub”.

“Ən başlıca vəzifəmiz Azərbaycan həqiqətlərini geniş ictimaiyyətə çatdırmaqdır”

Ramiz Məmmədov bildirib ki, azərbaycançılıq ideyası cəmiyyətdə milli birliyi və ümumxalq münasibətləri qorumaq, millətin və onun dövlətinin mövqeyini izah və təsdiq etmək üçün vacibdir: “Milli inkişaf yolunun formalaşmasında hər bir azərbaycanlı yaşadığı yerdən asılı olamayaraq milli və mənəvi dəyərləri qorunmalı və ən yüksək şəkildə təbliğ etməlidir. Və bir diaspor kimi azərbaycançılıq ideologiyasının ən mühüm amillərini nəzərə alaraq, bunu layiqincə yerinə yetirdiyimizə inanırıq”.

Ramiz Məmmədov deyib ki, hər bir diasporumuz fəaliyyət göstərdiyi şəhərdə milli və mənəvi dəyərlərimizi qorunmalıdır: “Bizim diaspor adət-ənənələrimizi öndə tutub, milli bayramlarımızla bağlı ən yüksək şəkildə tədbirlər hazırlayaraq tanıtmış və bu yolda uğurlu addımlar atmışdır. Bundan əlavə, şəhərin ictimai və sosial işlərində diasporumuz çox yüksək səviyyədə iştirak edərək başqa diasporlardan yüksək səviyyədə fərqlənmiş və şəhər ictimaiyyəti tərəfindən böyük hörmətə sahib olmuş və şəhər icrası tərəfindən dəfələrlə təltif edilmişdir. Biz vətənimizin və xalqımızın ən yüksək şəkildə təbliği yolunda fəaliyyətlərimizi davam etdirərək bundan daha yüksək səviyyədə nəticə əldə etmək üçün çalışacağıq. Ən başlıca vəzifəmiz Azərbaycan həqiqətlərini geniş ictimaiyyətə çatdırmaqdır”.

DİASPORUMUZUN İNKİŞAF PROSESİNİ SÜRƏTLƏNDİRMƏK ÜÇÜN AZƏRBAYCANÇILIQ İDEOLOGİYASI ƏSAS GÖTÜRÜLMƏLİDİR

Azərbaycançılıq ideyasına bağlılıq xaricdəki soydaşlarımızın vətənlə əlaqələrinin güclənməsi və milli şüurun inkişafı baxımından önəmlidir. Bu mövzuda Qazaxıstanda Azərbaycanlıların Mədəniyyət Mərkəzləri İttifaqı sədrinin müavini **Orxan Əliyevin** fikirlərini təqdim edirik.

Xatırladaq ki, Əliyev Orxan Zamanxan oğlu 03.05.1971-ci ildə Goranboy rayonu-nun Zeyvə kəndində anadan olub. 8-ci sinfi bitirdikdən sonra Qazaxıstanın Pavlodar vilayətinin Ekibastus şəhərinə gedib. Hərbi xidməti başa vurduqdan sonra polis işləyib. 2009-cu ildən Nur-Sultan şəhərində yaşayır. O, diaspor işində aktiv olmaqla yanaşı, idmanla da məşğul olur. Ailəlidir, 3 övladı (Sərxan, Cüma və Əli) var

Orxan Əliyev deyib ki, azərbaycançılıq ideyası zaman-zaman mərhələli şəkildə inkişaf dövrü keçib: “Bu ideyanın əsas mayası olan azərbaycançılıq ideologiyası tarixin müxtəlif dövrlərində meydana çıxaraq formalaşmış. Amma bu ideologiya prinsip etibarilə müstəqillik illərindən sonra daha geniş yayılıb. Lakin bu dövrə qədər də azərbaycançılıq ideologiyasının formalaşmasında və yayılmasında Azərbaycanın elm və fikir adamlarının, siyasi xadimlərinin müstəsna xidmətləri olub. Onların Azərbaycanla bağlı qələmə aldıkları əsərlər, o cümlədən ictimai fəaliyyətləri azərbaycançılıq ideyasını formalaşdırıb və günümüze gətirib çıxarıb. Müasir zamanda isə Ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən azərbaycançılıq ideologiyası dövlət siyasətinin prinsiplial istiqamətlərindən birinə çevrilib”.

Orxan Əliyev milli diasporun ideoloji gücünün azərbaycançılığa bağlı olduğunu bildirib: “Diaspor üzvlərinin azərbaycançılıq düşüncəsində olması onların vətənlə bağlılığını daha da gücləndirir. Təsədüfi deyil ki, Prezident İlham Əliyev Dünya Azərbaycanlılarının III Qurultayında çıxışı zamanı bunu açıq şəkildə vurğulayıb: “Bizim xaricdə yaşayan böyük ailəmiz vardır,

bu, azərbaycanlılardır. Onlar öz doğma Vətəninə bağlı olan adamlardır. Bizi fərqləndirən əlamət ondan ibarətdir ki, harada yaşamağımızdan asılı olmayaraq, öz Vətənimizə bağlıyıq. Bura bizim vətənimizdir, hamımızın vətənidir. Müstəqil Azərbaycan bütün azərbaycanlıların vətənidir. Bizim bir vətənimiz var - Azərbaycan! Bizim bir dilimiz var - Azərbaycan dili! Bizim ümumxalq ideologiyamız var - azərbaycançılıq məfkurəsi! Mən arzu edirəm ki, dünyada yaşayan bütün azərbaycanlılar həmişə bir yerdə olsunlar. Həmişə bilsinlər ki, onların arxasında güclü Azərbaycan dövləti dayanır və onlar hər zaman Azərbaycan dövlətinə arxalana bilirlər”. Düşünürəm ki, xüsusən yaşlı diaspor üzvləri gənclərə bu ideyanı aşılmalıdırlar”.

Orxan Əliyev qeyd edib ki, artıq yeni diaspor nəslə önə çıxmalı və özlərini zamana uyğun layihələrini həyata keçirməlidirlər: “Yaşlı diaspor üzvləri öz sözlərini deyiblər. Məsələn, Azərbaycanlıların Mədəniyyət Mərkəzləri İttifaqının mərhum sədri Vidadi Salahovun fəaliyyəti nəticəsində Qazaxıstanda 14 vilayətdə diasporun tərkibinə daxil olan Mədəniyyət Mərkəzləri yaradılıb. Qazaxıstanda Xocalı, 20 Yanvar hadisələri kimi anım günləri, Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və digər bayramlarımız qeyd olunur. Lakin yaşlı diaspor üzvləri hər zaman bunları edə bilməzlər. Əlbəttə ki, bunun üçün yaşlı nəsil özündən sonra yeni nəsil diaspor yetişdirməlidir. Lakin bir çox ölkələrdə görürük ki, yaşlı nəsil estafeti gənc nəsle vermək istəmir. Elə ona görə də həmin regionlarda diasporun fəaliyyətində effektiv nəticə yoxdur. Çünki diaspor işi birlik, həmrəylik tələb edir. İstənilən sahədə yaşlı nəsil ilə gənc nəslin birgə fəaliyyəti mühüm amildir. Gənclər hər zaman ictimai fəaliyyətdə potensial qüvvədirlər. Onların gücündən diaspor işində də yararlanmaq lazımdır. Qazaxıstanda diaspor sahəsində aktiv gənclərimiz var. Gənclərə motivasiya verilsə, ən əsası da maliyyə ayrılısa, Qazaxıstanda çox əhəmiyyətli layihələr həyata keçirə bilərlər. Biz, Qazaxıstandakı diaspor olaraq bu istiqamətdə də fəaliyyətimizi davam etdiririk”.

Onun fikrincə, diasporumuzun inkişaf prosesini sürətləndirmək üçün düzgün ideoloji strategiya qurulmalıdır: “Bunun üçün azərbaycançılıq ideologiyası əsas götürülməlidir. Diaspora və onun fəaliyyətinə diqqət artırılmalıdır. Həmçinin diaspora stimula, həvəs verilməlidir. Nəzərə almaq lazımdır ki, diaspor canlı qüvvədir. Bu da daimi inkişafa meyillidir. Sadəcə, onu ideoloji olaraq hərəkətə gətirmək lazımdır. Bu baxımdan azərbaycançılıq ideyasının təbliğinin əhəmiyyətli faydası var”.

AZƏRBAYCANÇILIQ VƏTƏNİ SEVMƏKDƏN BAŞLAYIR

ABŞ-da fəaliyyət göstərən Milli Musiqi və Qlobal Mədəniyyət Cəmiyyətinin rəhbəri, tanınmış pianoçu, professor Nərgiz Əliyarovanın müsaibəsini təqdim edirik. Xatırladaq ki, Əliyarova Nərgiz Ramiz qızı 1968-ci ildə Bakıda ziyalı ailəsində anadan olub. 1986-cı ildə Bülbül adına Orta İxtisas Musiqi Məktəbini qızıl medalla bitirərək Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasına daxil olub və 1991-ci ildə buranı fərqlənmə diplomu ilə bitirib. 1991-1993-cü illərdə o, assistent-stajçı kimi öz təhsilini davam etdirib. 1992-ci ildən 2017-ci ilə qədər o, Bakı Musiqi Akademiyasında müəllim, baş müəllim, dosent və professor vəzifələrində çalışıb. 2002-ci ildən 2017-ci ilə qədər Azərbaycan

can Dövlət Filarmoniyası nəzdində yaradılan Azərbaycan Dövlət Fortepiano Triosunun artisti işləyib. Əliyarova Raxmaninov adına Beynəlxalq kurslarda, Vaykershaymda, Darmştaçtda (Almaniya), Dartinqtonda (Böyük Britaniya) keçirilən beynəlxalq kurslarda öz ixtisasını təkmilləşdirib. O, respublikamızda və bir sıra ölkələrdə həm solo, həm də müxtəlif ansamblların tərkibində konsertlər verib, kamera və simfonik orkestrlərlə çıxış edib, həmçinin bir çox beynəlxalq musiqi müsabiqələrinin qalibi olub. İndiyə qədər beş kompakt diskim işıq üzü görüb, bunlardan üçü Belçikanın məşhur "Etcetera" şirkətində nəşr olunub. 2017-ci ildən ABŞ-ın Nyu-York şəhərində yaşayır.

-Nərgiz xanım, xaricdə ölkəmizin təbliğində milli və klassik musiqimizin nə kimi rolu var?

-Musiqi, ümumiyyətlə, mədəniyyət ümumbəşər məfhumlarıdır, xalqın mədəniyyəti onu beynəlxalq səhnədə təmsil edir. Musiqi dilinin heç bir tərcüməyə ehtiyacı yoxdur, hər bir sivil insan bu dili qəlbi ilə eşidir. Azərbaycan musiqisi kökləri ilə əsrlərin dərinliyinə gedən zəngin, rəngarəng və özünəməxsus incəsənətdir. Bu sənəti Amerika dinləyicisinə çatdırmaqla biz Azərbaycana, ölkəmizin tarixinə və müasir həyatına maraq yaratmağa müəs-sər oluruq.

-Cəmiyyət rəhbəri olaraq Azərbaycanı xaricdə necə tanıdırırsız?

-Bizim cəmiyyət müxtəlif ölkələrin musiqisini dinləyicilərə təqdim edir. Amma bizim ən ümdə vəzifəmiz Azərbaycan musiqisini təbliğ etməkdir. Fəaliyyət göstərdiyimiz iki il ərzində Nyu-Yorkda onlarla konsertlər təşkil etmişik, bunların təxminən yarısı Azərbaycan musiqisinə həsr olunub.

-Siz məşhur Zonta Beynəlxalq qadın təşkilatının Nyu-York klubunun prezidentisiniz. Bu klub üzərindən Azərbaycanla bağlı nə kimi layihələr keçirmək olar?

-Beynəlxalq Zonta Klubu keçən il 100 illiyini qeyd edib, 62 ölkədə 29 min üzvü fəaliyyət göstərir. Mən çox istərdim, ki, Azərbaycanda da bu qadın hərəkatının klubunu təşkil edək və ölkəmizi daha bir beynəlxalq təşkilatın köməkliyi ilə təbliğ edək.

-Diaspor sahəsində hansı işlər görürsüz?

-Dünya azərbaycanlıları adını daşımaq nə qədər məğrur səslənsə də, məsuliyyəti böyükdür. Mənə görə bu ada o qədər həssas yanaşmaq lazımdır ki, başını hər zaman dik tuta biləsən. Çox şükürlər olsun ki, bu adın əzəməti Vətənimizin əyilməz qürurudur. Dünyanın dörd bir yanında eşidilən azərbaycanlı adı və Azərbaycan sədası bizim diasporun gücündən soraq verir. Keçirdiyimiz bir neçə layihədə Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi həm təşkilatı, həm də maddi tərəfdən köməyini bizdən əsirgəməyib. Vətənlə bizi sərhədlər ayırsa da, son mənzilimiz heç zaman qürbət ola bilməz.

-Yəqin ki qürbətdə Vətən niskilini siz də dərinləndirən hiss edirsiniz...

-Vətən mənim üçün tək torpaq deyil, həm də canlı bir varlıqdı. Vətən hər zərbədən qorumaq istədiyim varlığımıdır. Əgər ona bir daş dəyəcəksə, qoy mənə dəysin. Hər zaman belə hiss etmişəm Vətəni. Qürbətdə isə bu hiss daha güclü olur. Xaricdə Vətəni daha çox hiss edirəm. Bu da mənim azərbaycançılığımdan doğan hisdir. Vətəndən yaxın zamanda ayrılısam da, qürbətdə qısa vaxtda Azərbaycan naminə dayanmadan çalışıram. Azərbaycançılıq Vətəni sevməkdən başlayır. Mən ABŞ-da əsasən musiqi sahəsində gördüyüm işlərlə azərbaycançılıq ideyasını təbliğ edirəm. .

-Pandemiya dövründə musiqiçi olaraq yerli cəmiyyətə nə kimi töhfəniz olub?

-Bu dövrdə internet vasitəsilə bir neçə canlı çıxışım baş tutub. Pandemiya dövründə, indi isə müharibə şəraiti ilə bağlı mən tək musiqiçi kimi deyil, həmçinin bir vətəndaş kimi də fəaliyyət göstərməyə, çətinə düşən soydaşlarımıza kömək etməyə, həmçinin Azərbaycanın həqiqətlərini dünyaya çatdırmağa çalışıram. Bütün bunlar mənim azərbaycançılıq yolunda etdiyim işlərdir.

VƏTƏN SEVGİSİ BİZİ RUHLANDIRIR

Rusiyanın Orenburq şəhərindəki Azərbaycan Milli-Mədəni Muxtariyyəti ictimai təşkilatı azərbaycançılıq ideyasının təbliği istiqamətində aktiv iş aparır. Bununla bağlı Orenburqda Azərbaycan Milli-Mədəni Muxtariyyəti rəhbəri Yaşar Məsimovun açıqlamasını təqdim edirik. Xatırladaq ki, Məsimov Yaşar Dursun oğlu 1975-ci ildə Bakı şəhərində doğulub, boya-başa çatıb. 2005-ci ildən Rusiyanın Orenburq şəhərində yaşayır. Diaspor işi ilə yanaşı, xeyriyyəçilik də edir. Orenburqda Azərbaycan həqiqətlərinin təbliğatçılarından biridir. Dəfələrlə sənət festivalları və idman tədbirləri təşkil edib. Bu da yerli əhali və rəsmilər tərəfindən yüksək qiymətləndirilir. Ailəlidir, 3 övladı var.

Yaşar Məsimov deyib ki, milli ideologiya olmadan hər hansı bir inkişafdan söhbət gedə bilməz: “Milli ideologiyanın mahiyyəti, bir xalqın, mövcudluğunun mənasını necə başa düşməsidir. Bu mənada, xalqın qarşıya qoyduğu hədəflərə doğru irəliləməsində milli dövlətin mövcudluğu vacib şərtlərdən biridir. Azərbaycan xalqı öz müstəqilliyini əldə etdikdən sonra özünəməxsus inkişaf yolunu keçməkdədir. Burada başlıca amillərdən biri də azərbaycançılıq ideyasının olmasıdır. Azərbaycançılıq dedikdə mən vətənə sədaqətli olmağı düşünürəm, ona sonsuz dərəcədə bağlı olmağı və onun daima varlığını düşünürəm. Vətən sevgisi bizi ruhlandırır”.

“Milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunub saxlanılması üçün azərbaycançılıq ideyasının təbliğ olunmasına böyük ehtiyac var”

Onun sözlərinə görə, azərbaycançılığın əsas şərtlərindən biri də milli-mənəvi dəyərlərə bağlı olmaqdır: “Mən çoxuşaqlı ailədənəm. Ailəmizdə milli adət-ənənələrə, islami dəyərlərə, davranış qaydalarına həmişə böyük diqqət yetirilib. Oxuduğum məktəbdə də sevimli müəllimlərimiz milli-mənəvi dəyərlər üzərində tədris prosesini qurmuşdular. Bütün bunlar da mənim azərbaycançılıq ruhunda böyüməyimə əhəmiyyətli dərəcədə təsir edib”.

Yaşar Məsimov Azərbaycanın Orenburqda tanıtımı istiqamətində gördüyü işlərdən də danışdı: “Mənim təşəbbüsüm ilə 2016-cı ildə Orenburq üzrə Milli-Mədəni Muxtariyyət təsis etdik. Bu bizim işlərə pozitiv təkan verdi. Çoxlu sayda tədbirlərdə iştirak edərək dogma Azərbaycanı layiqincə təmsil edirik. Fərdi surətdə artıq 10 ildir ki, xeyriyyə aksiyalarında iştirak edirəm. İmkansız ailələrə, maddi vəziyyəti çətin olan insanlara Azərbaycan diasporu adından yardım edirik. Koronavirus pandemiyası da müəyyən fəsadlar yaratdı. Bununla bağlı çətinliyə düşmüş soydaşlarımıza da yaşadıkları yerlərindən asılı olmayaraq maddi kömək göstərdik. Bununla yanaşı, bacardığımız qədər yerli xalqın nümayəndələrinə də yardım edirik. Bu işlərimiz, demək olar ki, ənənə halını alıb. Bundan əlavə, Azərbaycan və azərbaycanlılar haqqında Rusiyada nəşr edilmiş “İçəri şəhər Bakı qalası” və “Azərbaycan Böyük Vətən müharibəsi illərində” kitabların maliyyələşdirilməsində və eyni zamanda da Orenburq şəhərində onların təqdimat tədbirlərini keçirmişik. Bu tədbirlər Orenburq ictimaiyyəti tərəfindən böyük marağa səbəb olmuşdur. Bizim dəvətimizlə bir neçə il bundan əvvəl Dərbənd Dövlət Azərbaycan Dram Teatrının Orenburqda qastrol səfərində oldu. İnsanlar milli tamaşalarımızla yaxından tanış oldular. Bizim tədbirlərdən əlavə, yerli orqanların keçirdiyi bütün tədbirlərdə aktiv şəkildə iştirak edirik”.

“Orenburqlular Azərbaycanı yaxından tanımaq istəyirlər”

O, diaspor təşkilatına rəhbərlik etməyin çox məsuliyyətli iş olduğunu deyib: “Lider gərək xüsusi keyfiyyətləri ilə də seçilsin. Ümumiyyətlə, həm özü, həm də ailəsi nümunəvi davranışları ilə digərləri üçün ibrət olsunlar. Sizə onu bildirmək istəyirəm ki, övladlarım da milli dəyərlər üzərində tərbiyə olunurlar. Böyük qızım universitet tələbəsidir. Orta məktəbi qızıl medalla bitirmişdir. Digər övladlarım olimpiada və Orenburqda keçirilən çoxlu sayda müsabiqələrin qalibləridir. Əlaçdırlar. Demək istəyirəm ki, azərbaycanlı gənclərin tərbiyəsində ailə tərbiyəsi, milli ənənələrimiz və ümumiyyətlə, azərbaycançılıq ideyası əsas amil olmalıdır. Ümumiyyətlə, gördüyümüz və görülməli işlərimiz çoxdur”.

Xatırladaq ki, Yaşar Məsimov tərəfindən Orenburqda Azərbaycanla bağlı muzey yaradılıb. O bildirib ki, Orenburqda Azərbaycanımızı xatırladan bir muzeyin olması çoxdankı istəyi olub: “Muzey üçün şəxsi vəsaitimlə Vətəndən əşyalar, kitablar gətirdim. Məqsəd Vətənimizi tanımaq və təbliğ etməkdir. Bu muzeydə Azərbaycan abu-havası var. Hal-hazırda burada çoxlu sayda eksponatlar var. Bəzi tədbirlərimizi burada keçiririk. Qonaqlarımızı Azərbaycan tarixi, mədəniyyəti, onun tarixi şəxsiyyətləri çox maraqlandırır. Hiss olunur ki, orenburqlular Azərbaycanı yaxından tanımaq istəyirlər”.

AZƏRBAYCANLILARIN BİRLİYİ HƏR ZAMAN XALQIMIZI VƏ DÖVLƏTİMİZİ UCALDAR

*Azərbaycançılıq ideologiyasının güclənməsi dünya azərbaycanlılarının birliyinə xidmət edir. Bu mövzuda Dünya Azərbaycanlıları Konqresinin Qazaxıstan üzrə nümayəndəliyinin rəhbəri, fəal diaspor üzvü **Adil Həsənovun** müsahibəsini təqdim edirik.*

Xatırldaq ki, Həsənov Adil İsmayıl oğlu 1970-ci il 19 oktyabrda Laçın rayonunda anadan olub. 1988-ci ildən Qazaxıstanda yaşayır. Gənclik illərindən diaspor fəaliyyəti ilə məşğul olub. Eyni zamanda həvəskar idmançı olub. Qazaxıstanda “Neftçi” futbol komandasını yaradıb. Bununla yanaşı, Qazaxıstanda fəaliyyət göstərən Xəzər Cəmiyyətinin Gənclər şöbəsinin sədri olub. “Nur-Otan” partiyasının üzvüdür. Ailəlidir, üç övladı var.

-Adil müəllim, azərbaycançılıq ideologiyasının xalqımız üçün əhəmiyyəti nədən ibarətdir?

-Azərbaycançılıq ideologiyası əhalimizin milli inkişaf yolunun formalaşmasının mərkəzində əvəzolunmaz bir yer tutur. Respublikamızın dövlət müstəqilliyinin bərpasından sonra azərbaycançılıq məfkurəsi milli ideologiyaya xətt oldu. Bu ideologiya xaricdə yaşayan 10 milyon azərbaycanlıyı və o cümlədən bizləri daima mənəvi cəhətdən vətənimizlə əlaqəli və sıx təmasda saxlayan amillərdəndir. Bütövlükdə xalqımız üçün əhəmiyyəti diqqətdən kənarda qala bilməz. Harada yaşamağımızdan asılı olmayaraq, bütün gücümüz hər zaman millətimizin və ölkəmizin inkişafına sərf edilməlidir və azərbaycançılıq ideologiyasının əsas məqsədi budur. Dövlətçilik hisslərinə malik olmayan xalq milli dövlətini inkişaf etdirə bilməz. Bu mənada azərbaycançılıq ideologiyası milləti, xalqı, dövləti qəlbən sevmək, onun naminə yorulmadan çalışmaq bütün mahiyyəti ilə təşviq edir. Xalqın milli varlığını ifadə edən rəmzlərə, adət-ənənələrə, ali mənəvi dəyərlərə yüksək sədaqət, ana dilinə məhəbbət, bəşəri ideyalara hörmət azərbaycançılığın milli mahiyyətini

açmaqla yanaşı, onun humanist səciyyə daşdığını göstərir. Azərbaycan dili milliliyin ifadə vasitəsi olduğu üçün azərbaycançılıq ideologiyasının komponentidir. Bu gün dünya azərbaycanlıları bu deyanın işığına toplanmalıdır.

-Azərbaycançılıq ideologiyasını necə gücləndirmək olar?

-Dünya azərbaycanlılarını bütöv və hər zaman bir arada edən azərbaycançılıq ideologiyasıdır. Bizi birləşdirən və əlaqəli saxlayan budur. Hər zaman bir-birimizin yanında olmaq arzusu bu ortaqlıq ideologiyadan irəli gəlir. Ortaq ənənələr, fikirlər, istəklər hamısı bu bir ideologiyada toplanır. Düzü, azərbaycançılıq ideologiyasının gücü sözlə izah edilə bilməz, bu, yalnız hiss olunur. Bu ideologiyanın güclənməsi üçün öncə xaricdəki soydaşlarımızın vətənlə bağlılığı möhkəmlənməlidir. Onların vətənə bağlılığını artırmaq üçün müxtəlif ideoloji layihələrin həyata keçirilməsi vacib amildir. Vətənə bağlı olmaq, milli ideologiyaya bağlı olmaq deməkdir. Vətən sevgisi ilə böyüyən nəsil harada yaşamasından asılı olmayaraq doğma torpağını unuda bilməz. Ən vacib məsələ yetişən nəslin milli düşüncəsinə diqqət etməkdir. Onlar yaşadıkları ölkələrdə assimilyasiya olmadan böyüməlidirlər.

Şəxsən mən bu ideologiyayı gücləndirmək və yaymaq üçün hər zaman əlimdən gələni edirəm və edəcəyəm, çünki bizim, yəni azərbaycanlıların birliyi hər zaman xalqımızı və dövlətimizi ucaldar.

-Qazaxıstanda azərbaycançılığı necə təbliğ edirsiniz?

-Azərbaycan dövlətinin mayası azərbaycançılıq ideyasından yoxrulub. Hər kəs öz ictimai fəaliyyətində bu ideyaya söykənməlidir. Azərbaycançılıq ideyasının təbliği ən vacib maarifləndirmə işlərindən biridir. Bu gün bizim mənəvi müstəvidə əsas təbliğat aparmalı olduğumuz mövzulardan biri olan azərbaycançılığın təbliğində orijinal fəaliyyət elementlərini özündə ehtiva edən layihələrə ehtiyac var. Mən Qazaxıstanda yaşamağıma baxmayaraq, öncə dilimizi və adət-ənənələrimizi qoruyur və orada böyüyən bütün Azərbaycan gənclərinə azərbaycançılığı çatdırmağa çalışır və Azərbaycanla sıx əlaqədə olmağı təbliğ etmişəm. Milli mətbəximizi yaşadıb və bacardığımız qədər fərqli millətlərə nümayiş etmişik. Qazaxıstanda yaşadığım müddətdə, bütün azərbaycanlıları əməkdaşlığa çağıraraq, hər zaman ölkəmizə investisiya qoymaq üçün əlimdən gələni etmişəm.

ÜRƏYİMİZ VƏTƏNLƏ DÖYÜNÜR

*Xaricdə yaşayan soydaşlarımızın vətən həsrətində olması azərbaycançılıq ideyasına bağlılıq nümunəsidir. Bu mövzuda Rusiya Federasiyasının Sankt-Peterburq şəhərində yaşayan vətənpərvər soydaşımız, xeyriyyəçi **Adil Qədiməliyevin** açıqlamasını təqdim edirik.*

Xatırladaq ki, Qədiməliyev Adil Hacı oğlu 1968-ci ilin 15 martında Laçın rayonunun Qorçu kəndində anadan olub. 1975-1984-cü illərdə Qorçu kənd orta məktəbində təhsil alıb. Sonra öz doğma kəndində Hüsi Hacıyev adına kolxozda çalışıb. 1986-1988-ci illərdə indiki Rusiyanın Çelyabinsk vilayətində hərbi xidmətdə olub. 1989-cu ildə Sankt-Peterburqa gedib. Lakin Dağlıq Qarabağda müharibə başlayanda vətənə qayıdaraq könüllü surətdə döğmə elinin-obasının müdafiəsi uğurunda erməni işğalçılarına qarşı hərbi əməliyyatlarda iştirak edib. Müharibədən sonra yenidən Sankt-Peterburqa qayıdıb. Sankt-Peterburqda A.İ.Gertsen adına Rusiya Dövlət Pedaqoji Universitetinin Hüquq fakültəsini bitirib. Hazırda biznes sahəsində çalışır və xeyriyyəçilik edir. Ailəlidir, 3 (Müqəddəs, Aişə və Nurlan) övladı var.

“Azərbaycançılıq ideyası bizim milli qürur hissimizdir”

Adil Qədiməliyev ildə bir neçə dəfə Azərbaycana gəlir, doğmalarına baş çəkir və onlara bacardığı qədər kömək edir. Bununla yanaşı, Azərbaycanın müxtəlif rayonlarında qaçqın həyatı yaşayan həmkəndlilərinə də yardım edir. Belə ki, 2002-ci ildə Oğuz rayonunun Yaqublu kəndində içməli su boru kəmərinin çəkilməsi üçün maddi yardım göstərib. 2016-cı ildə isə Bərdə rayonunun Berjevan kəndində yol çəkilməsi işlərinə dəstək göstərib. Pandemiya ilə əlaqədar olaraq, 2020-ci ilin mart ayında Adil Qədiməliyev Azərbaycan gəlib və yüzlərlə aztəminatlı soydaşımız üçün ərzaq yardımı edib.

Adil Qədiməliyev deyib ki, xeyriyyəçilik işini təkcə Azərbaycanda deyil,

faktiki yaşadığı Rusiyada da edir: “Xeyriyyəçilik, yardım göstərmək bizim xalqın milli xüsusiyyətlərindəndir. Bu, həm də bir azərbaycanlıq nümunəsidir. Biz burada soydaşlarımızla yanaşı, yerli xalqa da bacardığımız dəstəyi göstəririk. Xüsusən, pandemiya dövründə Sankt-Peterburqda, ümumiyyətlə, bütün Rusiya ərazisində keçirilən bir çox yardım kampaniyalarında iştirak etdik. Bizim üçün fərqi yoxdur hansı millət olsun, biz içimizdən gələnı edirik və bununla xalqımızın adını ucaldırıq. Azərbaycançılıq ideyası bizim milli qürur hissimizdir. Biz bu yardımları edərkən, həqiqətən, qürur hissi keçiririk”.

Adil Qədiməliyev bildirib ki, soydaşlarımızı azərbaycançılıq ideyasının təbliği işinə təşviq etmək üçün xaricdə tez-tez layihələr icra edilməlidir: “Burada yeni nəsil azərbaycanlılar böyüyür. Azərbaycançılıq ideyası əsasən uşaqlar arasında təbliğ olunmalıdır. Çünki gənc nəsil bu ideologiya haqda kifayət qədər məlumatlı deyil. Onların milli ruhda böyüməsi üçün azərbaycançılıq ideyasına ehtiyacları var. Onlar bizim davamçılarımız olmalıdırlar. Biz öz gələcəyimiz savadlı, vətənpərvər gənclərə etibar etməliyik”.

“Vətən yolunda əlimizdən gələnı etməyə hər zaman hazırıq”

Azərbaycançılığın mühüm bir mövzu olduğunu deyən Adil Qədiməliyev illərdir mütəşəkkil düşmən ordusu ilə üz-üzə qaldığımızı vurğulayıb: “Vətəndə gedən döyüşləri izləyirik. Ürəyimiz vətən, Qarabağ həsrətilə döyünür. Milli Ordumuzun əldə etdiyi uğurlar hər birimizi qürurlandırır. İşğalçı Ermənistanın növbəti təxribatının qarşısı Milli Ordumuz tərəfindən qətiyyətlə alınıb və həyata keçirilən əks-hücum əməliyyatları zamanı düşmən xeyli sayda itkilər verib. Azərbaycan Ordusu onları geri çəkilməyə məcbur edib. Bütün bunları böyük qürur hissi ilə izləyirik. Biz də Vətən yolunda əlimizdən gələnı etməyə hər zaman hazırıq. Əsgərlərimizə dəstək məqsədilə biz də buradan bacardığımız yardımı göndərmişik. İndiki məqamda dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan soydaşlarımızın azərbaycançılıq ideyasına əsaslanaraq həmrəylik nümayiş etdirməsinə ehtiyac duyulur. Bu həmrəylik nə qədər möhkəm olarsa, dövlətimiz də bir o qədər güclü olar. Azərbaycançılıq ideyalarının fəlsəfəsini anlamaq, bu sloqanın ətrafında ciddi təşkilatlanmaq lazımdır. Ona görə də azərbaycançılıq ideyalarının təbliği edilməsi çox vacib və təqdirəlayiqdir”.

AZƏRBAYCAÇILIQ İDEOLOGİYASININ TƏBLİĞATINA HƏR ZAMAN CİDDİ EHTİYAC VAR

Litvanın Klaypeda şəhərində fəaliyyət göstərən “Azeris” cəmiyyətinin sədri, Klaypeda Milli İcmalar Şurasının üzvü Əliağa Məmmədovun müsahibəsini təqdim edirik.

-Əliağa müəllim, azərbaycançılığın milli mahiyyətini nə təşkil edir?

-Azərbaycançılıq Azərbaycan xalqının milli dövlətçilik ideologiyasıdır. Dünyanın qədim xalqlarından biri olan Azərbaycan xalqı əsrlər boyu öz həyat tərzində, etnoqrafiyasında, maddi və mənəvi dəyərlərində zərrə-zərrə azərbaycançılığı yaşadıb. Əlbəttə, azərbaycançılığın milli mahiyyətini xalqımızın milli-etnik soykökünə qayıdışı, əsrlər boyu əxz etdiyi milli-mənəvi dəyərlər, ana dilimiz və düşüncə sisteminə söykənərək özünüməxsusluğunu qoruması təşkil edir. Bu baxımdan, azərbaycançılığın əsası birmənalı olaraq milliliklə, milli düşüncə ilə sıx bağlıdır. Bunlarsız azərbaycançılığı təsəvvür etmək mümkün deyil. Ana dilinin varlığı, anadilli məktəblərin formalaşdırılması, milli mədəniyyətimizin təşəkkülü azərbaycançılığın əsas hərəkətverici qüvvəsi kimi özünü təqdim edib.

Milli ideya, ilk növbədə, hər bir xalqın mədəniyyətində, fəlsəfəsində, mentalitetində, iqtisadiyyatında, siyasətində, elmində öz ifadəsini tapır. Çoxmillətli dövlətlərdə ərazi bütövlüyünün qorunub saxlanması ideyası dilindən, dinindən, etnik mənsubiyyətindən asılı olmayaraq ölkənin bütün vətəndaşlarının müqəddəs borcudur. Bu gün Azərbaycan xalqı dilini, tarixini, mədəniyyətini, mənəvi dəyərlərini, etnoqrafiyasını qorumaqla, onu azərbaycançılığın vahid prisiplinə çevirməklə öz varlığını qoruyur, dövlətçiliyini inkişaf etdirir. Bizim ideologiyamızın əsasını milli müstəqillik təşkil edir.

Azərbaycançılığı şərtləndirən ən mühüm amillərdən biri də milli ənənədir. Ənənə uzun əsrlərin sınağından keçərək tarixi təcrübəni yığır, xalqın müdrikliyi, onun mənəvi mədəniyyəti və s. amillər bu anlayışda ifadə olunur.

-Dünya azərbaycanlılarının vahid amal uğurunda birləşməsində azərbaycançılıq ideologiyasının önəmi nədən ibarətdir?

- Dünyanın müxtəlif qitələrinə, ölkələrinə səpələnən azərbaycanlılar uzun illər təşkilatlanmaya, birliyə, həmrəyliyə nail ola bilməyiblər. Baxmayaraq ki, mühaciətdə yaşayan böyük şəxsiyyətlərimiz bu istiqamətdə fəaliyyət göstərirlər, lakin onlar vahid konsepsiya əsasında öz işlərini, təbliğatlarını qura bilmədikləri üçün bu yolda elə də böyük nailiyyətləri olmayıb. Şübhəsiz, burada milli müstəqil dövlətin olmaması da ciddi əngəllər törədib. Lakin Azərbaycan dövlət müstəqilliyini qazandıqdan və Ümummilli lider Heydər Əliyev hakimiyyətə qayıtdıqdan sonra dünya azərbaycanlılarının təşkilatlanması, onların vahid ideologiya ətrafında birləşdirilməsi məsələsinə xüsusi önəm verildi. Müasir azərbaycançılıq ideologiyasının banisi Heydər Əliyevin söyləri nəticəsində dünya azərbaycanlılarının vahid ideya ətrafında birləşməsi məsələsi birdəfəlik olaraq öz həllini tapdı. Azərbaycançılıq ideologiyası dünya azərbaycanlılarının vahid ideya ətrafında birləşməsini şərtləndirən tarixi-siyasi amillərin təsnifatını, xaricdə yaşayan soydaşlarımızın hüquq və azadlıqlarının qorunması sahəsində dövlətin qarşısında duran vəzifələri, onların Azərbaycana münasibətdə üzərinə düşən mənəvi öhdəlikləri, habelə “azərbaycanlı” anlayışının sosial-fəlsəfi məzmununu müəyyənləşdirən konsepsiyadır.

-Azərbaycançılıq ideologiyasının təbliğini necə gücləndirmək olar?

- Faktdır ki, dövlətçilik hisslərinə malik olmayan xalq milli dövlətini inkişaf etdirə bilməz. Bu mənada, azərbaycançılıq ideologiyası milləti, xalqı, dövləti qəlbən sevməyi, onun naminə yorulmadan çalışmağı bütün mahiyyəti ilə təşviq edir. Azərbaycançılığın əsasında yer alan ünsiyyət birliyi isə vahid ana dilimiz vasitəsilə həyata keçirilir. Azərbaycan dili milliliyin ifadə vasitəsi olduğu üçün azərbaycançılıq ideologiyasının komponenti kimi çıxış edir. Bu baxımdan, azərbaycançılıq ideologiyasının təbliğatına hər zaman ciddi ehtiyac var və bu istiqamətdə həm ölkə vətəndaşları, həm də dünya azərbaycanlıları davamlı işlər görməlidir. Sırr deyil ki, bu gün dünyanın müxtəlif ölkələrində Azərbaycan lobbisinin fəaliyyətinin daha da gücləndirilməsi ciddi bir zərurətə çevrilib. Təəssüf ki, uzun illər xarici ölkələrdə Azərbaycan lobbisinin fəaliyyəti parlaq görünməyib. Amma son illər bu sahədə müəyyən irəliləyişlər var. Diaspora işi ilə məşğul olan xaricdəki Azərbaycan təşkilatları bütün güclərini səfərbər edərək öz fəaliyyətlərini azərbaycançılıq ideologiyası əsasında qurmalı və bu ideologiyanı-Azərbaycanın səsinə, varlığını, dövlətçilik qururunu fəxrlə təbliğ etməlidirlər.

AZƏRBAYCAN GƏNCLƏRİNİN FORMALAŞMASINDA AZƏRBAYCANÇILIQ İDEYASI BÖYÜK QÜVVƏYƏ MALİKDİR

*Xaricdəki azərbaycanlı gənclərin fəaliyyətində azərbaycançılıq ideyası önəmli faktordur. Bu mövzuda Polşa Azərbaycanlıları Şurasının sədri **Fərid Cəfərlinin** müsahibəsini təqdim edirik. Qeyd edək ki, Fərid Yasin oğlu Cəfərli 1988-ci ildə Bakı şəhərində ziyalı ailəsində anadan olub. 2005-ci ildə 138 sayılı tam orta məktəbi bitirib. Həmin il Bakı Dövlət Universitetinin Hüquq fakültəsinə daxil olub və 2009-cu ildə təhsilini müvəffəqiyyətlə başa vurub. Ardınca, bir il müddətində Azərbaycan Milli Ordusu sıralarında həqiqi hərbi xidmətdə olub. 2010-2011-ci illərdə Çexiyanın Praqa şəhərində yerləşən Nyu-York Universitetində (University of New-York)*

kommersiya hüququ (Commercial Law) ixtisası üzrə magistratura təhsili alıb. 2011-ci ildən Polşada Azərbaycan Gənclər Birliyinin İdarə Heyətinin üzvüdür. 2011-ci il 26 fevralda Polşanın Vrotslav və 2013-cü ildə Varşava şəhərlərində “Xocalıya ədalət” kampaniyasının təşkilatçılığında yaxından iştirak edib. 2018-ci ildə Polşa Azərbaycanlı Gənclər Şurasında sədr müavini, həmçinin 2018-19-cu illərdə Polşa Azərbaycanlıları Birliyinin regionlar üzrə koordinatoru olub. 2019-cu ildə Polşa Azərbaycanlıları Şurasına sədr seçilib. Eyni zamanda Polşada özəl şirkətlərdən birində hüquqşünas kimi çalışır. Ailəlidir, iki (Turxan və Tamerlan) övladı var.

-Fərid müəllim, azərbaycançılıq ideyası gənclərimizin milli düşüncəsinin inkişafına nə kimi təsir edir?

-Bilirik ki, hər bir Azərbaycan ailəsində övlad tərbiyə edərkən onun valideynləri vətəndaşlıq borcunu, cəmiyyət qarşısında borcunu, düşmən qarşısında necə hərəkət etməli olduğunu və bu kimi ideoloji məsələləri ona başa salır. Və siz bilirsiniz ki, diaspor həm siyasi sahədir, Azərbaycanın xarici siyasətinin bir hissəsidir, eyni zamanda ideoloji məsələdir. Bu baxımdan Azərbaycan gənclərinin diaspor fəaliyyətində və formalaşmasında azərbaycançılıq ideya-

sı böyük qüvvəyə malikdir.

-PAŞ gənclərimizi nə dərəcədə bir araya gətirə bilib?

-PAŞ olaraq yeni müstəvidə və daha innovativ fəaliyyətə başlamışıq. Çünki zamanın reallığı bunu tələb edir. Dünya gəncləri dayanıqlı inkişafı seçirsə, biz bu tendensiyadan niyə geri qalmalıyıq? Ən son təbliğat vasitələrindən, ən yeni texnoloji üsullardan istifadə edib Polşada Azərbaycanımızın təbliğatını aparırıq. Və düşünürük ki, ən gözəl təbliğat üsulu mədəniyyətlə bağlı olduğu və Azərbaycan mədəniyyəti dünyada rəngarəngliyi ilə seçildiyi üçün bu sahəyə xüsusi diqqətimiz var. Təşkilatımız Azərbaycan üçün önəmli tarixi günlərin geyd olunmasını yüksək səviyədə təşkil etməklə bərabər, Polşa ictimaiyyəti və mediasını bu barədə məlumatlandırır.

-Azərbaycançılıq ideyasının təbliğ olunmasının önəmi nədir?

-Ən vacib ideoloji xətlərdən biri də təbii ki, azərbaycançılıq ideologiyasının təbliğ olunmasıdır. Ümummilli lider Heydər Əliyevin dediyi kimi azərbaycançılıq ideologiyası Azərbaycanı qoruyub saxlamaq və müstəqilliyimizi təmin etməkdir. Biz hal-hazırda müstəqil dövlətlik və bu dövləti, onun müstəqilliyini qoruyub saxlamaq, dünyanın hər bir nöqtəsində onun maraqlarını müdafiə etmək bizim ən prioritet istiqamətlərimizdən biri olmalıdır. Diaspor olaraq, heç vaxt parçalanmağa getməməliyik, çünki tarix boyu, babalarımızın dediyi kimi, “tək əldən səs çıxmaz” prinsipi bu gün də aktualdır və eyni zamanda, tapdalanmayan prinsipdir.

- Gənclərimiz Polşada Azərbaycanın milli maraqlarını nə dərəcədə müdafiə edirlər?

-Xaricə gələn hər bir azərbaycanlının qarşısında duran ən önəmli məsələlərdən biri də Azərbaycanın xaricdə milli maraqlarının müdafiə olunması, Azərbaycanın xaricdəki imicinin formalaşmasına xidmət etməkdir.

Mən Polşada diaspor rəhbəriyəm və görürəm ki, Polşaya gələn həmvətənlərimizin mütləq əksəriyyəti vətənpərvər gənclərdir. Onlar da öz birliklərini hər bir məsələdə nümayiş etdirirlər. Onlar bilirlər ki, bizim görəcəyimiz ən öndə məsələ azərbaycançılıq ideologiyası əsasında formalaşaraq Polşada milli maraqlarımızın müdafiə olunmasıdır və bu yolda onlar bizə böyük dəstəklərini nümayiş etdirirlər. Mən fürsətdən istifadə edib burada yaşayan həmvətənlərimizə, xüsusən də gənclərə, bizə dəstək verən azərbaycanlılara təşəkkürümü bildirirəm və onları daim bir olmağa çağırıram. Biz bir olmalıyıq ki, millət olaq. Bu gün dövlət başçısı cənab İlham Əliyevin yanında olmalıyıq ki, işıqlı sabahlarda müstəqil Azərbaycan yaşasın.

AZƏRBAYCANÇILIQ İDEOLOGİYASININ TƏBLİĞ OLUNMASI BİZİ ƏRAZİ BÜTÖVLÜYÜMÜZ UĞRUNDA MÜQƏDDƏS SAVAŞA SƏFƏRBƏR EDİR

Azərbaycan Milli QHT Forumu İdarə Heyətinin üzvü, şair-publisist Əkbər Qoşalının müsahibəsini təqdim edirik.

-Əkbər müəllim, xalqımızın milli inkişaf yolunun formalaşmasında azərbaycançılıq ideyasının nə kimi rolu var?

-Sualınızda keçən “milli inkişaf yolu” ifadəniz çox xoşuma gəldi. Milli inkişaf yolu – təyini adından bəlli – milli olmağa möhtacdır və də, Yol olmağa, əsl inkişafa xidmət etməyə bağlıdır. Burada, Anadolular demiş, “A”dan “Z”-yə bütün əməli çalışma sahələri irdələnməyə tabe tutulmalıdır. 102 il öncə milli dövlətçiliyimizin pərvəriş tapması, qəflət yuxusuna qapılmağımızın qarşısını aldı; Cümhuriyyətdən öncə də, sonra da, dərin düşünən beyinlər, fədakar aydınlar Ali Azərbaycan Amalına xidmət etməsəydi, bəlkə də, indi müstəqil dövlətimiz yox idi... Ona görə də, milli ideologiya milli varlığın, milli duruşun sütunudur – işıq sütunudur, olmazsa, olmazımızdır. – Bunu bizə tarix deyir, bugünümüz güzgü kimi göstərir, gələcəyimizsə tələb edir.

Azərbaycançılığın ən sərrast formulu dövlət bayrağımızda mükəmməl əks olunub: türkçülüyümüz, çağdaşlığımız, islamlığımız və ay-ulduzlu müqəddəs dövləti birliyimiz!

Biz ideologiyadan danışarkən məkanı, zamanı da unutmamalıyıq, təbii.

Qarın aclığını yeməklə, göz aclığını torpaqla, dil-ağız quruluşunu su ilə doyurmaq, yatırmaq mümkündürkən, ruh aclığını ruhi ehtiyacları qarşılamaqla vermək olar, təbii... Ruhumuz Şuşaya acdır, İrəvana acdır, Göyçəyə acdır... Əgər kimdəsə, bu aclıq hiss olunmursa, onun ideoloji ayara ehtiyacı var... İdeoloji yükümlülük hər birimizdə olmalıdır – məmurunda, gənc fəallarda, diplomatlarda, partiya mənsublarında... Deyək ki, bir yazar ideyalı yazmırsa, yazdığı nəyə yarar?

-Haqlısız. Bəs, belə olan halda, Sizcə, azərbaycançılıq ideoloji gücə çevrilibmi?

- Nə haqq etdiyimiz torpaqlarımız 86,6 min. kv.km. deyil, nə xalqımız 10 min nəfər deyil; nə də, yalnız bir bölgədə, yaxın qonşularda məskunlaşmamışıq. – Dünyanın dörd tərəfində 50 milyon təşkil edən bir xalqıq; onların çox önəmli hissəsi dədə-baba torpaqlarında yaşayır. Əlbəttə, dünya azərbaycanlılarının mədəni-mənəvi birliyi mühümdür. Təsadüfi deyil ki, 18 il öncə Ümummilli lider müvafiq dövlət komitəsi yaratmışdı. Hazırda Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi adı ilə fəaliyyətini davam etdirən bu qurumun varlığı, özəlliklə, son iki ildəki çalışmaları, açımları diqqətəlayiqdir. Üstəlik, müvafiq fəaliyyət üçün konsepsiya var, yeni yaradılmış Diaspora Dəstək Fondu var; qiymətli diaspor təşkilatlarımız, dəyərli diaspor liderlərimiz var. Bilirsiniz, bu qədər VARlar, imkanlar ideoloji cəhətdən cilalanınca, süsləninəcə (silahlanınca!), böyük güc deməkdir.

-Əkbər müəllim, bu planda, Sizcə, azərbaycançılıq ideologiyasının təbliğ olunması nə dərəcədə əhəmiyyətlidir?

-Ən azı, ən azı, o dərəcədə ehtiyac var ki, o dərəcə bizim ərazi bütövlüyümüz uğrunda müqəddəs, həlledici savaşa səfərbər eləsin! O dərəcədə ehtiyac var ki, ərazi bütövlüyümüzdən sonra, tarixi haqlarımız, tarixi torpaqlarımız uğrunda toparlana bilək. Elə olmalı ki, 102 il öncə, İrəvan müqabilində, nə Qarabağa, nə digər Azərbaycan torpaqlarına heç vaxt iddia etməmək öhdəliyi götürən işğalçı zehniyyət və fakturalı “qonşular”ımız, birmənalı, geridönməz şəkildə bir daha, həqiqətən də, torpaq iddiasında buluna bilməsin!

Bizim itirmək limitimiz yoxdur – əgər belə bir adıyaman “limit” olubsa da, o daşınca dolub və bizim daha ətəkdən daş tökən yox, daşları ətəyə yığan vaxtımızdır. – Bunu təmin edən ideologiya yaşayacaq. “Daş” sözü heç kimi qorxudub, çəkəndirməsin; biz özünümüdəfiə hüququna malikik; biz ən azı, ən azı, Ermənistanda milli muxtariyyət haqqına malikik; əslində, Ermənistan “tapu”suz dövlətdir – hansısa arxivdə, “qızıl fond”da elə bir keçərli tarixi fakt yoxdur ki, Ermənistan onu bayraq edə bilsin. – Əgər 1918-ci ilin İrəvan olayını xatırladan olsa, vacibdir, sadəcə onu deyək ki, Azərbaycan Milli Şurasının 1918-ci il mayında İrəvanla bağlı toplantısında kvorum olmayıb...

İşğala son verdikdən, işğalçılar öz dərslərini aldıqdan sonra, Qələbə Günəşi hamımızı isidəcək, görməyən gözlər görər, eşitməyən qulaqlar duyar olacaq. O günə bugündən salam olsun! Dövlətimiz zaval görməsin!

Bayrağımıza əbədi ucalıq diləyirəm!

RUHUMUZ HƏR ZAMAN AZƏRBAYCANLADIR

*Bu gün böyük qürur hissi ilə qeyd edirik ki, xaricdəki əksər soydaşlarımız vətənə bağlıdırlar. Onlar azərbaycançılığı özlərinin həyat tərzinə çevirməyə çalışırlar. Bu mövzuda Azərbaycan-Amerika Qadınlar Cəmiyyətinin və Nyu-York Azərbaycan Evinin rəhbəri **Minəvvər Vahabovanın** müsahibəsini təqdim edirik.*

-Minəvvər xanım, mümkünsə özünüz haqda məlumat verərdiz...

-Mən, Minəvvər Nadir qızı Vahabova (Kaşiyeva). 18 noyabr 1965-ci ildə Şəki şəhərində anadan olmuşam. 1982-86-cı illərdə Şəki Pedaqoji Texnikumunda İbtidai sinif müəllimi ixtisası üzrə təhsil almışam. 1987-92-ci illərdə M.F.Axundov adına

Rus Dili və Ədəbiyyatı İnstitutunda təhsil alaraq həmin təhsil müəssisəsini Fərqlənmə diplomu ilə bitirmişəm. Bir neçə il Bakının Binəqədi rayonundakı 3 saylı orta məktəbdə müəllimə işləmişəm. 2007-ci ildə Green Card (yaşıl kart) qazanaraq ABŞ-ın Nyu-York ştatına köçmüşəm. Burada da təhsilimi davam etdirərək Magistr diplomu almışam. Ailəliyəm, bir oğlum, bir qızım var.

Hazırda Nyu-Cersi ştatında yaşayıram. Azərbaycan Amerika Qadın Cəmiyyətinin və Nyu-York Azərbaycan Evinin yaradıcısı və rəhbəriyəm. Artıq 13 ildir ki, diaspor fəaliyyəti ilə məşğulam. 2018-ci ildə təməli qoyulan Amerika Azərbaycanlıları Koordinasiya Şurasının İdarə heyətinin üzvüyəm.

-Hər hansı bir xalqın yaşaması üçün milli ideologiyanın olması nə dərəcədə əhəmiyyətlidir?

-Azərbaycan xalqının tarixi çox uzun zamanlara köklənir. Azərbaycanlı olmaq qədim bir tarixə, zəngin ənənələrə, dərin irsə, samballı kökə, mentalitetə, malik olmaq deməkdir. Azərbaycanlı olmaq Vətəninə, xalqını sevmək deməkdir.

Vətən üçün canını, qanını verməyə daima hazır olmaq deməkdir. Torpağının, papağının, ailənin namusunu qorumaq deməkdir. Azərbaycanın milli inkişaf yolu bir çox çətinliklərlə üzləşərək, enişə-yoxuşa rastlaşaraq gəlib bu

günkü günümüze çatıb. Bu yolda gedən insanların azərbaycançılıq ideyası güclü olmasaydı bu günkü Azərbaycan olmazdı.

Bu gün biz tariximizi, mədəniyyətimizi, dilimizi qoruyub saxlaya bilməzdik. Bir xalqın yaşaması və hətta min illərlə yaşaması üçün dərin bir ideologiyanın olması vacibdir. Bu ideologiya nəsildən-nəsilə ötürülməlidir, qorunmalıdır və həyat tərzinə çevrilməlidir.

- Azərbaycançılıq ideyasının müxtəlif fikirli insanların birləşməsində nə kimi rolu var?

-Dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan azərbaycanlıların əksəriyyəti Vətəni sevmə, ona bağlı olan, vətən üçün əlindən gələni etməyə hazır olan insanlardır. Biz xarici ölkələrdə yaşasaq da qəlbimiz, ruhumuz hər zaman azərbaycanlıdır. Bu sevgi elə bir sevgidir ki, onu nə illər, nə insanlar, nə də ki, hadisələr bizim ürəyimizdən və şüurumuzdan çıxara bilməz. Vətəni sevir qorumaq lazımdır.

Azərbaycançılıq ideyası müxtəlif fikirli insanların belə, birləşməsində böyük rol oynayır. Belə ki, mən müxtəlif dünyagörüşünə, maraqlara, savada malik ola bilərəm. Digər həmvətənlər də həmçinin. Ancaq söhbət Vətənimiz Azərbaycandan gedən zaman biz bir ideya, yəqənə azərbaycançılıq ideologiyası ilə hərəkət etməli və yalnız bu nöqteyi-nəzərdən gücümüzü bir yerə toplayıb, bir yumruq kimi eyni hədəfə vurmalıyıq.

Yalnız o zaman bu ideologiya həm bizim birliyimizə, həm də Vətənə xidmətimizə zəmin yaratmış olar.

- Gənclərimiz azərbaycançılıq ideologiyasında necə tərbiyə olunmalıdır?

-Yalnız yaşlı və orta nəsil deyil, həm də gənc nəslin, əsasən də xarici ölkələrdə doğulub, boya-başa çatan gənclərin, azərbaycançılıq ideologiyasında tərbiyə olunmasının böyük əhəmiyyəti var.

Çox təəssüflər olsun ki, xarici ölkələrə köçən ailələrin övladları çox zaman ikinci və üçüncü nəsildən sonra azərbaycançılıqdan uzaq düşürlər. Belə ki, dilimizi, tariximizi, mədəniyyətimizi unudurlar. Bizim borcumuzdur ki, bacardığımız qədər buna yol verməyək. Azərbaycançılıq mütəmadi olaraq birmənalı şəkildə hər yerdə, hər zaman təbliğ olunmalıdır.

Vətənin, dövlətin qorunması, yaşaması üçün ideologiya daim təbliğ olunmalı və hər bir azərbaycanlının içdiyi su, aldığı nəfəs qədər önəmli olmalıdır.

AZƏRBAYCANÇILIQ İDEYASI BİZİ BİRLƏŞDİRİR

*Xaricdəki azərbaycanlı uşaqların azərbaycançılıq ideyasına bağlı olmaları üçün onların Azərbaycan dilini bilmələri əsas faktordur. Bu mövzuda İsveçin Partille şəhər bələdiyyə məclisi üzvü, diaspor nümayəndəsi **Turan Əliyevin** müsahibəsini təqdim edirik.*

-Turan müəllim, mümkünsə özünüz haqda məlumat verərdiz?

-Mən, Əliyev Turan Əziz oğlu 1983-cü ilin 22 yanvar tarixində Naxçıvan Muxtar Respublikasının Babək rayonunun Qaraxanbəyli kəndində ziyalı ailəsində anadan olmuşam. Orta məktəbi şəhid Vilayət Mahmudov adına 9 nömrəli məktəbdə oxumuşam. 2000-2004-cü illərdə Naxçıvan Dövlət Universitetinin Yol Hərəkətinin təşkili fakültəsini bitirmişəm. 2005-ci ildən ailəmlə İsveç Krallığında yaşayıram.

2007-ci ildən burada diaspor fəaliyyəti ilə məşğul oluram. 2017-ci ildə aktiv siyasətə Sosial Liberal görüşlü Mərkəz (Centerpartiet) partiyasında başlamışam. 2018-ci ildə İsveç Krallığında keçirilən parlament, region və bələdiyyə seçkilərində partiya tərəfindən namizədliyim seçki komitəsi tərəfindən qeydə alınıb. Elə həmin il Partille şəhər bələdiyyəsinə (Partille Kommunfullmäktige) məclis üzvü seçilmişəm.

Partille bələdiyyə məclisinin 20 noyabr 2018-ci tarixli iclasında məclis tərəfindən mədəniyyət və asudə vaxt komitəsinin əsas üzvü seçilmişəm. Həmçinin 2018-ci ildən partiyanın yerli təşkilatının idarə heyətinin üzvüyəm. 2019-cu ildə İsveç Krallığının Partille bələdiyyə məclisinin qərarı ilə Höteborq bölgə məhkəməsinə jüri üzvü seçilmişəm.

24 oktyabr 2019-cu ildən İsveç Krallığının 2-ci böyük regionu sayılan Qərbi Yöteland parlamentinin qərarı ilə regionun qərb bölgəsi üzrə fəaliyyət göstərən səhiyyə komitəsinin üzvüyəm.

-İsveçdə azərbaycançılıq ideologiyasını necə təbliğ edirsiniz?

-Mənə görə azərbaycançılıq ideologiyasını yaşatmaq hər bir azərbaycan-

lının borcudur. Mən özümə borc bilib əlimdən gələn qədər çalışıram ki, həm 40 minlik Partille şəhər bələdiyyəsində, həm də başqa bələdiyyələrdə qanun çərçivəsində milətimizi layiqincə təbliğ edim.

Azərbaycançılıq ideologiyasını yaşatmaq, təbliğ etmək üçün ən önəmlisi xaricdə böyüyən övladlarımızdan başlamalıyıq. İlk öncə onların ana dilini bilməsi çox vacibdir.

İsveç qanunlarına əsasən İsveç vətəndaşı olmasa belə, öz ana dilində yazıb- oxumağı, danışmağı daha mükəmməl bilmək üçün minimum 5 şagirdin (bələdiyyələrə görə minimum şagird sayı fərqlidir) valideynləri yaşadığı bələdiyyəyə müraciət etməlidir. Şagirdlərə həftədə 1 saat ana dilində dərs keçilir.

Bələdiyyələrin göstərdiyi bu xidmət tam ödənişsizdir, hətta alınan dərsliklərin də, bayram tədbirləri belə, xərclərini bələdiyyə öz hesabına ödəyir. Biz bu xidməti öz yaşadığımız bələdiyyədə dəyərləndirmişik və bir çox başqa bələdiyyələrdə də dəyərləndirilir. Bu sahədə də soydaşlarımız arasında əlimizdən gələn qədər təbliğat aparırıq.

Mənim yaşadığım bələdiyyədə hazırda 10 şagird öz ana dilimizdə dərs alır. Bir sıra bələdiyyələrdə təəssüf ki, valideynlər müraciət etsələr də müəllim olmadığı üçün ana dilimiz hələ ki tədris olunmur, amma hər il Azərbaycan dili tədris olunan bələdiyyələrin sayı artmaqdadır. Bunu da öz növbəsində çox müsbət qiymətləndirmək olar.

-Xaricdəki azərbaycanlı uşaqların dilimizi bilməsi onların azərbaycançılıq düşüncəsini necə inkişaf etdirir?

-Bilirsiniz, öz ana dilini öyrənən şagirdimiz öz tariximiz, mədəniyyətimiz, dahi şəxsiyyətlərimiz, ölkəmiz, haqqında məlumatlı olur, həmçinin də onlarda azərbaycançılıq ideologiyası, vətən, millət sevgisi daha da möhkəmlənir. Bu sahədə, həmçinin böyük yük valideynlərin və müəllimlərin üzərinə düşür.

Ana dilinin vacibliyi ilə əlaqədar yerli mətbuatda təbliğat xarakterli məqalələr dərc etdiririk. Bununla bərabər, fəal Azərbaycan mədəniyyət dərnəkləri ilə də birlikdə azərbaycançılıq ideologiyasını yaşatmaq üçün əlimizdən gələni edirik. Bu yöndə bir sıra önəmli layihələr də həyata keçirilib.

Azərbaycançılıq ideologiyası, vətənpərvərliyi təbliğ etmək üçün həmçinin yaşadığımız bələdiyyənin kitabxanalarında Azərbaycan haqqında öz ana dilimizdə, isveç və ingilis dillərində yazılmış kitablar hədiyyə etmişik və etməkdə davam edirik. İsveçdə yaşayan soydaşlarımız bu kitablardan istifadə edərək daha çox məlumatlı olurlar, həmçinin İsveç toplumu da bizim ölkə haqqında düzgün, doğru məlumatlı olurlar və ölkəmiz haqqında müsbət fikir

yanarır, bu həm də gələcəkdə ölkələr arasında əlaqələrin qurulması, məlumatların yayılmasındada önəmlidir. Bu işdə Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinə hər zaman ehtiyac duyulur.

Hazırda yaşadığım bələdiyyədə və İsveçin, demək olar ki, bütün böyük şəhərlərində olan kitabxanalarda Azərbaycan haqqında kitab İsveç və Azərbaycan dillərində az da olsa var.

- Orada diasporumuz öz aktivliyini hansı formada gücləndirə bilər?

- Diasporun daha da güclənməsi üçün İsveç cəmiyyətinə inteqrasiya olunmuş, şəxsi yox, milli maraqlara önəm verən, qrup şəklində işləməyi bacaran, birlik və bərabərliyə üstünlük verən həmvətənlərimiz olmalıdır. Bu prinsip nəinki İsveçdə, bütün dünyadakı diaspor nümayəndələrimizin daha aktiv olması üçün keçərlidir.

- İsveçdəki diasporumuz nə dərəcədə şəxsi və milli maraqlara üstünlük verir?

- Bir çox ölkələrdəki diasporlarda olduğu kimi, burada da problemlər olur, amma sonra zamanla öz həllini tapır. Şəxsi yox, əsasən, milli maraqlara üstünlük verilir. Kimlər ki şəxsi maraqlara üstünlük verirlər, qısa zaman ərzində ifşa olunurlar. Onu da deyim ki, belələri az deyil...

-Azərbaycançılıq ideyası dünya azərbaycanlılarını birləşdirə bilirmi?

-Qarabağ həqiqətlərini dünyaya doğru-düzgün çatdırmaq və dünya azərbaycanlılarının birliyində azərbaycançılıq ideyası əsas və önəmli birləşdirici faktordur. Hazırda Qarabağda cəbhə boyu döyüş əməliyyatları tam sürətlə davam edir. Ermənistan tərəfi yenidən təxribatlara əl ataraq mülki əhalini hədəfə alır. Biz də bacardığımız qədər burada ermənilərin bu neqativ əməllərini yerli xalqa çatdırırıq. Hazırda ən önəmli olan bizim birliyimizdir və azərbaycançılıq ideyası bizi birləşdirir və birləşdirməlidir. Əsas bu ideyanı yaşatmaqdır. Bu sahədə daha da fəal olmalıyıq

-Gənc nəsilin assimliyasıya olmaması üçün azərbaycançılıq ideologiyasının təbliği nə dərəcədə önəmlidir?

-Yaşadığımız ölkədə gələcək nəsillərimizin assimliyasıya olmaması, millətinə bağlı olması və həmçinin birliyimizi daha da möhkəmləndirmək üçün hər zaman azərbaycançılıq ideologiyasının təbliğinə ehtiyac var.

Biz gələcəkdə işğal altında olan torpaqlarımızı azad etdikdən sonra da xaricdə azərbaycançılığı təbliğ etməliyik, çünki güclü dövlət üçün bu çox önəmlidir.

AZƏRBAYCANÇILIQ İDEOLOGİYASI DÖVLƏTÇİLİYİMİZİN MÖVCUDLUĞUNUN VƏ ƏBƏDİLİYİNİN ZƏMANƏTİDİR

Dünya azərbaycanlılarının milli inkişaf yolunun formalaşmasında azərbaycançılıq ideyasının önəmli rolu var. Bu mövzuda Azərbaycan-Monteneqro Mədəni-İqtisadi Mərkəzinin direktoru Seyran Mirzəzadənin müsahibəsini təqdim edirik. Qeyd edək ki, Seyran Mirzəzadə 1979-cu ilin 9 may tarixində Lerik rayonunun Cəngəmiran kəndində anadan olub. 1996-2000-ci illərdə Ali Diplomatiya Kollecinə ali təhsil alıb. 21 may 2001-ci ildə Azərbaycan Respublikası Xarici İşlər Nazirliyinin referenti vəzifəsinə təyin edilib. 2002-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Rumıniyadakı səfirliyinin referenti vəzifəsinə uzunmüddətli xidməti eza-

miyyətə göndərilib. 2002-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Rumıniyadakı səfirliyinin attaşesi və 2005-ci ildə üçüncü katibi təyin olunub. 2006-cı ildə Azərbaycan Respublikasının Rumıniyadakı səfirliyində uzunmüddətli xidməti ezamiyyəti bitdiyindən geri çağırılıb və Azərbaycan Respublikası Xarici İşlər Nazirliyinin üçüncü katibi vəzifəsinə təyin edilib. 2007-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Rumıniyadakı səfirliyinin ikinci katibi və 2009-cu ildə birinci katibi vəzifəsinə təyin olunub. 2011-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Rumıniyadakı səfirliyində uzunmüddətli xidməti ezamiyyəti bitdiyindən geri çağırılıb və Xarici İşlər Nazirliyinin birinci katibi və daha sonra şöbə müdiri vəzifələrinə təyin edilib. 2012-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Monteneqrodakı diplomatik nümayəndəliyinə ezam edilib. 2016-cı ildə ezamiyyət müddəti bitib. 2016-cı ilin iyul ayında öz xahişi ilə Xarici İşlər Nazirliyindən azad edilib. Həmin tarixdən Monteneqroda fəaliyyət göstərən Azərbaycan-Monteneqro Mədəni-İqtisadi Mərkəzinin direktorudur.

-Seyran müəllim, Azərbaycan - Monteneqro Mədəni-İqtisadi Mərkəzi soydaşlarımızı öz ətrafına toplaya bilibmi?

-Mərkəzimizin əsas məqsədi və hədəfi mədəniyyətimizin, tariximizin,

ədəbiyyatımızın təbliği, iqtisadi əlaqələrimizin inkişafı, mövcud potensialımızın düzgün dəyərləndirilməsi və ondan vaxtında və səmərəli istifadə edilməsidir. Bu məqsəd və hədəf üçün çalışmaq istəyən hər bir soydaşımız üçün qapılarımız açıqdır. Mərkəz ölkələrimiz və xalqlarımız arasında dostluq münasibətlərinə töhfə vermək üçün əlindən gələni etməyə çalışır.

-Azərbaycan xalqının milli inkişaf yolunun formalaşmasında azərbaycançılıq ideologiyasının önəmi nədən ibarətdir?

-Dünyada elə xalqlar var ki, onların dövləti yoxdu. Dövlət və dövlətçilik özü özlüyündə dəyərdir, Vətən və torpaq qədər əziz dəyər. Bilirsiniz ki, tarixdə xalqlar dövlət yaratmaq üçün illərlə, əsrlərlə mübarizə aparıb, qurbanlar verib. Azərbaycan dövlətini də heç kim bizə hədiyyə etməyib. Bu dövlətçilik əcdadlarımızdan bizə qalan mirasdır. Bu mirası qorumaq və gələcək nəsillərə ötürmək ən ali məramlardan biridir. İdeologiya dövlətin onurğa sütünüdür. İdeologiya hazırlanarkən mütləq şəkildə xalqın dünəni, bu günü və sabahı nəzərə alınmalıdır. Gerçək və pragmatik olmalı, emosiyalara və müvəqqəti hədəflərə əsaslanmamalıdır.

Azərbaycan çox spesifik bir bölgədə yerləşir. Ölkəmiz çoxmillətli bir cəmiyyətdir. Ona görə də bütün Azərbaycan vətəndaşlarını, diasporumuzu bir araya gətirə bilən yeganə doğru ideologiya azərbaycançılıqdır. Əslində, bizim ideologiyamızın əsas istiqamətləri və təməli bayrağımızda rəmzi şəkildə öz əksini tapmışdır. Türkçülük, demokratik inkişaf, mədəni - mənəvi dəyərlər və dini etiqad. İdeologiya bu təməllər üzərində qurulmalıdır. İdeologiya Azərbaycanın bütün təbəqələrini bir yumruğa çevirməyə qadir olmalıdır. Azərbaycançılıq ideologiyası milli kimlik və özünüdərk baxımından bu gün həyati əhəmiyyətli zərurətə çevrilib. İdeologiya kökümüzə, dəyərlərimizə, irsimizə bağlılığımızı qorumaqla, davamlılıq, müasirlik, varislilik və uzaqgörənlikdir.

-Azərbaycançılıq ideyasının dünya azərbaycanlılarının birliyində nə kimi rolu var?

-Azərbaycançılıq ideologiyası dövlətçiliyin möhkəmləndirilməsi ilə yanaşı, xüsusilə də dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi və birliyi üçün çox vacibdir. Biz öz hədəflərimizə və məqsədlərimizə yalnız o halda nail ola bilərik ki, eyni nöqtəyə vuraq. Bizi bir araya gətirə biləcək yeganə qüvvə azərbaycançılıq ideologiyasıdır. Məncə, ermənilərin 12 iyul tarixində Tovuz istiqamətində təcavüz cəhdinə cavab olaraq, dünya azərbaycanlılarının ayağa qalxması, reaksiyası “Azərbaycan” və “Qarabağ” şüarları məhz bu ideologiyanın nəticəsidir. Tarix göstərir ki, xalq öz faciələri ətrafında daha sıx birləşir. Tarixi və əzəli torpaqlarımızın işğal olunması xalqımız üçün faciədir. Ona

görə də bizi bir araya gətirən əsas güc bu gün Qarabağdır. Dinindən, məzhəbindən, milli mənsubiyyətindən, siyasi mövqeyindən asılı olmayaraq, hər kəs Qarabağ üçün canından keçməyə hazırdır. İdeologiyanın qarşısında mütləq konkret məqsəd və hədəf olmalıdır. Bu gün məqsədimiz də, hədəfimiz də Qarabağdır. Qarabağ qaytarıldıqdan sonra digər hədəflərimizə yönəlirik.

Bir amili də xüsusilə qeyd etmək istəyirəm, dünya azərbaycanlıları bir sıra ölkələrdə imkanları çərçivəsində bəzi hallarda fərdi qaydada, bəzən isə kiçik təşkilatlarla Azərbaycan naminə fəaliyyət göstərir. Azərbaycana sadıq olan vətənpərvər insanların səylərinin eyni hədəflərə yönləndirilməsi üçün əməli işlər görülməlidir.

- Erməni terrorçularının mülki şəxslərə törətdiyi son təxribatlara qarşı aparılan əkc-hücum əməliyyatları beynəlxalq gündəm olub. Bu istiqamətdə siz nə işlər görürsünüz?

- Öncə uzun həsrətdən sonra əzəli torpaqlarımızın işğaldan azad olunmasının sevincini yaşayırıq. Xalqımız bir yumruq kimi Ali Baş Komandanın ətrafında birləşərək tarixi bir mücadiləyə başlayıb. Rəşadətli ordumuzun tam qələbəsinə inanırıq. Biz də hər bir azərbaycanlı kimi üzərimizə düşənləri etməyə çalışırıq. Əkc-hücum əməliyyatlarının ilk günlərindən Monteneqro ictimaiyyətini və regional KİV-ləri Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzünün əsassız səbəbləri və ağır nəticələri, Ermənistanın işğalçı və destruktiv siyasəti, Azərbaycanın haqlı mövqeyi, erməni silahlı qüvvələrinin təxribatlarına cavab olaraq, Azərbaycan dövləti tərəfindən həyata keçirilən əks-hücum əməliyyatları ilə bağlı geniş şəkildə məlumatlandırırıq. Tərəfimdən media nümayəndələri ilə mətbuat konfransı keçirilib, televiziya kanallarına, yazılı mətbuat orqanlarına və xəbər portallarına müsahibələr verilir, məqalələr yazılır, bəyanatlar yayılır. Eyni zamanda mütəmadi olaraq sosial şəbəkələr üzərindən geniş iş aparılır.

-Azərbaycançılıq ideologiyası hansı formada təbliğ edilməlidir?

-Azərbaycançılıq ideologiyası mütləq şəkildə təbliğ olunmalı və müasir reallıqlara uyğunlaşdırılmalıdır. İdeoloji təbliğat dövlətçiliyin əsas istiqamətlərindən biridir, digər tərəfdən bu ideologiya gənclərə təbliğ olunmalıdır. Çünki azərbaycançılıq ideologiyası dövlətçiliyimizin mövcudluğunun və əbədiyyətinin zəmanətidir. Tovuzda təcavüz zamanı gənc nəslin nümayəndələrinin izdihamı, onlarda olan milli ruhun oyanışı mənə bu ideologiyanın nəticəsidir. Həmçinin, biz azərbaycançılıq ideologiyasını beynəlxalq səviyyədə də təbliğ etməliyik. Çünki bizim ideologiyamız bəzi ölkələr kimi təcavüz və işğalçılıq prinsiplərinə deyil, ümumbəşəri dəyərlərə əsaslanır.

ƏSL AZƏRBAYCANLI OLMAQ SÖZLƏ İFADƏ OLUNMAYACAQ DƏRƏCƏDƏ ÇOX QÜRURVERİCİDİR

*Xaricdə təhsil alan gənclərimizin ölkəmiz adına qazandıqları uğurlar və təbliğat işləri də azərbaycançılıq nümunəsidir. Bu mövzuda Bakı Musiqi Akademiyasının qiyabi, Çexiya (Plzen) Konservatoriyasının isə əyani təhsil üzrə II kurs tələbəsi **Canel Nəcəflinin** müsahibəsini təqdim edirik.*

Xatırladaq ki, genetik vətəni Şuşa olan Nəcəfli Canel İlham qızı 2002-ci ildə Bakı şəhərində anadan olub. O, hələ uşaq yaşlarından musiqiyə böyük maraq göstərib. 2019-cu ildə Bakı Musiqi Akademiyasına müsabiqədənkənar daxil olmuş yeganə tələbədir. Bülbül adına Orta İxtisas Musiqi Məktəbində təhsil aldığı dövrdən Azərbaycanda, eləcə də xarici ölkələrdə keçirilən konsertlərdə, müxtəlif yerli və beynəlxalq müsabiqələrdə uğurlu çıxışları olub. Canel Nəcəfli bu günədək 7 dəfə beynəlxalq və respublika müsabiqələrinin I yer qalibidir. Bu günlərdə isə gənc skripkaçımız ABŞ-da keçirilmiş Boulder Bach Festival adlı mötəbər klassik musiqi yarışmasında 39 ölkədən qatılmış 273 nəfərdən və Universitet kateqoriyasında olan 49 nəfər arasında mükəffətləndirilmiş 10 nəfərdən biri olub və 2021-ci ildə həmin festivalda canlı çıxış etmək üçün ABŞ-a dəvət alıb. Canel Nəcəfli istedadlı musiqiçi olaraq gələcəkdə də Azərbaycanın adını müxtəlif beynəlxalq müsabiqə və tədbirlərdə yüksəklərə qaldıra biləcək gənclərimizdəndir.

-Canel xanım, siz azərbaycançılığı necə başa düşürsünüz?

-Hər bir dövlətin artibutları var. Onları sevmək, onlara rəğbət göstərmək hər bir vətəndaşın müqəddəs borcudur. Mən 5 yaşında olarkən ilk dəfə anamla Türkiyəyə səfər etdikdə bizi hörmət əlaməti olaraq Türkiyə bayrağı olan paraşütdə gəzdirdilər. Qaldığımız mehmanxananın həyətinə, girişinə, ümumiyyətlə, əksər yerdə Türkiyə bayrağı dalğalanırdı. Anama dedim ki, niyə bəs bizim ölkədə hər yerdə bayrağımız dalğalanmır? Azərbaycana qayıdan kimi

bir neçə bayraq aldırdım. İndiyə kimi hansı xarici səfərlərə getmişəmsə, bayrağımızı sevə-sevə özümlə aparmışam. Bakıda Prezident İlham Əliyev tərəfindən Dənizkənarı Parkda Bayraq meydanının yaradılması, 9 noyabrın Bayraq Günü kimi qeyd edilməsi çox əlamətdar hadisələrdəndir. Ümumiyyətlə, əsl azərbaycanlı olmaq, həqiqətən də sözlə ifadə olunmayacaq dərəcədə çox qürurvericidir. Bizim ölkəmizlə bağlı fəxr olunası çox məqamlar var. Əlbəttə, vətəni, dili sevmək, azərbaycançılığı qoruyub saxlamaq həm ailədə verilən tərbiyədən, həm məktəb-müəllim təbliğatından çox asılıdır. Məncə, bu hiss illər getdikcə daha da dərinləşir, daha da mükəmməlləşir.

-Azərbaycançılıq ideyası gəncləri nə dərəcədə vətənə bağlayır?

-Bayrağa, himnə, dilimizə sevgi ən vacib məqamlardandır. Biz musiqiçilər idmançılar kimi bayrağımızın beynəlxalq arenada, müsabiqələrdə dalğalanmasından çox böyük qürur hissi keçiririk. Və məhz bu kimi hisslər harada olmağımızdan asılı olmayaraq bizi vətənə bağlayır, ürəyimizin vətənlə döyünməsi hissini yaradır, aşılır, uzaqda olsaq da, üçrəngli bayrağımızın dalğalandığını görəndə bütün Azərbaycanın istisini, dəstəyini hiss edirik. Əlbəttə, xaricdə tələbə dostlarıma, hətta müəllimlərimə hər hansı bir sözün, frazanın Azərbaycan dilində necə tələffüz edildiyini öyrətməyə, dilimizin, vətənimizin gözəlliyi, yeməklərimiz, təbiətimiz, ölkə rəhbərliyinin xarici siyasəti, vətənimizi dünya şöhrətli etməkdən ötrü atdığı addımlar barədə bacardığım təbliğatları aparmağa çalışıram. Həmçinin milli bayramlarımızı harada olmağından asılı olmayaraq sevə-sevə qeyd etmək hər bir azərbaycanlının borcudur. Mən də bir musiqiçi kimi hər zaman bayramlarımızda musiqi töhfəmlə çıxış etməyi özümə borc bilirəm.

-Çexiyada azərbaycançılığı necə qoruyur və təbliğ edirsiniz?

- Hazırda konservatoriyada 2-ci kurs tələbələri arasında Azərbaycandan yeganə xarici tələbəyəm və əlbəttə, həm biliyim və tərbiyəmlə Azərbaycanın adını hər zaman yüksək tutmağı, həm də azərbaycançılıq ideyasını layiqincə təbliğ etməyi özümə borc bilirəm. Çünki Azərbaycan haqda nə qədər dolğun, doğru, dürüst məlumatlı olsalar, bir o qədər bizə maraq artacaq. Bəzən bizim görkəmli bəstəkarların əsərlərini və ya xalq musiqilərini özüm üçün ifa edəndə, hər kəs yaxınlaşıb nə musiqisi olduğunu soruşur, mən də onlara notları tapıb verirəm və ya ifa etdiyim əsərləri notlaşdırıb onlara təqdim edirəm ki, bu da həqiqətən də insana başqa bir zövq yaşadır. Hətta bəzi tələbə yoldaşlarım mənim təbliğimdən sonra valideynlərindən icazə alıb Azərbaycana səfərlər etməyi də planlaşdırırlar. Buna görə çox böyük qürur hissi keçirirəm.

MURMANSKDA KEÇİRDİYİMİZ TƏDBİRLƏRDƏ AZƏRBAYCANÇILQ İDEYASINI TƏBLİĞ EDİRİK

*Hazırda Rusiya Federasiyasının regionlarında da Azərbaycan diaspor təşkilatları aktiv şəkildə fəaliyyət göstərərək azərbaycançılıq ideyasını təbliğ edirlər. Bu baxımdan Murmansk vilayətinin “Azərbaycan” Mədəniyyət Mərkəzi ictimai təşkilatının da fəaliyyəti diqqət çəkir. Müsahibimiz bu təşkilatın sədr müavini **Hüseynəli Hüseynovdur**.*

*Xatırladaq ki, təşkilatın sədri **Afil Hüseynov** Azərbaycanı Rusiya Federasiyasının Murmansk vilayətində layiqlə təmsil edən həmvətənlərimizdəndir. O, 1966-cı ildə Şərur rayonunun Kərimbəyli kəndində dünyaya gəlib. A.S.Qriboyedov adına Moskva Beynəlxalq əlaqələr və İqtisadiyyat İnstitutunun Hüquqşünashlıq fakültəsini bitirən Afil Hüseynov hazırda sahibkarlıq fəaliyyəti və lobbicilik işi ilə məşğuldur.*

Hüseynəli Hüseynov da böyük qardaşı kimi Şərur rayonunun Kərimbəyli kəndində 1967-ci ildə anadan olub. O, Rusiyada hərbi mühəndislik məktəbini bitirib. Rus ordusunun tərkibində zabit rütbəsində müxtəlif ərazilərdə xidmət edib. Müharibə əlilidir. Fəal diaspor nümayəndəsidir.

“Murmanskda hər zaman azərbaycançılığı qoruyuruq”

Bu gün Afil və Hüseynəli Hüseynov qardaşlarının sayəsində Azərbaycan diasporu Murmansk vilayətdə ən fəal diasporlardan biridir. Hüseynəli Hüseynov deyib ki, Murmanskda hər zaman azərbaycançılığı və Azərbaycanın nüfuzunu qoruyurlar: “Biz burada bütün soydaşlarımızla daima sıx əlaqədəyik, biri- birimizin xeyirində, şərində böyüklü- kiçikli hamılıqla çox yaxından iştirak edirik. Biz çalışırıq ki, bütün adət- ənənələrimizi qoruyaq. Azərbaycançılıq ideyasını bu yolla təbliğ edərək biz bunları gələcək nəsillərimizə göstəririk. Onlar anlamalıdırlar ki, bizim necə qeyrətli, mehriban, qəhrəman xalqımız var və necə qüdrətli dövlətimiz, gözəl mənzərəli inkişaf etmiş Bakı kimi paytaxtımız var. Bu bir həqiqətdir ki, Azərbaycanda bu gün

yüksək səviyyəli inkişaf var. Bunun səbəbkarı bizim Ulu öndərimiz Heydər Əliyev və onun davamçısı olan cənab Prezidentimiz İlham Əliyev və vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevayadır”.

Hüseynəli Hüseynov Tovuz hadisələrinə dərhal reaksiya verdiklərini qeyd edib: “Əlbəttə ki, bizim üçün çox ağır faciədir. Nə üçün Azərbaycan xalqına qarşı belə bir faciə törədilir? Azərbaycan xalqı zəhmətkeş, qonaqpərvər bir xalqdır. Bunu bütün dünya bilir. Azərbaycana qalib gəlmək olmaz. Ona görə ki, Azərbaycanın güclü, məğlubedilməz ordusu və qüdrətli dövləti var”.

“Gənclərimizin azərbaycançılıq ruhunda böyüməsi bizim ən ümidə amalıdır”

Hüseynəli Hüseynov gənclərimizə Azərbaycanımızı lazımcına tanıtmagı özünə borc bilir: “Öncə biz burada tədbirlərdə azərbaycançılıq ideyasını təbliğ edirik. Bununla yanaşı, bizim burada “Bazar günü” məktəbimiz var. Burada doğulub böyüyən gənclərimizə Azərbaycan dilini öyrədirik. Orada rus dilini bilməyənlərə isə rus dili öyrədilir. Bizim gənclərimizin bir çoxu ali təhsillidir və hal-hazırda bir çoxu da müxtəlif universitetlərdə ali təhsil alırlar. Qeyd edim ki, Rusiyanın Azərbaycanlı Gənclər Təşkilatının Murmansk vilayəti üzrə şöbəsi çox aktiv fəaliyyət göstərir. Gənclərimizin azərbaycançılıq ruhunda böyüməsi bizim ən ümidə amalıdır”.

“Həmişə çalışırıq Azərbaycanı Murmanskda yüksək səviyyədə təmsil etmək”

Hüseynəli Hüseynov deyib ki, koronavirus pandemiyası dövründə həmvətənlərimizə və yerli xalqa yardım ediblər: “İki yüzə yaxın ailə koronavirusa yoluxmuşdu. Biz onlarla ciddi məşğul olduq, onların tezliklə sağlması üçün əlimizdən gələn bütün işləri gördük. Şükürlər olsun ki, hamısı sağaldılar və evlərinə, ailələrinə döndülər. Bundan əlavə, Afiq müəllimlə birlikdə biz Kursk rayonunda yerləşən mərkəzi xəstəxanaya bir ton yarım meyvə-tərəvəz çatdırdıq. Bundan başqa, biz pandemiyaadan əziyyət çəkən bir neçə ailəyə, o cümlədən təşkilatlara müəyyən yardımlar etdik. Bu da istər ruslar, istərsə də başqa xalqların nümayəndələri tərəfindən çox xoş qəbul olundu”.

“Bizim iki vətənimiz olsa da, bir taleyimiz var” deyən Hüseynəli Hüseynov Murmanskda kimsənin bizim soydaşlarımızı incitməsinə, onların hüquqlarını pozmasına yol vermədiklərini vurğulayıb: “Mən bunu bir ehtiyatda olan zabit kimi bildirirəm. Ümumilli liderimizin dediyi kimi, mən də bütün həyatımı öz xalqıma, öz dövlətimə həsr edəcəyəm. Mən, həqiqətən də qürur hissi keçirirəm. Mən həmişə fəxr edirəm ki, mən azərbaycanlıyam. Biz harada yaşasaq da, heç vaxt öz xalqımızı, dövlətimizi unutmayacağıq”.

AZƏRBAYCANÇILIQ ÖZ MİLLİ MƏNSUBİYYƏTİNİ QORUYUB SAXLAMAQ DEMƏKDİR

*Sankt-Peterburqdakı Azərbaycan Dostluq və Əməkdaşlıq Cəmiyyəti regional ictimai təşkilatının sədri **Sabir Məsimovun** açıqlamasını təqdim edirik.*

Xatırladaq ki, Məsimov Sabir Mirzə oğlu 1962-ci ilin sentyabr ayının 1-də Qərbi Azərbaycanın, indiki Ermənistanın Pənbək rayonunun Ardıc kəndində anadan olub. 1980-ci ildən Rusiya Federasiyasının Sankt-Peterburq şəhərində yaşayır. Burada Meşə Texniki Akademiyasını bitirib. 2000-ci ildən başlayaraq Sankt-Peterburqun Petrogradsk rayonunun (5-dəfə seçilib) deputatıdır. Həmin rayonun Fəxri sakinidir. 1990-cı ildən diaspor hərəkətində aktivdir. Ailəlidir, iki oğlu var.

Sabir Məsimov deyib ki, Azərbaycan dövlət müstəqilliyini əldə edəndən sonra azərbaycançılıq aparıcı ideya kimi həm Azərbaycanda, həm də bütün dünyada yaşayan azərbaycanlılar üçün əsas ideya olub: “Azərbaycançılıq öz milli mənsubiyyətini, milli-mənəvi dəyərlərini qoruyub saxlamaq, eyni zamanda onların ümumbəşəri dəyərlərlə sintezindən, integrasiyasından bəhrələnmək və hər bir insanın inkişafının təmin olunması deməkdir. Bu baxımdan, təşkilatımızın əsas vəzifələrindən biri Rusiya ilə Azərbaycan arasında dostluq əlaqələrinin inkişafına kömək etmək, şəhər sakinlərini müasir Azərbaycan, onun tarixi, Azərbaycan xalqının mədəni irsi haqqında dolğun və obyektiv məlumatların alınmasına kömək etməkdir.

Azərbaycançılıq ideologiyası ittihadçılığın əsas prinsiplərindən biri olaraq ünsiyyət birliyini nəzərdə tutur. Belə birlik isə ana dili, Azərbaycan dili vasitəsi ilə baş tutur.

Gənc soydaşlarımızın ana dilini unutmamaları üçün təşkilatımız bu il müvafiq kursların işini bərpa edəcəkdir. Azərbaycan dilini öyrənmək istəyənlər üçün onlayn dərslərin keçirilməsi imkanları da nəzərdən keçirilir”.

Sabir Məsimov keçirdikləri tədbirlər haqqında da məlumat verib: “Leningrad vilayəti Nizino qəsəbəsində yerləşən, 1941-ci ildə həlak olmuş Qırımızı bayraqlı Baltik Donanması təyyarəçilərinə həsr edilmiş Xatirə kompleksinin yenidənqurma işləri aparılıb. Həlak olanların arasında düşmənin 4 təyyarəsini vuran, kiçik leytenant Hüseynbala Əliyevin adı xüsusi çəkilir. 25 iyul 2020-ci ildə keçirilən kompleksin açılış mərasimində Leningrad vilayəti, Lomonosov rayonu və Nizino qəsəbəsinin rəsmi şəxsləri, Sankt-Peterburqun Hərbi-Dəniz Politeknik İnstitutunun rəhbərliyi, zabıt və kursantlar, müharibə veteranları və s. iştirak ediblər.

Azərbaycan alimləri tərəfindən hazırlanmış məqalələri, Rusiya və xarici mütəxəssislərin tədqiqatları əsasında təşkilatımız tərəfindən hazırlanmış “Bakı qalası - İçərişəhər” kitabı nəşr olunub. Sankt-Peterburqdakı 84 sayılı uşaq bağçasına yardım göstərilib. Rusiya Təhsil Akademiyası Smolnıy İnstitutunun konfrans zalında tələbə, müəllim və şəhər ictimaiyyətinin iştirakı ilə Azərbaycan xalqının soyqırımı gününə həsr olunmuş dəyirmi masa, həmçinin Azərbaycan klassik poeziya axşamı keçirilib. Sankt-Peterburqun azərbaycanlı elm, mədəniyyət və təhsil xadimləri ilə silsilə görüşlər keçirilib”.

Sabir Məsimov öz təklif və istəklərini də qeyd edib: “Rusiya Federasiyasının ictimai və siyasi həyatında iştirak etmək üçün diaspor təşkilatlarının bütün qüvvələrinin səfərbər edilməsi və birləşdirilməsi vacibdir. Rusiyanın paytaxtında və böyük şəhərlərində dəyirmi masaların keçirilməsini planlaşdırmaq, əvvəlcədən və diqqətlə hazırlamaq və qanunauyğunluğunu təmin etmək lazımdır. Federal və regional səviyyədə diaspor təşkilatlarının rəhbərlərini tədris etmək və sistemli iş üçün hazırlamaq lazımdır. Federal və regional TV-nin tok-şoularında iştirak etmək üçün xüsusi təlim keçmiş, rus dilində səlis danışan azərbaycanlılar arasından politoloqlar, jurnalistlər, tarixçilər və şoumenlər yetişdirmək lazımdır.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Dünya Azərbaycanlılarının IV Qurultayında verdiyi tövsiyələrdən biri də həmvətənlərimizin yaşadıkları ölkələrin ictimai və siyasi proseslərində fəal iştirakıdır. Bununla əlaqədar olaraq, Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi və müvafiq diplomatik nümayəndəliklərdən həmin təşkilatlara istedadlı gənc həmvətənlərimizin Rusiya Federasiyasının dövlət hakimiyyəti orqanlarına, təşkilatlarına və qurumlarına müvafiq vəzifələrə irəli çəkilməsi, Azərbaycan icmasının ən fəal və nüfuzlu üzvlərinin federal, regional və yerli qanunverici orqanlara deputatlığa namizədliyinin irəli çəkilməsi proseslərinə dəstək vermələrini xahiş edirik”.

İNSAN QƏRİB ÖLKƏDƏ OLANDA VƏTƏNİNİN QƏDRİNİ DAHA ÇOX BİLİR

*Pakistan-Rumıniya Dostluq Cəmiyyətinin prezidenti, “Universal travel” agentliyinin vitse-prezidenti, vətənpərvər diaspor üzvü **Şəhla İsayeva**nın açıqlamasını təqdim edirik.*

Xatırladaq ki, Şəhla Rahib qızı İsayeva 1971-ci ildə Sabirabad rayonunda doğulub. İndiki Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin məzunudur. 2005-ci ildə pakistanlı iş adamı Annes İqbal Choudhry ilə ailə həyatı qurub. Əkiz oğlanları var. 13 ildən artıqdır ki, Pakistanda yaşayan Şəhla İsayeva daima Azərbaycanın təbliğatını aparır.

Onu da əlavə edək ki, Şəhla xanımın həyat yoldaşı Türkiyənin Sənayeçilər və İş adamları Dərnəyinin (TUMSİAD) Pakistan üzrə rəhbəridir. Eyni zamanda “Universal travel” agentliyinin prezidentidir. Şəhla İsayeva hər iki təşkilatda vitse-prezident olaraq təmsil olunur.

“Azərbaycanın Pakistandakı səfirliyi ilə əlaqəli şəkildə azərbaycançılıq ideyasını təbliğ edirik”

Şəhla İsayeva deyib ki, xaricdə yaşayan azərbaycanlılar istər-istəməz vətənpərvər olurlar: “Çünki insan qərrib ölkədə olanda vətəninin qədrini daha çox bilir. Mən Pakistana ilk gəldikdə özümü çox pis hiss edirdim və darıxırdım. Çünki bizi burada azərbaycanlı yox, türk kimi tanıtmışdılar. Onlar azərbaycanlıları tanımırdılar və mən də ağlayırdım. Və sonra, Allaha şükür ki, dünya miqyasında tanınan bir ölkə olduq. Prezidentimizin gördüyü işlər, səfirliklərimiz, diasporumuz azərbaycançılıq ideyası əsasında təbliğat işi apardı. Xaricdə ölkəmizin tanıtımını aparmaq azərbaycançılıq, vətənpərvərlik tələb edir. Məsələn, bu pandemiya dövründə bir çox soydaşlarımızı səfirliyimizə dəvət edib lazımı dəstək göstərdilər. Yəni bunlar balaca işlər deyil. Dövlətimiz tərəfindən soydaşlarımıza olan böyük diqqətdir”.

Şəhla İsayeva bildirib ki, Azərbaycanın Pakistandakı səfirliyi ilə mütəmadi olaraq əlaqəli şəkildə çalışır və azərbaycançılıq ideyasını təbliğ edir: “Səfirli-

yimizin burada nə tapşırığı olursa, mən əlimdən gələni edirəm. Pakistandakı səfirliyimizin, eləcə də digər ölkələrin səfirliklərinin tədbirlərinə qatılıram. Biz Pakistanın Lahor şəhərində yaşayırıq. Lahorla İslamabadın arasında 400 km-ə yaxın məsafə var. Amma, buna baxmayaraq, dəvət olunan bütün tədbirlərdə iştirak edirəm. Orada Azərbaycanımız haqqında çıxışlar da edirəm, yerli xalqı məlumatlandırıram. Ayrıca səfirliyimizdən məlumat xarakterli çap materialları götürüb Lahorda da paylayıram. Onlar bizim ölkəmiz haqqında eşitdikdə çox məmnun olurlar. Mən də bundan fərəh hissi keçirirəm”.

“Pakistanda əsas işim Azərbaycanın müsbət imicini formalaşdırmaqdır”

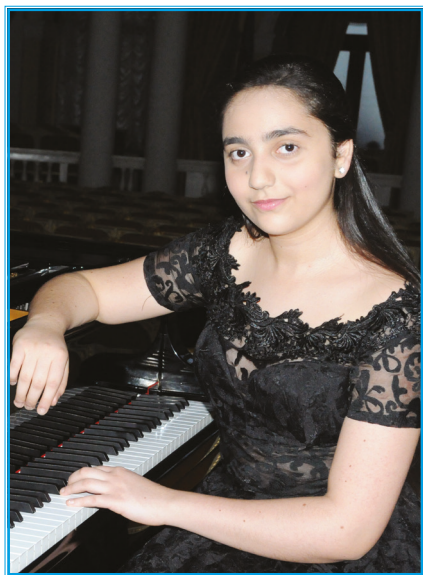
Şəhla İsayeva deyib ki, Pakistan Azərbaycan kimi müsəlman ölkəsi olduğundan burada təbliğat aparmaq çətin deyil: “Mən gücüm çatan qədər Azərbaycanın təbliğatını aparıram və bundan sonra da bu işimi davam etdirəcəm. Artıq Pakistanda diaspor olaraq formalaşıırıq. Düzdür, hələ diaspor təşkilatı burada yarada bilməmişik. Gələcəkdə, inşallah diaspor təşkilatı yaratmaq fikrindəyik. Mənə burada diaspor təşkilatını yaratmağı bir neçə nəfər təklif edib. Azərbaycanın Pakistandakı səfiri Əli Əlizadə ilə də bu haqda danışmışıq. Çünki Azərbaycanla Pakistanın dostluq əlaqələri genişlənir. Azərbaycandan bura biznes üçün gələnlərinin sayı artmaq üzrədir. Budan sonra diaspor təşkilatı yaratmaq bizə asan olacaq. Diaspor təşkilatının yaradılması təbliğat üçün çox önəmlidir. Pakistanda diaspor təşkilatımızın yaradılması hamımızı sevindirir. Amma diaspor təşkilat olmadan da ölkəmizi layiqli şəkildə təmsil edir və azərbaycançılıq ideyasını ailədə, ictimai həyatda və soydaşlarımız arasında təbliğ edirik”.

Şəhla İsayeva bildirib ki, həyat yoldaşı ilə övladları da Azərbaycanı çox sevirilər və təbliğat işlərində ona çox kömək edirlər: “Azərbaycan xaricdən çox gözəl görünür. Mən hər yerdə ölkəmiz haqqında ağızdolusu danışırım. Bu yaxınlarda pakistanlı qadın biznesmenlər məni bir tədbirə dəvət etmişdilər. O qədər sual verdilər, hamısına cavab verdim. Mən onlara anlatdım ki, Azərbaycan təbiətən gözəl ölkədir. Ona görə hər bir soydaşımızdan istəyim budur ki, Vətənimizi sevsin, azərbaycançılığı qorusun, qədrini bilsin. Mənim burada əsas işim Azərbaycanın müsbət imicini formalaşdırmaqdır. Çalışım Azərbaycanı Pakistandan turist və iş adamlarını yönləndirim. Burada Azərbaycanı hərtərəfli tərifləyirəm və nəticədə bu insanlar Azərbaycana gəlib iş qurmaq istəyirlər. Biz Azərbaycanın Pakistanda təmsilçisi olaraq böyük işlərdən tutmuş xırda işlərə kimi görürük”.

BİZİM GƏNCLƏRİN AZƏRBAYCANÇILIQ İDEYASI RUHUNDA BÖYÜMƏSİ ÇOX SEVİNDİRİCİDİR

*Bu gün xaricdə təhsil alan bir çox gənc musiqiçilərimiz ölkəmizi layiqli şəkildə təmsil edirlər. Bu mövzuda Avstriyanın Anton Brükner adına Konservatoriyasının tələbəsi, gənc pianoçu **Ayan Məmmədlinin** müsahibəsini təqdim edirik.*

Xatırladaq ki, Məmmədli Ayan Eyvaz qızı 04.07.2002-ci ildə Bakı şəhərində ziyalı ailəsində anadan olub, 2008-ci ildən Türk Dünyası Arşdırmaları Vəqfinin Bakı Atatürk Liseyində orta ixtisas təhsili, 2009-cu ildən isə T.Quliyev adına 12 №-li 11 illik musiqi məktəbində fortopiano ixtisası üzrə təhsil alıb. Ayan Məmmədli təhsil aldığı illər ərzində hər iki məktəbdə dərs əlaçısı, məktəb birincisi olub. Musiqi məktəbin-

də təhsil aldığı illərdə özünü çox fəal ifaçı kimi göstərüb, məktəb, şəhər və respublika miqyaslı xeyli sayda tədbirlərdə və bir sıra Avropa ölkələrində keçirilən müsabiqə, o cümlədən konsertlərdə yüksək səviyyədə çıxışlar edib.

-Ayan xanım, sizin üçün azərbaycançılıq nə deməkdir?

-Mən sizin sualınıza cavabımı, Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin bir kəlamı ilə başlamaq istərdim: “Mən hər zaman fəxr etmişəm və bu gün də fəxr edirəm ki, mən azərbaycanlıyam!” Bəli, hələ məktəb illərində bu müdrik kəlam daim mənim qulaqlarımda səslənib və düşünəndə ki, mən də qədim bir məmləkətin, müstəqil Azərbaycanın vətəndaşı və azərbaycanlıyam, özümü ən xoşbəxt bir şəxs hesab edirəm. Mənim üçün azərbaycançılıq yalnız bu diyarda doğulmaq yox, eyni zamanda azərbaycançılıq ideologiyasına sahib olmaqdır. Bu ideologiya mənə məxsus olan ana dilimin, islam dinimin, milli əxlaq və mənəviyyatımın, xalqımın milli-mənəvi mədəniyyətinin bütün sahələrinə xas olan məfkurəyə sahib olmağım, onu qoruyub, yaşatmağım və inkişaf etdirməyimdir.

-Gənclərin azərbaycançılıq ideyası ruhunda böyüməsinin nə kimi önəmi var?

-Bizim gənclərin azərbaycançılıq ideyası ruhunda böyüməsi çox sevindi-

ricidir. Bu ideyanın əsas qayəsini təşkil edən milli mənlilik və vətənpərvərlik şüuru ailədən başlayıb, məktəbdə davam etdirilir. Milli ənənələr və dəyərlərə söykənən milli ideologiyamıza sadıq olan gəncləri vətənə bağlayan amillər, onlara aşılarmış sevgi, vətənpərvərlik, humanistlik, dilini və torpağını sevmək və qorumaq kimi ali keyfiyyətlərdir. Bu cür yüksək dəyərləri olan milli ideologiyalı gənclər daha dayanıqlı və vətənə bağlı olur. Keçmişimizdən bu günə miras qalmış mənəvi dəyərlərlə də hər bir Azərbaycan gənci öz vətəni, torpağı, xalqı, milli-mənəvi dəyərlərilə qürur duyur, hər zaman harada olmasından asılı olmayaraq, onu yaşadır. Çünki hər bir şəxs milli mənlilik şüurunun daşıyıcısıdır. İnsan mənsub olduğu milli gerçəkliyin ayrı-ayrı əlamətlərini öz şüurunda əks etdirməklə yanaşı, onlarda bir sevinc və fərh də duyur, özünün milli mənsubiyyəti, tarixi keçmişi və soykökü ilə fəxr edir. Xalqın tarixi, onun görkəmli mütəfəkkir və tarixi şəxsiyyətləri, müxtəlif milli atributlar insanın mənəvi aləminə daxil olub onun milli şüurunun formalaşmasına şərait yaradır. Milli mənlilik şüuru vəzifəsindən, tutduğu mövqeyindən asılı olmayaraq, hər bir Azərbaycan vətəndaşında olmalıdır.

-Avstriyada azərbaycanlıq necə təbliğ edirsiniz?

-Mən hələ 8 yaşımdan etibarən dünyanın İtaliya, Avstriya, Rusiya, İngiltərə, Yaponiya, Estoniya, Malta (2 dəfə), Türkiyə, Niderland, Danimarka kimi dövlətlərində dəfələrlə beynəlxalq musiqi yarışmalarının qalibi olaraq, Beynəlxalq Müsabiqələr Laureatı, “Qran Pri” mükafatlarına layiq görülmüşəm. Bu ölkələrdə istər müsabiqələrdə qalib olduğum zamanlarda, istərsə də solo və qala konsertlərdə çıxışlarım zamanı, hər vaxt əziz Vətənimin üçrəngli bayrağını böyük səhnələrdə bir qalib kimi dalğalandırmağa nail olmuşam. 2018-ci ilin may ayında, BMT-nin “Beynəlxalq Ailə günü” münasibətilə, Beynəlxalq Sülh Federasiyasının Danimarkada keçirilən beynəlxalq tədbirinin tribunasından çıxış edərək, erməni vandallarının ölkəmizə qarşı işğalçılıq siyasəti, Xocalı faciəsini törətməklə günahsız azərbaycanlı ailələri və uşaqları soyqırma uğratmaları həqiqətlərini iştirakçılara çatdırmışam. Hazırda təhsil aldığım Avstriyada, Vyana, Linz, Grass, Salzburq şəhərlərində yaşayan həmyerlilərimiz, orada təhsil alan gənclər və yerli insanlarla mütəmadi əlaqə saxlayır, respublikamızla bağlı keçirilən tədbirlərdə iştirak edir, Azərbaycan həqiqətlərini, milli adət-ənənələrimizi, dəyərlərimizi onların arasında təbliğ edirəm. Yerli insanlar arasında yeni gənc dostlarımı milli mətbəximiz, milli musiqimiz, milli bayramlarımız və xalqımızın, dövlətimin dünya xalqlarının böyük əksəriyyəti ilə müqayisə olunmayacaq ali keyfiyyətləri ilə tanış etməyə çalışıram.

AZƏRBAYCAN HƏQİQƏTLƏRİNİ DÜNYA İCTİMAİYYƏTİNƏ ÇATDIRMAQ HƏR BİRİMİZİN BORCUDUR

*Azərbaycan-Alman Dostluq və Mədəniyyət Cəmiyyətinin sədri **Azad Rəhimovun** müəssisəsini təqdim edirik.*

Qeyd edək ki, Azad Vilayət oğlu Rəhimov 1969-cu ilin 20 aprelində NMR-nın Babək rayonunun Tumbul kəndində anadan olub. 1976-86-cı illərdə orta məktəb təhsili alıb. Daha sonra hərbi təhsil almaq üçün Rusiyanın Kurqan şəhərinə yola düşüb. Öncə Sovet ordusunda, sonra 1991-ci ildən könüllü olaraq Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrində xidmət edib. 1998-ci ildən Almaniya yaşayır. İlk günlərdən başlayaraq diasporumuz üçün aktiv fəaliyyət göstərməyə başlayıb. 2003-cü ildən Azərbaycan-Alman Dostluq və Mədəniyyət Cəmiyyətinin sədridir. 2019-cu ilin yanvar ayından isə yeni yaradılan Vətən Nəminə Hərəkatının sədridir. Evlidir, 5 övladı var.

- Azad müəllim, Vətən Nəminə Diaspor Hərəkatının məqsədi nədir?

-Vətən Nəminə Hərəkatının idarə heyətində müxtəlif türk dövlətlərinin nümayəndələri var. Vətən Nəminə Hərəkatının yaranma səbəbi bütün türk dünyası ilə bərabər çalışaraq səsimizi dünyaya ictimaiyyətinə çatdırmaqdır.

- Son zamanlar diaspor hərəkatındakı yeniliyə siz nə kimi töhfə verirsiniz?

- Azərbaycan həqiqətlərini, eləcə də tariximizi, mədəniyyətimizi dünya ictimaiyyətinə çatdırmaq hər bir Vətən övladının borcudur.

- Azərbaycan-Almaniya mədəni əlaqələrinin inkişafı üçün nə kimi işlər görürsünüz?

- Yaranma tariximizdən 20 Yanvar, Xocalı soyqırımı kimi faciələrimizi bəyanat əsasında dünyaya ictimaiyyətinə çatdırmağa çalışmışıq. Son zamanlar baş verən erməni təxribatları ilə də bağlı beynəlxalq təşkilatlara etiraz bəyanatı yaymışıq. “Facebook” qrupumuzda Azərbaycanın və türk dünyasının tarixini dünya ictimaiyyətinə çatdırırıq. Azərbaycanla əlaqəli bütün tədbirlər-

də soydaşlarımızla bir araya gəlirik.

Almaniyada və başqa dövlətlərdə siyasi partiyalarla görüşüb müxtəlif tədbirlər keçiririk. Təşkilatımızın Almaniya, Türkiyə, Azərbaycan, Polşa, Rusiya kimi dövlətlərdə nümayəndəlikləri fəaliyyət göstərməkdədir.

- Siz uzun müddətdir ki, Almaniyada yaşayırsız. Oradakı soydaşlarımızın sosial və hüquqi problemlərinin həllinə nə dərəcədə kömək ola bilərsiniz?

- Almaniyaya yeni gəldiyim zamanlardan özüm üçün deyil, Vətənim üçün yaşamaq istədim. Almaniyada yaşayan soydaşlarımızın problemləri ilə maraqlanır və yaxından köməklik etməyə çalışırıq.

2003-cü ildən cəmiyyət sədri və 2005-ci ildən etibarən iş həyatına başladım. Azərbaycanımızın tarixini, həqiqətlərini, mədəniyyətini Almaniya və Avropaya çatdırmağa çalışdım.

Bu gün isə bizi Vətənimizin işğal olunmuş torpaqlarının azad olunması narahat edir. Azərbaycanımız xaricdə yaşayan bütün insanlarımız tərəfindən sosial şəbəkələrdə layiqincə təmsil olunmalıdır. Bizim haqlı davamız, 30 ildən çox işğal olunmuş torpaqlarımızı geri qaytarmağımız, 1 milyona yaxın doğma torpaqlarından didərgin düşmüş insanlarımızın öz evlərinə dönməsi üçün mübarizəsinə yardım və mücadilə etməmiz lazımdır. Xaricdə yaşasaq da Vətən yolunda savaşa hər zaman hazırıq.

- Azərbaycançılıq ideyasının təbliğinin milli birliyin güclənməsinə nə kimi təsiri var?

-Azərbaycançılıq ideyası hər bir vətən övladının ürəyində doğuşdan olmalıdır. Hər birimiz harada oluruqsa olaq, Azərbaycanın hər zaman bizim ruhumuzda olması lazımdır. Olduğumuz hər yerdə Vətənimizin tarixini, mədəniyyətini dünya ictimaiyyətinə layiqincə çatdırmalıyıq.

Yeni nəsillərə Azərbaycanımızı, birliyimizi, mədəniyyətimizi göstərməliyik. Vətəndən kənarda yaşayan bütün həmvətənlərimizə dəstək olmamız lazımdır. Əgər bu gün azərbaycançılıq ideyasını unuduruqsa, bu, bizim gələcəyimizə çox mənfi təsir göstərə bilər.

Bu gün azərbaycançılıq ideyalarının təbliğ olunması çox vacib və qaçırılmaz mövzudur. Biz Azərbaycanı hər yerdə layiqincə təbliğ etməliyik. Azərbaycançılıq ideyasının layiqincə təbliği gələcək üçün Azərbaycanımızın hər yerdə öndə olması deməkdir.

AZƏRBAYCANÇILIQ QÜDRƏTLƏNMƏ KONSEPSİYASIDIR

Xalqımızın milli kimliyi hesab olunan azərbaycançılıq həm də vətəndaş təşəbbüskarlığıdır. Bu mövzuda “Loqos” Psixoloji və Nitq İnkişaf Mərkəzinin rəhbəri, psixologiya üzrə fəlsəfə doktoru Təranə Paşayevanın müsahibəsini təqdim edirik.

-Təranə xanım, xalqımız azərbaycançılığı necə yaşadıb bu günlərə gətirib çıxarıb?

-Nəzəri termin olaraq “azərbaycançılıq” sözünün mütəmadi işlənməsi son 30-40 illə bağlı olsa da ideoloji xətt kimi o, XIX - əsrin ikinci yarısı və XX yüzilliyin əvvəllərində formalaşib yaranmağa başlamışdır. Abasqulu Ağa Bakıxanov, Mirzə

Kazımbəy, Mirzə Fətəli Axundov, Həsən bəy Zərdabi, Cəlil Məmmədquluzadə, Əhməd bəy Ağayev, Əli bəy Hüseynzadə, Hacı Zeynalabdin Tağıyev, Məhəmməd Əmin Rəsulzadə, Üzeyir Hacıbəyli... və neçə-neçə digər aydınlarımız öz fəaliyyətləri ilə azərbaycançılıq ideyasının yalnız şüar, çağırış deyil, məhz tarixi ləyaqətə çevrilməsi, bu günün və sabahın hərəkətverici qüvvəsi kimi çıxış etməsi üçün istər vətəndaş, istər qüdrətli sənətkar, istərsə də xalq və ictimaiyyət xadimi olaraq misilsiz xidmət göstərirlər.

Azərbaycançılıq, sözün ləksik mənasından da göründüyü kimi müstəqillik ideyasıdır. Elə bir müstəsna ideologiya ki, o, Azərbaycanın Konsititusiyasına əsaslanır. Azərbaycançılıq ideyası belə bir yüksək dəyərə ilkin başlanğıcda ən xırda bir işartı kimi alışıdığı anda sahib olmuşdur, desək əlbəttə, yanılarıq. Əksinə azərbaycançılıq təqribən 150 ilə yaxın bir zaman aralığında tarixi təkamül etmiş, ürəkdən-ürəyə, düşüncədən-düşüncəyə keçərək sarsılmaz bir qüvvəyə çevrilib. Azərbaycançılıq ideyası, Sovet dövründə də öz təsir gücünü azaltmamış, xalqımız dünyanı qəzəbə dolduran bir sistem içində özünün milli varlığını qoruyub saxlamışdır.

Azərbaycançılıq ideyasının çiçəklənmə mərhələləri son onilliklərdə Azərbaycanın Ümummilli lideri Heydər Əliyevin adı ilə bağlı olmuşdur. Xalq

tərəfindən dəstəklənən azərbaycançılıq Prezidentimiz İlham Əliyev tərəfindən də daim müdafiə olunur, ən ümdə dəyər kimi təqdim edilir, müqəddəs ictimai, siyasi, mədəni əənə kimi qorunur.

Azərbaycançılıq qüdrətlənmə konsepsiyasıdır. Bu ideyanın əsasında duran leytmotiv xətt vətənimizi, dövlətimizi hər cəhətdən qüdrətləndirmək, onun uğurlara gedən yolunu daha rahat etmək, ölkəmizin ərazilərinin toxunulmazlığı və bölünməzliyinə qeyri şərtsiz təminat yaratmaqdan ibarətdir.

-Azərbaycançılıq ideyasında tolerantlıq necə təcəssüm olunub?

-Azərbaycançılıq ideyası tam səmimi, doğma bir təəssüblə imkan yaradır ki, dünyanın harasında yaşamasından asılı olmayaraq bütün azərbaycanlıların, planetin hər yerində məskən salan soydaşlarımızın hamısının bir vətəni var – Azərbaycan! Ümumbəşəri dəyərlərə sayğının daşıyıcısı olmaqla soydaşlara qucaq açmağımız o taylı-bu taylı Azərbaycanın daim artan, inkişafda olan nailiyyətidir. Məhz azərbaycançılıq işığında hər kəs anlayır ki, tarixin məlum ədalətsiz gedişatında Azərbaycanın ərazisi parçalanıb, eyni etnik kökə malik əhalisi başqa-başqa dövlətlərin vətəndaşları olsalar da Azərbaycan vahid, bölünməz xalqın adıdır!

-Azərbaycan gənclərinin vətənpərvərlik ruhunun yüksəlməsində azərbaycançılıq ideyasının nə kimi rolu var?

-Yaxşıdır ki, hazırda ölkəmizdə gənclərin əsil vətəndaş, vətənpərvər nəsil kimi yetişməsi üçün azərbaycançılıq ideyasından geniş istifadə olunur. Artıq bu mövzu təhsil müəssisələrində proqram səviyyəsində nəzərdən keçirilir. Mən bir neçə rayonlarda şahidi olmuşam, mədəniyyət, təhsil müəssisələrində məxsusi Azərbaycanşünaslıq bölmələri yaradılmışdır. Bu çox vacibdir. Düşünürəm ki, vətən ideyaları insanlara körpə yaşlardan aşılmalıdır. Azərbaycançılıq mövzusunda sənədli, bədii filmlər, kitablar deyə bilmərəm ki, heç yoxdur, var, amma bu yetərli deyil.

-Təşkilat olaraq azərbaycançılığı necə təbliğ edirsiniz?

-İnsanlarla Bakıda və digər şəhər və rayonlarda görüşlərimiz zamanı söyləyirik ki, heç bir kəsin fərdi qaydada ruhi dincliyi alınmaz, əgər toplum neqativ içindədirsə... Fəaliyyət göstərdiyimiz illərdə davamlı olaraq icra etdiyimiz bir layihəni xüsusi qeyd etmək istəyirəm. Bu “Müasir Azərbaycan qadını” layihəsi idi. Əsas ideya məhz qadınlarımızın vətən qarşısında borcunu dərinləndirən anlaması, cəmiyyət quruculuğunda vətəndaş mövqeyinin önə çıxması, qadınların özünə inamının yüksəldilməsindən ibarət idi. Bununla yanaşı, təşkilatımızda ölkənin görkəmli elm, mədəniyyət xadimləri ilə görüşlərin, kitab təqdimatlarının keçirilməsi zamanı azərbaycançılıq mövzusunda ətraflı nəzər salmış, görəcəyimiz işlər müəyyən edilmişdir.

GƏNCLƏRİMİZƏ AZƏRBAYCANÇILIQ IDEOLOGİYASINI AŞILAMALIYIQ

*Xaricdəki azərbaycanlı uşaqların ana dilini bilmədən böyüməsi milli diasporun inkişafına mənfi təsir edən tendensiyaadır. Bu mövzuda Belçika Azərbaycanlıları Mədəniyyət Mərkəzinin həmsədri **İlkin Hüseynovun** müsahibəsini təqdim edirik.*

Öncə bildirək ki, Hüseynov İlkin İldırım oğlu 1983-cü ildə Qarabağda, Xocavənd rayonunda doğulub. Uşaqlığı müharibə illərinə təsadüf edib, sonradan ailəsi ilə Bakı şəhərində məskunlaşıb. 9 ildir Belçikada yaşayır.

-İlkin müəllim, həmsədr olduğunuz təşkilat nə vaxtdan fəaliyyət göstərir və məqsədi nədən ibarətdir?

- Təşkilatımız (həmsədr Rəşad İbrahimidir) 2 ildir fəaliyyət göstərir. Məqsəd Azərbaycan mədəniyyətini, dilini, Qarabağ problemini ilk öncə burada yetişən gənclərimizə, ikinci növbədə isə onların vasitəsilə yerli əhaliyə tanıtmaktır. Fikrimcə, bu işdə hər bir azərbaycanlı bir könüllü səfir olmalıdır, hər birinin hər yerdə ilk işi ölkəni tanıtmak olmalıdır. Hansı sahədə çalışmasından asılı olmayaraq ətrafına bu məlumatı ötürməli, aşılmalıdır və inanıram ki, buna nail olacağıq.

-Azərbaycançılıq ideyası bizim milli kimliyimizi necə ifadə edir?

-Bizim milli kimliyimiz və mədəni kimliyimiz fərqli ola bilər: milli kimliyimiz türklük və azərbaycançılıq, mədəni kimliyimiz isə İslamdır. Yaşanan son hadisələr, şükürlər olsun ki, milli kimliyimizin hələ də ölmədiyini göstərdi. Gənclərimizin böyük əksəriyyətinin Əli Bəy Hüseynzadə, Əhməd Bəy Ağaoğlulardan xəbərləri olmasa da, buna can atdıqları göz önündədir.

-Gənclərimiz azərbaycançılıq ideyası haqda nə dərəcədə məlumatlıdır?

-Fikrimcə indiki gənclərimizin maariflənməyə ehtiyacı var. Teoloqlarımızı, ideoloqlarımızı onlara tanıtmalı, türkcülük, azərbaycançılıq ideologiyasını aşılmalıyıq. Bu torpaqlarda savaş hər zaman olub, hələ də davam edir, istər

fiziki, istər mənəvi buna hər zaman hazır olmalıyıq. Tək yolumuz budur.

-Siz Belçikada azərbaycançılığı necə qoruyursuz?

-Öz imkanlarımız hesabına kiçik bir məkanda həftənin bir neçə günü yığışırıq. Orada dərd-sərimizi bölüşürük, kimin nəyə ehtiyacı var paylaşır. Paralel olaraq uşaqlara Azərbaycan, Qarabağ haqqında mütəmadi söhbətlər edirik.

-Belçikada yetişən nəsil azərbaycançılıq ruhunda böyüyürmü?

-Fikrimcə, burada yetişən gənclərin sayları az olsa da, birliyimiz yaxşıdır. Son hadisələrdə erməni vandallığı insanlarımızı daha da birləşdirdi, siyasi baxışından asılı olmayaraq hər kəs bir çatı altında topladı, ordumuzun göstərdiyi şücaət bizi daha da ruhlandırdı. Məlum hadisələrdən sonra gənclərin əksəriyyəti səfərbərlik üçün qeydiyyatdan keçdi. Bütün bunlar bir daha göstərir ki, Qarabağ probleminin həlli üçün dünya azərbaycanlıları ayaqdadır. Hər bir azərbaycanlı əzəli torpaqlarımız olan Qarabağ yolunda canını verməyə hazırdır. Dövlət başçısının hər hansı çağırışına soydaşlarımız qürur hissi ilə əməl edirlər. Bu, o deməkdir ki, yetişən nəsil vətənə bağlıdır və azərbaycançılıq ruhunda böyüyür.

-Bir çox ölkələrdə azərbaycanlı uşaqların əksəryyəti ana dilimizdə danışa bilmirlər. Bu, milli diasporun inkişafı üçün nə dərəcədə təhlükəlidir?

-Dil məsələsi mənim yaralı yerimdir. Bildiyimiz kimi, Belçikada rəsmi 3 dil var (fransız, flaman və alman, bunlardan əsas fransız, flaman dili işlənir). Fransız bölgəsindən gələn uşaq Flamandan gələnlə dil tapa bilmir, bunda günahın yarısı ailədədirsə, yarısı da keçmiş diaspora rəhbərliyindədir. Xaricdəki azərbaycanlı gənc nəsilin dil problemi, demək olar ki, bütün ölkələrdə var. Düşünürəm ki, valideynlər, o cümlədən diaspora rəhbərləri bu məsələni ciddiylə almalıdır. Valideynlər uşaqları milli ruhda böyütməlidirlər. Öz evində ana dilini bilmədən böyüyən azərbaycanlı uşaq, milli düşüncə, milli ruh baxımından sanki gələcəyin qeyri-azərbaycanlısıdır. Buna görə də biz Belçikada uşaqlarımızın assimilyasiya olmaması üçün mübarizə aparırıq. Bunun üçün də öncə onların dilimizi bilməsi vacibdir. Artıq bu məsələnin həlli yolunda da mühüm addımlar atılıb. Bu yaxınlarda yeni mərkəzimiz açılacaq, orda dilimiz, tariximizlə yanaşı, mədəniyyətimiz, adət-ənənələrimiz də öyrədiləcək. Hələ açılmamışdan ailələr bunu sevinclə qarşılayır, səbirsizliklə gözləyir. Fikrimcə, bu, mühüm məsələdir.

AZƏRBAYCANIN MİLLİ İDEOLOGİYASINI İNKİŞAF ETDİRMƏK ÇOX ÖNƏMLİDİR

*İsveçdə yaşayan azərbaycanlı rəssam **Reyhan Əliyeva** azərbaycançılıq ideyasını öz fəaliyyəti ilə təbliğ edir. Reyhan Əliyeva bu haqda öz fikirlərini bildirib.*

Xatırladaq ki, Əliyeva Reyhan Fərman qızı 1958-ci il mart ayının 31-də Bakının Əmircan kəndində, Əliyev Fərman Kərim oğlunun və Paşayeva Səkinə İbrahiməjdər qızının ailəsində anadan olub. Orta təhsilini kənddəki 84 və 226 №-li məktəblərdə almışdır. Bir il Dzerjinski adına zavodda (indiki Suraxanı Maşınqayırma Zavodu-TASC) çalışdıqdan sonra 1976-cı ildə Ə.Əzimzadə adına Bakı Rəssamlıq məktəbinə daxil olub.

Məktəbi yaxşı qiymətlərlə bitirib təhsilini Leningrad Rəssamlıq Akademiyasında davam etdirmək üçün göndəriş alır. Amma o vaxt bacısı Moskva Dövlət Universitetində oxuduğundan valideynləri ikinci qızlarının da Azərbaycanndan kənarda təhsil almasına icazə vermirlər. Reyhan Əliyeva sənədlərini M. Əliyev adına Azərbaycan Dövlət İncəsənət İnstitutuna, (indiki ADMİU) verir və qəbul imtahanlarını müvəffəqiyyətlə keçərək Rəssamlıq fakültəsinin Sənaye Qrafikası şöbəsinə qəbul olunur, 1985-ci ildə institutu bitirir. Həmin il də SSRİ Rəssamlar İttifaqının Gənc Rəssamlar Birliyinə qəbul edilir. Müxtəlif sərgilərdə və müsabiqələrdə iştirak edir. 1987-ci ildən isə SSRİ Rəssamlar İttifaqının üzvlüyünə qəbul edilir. 1991 – 1995-ci illərdə İncəsənət İnstitutunda müəllim, 1995 – 2002-ci illərdə isə indiki Tofiq İsmayilov adına Uşaq-Gənclər Yaradıcılıq Evinə dərnək rəhbəri vəzifələrində çalışıb. Hələ tələbəlik illərində ailə quran Reyhan Əliyevanın bir oğlu və 3 nəvəsi var.

O deyib ki, hər hansı əcnəbi rəssamın İsveçdə uğur qazanması birdən-birə baş vermir: “İlk öncə rəssamın aldığı təhsilin diplomunun təsdiqlənməsinə önəm verilir. Diplom İsveçin Təhsil Nazirliyi tərəfindən təsdiq olunarsa, əcnəbi rəssama artıq sərgilər etməsinə icazə verilir. Rəssam istədiyi yerdə öz

fərdi sərgiləri ilə çıxış edə bilər. Hər bir rəssam yaşadığı regionun Rəssamlar Birliyinin üzvü olmalıdır. Bir neçə sərgisi ilə əcnəbi rəssam artıq İsveç Rəssamlar İttifaqının üzvlüyünə müraciət edə bilər. Amma bu şərtlə ki, artıq o, İsveç vətəndaşlığını qəbul etməlidir. O zaman rəssamın böyük imtiyazları olur, yəni emalatxana verilir və avadanlığıyla münasib qiymətdə almaq imkanını qazanır. Bundan başqa, İsveç Rəssamlar İttifaqı əcnəbi rəssama digər ölkələrdə də sərgilərin təşkilində maddi cəhətdən yardım edir”.

Reyhan Əliyeva bildirib ki, dünya azərbaycanlılarının bir araya gəlməsi üçün hər şeydən əvvəl, əqidə, ideya birliyi olmalıdır: “Bu, real birliyə aparar başlıca yoldur. Dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan soydaşlarımızın azərbaycançılıq ideyasına əsaslanaraq həmrəylik nümayiş etdirməsinə və vətənlə əlaqələrini möhkəmləndirməsinə ehtiyac var. Azərbaycanın milli ideologiyasını inkişaf etdirmək çox önəmlidir, yəni milli adət-ənənəni qoruyub saxlamaq, inkişaf etdirmək, soy kökü dərinədən öyrənmək lazımdır, bu çox vacibdir”.

Onun fikrincə, dünya azərbaycanlıları azərbaycançılıq ideyasına zəif bağlanıb: “Yer kürəsində 50 milyon azərbaycanlı yayılıb ki, bu da integrasiya edilmiş azərbaycanlılardır. Bunlar getdikcə milliliyini itirir, yəni assimila-siya edərək, yaşadıkları yabançı adət-ənənələri qəbul edir, yerlərə uyğunlaşırlar. Buna görə də ayrı-ayrı şəhərlərdə yaşayan azərbaycanlılar arasında birlik zəifləyir”.

Reyhan Əliyeva özü Azərbaycana, Vətənə bağlı olduğunu dedi: “Vətənim, doğma Əmircan kəndim, əzizlərim, sevimli dostlarım üçün darıxıram. Hərçənd ki, indi virtual görüşmələrimiz tez-tez olur, amma Vətən sevgisi mənim üçün müqəddəs bir hissdır. Ona görə mənim hər zaman əsas işim, planım İsveçdə Azərbaycanı tanıdır. Eyni zamanda əsərlərimdə azərbaycançılığı çalışıram yaşadım. İsveçdə Azərbaycanın tanıtımı və rəssamlıqla bağlı bir neşə planım var. Bunlardan ən başlıcası Stokholmda Rəssamlıq qalereyasını açmaq və ölkəmizdən rəssamları dəvət edib onların satış sərgilərini etmək, mətbuatda onları geniş yaymaq və ölkəmizə də İsveç rəssamlarının sərgilərinin açılmasına yardımçı olmaqdır”.

O deyib ki, azərbaycançılıq ideologiyasının təbliğinə çox böyük ehtiyac var: “Əsas da ideologiyanı vətəndə yeni ən gənc nəsil arasında möhkəmləndirmək lazımdır. Ümumiyyətlə, harada yaşamağından asılı olmayaraq azərbaycanlı gənclərə Vətənə məhəbbət hissləri daha dərinədən aşılmalıdır. Güclü təbliğat aparılarsa, əlbəttə xaricdə yaşayan azərbaycanlıların torpağa, Vətənə bağlılığı daha da möhkəmlənir”.

AZƏRBAYCANÇILIQ İDEYASININ XARİCİ ÖLKƏLƏRDƏ TƏBLİĞİ DÖVLƏT SİYASƏTİNİN BİR HİSSƏSİNƏ ÇEVRİLİB

*Azərbaycan İtaliya Gənclər Assosiasiyasının sədri **Emin Rüstəmovun** müsahibəsini təqdim edirik.*

- Emin müəllim, öncə sizi tanımaq istərdik...

- Xəzər Universitetinin Beynəlxalq mənasibətlər ixtisasını fərqlənmə diplomu ilə bitirmişəm. Daha sonra Naxçıvan MR-də hərbi xidmətdə olmuşam. Geri döndükdən sonra yerli şirkətlərin birində auditor kimi çalışmışam. Şirkətdən ayrıldıqdan sonra Xəzər Universitetinin Hazırlıq Mərkəzinin Direktoru vəzifəsində çalışmışam. Universitetlə yollarım ayrıldıqdan sonra, yerli və xarici təhsil şirkətlərində direktor və icraçı direktor vəzifələrində işləmişəm. Hazırda İtaliyanın Sapienza Universitetində doktorantura üzrə təhsil alıram.

-Siz 2017-ci ildə Ermənistanın o zamankı xarici işlər naziri Edvard Nalbandyanı şoka salan sualla yadda qalıbsız. Siz əvvəldən ona bu sualı planlamışdız, yoxsa onun yalanlarına dözə bilməyib bu sualı verdiz?

-Ümumiyyətlə, belə düşünürəm ki, istənilən görüş, konfrans, olsun hər zaman hazırlıqlı olmaq lazımdır, xüsusilə də qarşıdakı sənin düşmənindirsə və düşmən ölkənin xarici siyasət idarəsinin rəhbəridirsə, ehtiyatı əldən vermək olmazdı. Amma mövzu Qarabağdırsa, erməni işğalıdırsa və bu kontekstdə sonuna qədər haqlı olduğumuz nəzərə alaraq istənilən sualla Nalbandyanı çətin vəziyyətə salmaq olardı. Həmçinin onun görüşdə söylədiyi cəfəngiyyət fikirlər bir azərbaycanlı olaraq məni hiddətləndirməyə bilməzdi. Nalbandyan orada hər hansı bir azərbaycanlının iştirak edəcəyini də gözləməirdi. Bütün bunların fonunda bu sual ortaya çıxdı, elə özümü təqdim etdikdən sonra, o artıq onu nə gözlədiyini başa düşmüşdü.

-Azərbaycan gənclərinin fəaliyyətində azərbaycançılıq ideologiyasının nə kimi önəmi var?

-Azərbaycançılıq ideologiyası artıq elə bir məfhumə çevrilib ki, onun

əhatəsi yalnız Azərbaycan sərhədləri ilə məhdudlaşmış, əksinə azərbaycanlının olduğu, ayaq basdığı hər bir yerdə özünü əhəmiyyətli dərəcədə büruzə verməkdədir. Azərbaycançılıq ideologiyasının nüvəsində Azərbaycan milli kimliyi və milli məfkurəsi dayanmaqdadır. Təbii ki, bu kimi vacib elementləri əsrlər boyu qoruyub saxlamaq hər bir xalqa, millətə nəsib olmur. Bəlkə də Azərbaycan yeganə xalqdır ki, bir əsrdə əlifbası 4 dəfə dəyişməyə məruz qalmışdır, amma bütün bunlara baxmayaraq milli kimlik məsələsində xüsusi iradə nümayiş etdirmişdir. Məhz Ulu öndər Heydər Əliyevin 70-80-ci illərdə apardığı mübarizə elə azərbaycançılıq ideologiyasının qayəsi hesab oluna bilər. Azərbaycan nə qədər çoxmillətli xalq olsa da, bütün xalqlar Azərbaycan çətiri altında birləşdirən ideologiyadır, azərbaycançılıqdır. Bunun bariz nümunəsidir ki, Azərbaycan bu gün multikultural və tolerant bir ölkə nümunəsidir.

-Azərbaycançılıq ideyası gəncləri nə dərəcədə bir araya toplaya bilər?

-Qeyd etdiyim kimi, bu ideologiya artıq böyük bir çətinə çevrilmiş, etnik kökündən asılı olmayaraq, Azərbaycanda doğulan, Azərbaycana bağlılığı olan hər kəsi bir araya gətirməyi bacarmışdır. Ölkədə və xaricdəki gəncləri bir araya gətirən, onların Azərbaycana bağlılığı və bu bağlılığı formalaşdıran, daha da möhkəmləndirən azərbaycançılıq ideologiyasıdır. Bu gün Azərbaycan gəncliyinin səsi tanınmış ali təhsil müəssisələrindən, mötəbər idman meydanlarından, beynəlxalq musiqi yarışmalarından, elm olimpiadalarından gəlməkdədir. Əmin ola bilərsiniz ki, bütün bu gənclərin tək amalı ölkəsini layiqincə təmsil etməkdir. Bu isə bir daha qeyd edirəm, ideologiyanın içində birləşdirdiyi və bizə verdiyi Azərbaycan sevdasıdır.

-Azərbaycançılıq ideyasının davamlı təbliğ olunması üçün hansı addımlar atılmalıdır?

-Azərbaycanda doğulan insanlar məhz bu ideologiya ilə doğulur. Böyükcə daha çox canlarına hopur, daha çox inkişaf edir. Nəticədə vətəninə bağlı bir gənclik yetişir. Amma nisbətən xaricdə doğulan soydaşlarımızda vəziyyət fərqlidir. Təbii ki, bunu hamıya aid etmək doğru olmazdır, amma, müəyyən bir qism var ki, məsafə, ətraf mühit, oradakı həyat tərzı və ya sürətli inteqrasiya bəzən azərbaycançılıq ideyasından tədricən uzaqlaşmağa gətirib çıxarır. Məhz bu məqamda valideynlərin tərbiyəsi mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bundan əlavə olaraq, müxtəlif xarici ölkələrdə Azərbaycan evlərinin, Qarabağ məktəblərinin də açılması azərbaycançılıq ideyasının daha da inkişaf etdirilməsi üçün əla fürsət hesab oluna bilər. Ona görə də, bu ideyanın xarici ölkələrdə təbliği də dövlət siyasətinin bir hissəsinə çevrilib.

LATVİYADA AZƏRBAYCANÇILIQ QORUNUB SAXLANILIR

Latviyada “Azəri” Azərbaycan Gənclər Birliyinin sədri **Amil Səlimovun** azərbaycançılıq mövzusunda açıqlamasını təqdim edirik.

Qeyd edək ki, Səlimov Amil Nəzarət oğlu 14 oktyabr 1985-ci ildə Latviyanın paytaxtı Riqə şəhərində anadan olub. Vəlidəynləri Azərbaycanın Ucar rayonunda dünyaya gəlirlər. Onun atası Sovet dövründə Latviyada orduda xidmət edib və Riqanı çox bəyənib. Hərbi xidmətdən sonra Azərbaycan qayıdıb. Ailə həyatı quraraq yenidən gedib Riqada yaşayıb. Amil Səlimov Latviyada Nəqliyyat və Rabitə İnstitutunda iqtisadiyyat üzrə ali təhsil alıb.

2006-cı ildən Latviyada “Azəri” Azərbaycan Gənclər Birliyinə rəhbərlik edir. Eyni zamanda sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğuldur.

“Məhz azərbaycançılıq ideyası gənclərimizi bir-birinə yaxınlaşdırır”

Amil Səlimov deyib ki, azərbaycançılıq ideologiyası gənclərimizin fəaliyyətində çox mühüm rol oynayır: “Azərbaycançılıq ideologiyası gənclərimizi motivasiya edir və ictimai fəaliyyətlərini istiqamətləndirir. Bir insanı istəmədiyi bir işə məcbur etmək düzgün deyil. Sevindirici haldır ki, bizdə gənclərin özləri azərbaycançılıq ideologiyası ilə bağlı layihələr həyata keçirməyə maraqlıdırlar. Gənclərimiz azərbaycançılıq ideologiyası əsasında dəyərlərimizi və mədəniyyətimizi ictimaiyyətə layiqli şəkildə çatdırırlar.

Azərbaycançılıq ideologiyasını qoruyub saxlamaq üçün biz gəncləri bir yerdə saxlamağa, mədəni tədbirlərə toplaşmağa, gəncləri həvəsləndirməyə, mədəniyyətimizi, ənənələrimizi, dəyərlərimizi onlara çatdırırıq. Çalışırıq ki, onlar öz mədəniyyətlərini unutmasınlar, öz mədəniyyətlərini qiymətləndirsinlər və hörmət etsinlər. Qısası, onların azərbaycanlı olduqlarına görə fəxr etmələri üçün hər şeyi edirik. Məhz azərbaycançılıq ideyası gənclərimizi bir-birinə yaxınlaşdırır, onlar öz milləti, öz ölkəsi, öz Vətəni ilə tam fəxr edirlər. Kədərli və sevincli anlarda onlar həmişə öz Vətəni ilə birlikdədirlər”.

“Ölkəmizin haqq səsinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında bütün qüvvələr səfərbər edilməlidir”

O, Azərbaycan həqiqətlərinin Latviya və dünya ictimaiyyətinə çatdırılması istiqamətində daimi olaraq fəaliyyət göstərdiklərini qeyd edib: “Latviyanın nüfuzlu media qurumları ilə əlaqlər yaratmağa çalışırıq. Gənclərin sayəsində sosial şəbəkələrdə də təbliğat işi gücləndirilib və səmərəlilik artırılıb. Düşünürəm ki, Latviyadakı Azərbaycan diasporunun fəaliyyətinin daha da təkmilləşdirilməsi üçün gənclərin potensialından maksimum istifadə edilməlidir”.

Təşkilat sədri sentyabrın 27-dən etibarən Ermənistanın cəbhə bölgəsində törətdikləri təxribatlar, mülki şəxslərin hədəfə alınmasından narahatçılığını da ifadə edib: “Düşmənin bu təxribatlarına qarşı Azərbaycan Ordusunun layiqli cavabı, soydaşlarımızın nümayiş etdirdiyi yüksək vətənpərvərlik əzmi bizi çox sevindirir. Bu baxımdan Prezident İlham Əliyevin qətiyyəti bizi daha da qürurlandırır. Ermənistanın hücumlarının qarşısı Milli Ordumuz tərəfindən qətiyyətlə alınır. Həyata keçirilən əks-hücum əməliyyatları zamanı düşmən xeyli sayda itkilər verərək, geri çəkilməyə məcbur olur. İndiki məqamda xalqımızın və dövlətimizin mənafeyi naminə sıx birləşməliyik. Ölkəmizin haqq səsinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında bütün qüvvələr səfərbər edilməlidir. Soydaşlarımızın tarixi Vətənlə əlaqələrinin daha da möhkəmləndirilməsi, onlar arasında birliyin və həmrəyliyin, habelə Azərbaycan icmaları, cəmiyyət və birliklərinin fəaliyyətinin gücləndirilməsi önəmli məsələdir”

Amil Səlimov bildirib ki, azərbaycançılıq ideologiyasının təbliğinin bizim gənclərin milli şüurunun formalaşmasına çox böyük təsiri var: “Onların kim olduğunu, haradan və hansı dəyərlərə malik olduqlarını yada salmaq lazımdır. Beləliklə, ideologiya hər bir yeniyetmənin özündə formalaşır və onların həyatında mühüm rol oynayır. Yəni gənclər bu ideologiyayı özləri ruhən dərk etməlidirlər. Onlar azərbaycançılıq düşüncəsi ilə böyüməlidirlər.

Biz 20 Yanvar, Xocalı soyqırımı şəhidlərinin anım tədbirlərinə, həmçinin Azərbaycan ordusuna dəstək yürüşlərinə əsasən gəncləri cəlb edirik. Bununla onlara praktiki olaraq azərbaycançılığı aşılayırıq. Bu baxımdan gördüyümüz işlərin effekti var. Əminliklə bildirirəm ki, Latviyada azərbaycançılıq qorunub saxlanılır”.

QARABAĞ ATLARINA BÜTÜN DÜNYADA MARAQ ARTMAQDADIR

*Xaricdə milli irsimizin tanıtımı və təbliği azərbaycançılığa xidmət etmək deməkdir. Bu mövzuda Rusiyanın Unicorn Challenge tanıtım şirkətinin baş direktoru, gənc diaspor üzvü **Elvin İmanovun** müsahibəsini təqdim edirik.*

Xatırladaq ki, Elvin İmanov Kalmikiya Respublikasında (Rusiya) doğulub və Elista şəhərində böyüyüb boya-başa çatıb. 17 yaşında universitetə daxil olmaq üçün Moskvaya gedib. M.V. Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetini bitirib. Sonradan elə Moskvada qalıb işləyir. Bununla yanaşı, Vətəni Azərbaycana da bağlı insandır. O, məşhur Qarabağ atlarının beynəlxalq səviyyədə populyarlaşmasında da fəal iştirak edir.

-Elvin müəllim, Azərbaycan gənclərinin fəaliyyətində azərbaycançılıq ideologiyasının nə kimi önəmi var?

-Milli kimlik hər hansı bir millətin, istənilən mədəniyyətin ideologiyasında vacib bir amildir. Bu faktor azərbaycançılıq ideologiyasında da yer alıb. Azərbaycan gəncləri, xüsusən də xaricdə olanlar üçün bu, şəxsiyyətini, mədəniyyətini qorumağa və yaymağa kömək edən bir növ mənəvi lövhədir. Buna müxtəlif yollarla nail olmaq olar, biz buna Qarabağ atları ilə cəhd edirik və gəncləri buna cəlb etməyə çalışırıq.

-Qarabağ atlarına Rusiyada maraq necədir?

-Əslində, Qarabağ atlarına təkcə Rusiyada deyil, bütün dünyada maraq artmaqdadır. Bu, ilk növbədə heyvandarlıq nailiyyətləri ilə əlaqədardır. Qarabağ atı Şərq növünün ən yaxşı cinslərindən biri kimi tanınıb. Rusiya üçün nadir atlardan əlavə, qarabağlılar da maraqlıdır. Çünki onlar bir vaxtlar Rusiyanın bütün cənubunda (xüsusən də Don cinsin) at yetişdirməsinə təsir göstərmişdir.

-Qarabağ atlarının dünyada tanınması üçün hansı işlər görürsüz?

-Əlbəttə ki, Qarabağ atlarının dünyada tanınması üçün insanlara bu barədə daim danışmağa və göstərməyə dəyər. Bunu bir neçə yolla edirik. Belə ki, Moskvada Crocus Group və Emin Ağalarova ilə birlikdə, Latviya rəssamı Daçe Ştrause tərəfindən Qarabağ atlarının rəsm sərgisini təşkil etdik. Bundan əlavə, Rusiya Atçılıq Federasiyası, EKVİROS sərgi mərkəzi, Leyla Əliyevanın rəhbəri olduğu RAGT birliyi və Azərbaycan Atçılıq Federasiyası ilə birlikdə canlı Qarabağ atlarının sərgisi və nümayişi təşkil olundu. 15 min nəfərlik tamaşaçıya milli geyimdə Qarabağ atını milli motivlərlə göstərdik. Yeri gəlmişkən, avqustun 7-də saat 10: 00-da “İPOSFERA” sərgi mərkəzi ilə birlikdə Qarabağ atlarına həsr olunmuş beynəlxalq onlayn konfrans keçirdik.

-Xaricdəki soydaşlarımız azərbaycançılıq ideyasına əsaslanaraq həmrəylik nümayiş etdirirlərmi?

-Dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan soydaşlarımızın azərbaycançılıq ideyasına əsaslanaraq həmrəylik nümayiş etdirməsinə və vətənlə əlaqələrini möhkəmləndirməsinə ehtiyac var. Məhz buna görə də azərbaycançılıq ideyalarının dünya azərbaycanlıları arasında təbliği önəmlidir. Dünya azərbaycanlılarının milli və ideoloji birliyi üçün onlara azərbaycançılıq ideyaları aşılmalı, eyni zamanda soydaşlarımız azərbaycançılıq ideyalarının təbliği işinə təşviq edilməlidir. Bu, mühüm bir amildir. Hər bir azərbaycanlı öz milli mənsubiyyətinə görə qürur hissi keçirməlidir. Bunun üçün biz azərbaycançılığı - Azərbaycan dilini, mədəniyyətini, milli-mənəvi dəyərlərini, adət-ənənələrini yaşatmalıyıq. Yeri gəlmişkən, “Azərbaycançılıq ideyasının dünya azərbaycanlıları arasında təbliği” layihəsi bu dəyərləri aşılamaq üçün gözəl şansıdır. Layihənizdən elə gözlənilən əsas nəticə də budur.

-Qarabağ atlarının effektiv təbliği üçün hansı addımlar atılmalıdır?

-Əslində, ilk növbədə qüvvələri birləşdirməliyik və birgə səylərimizlə ferma təsərrüfatımızda mövcud olan problem nöqtələrinə diqqət yetirməliyik. Nəzərə almaq lazımdır ki, damazlıq heyvanların sayı çox az qalıb. Lazımdır ki, bu heyvanların sayı artırılmalı. Buna görə də at yetişdirənlərin səylərini birləşdirmək lazımdır. Məhz onların həvəsləri sayəsində Qarabağ atlarının təmiz cövhərlərini qoruyub saxlaya bildik. At yetişdirilməsini dəstəkləmək üçün Azərbaycan Atçılıq Federasiyası və Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yeni bir damazlıq ferma açdı. Bu, bizim ümumi problemimizdir və yalnız birləşərək həll edə bilərik. Hamı yorğanı öz üzərinə çəkməklə məşğul olduqda, cins atlar, eləcə də milli irsimiz nəticədə əziyyət çəkir. Biz milli irsimizi qorumaqla azərbaycançılığı yaşatmış oluruq

AVSTRİYADA SOYDAŞLARIMIZA AZƏRBAYCANÇILIQ İDEOLOGİYASINI AŞILAYIRIQ

Avstriya Azərbaycanlıları Cəmiyyətinin sədri Fərid Əzizovun açıqlamasını təqdim edirik.

Xatırladaq ki, Fərid Heydər oğlu Əzizov 15 fevral 1985-ci ildə Bakı şəhərində anadan olub. 1992-2003-cü illərdə Suraxanı rayonunda yerləşən Milli Qəhrəman Səməd Abdullayev adına 290 sayılı orta məktəbi bitirib. Məktəbi bitirdikdən sonra 2003-2005-ci illərdə hərbi xidmətə yollanmış və cəbhə bölgəsində qoşun kəşfiyyatçısı kimi xidmət göstərmiş.

2005-ci ildə hərbi xidməti başa vurduqdan sonra “Çağrı” İctimai Birliyini təsis edib. 2009-cu ildə Bakı Dövlət Universitetinin Jurnalistika fakültəsini bitirib.

Sonra müxtəlif qəzet və jurnallarda müxbir kimi fəaliyyət göstərmiş. 2009-cu ildə təsis etdiyi xeyriyyə cəmiyyəti “NETTY-2009” Milli internet mükafatının nominantı olub. Xeyriyyə cəmiyyəti həmin il “Azərbaycan İnternet Formu”-nün təsis etdiyi Millinet mükafatının qalibi olub.

2010-2011-ci illərdə “Qurtuluş media şirkəti”ndə efir direktoru vəzifəsində çalışmış. 2013-cü ildə “Kral Media Group” şirkətini təsis edib. 2008-2017-ci illərdə Azərbaycan Respublikasında keçirilən respublika turnirlərində iştirak edərək karate üzrə respublika çempionu olub. Karate üzrə 3-cü dan “qara kəmə” sahibidir. 2015-ci ildə Kanada, 2016-da Rusiya, 2017-də Bolqarıstan, 2018-də Ukraynada keçirilən dünya çempionatının qalibi olub.

Qeyd edək ki, Fərid Əzizov 2018-ci ildən etibarən Avstriya Respublikasında fəaliyyət göstərən Avstriya Azərbaycanlıları Cəmiyyətinin sədridir. Bunlarla yanaşı, 2005-ci ildən bu günə qədər ictimai işlərdə fəal üzv olaraq yaxından iştirak edir.

Fərid Əzizov düşünür ki, xaricdə məskunlaşmış soydaşlarımıza öncə Azərbaycan və onun tarixi tanıdılmalıdır: “Milli kimliyini, mənsubiyyətini, keçmişini doğru-düzgün bilməyən cəmiyyət süquta uğrayır. Bu üzdən biz vətəndən uzaqda olan soydaşlarımıza, onların övladlarına azərbaycançılıq

ideologiyasın aşılıyırıq. Onlara milli kimliklərini düzgün çəkildə çatdırmağa çalışırıq. Milli kimliyini düzgün bilmən istənilən soydaşımız keçmişinə inanaraq sabahına inamla irəlləyir. Azərbaycan xalqının özünü dərkətmə və milli inkişaf yolu məhz milli ideologiyanın soydaşlarımız arasında təbliğindən keçir”.

O qeyd edib ki, Avstriyadakı azərbaycanlılarımızın hər biri Avstriya Azərbaycanlıları Cəmiyyətinin ətrafında sıx birləşib: “Daima keçirilən tədbirlərdə azərbaycanlılarımız bir nəfər kimi hər biri iştirak edir və dəstəklərini əsirgəmirlər. Bizim birləşməyimizdə də ilk amil insanlar arasında milli ideologiyanın təbliği və Avstriyada böyüyən ikinci nəsil uşaqlara azərbaycançılıqla bağlı dərslər verilir. “Həftəsonu” məktəbimizin fəaliyyətinin əsas prinsipi elə məhz bundan ibarətdir.

Cəmiyyətimizin binasına ilk girdiyiniz zaman özünüzü Avropada deyil, məhz Azərbaycanda hiss edirsiniz. Burada hər şey Azərbaycanı xatırladır. Azərbaycanın milli musiqi alətlərindən tutmuş dahilərimizin əsərlərinə qədər sərgilənir. Burada məskunlaşmış soydaşlarımıza tez-tez Azərbaycan və azərbaycançılıqla bağlı seminarlar, sərgilər təşkil edirik. Keçirilən tədbirlərdə daima öz bəhrəsin verir. Bu tədbirlərin nəticəsi olaraq daima insanlarımız Azərbaycana marağı artır və daha çox blgi sahibi olmaq istəyirlər”.

AAC sədri ayda 3 və ya 4 tədbir keçirdiklərini deyib: “Bu tədbirlər 3 qismə bölünür. 1-ci qism Avstriyada məskunlaşmış soydaşlarımızın burada dünyaya gələn övladlarına aid olur. Onlara Azərbaycanımızı, onun tarixini, dilini və dinini təbliğ edirik. Həftəsonu dərslər keçirilir. Müxtəlif musiqili əyləncəli praqramlar keçirilir. Azərbaycanla bağlı rəsm və şəxer müsabiqələrimiz olur. Qalib olan uşaqlara elə məhz Azərbaycanla bağlı hədiyyələr təqdim olunur.

2-ci qism Avstriyada məskunlaşmış soydaşlarımıza və onların yerli dostları ilə bağlıdır. Bu tədbir zamanı da konsert, sərgilər, Azərbaycanın milli mətbəxinin ləziz təamları təklif olunur. Oxu günlərimiz olur ki, burada tələbələrımız öz tələbə dostları ilə birlikdə gəlir və burada Azərbaycan klassiklərinin əsərlərini oxuyurlar, onlarla tanış olurlar.

3-cü qism tədbirimiz yerli media və ictimai-siyasi xadimlərlə keçirilən tədbirlərdir. Burada da gələn qonaqlara Azərbaycanın mədəniyyətini, milli-mənəvi dəyərlərini və son 100 ildə Azərbaycanın başına gətirilən tarixi müsibətlərdən danışılır, onlara videoroliklər, kitablar, şəkillər təqdim olunur.

Keçirdiyimiz hər bir tədbir vətənimiz üçün bir uğurdur, bir qalibiyyətdir”.

MÜNDƏRİCAT

GİRİŞ	6
AZƏRBAYCANÇILIQ İDEYASI DÖVLƏTİMİZİN GÜCLƏNMƏSİNƏ	
ƏHƏMİYYƏTLİ DƏRƏCƏDƏ TƏSİR GÖSTƏRİB	7
AZƏRBAYCANÇILIQ İDEYASI DÖVLƏT İDARƏÇİLİYİNİN BÜTÜN SAHƏLƏRİNDƏ	
ÖZÜNÜ ƏKS ETDİRİR	10
AZƏRBAYCANÇILIĞIMIZ MİLLİ VARLIĞIMIZIN ONURĞA SÜTUNUDUR	13
MÜSTƏQİL DÖVLƏTİMİZİN BİRLƏŞDİRİCİ KONSEPSİYASI AZƏRBAYCANÇILIQ	
İDEOLOGİYASIDIR	16
DÜNYA AZƏRBAYCANLILARININ ÜMUMMİLLİ İDEYA - AZƏRBAYCANÇILIQ	
ƏTRAFINDA BİRLƏŞMƏSİ ZƏRURƏTDİR	19
DÜNYADA BOYUZATMA REKORDU EDƏN AZƏRBAYCANLI TRAUMATOLOQ-ORTOPED	21
SOYDAŞLARIMIZ HƏR YERDƏ AZƏRBAYCANÇILIĞI QORUMALIDIR	26
DAVAMLI OLARAQ XARİCDƏ AZƏRBAYCANÇILIQ İDEYALARININ TƏBLİĞİ	
İSTİQAMƏTİNDƏ LAYİHƏLƏR HƏYATA KEÇİRİLMƏLİDİR	30
BİZ HƏR ZAMAN AZƏRBAYCANÇILIĞI QORUYURUQ	32
KRASNOYARSK DİASPORU OLARAQ AZƏRBAYCANÇILIĞIN TƏBLİĞİ	
YOLUNDA UĞURLA ADDIMLAYIRIQ	34
BİZ AZƏRBAYCANÇILIQ İDEYASINI GÖRDÜYÜMÜZ İŞLƏRLƏ TƏBLİĞ EDİRİK	37
AZƏRBAYCANI UKRAYNADA TANITMAQLA AZƏRBAYCANÇILIQ İDEYASINI TƏBLİĞ EDİRİK	40
SANKT-PETERBURQDA AZƏRBAYCANÇILIQ İDEYASININ İNKİŞAFI	
İSTİQAMƏTİNDƏ FƏALİYYƏT GÖSTƏRİRİK	42
AZƏRBAYCANÇILIQ İDEYASININ TƏBLİĞ EDİLMƏSİ MÜHÜM ƏHƏMİYYƏT KƏSB EDİR	44
KRASNODAR DİASPORU OLARAQ VƏTƏNİMİZİN ƏRAZI BÜTÖVLÜYÜNÜN BƏRPASI	
ÜÇÜN GÖRÜLƏN İŞLƏRDƏN QÜRUR DUYURUQ	47
AZƏRBAYCANÇILIQ İDEOLOGİYASI AZƏRBAYCAN DƏYƏRLƏRİNİN DÜNYAYA	
İNTEQRASIYASININ İDEYA ƏSASINI TƏŞKİL EDİR	50
DOĞMA VƏTƏNİMİZİ TANITMAQDAN QÜRUR DUYURUQ	52
AZƏRBAYCANÇILIQ İDEOLOGİYASINI XARİCDƏ DOĞULUB BOYA-BAŞA ÇATAN	
UŞAQLARA VƏ GƏNCLƏRƏ AŞILAMAQ LAZIMDIR	54
BİZ AZƏRBAYCANÇILIĞI TƏBLİĞ ETMƏKLƏ ÖZÜMÜZÜ VƏ DƏYƏRLƏRİMİZİ YÜKSƏLDİRİK	56
HƏR BİR AZƏRBAYCANLININ VƏTƏNPƏRVƏRLİK RUHU ONU HEÇ VAXT TƏRK ETMƏMƏLİDİR	58
AZƏRBAYCANÇILIĞI QORUYARAQ VƏTƏNİMDƏN KƏNARDA MİLLƏTİMİ LAYİQİNCƏ	
TƏMSİL ETMƏYƏ ÇALIŞIRAM	60

AZƏRBAYCANÇILIQ İDEYASININ TƏBLİĞİNDƏ YAPON TƏCRÜBƏSİNDƏN İSTİFADƏ	
ETMƏK MÜSBƏT NƏTİCƏ VERƏ BİLƏR	63
AZƏRBAYCANIN DÖVLƏT BAYRAĞI HƏMİŞƏ MƏNİMLƏDİR	69
AZƏRBAYCANÇILIQ ÖZÜNÜ AZƏRBAYCANLI SAYAN VƏTƏNDAŞLARIN	
HƏMRƏYLİYİ ÜÇÜN BİR İDEOLOGİYADIR	71
VƏTƏNİMİZ AZƏRBAYCANI HEÇ VAXT YADIMIZDAN ÇIXARMIRIQ	74
XARİCDƏKİ GƏNCLƏRİN TƏRBİYƏSİNDƏ AZƏRBAYCANÇILIQ ÇOX ÖNƏMLİDİR	76
AZƏRBAYCANÇILIQ İDEYASI YAŞADIQCA, AZƏRBAYCAN DÖVLƏTİ DAHA DA GÜCLÜ OLACAQ	78
AZƏRBAYCANÇILIĞIN QORUNMASININ ƏSAS ŞƏRTİ DİLDİR	80
UKRAYNADA AZƏRBAYCANÇILIQ İDEYASININ İNKİŞAFINA TÖHFƏMİZİ VERİRİK	82
BİZİM HAQQ SƏSİMİZİ EŞİDƏNLƏRİN SAYI GÜNÜ-GÜNDƏN ARTIR	84
BÜTÜN GÜCÜMÜZLƏ AZƏRBAYCAN DÖVLƏTİNİN YANINDAYIQ	86
AZƏRBAYCANÇILIQ İDEOLOGİYASININ TƏBLİĞ OLUNMASINA HƏR ZAMAN EHTİYAC VAR	88
AZƏRBAYCANÇILIQ İDEYASININ TƏBLİĞİ DÜNYA AZƏRBAYCANLILARININ	
MİLLİ BİRLİYİNİ GÜCLƏNDİRİR	90
VƏTƏNLƏ ƏLAQƏMİ HEÇ VAXT İTİRMİRƏM	92
ŞİMALİ OSETİYADA AZƏRBAYCANÇILIĞI ÇOX YÜKSƏK SƏVİYYƏDƏ TƏBLİĞ	
ETMƏYƏ ÇALIŞIRIQ	94
GƏNCLƏRİMİZ ÖZ FƏALİYYƏTLƏRİNDƏ AZƏRBAYCANÇILIĞI İDEOLOJİ XƏTT BİLMƏLİDİRLƏR.....	96
AZƏRBAYCANÇILIQ VƏTƏNİ SEVMƏK DEMƏKDİR	98
50 MİLYONDAN ARTIQ SOYDAŞIMIZI VAHİD İDEYA- AZƏRBAYCANÇILIQ	
ƏTRAFINDA TOPLAMAQ ÜÇÜN TƏBLİĞAT GÜCLƏNMƏLİDİR	100
KÖRPƏLƏRİMİZİ VƏ GƏNCLƏRİMİZİ AZƏRBAYCANÇILIQ RUHUNDA BÖYÜTMƏLİYİK	102
HƏR ZAMAN VƏTƏN SEVGİSİ İLƏ YAŞAYIRIQ	104
GƏNCLƏRİN AZƏRBAYCANÇILIQ RUHUNDA BÖYÜMƏSİ ÜÇÜN VALİDEYNLƏR	
MƏSULİYYƏT DAŞIYIR	106
ƏSRLƏR BOYU GENİMİZDƏN GƏLƏN SOYLARIMIZI AZƏRBAYCANÇILIQ	
İDEYASI BİR YERƏ TOPLAYIB	108
AZƏRBAYCANÇILIQ İDEYASI İSTİNAD MƏNBƏYİMİZDİR	110
BİZ AZƏRBAYCANÇILIQ İDEYASINI TƏBLİĞATİ İŞLƏRİMİZDƏ NÜMAYİŞ ETDİRMƏLİYİK	112
ONUN ƏSƏRLƏRİNDƏ AZƏRBAYCANÇILIQ QƏHRƏMANLARININ XARAKTERİNDƏ	
ÖZÜNÜ BÜRÜZƏ VERİR	114
HƏR KƏS ÖZ SAHƏSİNDƏ AZƏRBAYCANÇILIQ İDEYASINI TƏBLİĞ ETMƏLİDİR	116
AZƏRBAYCANÇILIQ BİZİM KONSTITUSİYA DƏYƏRLƏRİ SİSTEMİNƏ	
ƏSASLANAN İDEOLOGİYAMIZDIR.....	118
AZƏRBAYCANÇILIQ MƏFKURƏSİ SOYDAŞLARIMIZI DÜŞMƏNƏ QARŞI MÜBARİZƏYƏ QALDIRIR ...	120

AZƏRBAYCANÇILIQ GƏNCLƏRİMİZİN SABAH İNAMI ÜÇÜN ƏN ZƏRURİ İDEOLOGİYADIR	122
AZƏRBAYCANÇILIQ İDEYASI MİLLİ BİRLİK ÜÇÜN ÇOX VACİBDİR	125
DİASPORUMUZUN İNKİŞAF PROSESİNİ SÜRƏTLƏNDİRMƏK ÜÇÜN AZƏRBAYCANÇILIQ İDEOLOGİYASI ƏSAS GÖTÜRÜLMƏLİDİR	127
AZƏRBAYCANÇILIQ VƏTƏNİ SEVMƏKDƏN BAŞLAYIR	129
VƏTƏN SEVGİSİ BİZİ RUHLANDIRIR	131
AZƏRBAYCANLILARIN BİRLİYİ HƏR ZAMAN XALQIMIZI VƏ DÖVLƏTİMİZİ UCALDAR	133
ÜRƏYİMİZ VƏTƏNLƏ DÖYÜNÜR	135
AZƏRBAYCANÇILIQ İDEOLOGİYASININ TƏBLİĞATINA HƏR ZAMAN CİDDİ EHTİYAC VAR	137
AZƏRBAYCAN GƏNCLƏRİNİN FORMALAŞMASINDA AZƏRBAYCANÇILIQ İDEYASI BÖYÜK QÜVVƏYƏ MALİKDİR	139
AZƏRBAYCANÇILIQ İDEOLOGİYASININ TƏBLİĞ OLUNMASI BİZİ ƏRAZI BÜTÖVLÜYÜMÜZ UĞRUNDA MÜQƏDDƏS SAVAŞA SƏFƏRBƏR EDİR	141
RUHUMUZ HƏR ZAMAN AZƏRBAYCANLADIR	143
AZƏRBAYCANÇILIQ İDEYASI BİZİ BİRLƏŞDİRİR	145
AZƏRBAYCANÇILIQ İDEOLOGİYASI DÖVLƏTÇİLİYİMİZİN MÖVCUDLUĞUNUN VƏ ƏBƏDİLİYİNİN ZƏMANƏTİDİR	148
ƏSL AZƏRBAYCANLI OLMAQ SÖZLƏ İFADƏ OLUNMAYACAQ DƏRƏCƏDƏ ÇOX QÜRURVERİCİDİR..	151
MURMANSKDA KEÇİRDİYİMİZ TƏDBİRLƏRDƏ AZƏRBAYCANÇILQ İDEYASINI TƏBLİĞ EDİRİK	153
AZƏRBAYCANÇILIQ ÖZ MİLLİ MƏNSUBİYYƏTİNİ QORUYUB SAXLAMAQ DEMƏKDİR	155
İNSAN QƏRİB ÖLKƏDƏ OLANDA VƏTƏNİNİN QƏDRİNİ DAHA ÇOX BİLİR.....	157
BİZİM GƏNCLƏRİN AZƏRBAYCANÇILIQ İDEYASI RUHUNDA BÖYÜMƏSİ ÇOX SEVİNDİRİCİDİR	159
AZƏRBAYCAN HƏQİQƏTLƏRİNİ DÜNYA İCTİMAİYYƏTİNƏ ÇATDIRMAQ HƏR BİRİMİZİN BORCUDUR.....	161
AZƏRBAYCANÇILIQ QÜDRƏTLƏNMƏ KONSEPSİYASIDIR	163
GƏNCLƏRİMİZƏ AZƏRBAYCANÇILIQ İDEOLOGİYASINI AŞILAMALIDIQ	165
AZƏRBAYCANIN MİLLİ İDEOLOGİYASINI İNKİŞAF ETDİRMƏK ÇOX ÖNƏMLİDİR.....	167
AZƏRBAYCANÇILIQ İDEYASININ XARİCİ ÖLKƏLƏRDƏ TƏBLİĞİ DÖVLƏT SİYASƏTİNİN BİR HİSSƏSİNƏ ÇEVRİLİB.....	169
LATVİYADA AZƏRBAYCANÇILIQ QORUNUB SAXLANILIR	171
QARABAĞ ATLARINA BÜTÜN DÜNYADA MARAQ ARTMAQDADIR	173
AVSTRİYADA SOYDAŞLARIMIZA AZƏRBAYCANÇILIQ İDEOLOGİYASINI AŞILAYIRIQ.....	175

FUAD ABI OĞLU HÜSEYNZADƏ

**AZƏRBAYCANÇILIQ İDEYASI –
DÜNYA AZƏRBAYCANLILARININ İSTİNAD MƏNBƏYİ**

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının maliyyə dəstəyi ilə Diaspor Fəaliyyətinə Jurnalistlərin Dəstəyi İctimai Birliyi tərəfindən həyata keçirilən “Azərbaycançılıq ideyasının dünya azərbaycanlıları arasında təbliği mövzusunda tədbirlərin keçirilməsi” layihəsi çərçivəsində hazırlanıb.

Diaspor Fəaliyyətinə Jurnalistlərin Dəstəyi İctimai Birliyi
Ünvan: Bakı şəhəri, İ.İsmayilov küçəsi, ev 15, mənzil 38
E-mail: diasporjur@gmail.com
Tel: (012) 349 82 76, (070) 233 18 27

Naşir: Akif Dənzizadə

Texniki redaktor: Lalə Zamanova

Çapa imzalanıb 28.10.2020
Formatı 70x100 1/16, Kağız təbaşirli
Fiz. çap. vər. 11,25. Sayı 404

Kitab “BRAUN” MMC-də nəşrə hazırlanıb və
hazır diapozitivlərdən “APOSTROF-A” mətbəəsində çap olunub
E-mail: apostrof0706@gmail.com
Tel.: +99412 432 51 04 / +99450 313 07 06